

Ledamöter

Ulf Winberg (M), Ordförande
Owe Fröjd (Båp), 1:e vice ordförande
Gunilla Gustavsson (S), 2:e vice ordförande
Carina Lund (M)
Catherine Öhrqvist (M)
Liselotte Grahn Elg (M)
Rasmus Kraftelid (M)
Carl-Johan Torstenson (M)
Nils-Åke Mårheden (M)
Anna Wiberg (M)
Björn Hedö (M)
Tommy Rosenkvist (M)
Göran Eriksson (C)
Leif Zetterberg (C)
Sara Ahlström (C)
Håkan Welin (L)
Anders Cyrillus (L)
Fred Rydberg (KD)
Agneta Hägglund (S)
Werner Schubert (S)
Lars-Göran Bromander (S)
Helene Cranser (S)
Fredrik Anderstedt (S)
Nina Manninen (S)
Johan Tolinsson (S)
Akasya Randhav (S)
Sven Erkert (S)
Eva Staake (S)
Sven-Olov Dväring (S)
Hillevi Anderstedt (S)
Marcus Carson (S)
Inger Wallin (S)
Leif Lindqvist (V)
Christian Nordberg (MP)
Marie Nordberg (MP)
Michael Rubbestad (SD)
Bengt Björkman (SD)
Kristian Leinonen (SD)
Linnea Bjuhr (SD)
Robert Kohlström (SD)
Peter Björkman (Båp)

Ersättare

Bo Johnson (M)
Cecilia Lidén (M)
Roger von Walden (M)
Bertil Brifors (M)
Björn Fredriksson (M)
Lisbeth Bolin (C)
Gunilla Alm (L)
Ingvar Nilfjord (L)
Ulrika Wallin (MP)
Helén Embretsén (KD)
Kurt Hedman (S)
Sixten Nylin (S)
Maria Annell (S)
Ariel Pardo (S)
Hayette Nordström (S)
Antonio Lopez (S)
Solveig Kalliomäki (S)
Pirjo Thonfors (SD)
Linnéa Hellberg (SD)
Maria Andersson (SD)
Farid Chibout (Båp)
Sjunne Green (Båp)
Laila Sverndal (V)
Osman Yilmaz (V)
Tommy Berglund (S)
Arvo Väisänen (KD)
Sabine Noresson (MP)
Mari Lindros (C)

Kommunfullmäktige kallas till sammanträde

Tid   måndagen den 14 december 2015, kl. 19:00

OBS! Julfika serveras till ledamöter och ersättare från kl. 17:00 i Café Håbo vid sammanträdeslokalen.

Kommunfullmäktige

Plats Övergransalen, Kommunhuset, Bålsta

Ärenden

- * Utdelning av stipendium, barn- och utbildningsförvaltningen
  - * Information från Hälso- och trygghetsrådet och polisen
  - * Upprop
1. Fastställande av dagordning samt prövning av kungörelseförfarandet
  2. Val av ortstidning för kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden under perioden 2016-2018
Dnr 2015/00266
  3. Redovisning av ej färdigberedda motioner och medborgarförslag 2015
Dnr 2015/00275
  4. Motion om bra mat till skolbarn och äldre, motionärer: Lisbeth Bolin (C) och Fred Rydberg (KD)
Dnr 2014/00097
  5. Resultatreglering mellan åren i driftredovisningen
Dnr 2015/00294
  6. Taxa för sotning och brandskyddskontroll från 2016-01-01
Dnr 2015/00301
  7. Taxa för tillståndshantering enligt lag om brandfarliga och explosiva varor
Dnr 2015/00302
  8. Ändring av avgiftsnivåer för maxtaxa för förskola, fritidshem och annan pedagogisk omsorg med anledning av indexreglering
Dnr 2015/00310
  9. Taxor och avgifter för musikskolan 2016
Dnr 2015/00312
  10. Avfallstaxan - indexjustering inför 2016
Dnr 2015/00284
  11. Budget 2016
Dnr 2015/00162

Kommunfullmäktige

12. Tilläggsavtal till markförsäljning inom området Björnbrö/Logistik Bålsta, Bålsta tätort
Dnr 2013/00056
13. Detaljplan för kvarter nr 3, Logistik Bålsta, del av Skörby 5:1, ny process efter dom
Dnr 2015/00183
14. Aktualitetsförklaring av Översiktsplan
Dnr 2015/00270
15. Detaljplan för Bålsta 1:595, 1:596 och 1:597, Gransätervägen
Dnr 2011/00113
16. Medborgarförslag om nytt permanent motionsspår på Åsen
Dnr 2015/00323

Ulf Winberg
Ordförande

Johan Utter
Sekreterare

Kommunstyrelsen

§ 179

Dnr 2015/00266

Val av ortstidning för kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden under perioden 2016-2018

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut:

1. Kommunfullmäktige beslutar att kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden, i enlighet med 5 kap. 10 § Kommunallagen, ska annonseras i Bålsta Upplands-Bro Bladet under resterande del av mandatperioden.
2. Kommunfullmäktige beslutar att annonseringen ska utvärderas löpande genom kommunikationsavdelningens mätningar och statistik och om väsentliga förändringar sker i dessa ska ärendet tas upp för omprövning av fullmäktige.

Sammanfattning

Nuvarande kommunallag (1991:900) 5 kap. 10 § ålägger kommunerna att införa kungörelse om kommunfullmäktiges sammanträden i den eller de ortstidningar som kommunfullmäktige själv bestämmer.

Kommunfullmäktige beslutade 2014-12 15 § 120 att kommunfullmäktiges kungörelser ska annonseras i Bålsta Upplands-Bro Bladet under perioden 2015-01-01 – 2015-12-31. Fullmäktige beslutade också att annonseringen ska utvärderas innan förslag för resterande del av mandatperioden läggs fram.

Kommunstyrelsens förvaltning gör bedömningen att annonseringen i Bålsta Upplands-Bro Bladet har fungerat tillfredsställande under perioden. Kommunikationsavdelningens mätningar och statistik visar också att Bålsta Upplands-Bro Bladet fortfarande ligger i topp vad gäller var medborgarna vill ha sin information. Därför föreslås att annonseringen av kommunfullmäktiges kungörelser fortsätter i nuvarande form även för resterande del av mandatperioden.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokoll 2015-11-10
Tjänsteskrivelse 2015-10-20

_____

Beslutet skickas till:
Kommunfullmäktige

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

| | | |

|

Kommunstyrelsens kansli

Johan Utter, kommunsekreterare
0171 525 02
johan.utter@habo.se

Val av ortstidning för kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden under perioden 2016-2018

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att kungörelse av kommunfullmäktiges sammanträden, i enlighet med 5 kap. 10 § Kommunallagen, ska annonseras i Bålsta Upplands-Bro Bladet under resterande del av mandatperioden.
2. Kommunfullmäktige beslutar att annonseringen i Bålsta Upplands-Bro Bladet ska upphöra i det fall att bestämmelsen om slopad annonseringsplikt, i den nya kommunallagen (SOU 2015:24), vinner laga kraft innan mandatperiodens slut.
3. Kommunfullmäktige beslutar att annonseringen ska utvärderas löpande genom kommunikationsavdelningens mätningar och statistik och om väsentliga förändringar sker i dessa ska ärendet tas upp för omprövning av fullmäktige.

Sammanfattning

Nuvarande kommunallag (1991:900) 5 kap. 10 § ålägger kommunerna att införa kungörelse om kommunfullmäktiges sammanträden i den eller de ortstidningar som kommunfullmäktige själv bestämmer.

Kommunfullmäktige beslutade 2014-12 15 § 120 att kommunfullmäktiges kungörelser ska annonseras i Bålsta Upplands-Bro Bladet under perioden 2015-01-01 – 2015-12-31. Fullmäktige beslutade också att annonseringen ska utvärderas innan förslag för resterande del av mandatperioden läggs fram.

Kommunstyrelsens förvaltning gör bedömningen att annonseringen i Bålsta Upplands-Bro Bladet har fungerat tillfredsställande under perioden. Kommunikationsavdelningens mätningar och statistik visar också att Bålsta Upplands-Bro Bladet fortfarande ligger i topp vad gäller var medborgarna vill ha sin information. Därför föreslås att annonseringen av kommunfullmäktiges kungörelser fortsätter i nuvarande form även för resterande del av mandatperioden.

2015-03-23 presenterades slutbetänkandet (SOU 2015:24) ”En kommunallag för framtiden” Ett av förslagen i betänkandet är att skyldigheten att kungöra fullmäktiges sammanträden genom annonsering i ortstidning ska upphöra, för att ersättas med en digital hantering.

När den nya kommunallagen vinner laga kraft, och under förutsättning att förslaget om slopad annonsering går igenom, föreslås också att

kommunfullmäktige samtidigt upphör med annonseringen i Bålsta
Upplands-Bro Bladet.

Uppföljning

Beslutet följs upp löpande av kommunikationsavdelningen genom
mätningar och statistik. Ärendet ska läggas fram för fullmäktiges
omprövning om väsentliga förändringar sker.

Beslut skickas till

Kansliet – *För åtgärd*

Kommunikationsavdelningen – *För uppföljning*

Kontaktcenter – *För kännedom*

Bålsta Upplands-Bro Bladet

Kommunstyrelsen

§ 180

Dnr 2015/00275

Redovisning av ej färdigberedda motioner och medborgarförslag 2015

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut:

1. Kommunfullmäktige beslutar att notera att redovisning av ej färdigberedda motioner och medborgarförslag har skett i enlighet med fullmäktiges arbetsordning.
2. Kommunfullmäktige beslutar att uppdra till kommunstyrelsen att se till att de motioner och medborgarförslag som är äldre än ett år snarast, och senast till nästa redovisning, bereds färdigt och presenteras för beslut till fullmäktige.

Sammanfattning

Kommunfullmäktiges arbetsordning § 22 fastställer att ej färdigberedda motioner och medborgarförslag ska redovisas till fullmäktige två gånger per år. Senaste redovisning gjordes på kommunfullmäktiges sammanträde 2014-09-22 § 59.

För närvarande finns 7 motioner och 7 medborgarförslag som inte är färdigberedda. Av dessa är 5 motioner och 4 medborgarförslag äldre än ett år.

I arbetsordningen § 26 framgår att motioner och medborgarförslag ska beredas så att de kan besvaras inom ett år från det att motionen eller medborgarförslaget väcktes. De motioner och medborgarförslag som är äldre än ett år bör därför snarast beredas färdigt och presenteras för beslut av fullmäktige, alternativt tas upp för avskrivning i det fall ärendena inte längre är aktuella för vidare handläggning.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokoll 2015-11-10

Tjänsteskrivelse 2015-10-21

Lista över ej färdigberedda motioner och medborgarförslag

Beslutet skickas till:
Kommunfullmäktige

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunstyrelsens kansli

Johan Utter, kommunsekreterare
0171 525 02
johan.utter@habo.se

Redovisning av ej färdigberedda motioner och medborgarförslag 2015

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att notera att redovisning av ej färdigberedda motioner och medborgarförslag har skett i enlighet med fullmäktiges arbetsordning.
2. Kommunfullmäktige beslutar att uppdra till kommunstyrelsen att se till att de motioner och medborgarförslag som är äldre än ett år snarast, och senast till nästa redovisning, bereds färdigt och presenteras för beslut till fullmäktige.

Sammanfattning

Kommunfullmäktiges arbetsordning § 22 fastställer att ej färdigberedda motioner och medborgarförslag ska redovisas till fullmäktige två gånger per år. Senaste redovisning gjordes på kommunfullmäktiges sammanträde 2014-09-22 § 59.

För närvarande finns 7 motioner och 7 medborgarförslag som inte är färdigberedda. Av dessa är 5 motioner och 4 medborgarförslag äldre än ett år.

I arbetsordningen § 26 framgår att motioner och medborgarförslag ska beredas så att de kan besvaras inom ett år från det att motionen eller medborgarförslaget väcktes. De motioner och medborgarförslag som är äldre än ett år bör därför snarast beredas färdigt och presenteras för beslut av fullmäktige, alternativt tas upp för avskrivning i det fall ärendena inte längre är aktuella för vidare handläggning.

Uppföljning

Uppdraget ska följas upp i samband med nästa redovisning av ej färdigberedda motioner och medborgarförslag.

Beslutsunderlag

- Lista över ej färdigberedda motioner och medborgarförslag

Beslut skickas till

Kommunstyrelsens förvaltning, kansliet – *För åtgärd*

Kommunstyrelsens kansli

Johan Utter, kommunsekreterare
0171 525 02
johan.utter@habo.se**Redovisning av ej färdigberedda motioner och medborgarförslag 2015**

Ärende	Dnr	Anmald	Status
<i>Motioner</i>			
Motion gällande Dyarneområdet, motionär Carina Lund (M)	2014/83	2014-04-28	<ul style="list-style-type: none"> • Ärendet remitterat till kommunstyrelsen för beredning.
Motion om bra mat till skolbarn och äldre, motionärer: Lisbeth Bolin (C) och Fred Rydberg (KD)	2014/97	2014-06-09	<ul style="list-style-type: none"> • Färdigberedd. • På väg upp till KF för beslut
Motion om inrättandet av ett råd för integration, motionärer: Håkan Welin (FP), Lisbeth Bolin (C) och Fred Rydberg (KD)	2014/98	2014-06-09	<ul style="list-style-type: none"> • Ärendet remitterat till kommunstyrelsen för beredning.
Motion om att "Cykla i Håbo - hela Håbo cyklar", motionärer: Lisbeth Bolin (C) och Ralph Abrahamsson (M)	2014/121	2014-09-22	<ul style="list-style-type: none"> • Ärendet remitterat till kommunstyrelsen för beredning.
Motion med förslag om kartläggning av och åtgärdsprogram mot skadliga kemikalier i förskolan, motionär: Fred Rydberg (KD)	2014/127	2014-09-22	<ul style="list-style-type: none"> • Färdigberedd. • På väg upp till KF för beslut
Motion om att genomföra en värdering av kommunens och Håbohus AB:s fasta tillgångar med avseende på aktuellt marknadsvärde. Motionär Owe Fröjd (Båp)	2015/186	2015-06-15	<ul style="list-style-type: none"> • Ärendet remitterat till kommunstyrelsen för beredning.

Ärende	Dnr	Anmäld	Status
Motion om placering av solceller på kommunens fastigheter, motionär: Fredrik Anderstedt (S)	2015/235	2015-09-21	<ul style="list-style-type: none"> • Ärendet remitterat till kommunstyrelsen för beredning.
Medborgarförslag			
Medborgarförslag - om förbättringar vid Aronsborgs båtplats	2009/83	2009-09-28	<ul style="list-style-type: none"> • Ärendet remitterat till upphörd myndighet (Miljö- och tekniknämnden) för beredning. • Utredning krävs
Medborgarförslag om skatepark i Skokloster	2013/52	2013-04-22	<ul style="list-style-type: none"> • Ärendet remitterat till upphörd myndighet (Miljö- och tekniknämnden) för beredning. • Utredning krävs
Medborgarförslag - belysning med mera längs Kalmarleden	2014/35	2014-02-24	<ul style="list-style-type: none"> • Oklart, utredning krävs.
Medborgarförslag för att förbättra möjligheten för kommunens barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning att ta sig till habiliteringen i Bålsta	2014/60	2014-03-24	<ul style="list-style-type: none"> • Ärendet remitterat till kommunstyrelsen för beredning.
Medborgarförslag - undersöka behov av natthärbärge i Håbo kommun	2015/167	2015-05-04	<ul style="list-style-type: none"> • Ärendet remitterat till kommunstyrelsen för beredning.
Medborgarförslag angående cykelväg/gångväg mellan Bålsta och Hjälstaviken	2015/168	2015-09-21	<ul style="list-style-type: none"> • Ärendet remitterat till kommunstyrelsen för beredning.
Medborgarförslag angående belysning längs gång-/cykelväg mellan norra och södra Eneby	2015/229	2015-09-32	<ul style="list-style-type: none"> • Ärendet remitterat till kommunstyrelsen för beredning.

Kommunstyrelsen

§ 181

Dnr 2014/00097

Motion om bra mat till skolbarn och äldre, motionärer: Lisbeth Bolin (C) och Fred Rydberg (KD)

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen.

Sammanfattning

Arbetet med att implementera EU:s nya upphandlingsdirektiv inom den klassiska sektorn och försörjningssektorn pågår. Lagen beräknas träda i kraft den 1 april 2016. Innebörden i EU-direktivet var känt när Håbo kommuns nuvarande upphandlingspolicy antogs i december 2013.

Grunden för all offentligt upphandlingen kommer även fortsättningsvis att vila på principerna om att behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt att genomföra upphandlingarna på ett öppet sätt. Upphandlingarna ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och med principerna om proportionalitet.

Motionärerna yrkar på att Håbo kommun snarast utreder och anpassar nuvarande upphandlingspolicy till kommande lagtext.

Utifrån hur nuvarande upphandlingspolicy är utformad ger den möjlighet att utforma kraven avseende mat efter mål som kvalitet och hållbarhet. Med hänvisning till detta finns inget behov av att utreda och anpassa nuvarande upphandlingspolicy till kommande lagtext.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokoll 2015-11-10

Tjänsteskrivelse 2015-10-22

Motion 2014-06-03

Beslutet skickas till:
Kommunfullmäktige

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Upphandlingsenheten

Gudrun Lind, Upphandlingschef
0171-525 66
gudrun.lind@habo.se

Motion om bra mat till skolbarn och äldre, motionärer: Lisbeth Bolin (C) och Fred Rydberg (KD)

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen.

Sammanfattning

Arbetet med att implementera EU:s nya upphandlingsdirektiv inom den klassiska sektorn och försörjningssektorn pågår. Lagen beräknas träda i kraft den 1 april 2016. Innebörden i EU-direktivet var känt när Håbo kommuns nuvarande upphandlingspolicy antogs i december 2013.

Grunden för all offentligt upphandlingen kommer även fortsättningsvis att vila på principerna om att behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt att genomföra upphandlingarna på ett öppet sätt. Upphandlingarna ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och med principerna om proportionalitet.

Motionärerna yrkar på att Håbo kommun snarast utreder och anpassar nuvarande upphandlingspolicy till kommande lagtext.

Utifrån hur nuvarande upphandlingspolicy är utformad ger den möjlighet att utforma kraven avseende mat efter mål som kvalitet och hållbarhet. Med hänvisning till detta finns inget behov av att utreda och anpassa nuvarande upphandlingspolicy till kommande lagtext.

Ärendet

EU-direktivet och Lagen om offentlig upphandling

Mycket av det som verkar nytt i samband med implementeringen av EU-direktivet till svenska lag är att rådande domstolspraxis har nu EU tydliggjort i sitt direktiv. Det kommer framöver alltså på ett tydligare sätt redan i lagtexten vara möjligt att ta hänsyn till social aspekteter och miljökrav. Det är möjligt redan med dagens lagstiftning att ställa krav på miljö och social hållbarhet men rättigheten har förstärkts i det nya direktivet.

Allmänna bestämmelser

Grunden för all offentligt upphandlingen kommer även fortsättningsvis att vila på principerna om att behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och med principerna om proportionalitet.

En upphandling får inte utformas i syfte att undanta den från detta lagstillämpningsområde och får inte heller utformas i syfte att begränsa

konkurrensen så att vissa leverantörer gynnas eller missgynnas på ett otillbörligt sätt.

I den nya lagstiftningen kommer det att framgå att en upphandlande myndighet bör beakta miljöhänsyn och sociala hänsyn vid offentlig upphandling om upphandlingens art motiverar detta.

Upphandling av livsmedel

Enligt motionärerna skulle de nya EU-regler om offentlig upphandling som har antagit av Europaparlamentet blivit en seger för kvalitet och miljö samt att de nya reglerna skulle ge nya möjligheter för offentliga myndigheter att utforma sina krav efter mål som kvalitet och hållbarhet. I motionen skrivs vidare att upphandlare kan börja köpa in mat av rätt kvalitet till skolbarn och äldre i samband med implementeringen av den nya lagstiftningen. Detta sker redan idag. Nuvarande avtal ger verksamheterna möjlighet att välja ekologiska varor och kravmärkta varor.

Håbo kommun köper in livsmedel utifrån kommunens krav på kvalitet och miljö. Under år 2014 uppnådde Håbo kommun det nationella målet med 25 % ekologiska råvaror inom förskola och grundskola. Under första halvåret 2015 köpte verksamheterna (skola och äldreomsorg) 44 % ekologisk och/eller kravmärkta produkter.

Utdrag ur nuvarande upphandlingspolicy antagen december 2013

När upphandlingspolicyen arbetades fram var huvuddragen i EU-direktivet kända varför upphandlingspolicyen anpassades till framtida kommande lagtext. Se Punkt 4: Upphandlingar ska utformas på ett sätt som stödjer en hållbar samhällsutveckling. Genom miljöanpassad och socialt ansvarsfull upphandling bidrar kommunen till att främja social rättvisa och minska negativ miljöpåverkan.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Inga

Uppföljning

Ingen

Beslutsunderlag

- Motion om bra mat till skolbarn och äldre

Beslut skickas till

Äldreomsorgschef
Kostchef
Upphandlingschef

Centerpartiet i Håbo

Kristdemokraterna i Håbo

Motion: Bra mat till skolbarn och äldre i Håbo

Äntligen kan kommunerna ställa nya krav på den mat som upphandlas till barnen i skolan och de äldre på särskilda boendet. De nya EU-regler om offentlig upphandling som antogs av Europaparlamentet i vintras blev en seger för kvalitet och miljö.

Nu öppnas nya möjligheter för kommunerna att utforma sina krav efter mål som kvalitet och hållbarhet.

Det är ofta mindre företag runt om i Sverige som har produkter som tagits fram med hänsyn till kvalitet, arbetsvillkor och omsorg om miljön.

Det är just kvalitet, arbetsvillkor och omsorg om miljön som ska vara vägledande för offentlig upphandling i EU, enligt beslutet i Europaparlamentet.

Det innebär nya möjligheter för upphandlare som vill köpa schysst mat och göra andra kloka inköp till offentlig verksamhet lokalt och regionalt.

Först krävs nationella beslut om de kommande svenska reglerna så att vi får bort onödiga byråkratiska bestämmelser och tillägg.

Sedan kan upphandlare i våra kommuner köpa in mat av rätt kvalitet till skolbarn och äldre. Snart finns nya möjligheter till förändring.

Centerpartiet och Kristdemokraterna yrkar

Att Håbo kommun snarast utreder och anpassar upphandlingspolicyn så att den anpassas till de nya förutsättningarna

Lisbeth Bolin
Centerpartiet i Håbo

Fred Rydberg
Kristdemokraterna i Håbo

Kommunstyrelsen

§ 182

Dnr 2015/00294

Resultatreglering mellan åren i driftredovisningen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut:

1. Kommunfullmäktige beslutar att anta principer för resultatreglering mellan åren.
2. Kommunfullmäktige beslutar att budgetstyrprinciperna kompletteras med principer för resultatreglering mellan åren.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen uppdrog till kommunstyrelsens förvaltning att utarbeta förslag till principer för under- och överskottshantering inför det fortsatta budgetarbetet under hösten. Förvaltningen föreslår att de nya principerna skall börja gälla från år 2016 under förutsättning att de antas av kommunfullmäktige.

För att öka dels det ekonomiska incitament till effektivisering, dels ge nämnderna möjlighet att anpassa och utveckla verksamheterna på lite längre sikt, föreslår förvaltningen att någon form av underskotts- och överskottshantering skall börja tillämpas i kommunen.

En ytterligare anledning till att införa resultatreglering mellan åren är att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för kommunala verksamheter och för privata aktörer som utför tjänsterna inom skola, barnomsorg och inom äldreomsorgen. Idag avskrivs underskottet som kommunala verksamheter uppvisar i kommunens bokslut. Till friskolorna utbetalas en del av det underskott som våra grundskolor redovisar i bokslutet av den ansvariga nämnden. Detta beroende på att friskolorna ska ha likvärdiga ekonomiska förutsättningar för att bedriva sina verksamheter.

För närvarande förs varken över- eller underskott över till nästkommande år.

Det kommunala balanskravet medför att kommunen inte får redovisa ett negativt resultat vilket utgör en yttre restriktion för hantering av över- och underskott.

Kommunstyrelsens förvaltning har utarbetat ett förslag till principer för hantering av över- och underskott i driftbudgeten mellan åren.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokoll 2015-11-10

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

|
|
|

|

Tjänsteskrivelse 2015-10-29

Förslag till beslut på sammanträdet

Owe Fröjd (Båp) och Håkan Welin (L) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutet skickas till:
Kommunfullmäktige

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

| | |

|

Kommunstyrelsens förvaltning
Vipul Vithlani, Tf kommundirektör
0171-527 16
vipul.vithlani@habo.se

Förslag till resultatreglering mellan åren i driftredovisningen

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta om att anta resultatreglering mellan åren.
2. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att budgetstyrprinciper kompletteras med principer för resultatregleringar mellan åren.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen uppdrog till kommunstyrelsens förvaltning om att utarbeta förslag till principer för under- och överskottshantering inför det fortsatta budgetarbetet under hösten. Förvaltningen föreslår att de nya principerna skall börja från år 2016 under förutsättning att de antas av kommunfullmäktige.

För att öka dels det ekonomiska incitament till effektivisering, dels ge nämnderna möjlighet att anpassa och utveckla verksamheterna på lite längre sikt, föreslår förvaltningen att någon form av underskotts- och överskottshantering skall börja tillämpas i kommunen.

En ytterligare anledning till att införa resultatreglering mellan åren är att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för kommunala verksamheter och för privata aktörer som utför tjänsterna inom skola, barnomsorg och inom äldreomsorgen. Idag avskrivs underskottet som kommunala verksamheter uppvisar i kommunens bokslut. Till friskolorna utbetalas en del av det underskott som våra grundskolor redovisar i bokslutet av den ansvariga nämnden. Detta beroende på att friskolorna ska ha likvärdiga ekonomiska förutsättningar för att bedriva sina verksamheter.

För närvarande förs varken över- eller underskott över till nästkommande år.

Det kommunala balanskravet medför att kommunen inte får redovisa ett negativt resultat vilket utgör en yttre restriktion för hantering av över- och underskott.

Kommunstyrelsens förvaltning har utarbetat ett förslag till principer för hantering av över- och underskott i driftbudgeten mellan åren.

Ärendet - Förslag till resultatreglering mellan åren

Övergripande princip för under- överskottshantering

- 1) Den övergripande principen för hantering av under- respektive överskott är att kommunens totala ekonomi inte får äventyras. Detta förutsätter att ett ekonomiskt utrymme för över- och underskottshantering budgeteras under kommunstyrelsen i nästkommande års budget. Den politiska målsättningen om resultatkrav för kommunen totalt respektive år är överordnad resultatöverföring mellan åren för nämnderna.
- 2) Förutsättningar för reglering av överskott är att nämndens bokslut måste uppvisa ett positivt resultat.
- 3) Underskott skall i princip överföras till nästkommande år, om kommunstyrelsen (KS)/kommunfullmäktige (KF) inte beslutar annat.
- 4) Förutsatt att KS/KF beslutar om reglering av under- och överskott på nämndnivån, skall reglering ske genom en kompletteringsbudget nästkommande kalender år från anslaget avsatt för ändamålet under kommunstyrelsen.
- 5) Hantering av under- och överskott skall ej påverka resultat i bokslut, utan kommunens resultat påverkas i budgeten nästkommande år.

Överföring av över- respektive underskott mellan åren

- 1) Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige om balanseringar per nämnd i samband med bokslutet.
- 2) Nämnderna skall till bokslutet upprätta en särskilt handling till kommunstyrelsen med förklaring till det uppkomna överskottet, exempelvis hur nämnden har effektiviserat verksamheten förutsatt att nämnden har uppfyllt målen för verksamheten och inte försämrat kvalitén samt uppfyllt beräknade volymer för verksamheten.
- 3) Nämnden skall dessutom redogöra för hur nämnden tänker disponera överskottet.
- 4) Vid negativa avvikelser skall nämnden lämna en förklaring till det uppkomna underskottet och upprätta en åtgärdsplan där det framgår hur nämnden kommer att reglera det uppkomna underskottet.

Disponering av överskott

Om KF beslutar att en nämnd får disponera sitt överskott är det viktigt att överskottet används till insatser som främjar verksamheten. Det får inte

användas till bestående kostnadshöjande insatser. Överskottet får endast användas till;

- täcka underskott
- utvecklingsinsatser för verksamheten (ej investeringar)
- kompetenshöjande insatser för personalen
- uppmuntra personalsociala aktiviteter
- tillfälliga satsningar i verksamheten

Restriktioner för resultatreglering av överskott

Budgetöverskott beroende på följande faktorer för ej föras med till nästa år utan lämnas som ett överskott i bokslutet.

- Budgettekniskt fel eller extraordinär händelse, som inte kunde beaktas i förväg.
- Budgeterad, men ej verkställd eller för sent igångsatt verksamhet inom driftbudgeten.
- Budgeterat anslag av engångskaraktär.
- Ej budgeterade intäkterna
- Verksamheten bedrivs med en annan inriktning än den var budgeterad för.
- Nämnden har överskattat volymerna i budgeten och utfallet blev lägre i utfallet.

Reglering av underskottet

1. Underskott i bokslutet skall återhämtas så snabbt som möjligt, detta ska i normalfallet ske genom att överskott budgeteras i nästa års budget på nämndnivån.
2. Kommunstyrelsen kan bevilja nämnden en viss tidsperiod att återhämta underskottet på. I de fall kommunstyrelsen ger längre respit skall nämnden upprätta en åtgärdsplan på hur nämnden tänker återhämta underskottet.

Nämndens hantering av resultatreglering

Varje nämnd beslutar om resultatreglering inom sina verksamhetsområden. Nämnden beslutar om hur mycket av det totala resultatet ska återföras till verksamheten och hur mycket nämnden vill avsätta för framtida användning.

Förvaltningschefens ansvar

Efter nämndens beslut om resultatreglering fördelar förvaltningschefen över-/underskott i förvaltningens linjeorganisation. Det är viktigt att balanseringen sker så långt ut i organisationen som möjligt.

Avdelningschef/enhetschef

Avdelningschef/enhetschef beslutar i sin tur om balanseringar på sin avdelning/enhet.

Kommunstyrelsen

§ 185

Dnr 2015/00301

Taxa för sotning och brandskyddskontroll från 2016-01-01

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige beslutar att tillämpa en gemensam taxa avseende sotning och brandskyddskontroll i Håbo kommun från 2016-01-01. Taxan revideras årligen genom indexuppräknings enligt Cirkulär om sotningsindex från SKL. Den första uppräknings sker 2017-07-01 och beslutas av förbundsstyrelsen.

Sammanfattning

Räddningstjänstförbundet Enköping-Håbo ska fullfölja de skyldigheter som ankommer på dess medlemmar enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Förbundet ansvarar därmed för rengöring och brandskyddskontroll som regleras i 3 kap 4-6 §.

Enköpings kommun och skorstensfejarmästare Ulf Öberg träffade 1999-03-19 avtal om sotning m.m. inom Enköpings kommun. Räddningstjänsten Enköping-Håbo har därefter, 2014-10-30, tecknat entreprenadavtal med bolaget Skorstensfejarmästare Ulf Öberg AB om brandskyddskontroll och rengöring (sotning) inom Håbo kommun. Tidigare avtal mellan Enköpings kommun och skorstensfejarmästare Ulf Öberg (privatpersonen, ej bolaget) förnyas idag med tre år i sänder såvida någon av parterna ej säger upp detta.

Räddningstjänstförbundet har tecknat ett nytt avtal där den automatiska förlängningen upphör. Avtalspart är nu bolaget Skorstensfejarmästare Ulf Öberg AB. Det nya avtalet har fem års löptid från 2016-01-01 med möjlighet till två års förlängning därefter. Avtalet avser såväl Enköping som Håbo.

Som en del i det nya avtalet är parterna överens om att även föreslå Kommunfullmäktige i respektive kommun att taxan för sotning och brandskyddskontroll harmoniseras och förenklas, taxorna är idag olika mellan kommunerna varför en otydlighet finns då huvudmannen är Räddningstjänstförbundet Enköping-Håbo. Den enklare och mer överskådliga taxamodell som införts i kommunalförbundet Attunda med kommunerna Järfälla, Knivsta, Sigtuna, Sollentuna, Upplands-Bro och Upplands-Väsby föreslås införas även i Enköping och Håbo.

Den nya taxan innebär ingen kostnadsökning för fastighetsägarna utan en förenkling av avgifterna. Enköpings kommun kommer fatta likartat beslut.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2015-11-02

Skrivelse avseende ändring av sotningstaxor – Räddningstjänsten Enköping-Håbo

Beslut § 29, Förbundsdirektionen Räddningstjänsten Enköping-Håbo

Förslag till beslut i kommunfullmäktige, Räddningstjänsten Enköping-Håbo

Taxa för sotning och brandskyddskontroll

Sotningstaxa Håbo kommun 2015

Taxa för brandskyddskontroll Håbo kommun 2015

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

| | |

|

Kommunstyrelsens kansli

Jonas Eliasson, Kanslichef
0171525 58
jonas.eliasson@habo.se

Taxor för sotning och brandskyddskontroll

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar om att tillämpa en gemensam taxa avseende sotning och brandskyddskontroll i Håbo kommun från 2016-01-01. Taxan revideras årligen genom indexuppräknings enligt Cirkulär om sotningsindex från SKL. Den första uppräknings sker 2017-07-01 och beslutas av förbundsdirektionen

Sammanfattning

Räddningstjänstförbundet Enköping-Håbo ska fullfölja de skyldigheter som ankommer på dess medlemmar enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Förbundet ansvarar därmed för rengöring och brandskyddskontroll som regleras i 3 kap 4-6 §.

Enköpings kommun och skorstensfejarmästare Ulf Öberg träffade 1999-03-19 avtal om sotning m.m. inom Enköpings kommun. Räddningstjänsten Enköping-Håbo har därefter, 2014-10-30, tecknat entreprenadavtal med bolaget Skorstensfejarmästare Ulf Öberg AB om brandskyddskontroll och rengöring (sotning) inom Håbo kommun. Tidigare avtal mellan Enköpings kommun och skorstensfejarmästare Ulf Öberg (privatpersonen, ej bolaget) förnyas idag med tre år i sänder såvida någon av parterna ej säger upp detta.

Räddningstjänstförbundet har tecknat ett nytt avtal där den automatiska förlängningen upphör. Avtalspart är nu bolaget Skorstensfejarmästare Ulf Öberg AB. Det nya avtalet har fem års löptid från 2016-01-01 med möjlighet till två års förlängning därefter. Avtalet avser såväl Enköping som Håbo.

Som en del i det nya avtalet är parterna överens om att även föreslå Kommunfullmäktige i respektive kommun att taxan för sotning och brandskyddskontroll harmoniseras och förenklas, taxorna är idag olika mellan kommunerna varför en otydlighet finns då huvudmannen är Räddningstjänstförbundet Enköping-Håbo. Den enklare och mer överskådliga taxamodell som införts i kommunalförbundet Attunda med kommunerna Järfälla, Knivsta, Sigtuna, Sollentuna, Upplands-Bro och Upplands-Väsby föreslås införas även i Enköping och Håbo.

Den nya taxan innebär ingen kostnadsökning för fastighetsägarna utan en förenkling av avgifterna. Enköpings kommun kommer fatta likartat beslut.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Den nya taxan innebär ingen kostnadsökning för fastighetsägarna utan en förenkling av avgifterna

Uppföljning

Taxan revideras årligen genom indexuppräknings enligt Cirkulär om sotningsindex från SKL. Den första uppräknings sker 2017-07-01 och beslutas av förbundsdirektionen

Beslutsunderlag

- Skrivelse avseende ändring av sotningstaxor – Räddningstjänsten Enköping-Håbo
- Beslut § 29, Förbundsdirektionen Räddningstjänsten Enköping-Håbo
- Förslag till beslut i kommunfullmäktige, Räddningstjänsten Enköping-Håbo
- Taxa för sotning och brandskydds kontroll
- Sotningstaxa Håbo kommun 2015
- Taxa för brandskydds kontroll Håbo kommun 2015

Beslut skickas till

Räddningstjänsten Enköping-Håbo
Hemsida - författningssamling

Kommunledningskontoret
Per Augustsson
Telefon: 0171-62 65 06
E-post: per.augustsson@enkoping.se

Kommunfullmäktige

Ärendenummer KS2015/513

Förslag till förändring av sotningstaxa

Förslag till beslut

Räddningstjänsten Enköping-Håbo föreslår att Kommunfullmäktige beslutar om att tillämpa en förenklad modell för taxa gällande sotning och brandskyddskontroll i Enköpings kommun från 2016-01-01. Taxan revideras årligen genom indexuppräknings enligt Cirkulär om sotningsindex från SKL. Den första uppräknings sker 2017-07-01 och beslutas av förbundsdirektionen.

Beskrivning av ärendet

Räddningstjänstförbundet skall fullfölja de skyldigheter som åvilar medlemmarna enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Förbundet ansvarar därmed för rengöring och brandskyddskontroll som regleras i 3 kap 4-6 §.

Enköpings kommun och skorstensfejarmästare Ulf Öberg träffade 1999-03-19 avtal om sotning m.m. inom Enköpings kommun. Räddningstjänsten Enköping-Håbo har därefter, 2014-10-30, tecknat entreprenadavtal med bolaget Skorstensfejarmästare Ulf Öberg AB om brandskyddskontroll och rengöring (sotning) inom Håbo kommun. Tidigare avtal mellan Enköpings kommun och skorstensfejarmästare Ulf Öberg (privatpersonen, ej bolaget) förnyas idag med tre år i sänder såvida någon av parterna ej säger upp detta. Säger kommunen upp avtalet utan sakliga skäl, d.v.s. misskötsel, obestånd eller annan brist hos Öberg, ska kommunen enligt § 14 p 2, "med det bokförda värdet lösa in fordon, teknisk utrustning, lokaler och annat som företaget anskaffat för verksamheten". Kommunen (via förbundet) betalar också ett årligt arvode (63 000 kronor för 2016) till Ulf Öberg.

Räddningstjänstförbundet har tecknat ett nytt avtal där den automatiska förlängningen upphör, klausulen om inlösen är borttagen och det kommunala årsarvodet upphör. Avtalspart är nu bolaget Skorstensfejarmästare Ulf Öberg AB. Det nya avtalet har fem års löptid från 2016-01-01 med möjlighet till två års förlängning därefter. Avtalet avser såväl Enköping som Håbo.

Som en del i det nya avtalet är parterna överens om att även föreslå Kommunfullmäktige i respektive kommun att taxan för sotning och brandskyddskontroll harmoniseras och förenklas, taxorna är idag olika mellan kommunerna varför en otydlighet finns då huvudmannen är Räddningstjänstförbundet Enköping-Håbo. Den enklare och mer överskådliga taxamodell som införts i kommunalförbundet Attunda med kommunerna Järfälla, Knivsta, Sigtuna, Sollentuna, Upplands-Bro och Upplands-Väsby föreslås införas även i Enköping och Håbo.

Den nya taxan innebär ingen kostnadsökning för fastighetsägarna utan en förenkling av avgifterna. Håbo kommun kommer fatta likartat beslut.

Kenneth Holmstedt
Tf kommundirektör

Per Augustsson
Finans- och bolagsstrateg

Kopia av beslutet skickas till:
Räddningstjänsten Enköping-Håbo

2015-10-21

2 (5)

Direktion Kommunalförbund Räddningstjänsten

Direktion § 29

Sotningstaxa

Avtalen med Skorstensfejarmästare Ulf Öberg kommer att slås ihop till ett gemensamt avtal för perioden 2016-2020. I samband med att avtalet skrivs om görs också en revidering av taxakonstruktionen. Detta sker främst för att ge kunderna en tydligare bild av kostnaden för sotning och brandskyddskontroll men också för att underlätta för Skorstensfejarmästaren som idag arbetar med 2 olika taxor.

Den nya taxan medför inga ökade kostnader för kommuninvånarna.

Direktionen beslutar:

att föreslå medlemskommunernas KF att anta den nya taxa-konstruktionen och att indexuppräknning beslutas av direktionen utifrån sotningsindex från SKL.

Justerarsignatur

Utdragsbestyrkning

Registrering: 2015-10-29
Dokument ID: DNR-1733
Ärende nr: 2015-1733

Förslag till förändrad sotningstaxa

Förslag till beslut

Räddningstjänsten Enköping-Håbo föreslår att KF beslutar om att tillämpa en förenklad modell för taxa för sotning och brandskyddskontroll i Håbo kommun från 2016-01-01. Taxan revideras årligen genom indexuppräknings enligt Cirkulär om sotningsindex från SKL. Den första uppräknings sker 2017-07-01 och beslutas av förbundsledningen.

Bakgrund

Räddningstjänstförbundet skall fullfölja de skyldigheter som åvilar medlemmarna enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Förbundet ansvarar därmed för rengöring och brandskyddskontroll som regleras i 3 kap 4-6 §.

Enköpings kommun och skorstensfejarmästare Ulf Öberg träffade 1999-03-19 avtal om sotning m.m. inom Enköpings kommun. Räddningstjänsten Enköping-Håbo har därefter, 2014-10-30, tecknat entreprenadavtal med bolaget Skorstensfejarmästare Ulf Öberg AB om brandskyddskontroll och rengöring (sotning) inom Håbo kommun.

Avtalet mellan Enköping och Öberg förnyas automatisk med tre år i sänder såvida någon av parterna ej säger upp detta. Säger kommunen upp avtalet utan sakliga skäl, d.v.s. misskötsel, obestånd eller annan brist hos Öberg, ska kommunen enligt § 14 p 2, ”med det bokförda värdet lösa in fordon, teknisk utrustning, lokaler och annat som företaget anskaffat för verksamheten”. Kommunen (via förbundet) betalar också ett årligt arvode (63 000:- för 2016) till Ulf Öberg.

Räddningstjänsten har tecknat ett nytt avtal där den automatiska förlängningen upphör, klausulen om inlösen är borttagen och det kommunala årsarvodet upphör. Avtalspart är nu bolaget Skorstensfejarmästare Ulf Öberg AB. Det nya avtalet har fem års löptid från 2016-01-01 med möjlighet till två års förlängning därefter. Avtalet avser såväl Enköping som Håbo.

Som en del i det nya avtalet är parterna överens om att även föreslå KF i respektive kommun att taxan för sotning och brandskyddskontroll harmoniseras och förenklas. Den enklare och mer överskådliga taxamodell som införts i kommunalförbundet Attunda med kommunerna Järfälla, Knivsta, Sigtuna, Sollentuna, Upplands-Bro och Upplands-Väsby föreslås införas även i Enköping och Håbo.

Den nya taxan innebär ingen kostnadsökning för fastighetsägarna.

Rickard Westning
Förbundschef

Registrering:
Dokument ID: DNR-1722
Ärende nr: 2015-1722 § 29
Beslutad i KF Håbo: § xx 2015
Beslutad i KF Enköping: § xx 2015

Avgifter för sotning och brandskyddskontroll 2016 för Enköping och Håbo

Taxan revideras enligt cirkulär från SKL 1 juli varje år efter beslut från förbundsdirektionen. Taxan gäller från 2016-01-01. Nästa prisreglering sker 2017-07-01.

Enfamiljshus – sotning/rengöring och brandskyddskontroll	Pris (ex moms)
Sotningsavgift per objekt	452
Sotningsavgift per tillkommande objekt i samma byggnad	147
Brandskyddskontroll per objekt	620
Brandskyddskontroll per tillkommande objekt i samma byggnad	200
Samtidig sotning och Brandskyddskontroll i samma byggnad	931
Samtidig sotning och brandskyddskontroll per tillkommande objekt i samma byggnad	399

Övriga fastigheter – sotning/rengöring och brandskyddskontroll	Pris (ex moms)
Sotningsavgift per mantimme	442
Brandskyddskontroll per mantimme	599
Samtidig sotning och brandskyddskontroll per mantimme	599

Eventuell avbokning eller ombokning måste ske senast kl 12:00 vardagen innan bokad tid. Annars faktureras fullt pris. Detta gäller även om det inte går att utföra sotning eller brandskyddskontroll på grund av något som fastighetsägaren orsakat.

För begärd sotning/rengöring eller brandskyddskontroll på annan tid än vardagar 07:00-16:00 utgår dubbel avgift.

Registrering: 2015-06-03
Dokument ID: DNR-0205
Beslutad i KF: § 47 2014-09-22

Taxa för brandskyddskontroll Håbo kommun

Grundtaxan för brandskyddskontroll enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor samt tillhörande föreskrifter beslutas kommunfullmäktige. Indexuppräknings beslutas årligen av räddningstjänstens förbundsdirktion. Taxan gäller från 2015-07-01.

1. Objekt i småhus

1.1 Grundavgift

Inställelse för utförande av brandskyddskontroll	Avgift [kr]
a. Helårsbebott hus (sotningstaxan x 1,5)	81
b. Fritidshus (sotningstaxan x 1,5)	146

1.2 Kontrollavgift

a. Kontroll av eldstad med tillhörande rökkanal	510
b. Kontroll av ytterligare eldstad ansluten till rökkanal i samma skorsten som a.	228

1.3 Tilläggsavgift

För kontroll genom temperaturmätning, tryckmätning, rökgasprovning eller läckagemätning uttas ersättning för mertiden med pris enligt 4.d.

2. Övriga objekt

2.1 Kontrollavgift

Kontrollavgift uttas med pris enligt 4.d.

3. Avgift för efterkontroll

För separat utförd efterkontroll av förelagd brandskyddsåtgärd uttas ersättning med pris enligt 4.d.

4. Särskilda bestämmelser

- För extra inställelse, då kontrollen inte kunnat utföras enligt ordinarie avisering och särskilda skäl för detta inte förelagat, uttas ersättning för återbesök med pris som anges i 4.d. samt transportersättning. Dessutom uttas ersättning för den ordinarie inställelsen enl 1.1 eller 2.1 samt en administrationsavgift på **57** kr.
- Transportersättning för bil betraktas som kilometerersättning per påbörjad km av avståndet fram och åter till förrättningsplatsen.
- För kontroll utförd utom ordinarie arbetstid orsakad av att objektet inte är tillgängligt under ordinarie arbetstid, uttas ersättning med pris enligt 4.d. samt tillägg motsvarande de merkostnader som detta föranleder.

Postadress: Västra Ringgatan 6 745 31 ENKÖPING	Telefon: 0171-62 56 00	Telefax: 0171-378 23	Organisationsnummer: 222000-2410	Postgiro: 32850-0
---	----------------------------------	--------------------------------	--	-----------------------------

Registrering: 2015-06-03
Dokument ID: DNR-0205
Beslutad i KF: § 47 2014-09-22

- d. Timersättning uttas med **659** kr per man. För kontroll utförd under ordinarie arbetstid räknas påbörjad kvartstimme som hel kvartstimme. För kontroll utförd utom ordinarie arbetstid räknas påbörjad halvtimme som hel halvtimme. Vid beräkning av arbetstidens längd enligt pkt 2, 3 och 4 inräknas förflyttningstiden till och från arbetsplatsen.
- e. I angivna ersättningar ingår kostnad för teknisk utrustning och förbrukningsmateriel samt för protokollföring av brandskyddskontrollen.

5. Indexreglering av taxan

Ersättning för brandskyddskontrollen enligt denna taxa revideras med, av de centrala parterna Svenska Kommunförbundet och Sveriges Skorstensfejarmästares Riksförbund, publicerade sotningsindex.

Sotningstaxa för Håbo kommun

Grundtaxa beslutad i KF § 47 2014-09-22. Årlig indexuppräknig beslutas i räddningstjänstens förbundsdirection. Taxan gäller från 2015-07-01.

Timpris [kr]	430
Minutpris = Timpris/60	7,17
Objektspris = objektstid x minutpris	

1. Objekt småhus, inställelseavgift	Objektstid [min]	Objektspris [kr]
1.1 Helårsbebott hus	7,5	54
1.2 Fritidshus	13	93
2. Objektsavgift		
2.1 Värmepanna olja	25,32	181
2.2 Värmepanna fast bränsle	30,32	217
2.3 Braskamin	22,5	161
2.4 Lokaleldstad	20	143
3. Tilläggsavgift		
3.1 Förbindelsekanal 1,0-2,5 m	3,84	28
3.2 Förbindelsekanal 2,6-5,0 m	9,48	68
3.3 Avstötning	2,89	21
3.4 Kryddhylla	4,54	33
Större värmepannor		
Upp till 60 Mcal/h	Enl 2.1 och 2.2	
61-100	46,94	336
101-150	54,43	390
151-200	62,49	448
201-250	65,65	470
251-300	70,36	504
Sidopanna, upp till 60 Mcal/h	16,18	116
61-100	29,47	211
101-150	36,96	265
151-200	45,02	323
201-250	48,18	345
251-300	52,89	379
Separat röckanal	4	29
4. Övrigt		
4.1 Hämtning av stege	6	43
4.2 Administrationsavgift	9	65
4.3 Timersättning	60	415

Kommunstyrelsen

§ 186

Dnr 2015/00302

Taxa för tillståndshantering enligt lag om brandfarliga och explosiva varor

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige beslutar att anta taxa för tillståndsprövning enligt Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor att gälla från och med 2016-01-01.

Sammanfattning

Räddningstjänstförbundet hanterar medlemskommunernas tillståndsprövning enligt Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Medlemskommunernas KF har tidigare tagit beslut om räddningstjänstförbundets taxa för tillståndsprövning enligt LBE. Detta skedde skyndsamt som följd av ett domslut i Förvaltningsrätten.

Vid tillämpning av taxan under 2014 och 2015 har ett flertal brister uppdagats. Vissa kostnader upplevs som oskäligt höga. Räddningstjänstförbundet har omarbetat taxakonstruktionen för att den bättre ska avspegla förbundets kostnader för ärendenas handläggning. Räddningstjänstförbundet föreslår att kommunfullmäktige antar den omarbetade taxan.

Enköpings kommun kommer att fatta ett eget beslut om taxan i sitt kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2015-11-03

Beslut § 30, Förbundsdirektionen Räddningstjänsten Enköping-Håbo
Rapport om ny taxa för tillståndshantering enligt Lag om brandfarliga och explosiva varor
Beräkningsunderlag

Beslutet skickas till:
Kommunfullmäktige

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunstyrelsens kansli

Jonas Eliasson, Kanslichef
0171525 58
jonas.eliasson@habo.se

Taxa för tillståndshantering enligt lag om brandfarliga och explosiva varor

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar om att anta taxa för tillståndsprövning enligt Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor att gälla från och med 2016-01-01.

Sammanfattning

Räddningstjänstförbundet hanterar medlemskommunernas tillståndsprövning enligt Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Medlemskommunernas KF har tidigare tagit beslut om räddningstjänstförbundets taxa för tillståndsprövning enligt LBE. Detta skedde skyndsamt som följd av ett domslut i Förvaltningsrätten.

Vid tillämpning av taxan under 2014 och 2015 har ett flertal brister uppdagats. Vissa kostnader upplevs som oskäligt höga. Räddningstjänstförbundet har omarbetat taxakonstruktionen för att den bättre ska avspegla förbundets kostnader för ärendenas handläggning. Räddningstjänstförbundet föreslår att kommunfullmäktige antar den omarbetade taxan.

Enköpings kommun kommer att fatta ett eget beslut om taxan i sitt kommunfullmäktige.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Den nya modellen för beräkning av timtaxa, ger en justerad timtaxa till 730 kr/tim. Vilket innebär en sänkning i jämförelse med föregående år då timtaxan var 900 kr/tim. Skillnaden jämfört med tidigare beror på:

- tidigare felaktiga uppgifter med avseende på kostnader för IT drift och licenser
- fasta kostnader fördelas över 390 tim/år (tidigare 345 tim/år).

Uppföljning

Förbundsdirektionen beslutar årlig uppräknings utifrån förbundets kostnader för hanteringen enligt taxans konstruktion

Beslutsunderlag

- Beslut § 30, Förbundsdirektionen Räddningstjänsten Enköping-Håbo

- Rapport om ny taxa för tillståndshantering enligt Lag om brandfarliga och explosiva varor
- Beräkningsunderlag

Beslut skickas till
Räddningstjänsten Enköping-Håbo
Enköpings kommun

2015-10-21

3 (5)

Direktion Kommunalförbund Räddningstjänsten

Direktion § 30

Taxa tillstånd LBE

Medlemskommunernas KF har beslutat förbundets taxa för tillstånd av LBE. Detta skedde skyndsamt som följd av ett domslut i Förvaltningsrätten.

Vid tillämpning av taxan under 2014 och 2015 har ett flertal brister uppdagats. Vissa kostnader upplevs som oskäligt höga. Förbundet har omarbetat taxa-konstruktionen för att bättre avspegla kostnaderna för ärendenas handläggning.

Direktionen beslutar:

att föreslå medlemskommunernas KF att besluta om reviderad taxa-konstruktionen för förbundets tillståndshantering enligt LBE.

Justerarsignatur

Utdragsbestyrkning

Förslag nya avgiftsgrupper

Ny modell för beräkning av timtaxa, ger justerad timtaxa till 730 kr/tim. Skillnaden jmför tidigare beror på:

- tidigare felaktiga uppgifter map kostnader för IT drift och licenser
- fasta kostnader fördelas över 390 tim/år (tidigare 345 tim/år)

Avgiftsgrupperna delas in i grupper med utgångspunkt ifrån uppskattad handläggningstid för respektive typärende.

Avgiftsgrupperna får nya benämningar (*Mycket enkel, Enkel, Medel, Komplicerad*).

Justerad uppskattad handläggningstid per avgiftsgrupp (typärende).

Tydligare att det är tillståndsprövningens komplexitet som avgör vilken avgift som gäller.

Handläggaren avgör från fall till fall. Skriftlig information delges alltid sökanden innan prövningen slutförs.

4.3 Avgiftsgrupper, brandfarliga varor

Tillståndstyp	Omfattning	Avgiftsgrupp (tim)	Avgift (kr)
Nytt tillstånd			
Mycket enkel	Mycket enkel handläggning. Ansökan avser hantering av mycket liten mängd brandfarlig vara. Ärendet omfattar normalt inte remiss till annan myndighet eller besök på plats. <i>Ex: mycket begränsad hantering</i>	4,5	3285
Enkel	Enkel handläggning. Ansökan avser begränsade mängder. Ärendet omfattar normalt inte remiss till annan myndighet. Besök på plats inför beviljande av tillstånd eller genom avsyning ingår normalt i prövningen. <i>Ex: skola, restaurang och försäljningsställe</i>	7	5110
Medel	Medelsvår handläggning. Ansökan avser hantering av omfattande mängder med omfattande krav om dokumentation som ska lämnas in. Ärendet omfattar normalt remiss till annan myndighet och besök på plats inför beviljande av tillstånd eller genom avsyning. <i>Ex: bensinstation, verkstad, enklare industri, lantbruk</i>	9	6570
Komplicerad	Komplicerad handläggning. Ansökan avser omfattande och komplex hantering. Mycket omfattande krav om dokumentation som ska lämnas in. Ärendet omfattar remiss till flera andra myndigheter och besök på plats inför beviljande av tillstånd samt vid avsyning. <i>Ex: industri, 2:4-anläggning (farlig verksamhet)</i>	16	11680
Ny tillståndshavare	Byte av tillståndshavare, inga övriga ändringar i tillståndet.	3	2190
Utökad omfattning	Utökad omfattning utan förändrad riskbild (större volym men samma typ av brandfarlig vara). Om utökningen innebär väsentlig ändring av riskbilden ska istället nytt tillstånd sökas. <i>Ex: från 700 liter brandfarlig vätska till 1000 liter.</i>	6	4380
Förnyat tillstånd	Förnyelse av tidigare tillstånd utan övriga ändringar i tillståndet. Övriga ändringar i tillståndet medför krav om nytt tillstånd.	4,5	3285
Avslag	Tillstånd beviljas inte.	2,5	1825
Timdebitering	Timdebitering kan tillämpas för ansökningshandlingar som inte är kompletta och/eller för onormalt tidskrävande tillståndsprövning.	730 kr/tim	

4.4 Avgiftsgrupper, explosiva varor

Tillståndstyp	Omfattning	Avgiftsgrupp (tim)	Avgift (kr)
Nytt tillstånd			
Mycket enkel	Mycket enkel handläggning. Ansökan avser hantering av mycket liten mängd explosiv vara. Ärendet omfattar normalt inte remiss till annan myndighet än polisen. <i>Ex: < 25 kg pyrotekniska artiklar inom riskklass 1.3 och 1.4 (stenspräckare och därtill hörande tändsatser)</i>	5,5	4015
Enkel	Enkel handläggning. Ansökan avser begränsade mängder. Ärendet omfattar normalt inte remiss till annan myndighet än polis. Besök på plats inför beviljande av tillstånd eller genom avsyning ingår normalt i prövningen.	8	5840
Medel	Medelsvår handläggning. Ansökan avser hantering av omfattande mängder. Omfattande krav om dokumentation som ska lämnas in. Ärendet omfattar normalt remisser till andra myndigheter och besök på plats inför beviljande av tillstånd eller genom avsyning.	10	7300
Komplicerad	Komplicerad handläggning. Ansökan avser omfattande och komplex hantering. Mycket omfattande krav om dokumentation som ska lämnas in. Ärendet omfattar remisser till andra myndigheter och besök på plats inför beviljande av tillstånd samt vid avsyning.	17	12410
Ny tillståndshavare	Byte av tillståndshavare, inga övriga ändringar i tillståndet.	4	2920
Utökad omfattning	Utökad omfattning utan förändrad riskbild (större volym men samma typ av explosiv vara). Om utökningen innebär väsentlig ändring av riskbilden ska istället nytt tillstånd sökas. <i>Ex: utökad mängd från 50 kg explosiva varor till 75 kg.</i>	7	5110
Förnyat tillstånd	Förnyelse av tidigare tillstånd utan övriga ändringar i tillståndet. Övriga ändringar i tillståndet medför krav om nytt tillstånd.	5	3650
Avslag	Tillstånd beviljas inte.	2,5	1825
Godkänna ny föreståndare	Ny föreståndare utan övriga tillståndsändringar. <i>Vid ansökan om nytt tillstånd ingår godkännande av föreståndare i ordinarie avgift för nytt tillstånd.</i>	2,5	1825
Timdebitering	Timdebitering kan tillämpas för ansökningshandlingar som inte är kompletta och/eller för onormalt tidskrävande tillståndsprövning.	730 kr/tim	

Jämförelse taxa 2015 och 2016, brandfarliga varor

	Taxa 2015		
	Avgiftsgrupp	Timtaxa	Avgift
Nytt tillstånd		900	
Timavgift			
Publik verksamhet (< 6 liter gas)	4		3600
Publik verksamhet (< 60 liter gas, < 250 liter vätska, < 250 liter aerosol)	5,5		4950
Bensinstation (automatstationer)	7,5		6750
Bensinstation (bemannade stationer)	10,5		9450
Publik verksamhet (> 60 liter gas, > 250 liter vätska, > 250 liter aerosol)	10,5		9450
Icke-publik verksamhet (< 400 liter gas, < 1000 liter vätska, < 600 liter aerosol)	10,5		9450
Icke-publik verksamhet (> 400 liter gas, > 1000 liter vätska, > 600 liter aerosol)	20,5		18450
Ny tillståndshavare	2,5		2250
Utökad omfattning	4,5		4050
Förnyat tillstånd	4		3600
Avslag	2,5		2250

	Taxa 2016		
	Avgiftsgrupp	Timtaxa	Avgift
Nytt tillstånd		730	
Timavgift			
Mycket enkel	4,5		3285
Enkel	7		5110
Medel	9		6570
Komplicerad	16		11680
Ny tillståndshavare	3		2190
Utökad omfattning	6		4380
Förnyat tillstånd	4,5		3285
Avslag	2,5		1825

Jämförelse taxa 2015 och 2016, explosiva varor

Nytt tillstånd

Timavgift

Handel, fyrverkeriförsäljning

Handel, ammunition (< 100 kg)

Icke-publik verksamhet (< 25 kg pyrotekniska artiklar, riskgrupp 1.3-1.4)

Icke-publik verksamhet (< 100 kg)

Icke-publik verksamhet (> 200 kg)

Ny tillståndshavare

Utökad omfattning

Förnyat tillstånd

Avslag

Godkänna ny föreståndare

Taxa 2015

Avgiftsgrupp	Timtaxa	Avgift
	900	
9		8100
9		8100
9		8100
10,5		9450
15		13500
4,5		4050
3		2700
6		5400
2,5		2250
2,5		2250

Nytt tillstånd

Timavgift

Mycket enkel

Enkel

Medel

Komplicerad

Ny tillståndshavare

Utökad omfattning

Förnyat tillstånd

Avslag

Godkänna ny föreståndare

Taxa 2016

Avgiftsgrupp	Timtaxa	Avgift
	730	
5,5		4015
8		5840
10		7300
17		12410
4		2920
7		5110
5		3650
2,5		1825
2,5		1825

Beräkningsunderlag – taxa för tillståndsprövning 2016

Tillståndsprövning, hantering av brandfarliga
och explosiva varor

Lag om brandfarliga och explosiva varor, LBE

*Sammanställd 2013-11-14/FC
Reviderad 2015-09-14/FC*

---

1. Inledning

1.1 Omfattning och avgränsning

Denna rapport utgör underlag för prissättning av tillståndsprövning enligt lag om brandfarliga och explosiva varor, LBE¹ 17-19§§. Prissättningen gäller för såväl nya tillstånd, utökade tillstånd, byte av tillståndshavare, överföringstillstånd och avslag på ansökan.

1.2 Tillståndsprövning

Tillstånd att hantera brandfarliga och explosiva varor är knutet till fastighet och i vissa fall även till specifik byggnad på berörd fastighet. Flyttas hanteringen till annat hanteringsställe (på annan fastighet eller i vissa fall till annan byggnad) erfordras nytt tillstånd.

1.3 Antal ärenden

Förbundet är sedan 2011 tillståndsmyndighet. Antalet hanterade ärenden har sedan 2011 ökat successivt. För att ta höjd för framtida ansökningar bör förbundet avsätta resurser så att man har kapacitet att kunna hantera minst 45 ansökningar per år.

För de 45 tillståndsärenden som uppskattningsvis årligen inkommer behöver förbundet lägga totalt 390 tim/år för handläggning och kompetensförsörjning.

2. Förbundets kostnader

2.1 Årsarbetare för tillståndsprövning

För tillståndsprövning behöver förbundet medarbetare för handläggning av ärenden (tillståndshandläggare), ledning av tillståndsverksamheten (processägare) och en administrativ kanslifunktion (registrator). Behovet av medarbetare har beräknats till följande:

Årsarbetare	Kategori
0,25	Tillståndshandläggare
0,06	Processägare
0,02	Registrator

Antal årsarbetare per medarbetarkategori

---

¹ Lag om brandfarliga och explosiva varor, SFS 2010:1011

2.2 Kostnader för tillståndsprovning

Kostnader som belastar tillståndsprovning är löne-, lokal-, fordons-, IT/telefoni- samt kompetensutvecklings- och fortbildningskostnader. Förbundets fasta kostnader fördelas per andel årsarbetare.

Kategori	kr/år
Tillståndshandläggare	212 770
Processägare	44 060
Registrator	15 400
Övriga administrativa kostnader	14 200
Summa:	286 430

Kostnader per andel årsarbetare samt administrativa kostnader

3. Principer för avgiftsbestämmelserna

3.1 Avgiftsgrupper

Avgiften är indelad i typärenden (avgiftsgrupper). Fast avgift för respektive avgiftsgrupp är baserad på uppskattad handläggningstid för respektive typärende och beräknas med aktuell timtaxa.

För mycket komplicerade och omfattande tillståndsprovning tillämpas timdebitering för den tid som överstiger ordinarie tid för aktuellt typärende. Timtaxan är baserad på förbundets fasta kostnader för tillståndsprovning.

3.2 Årlig justering

Timtaxan justeras årligen genom uppräknings mot faktiska kostnader.

4. Beräkning av taxan

4.1 Principer för beräkningen

Förbundets avgifter beräknas utifrån principen att förbundets kostnader kopplade till tillståndsprovning avgiftsfinansieras med full täckningsgrad. Det innebär att kostnader som är möjliga att fördela över de tre medarbetarkategorierna fördelas utifrån respektive andel årsarbetare. Övriga kostnader belastar tillståndsprovningens som helhet.

I texten nedan redovisas en sammanställning av utförda beräkningar. I bilaga till denna rapport finns en mer detaljerad beräkningsredovisning.

4.2 Timtaxa

Timtaxan beräknas genom att fördela den totala kostnaden över de 390 tim/år som åtgår för tillståndsprovning.

Total kostnad	286 430	kr/år
Tid för tillståndsprovning	390	tim/år
Timtaxa	730	kr/tim

Beräkning av timtaxa

4.3 Avgiftsgrupper, brandfarliga varor

Tillståndstyp	Omfattning	Avgiftsgrupp (tim)	Avgift (kr)
Nytt tillstånd			
Mycket enkel	Mycket enkel handläggning. Ansökan avser hantering av mycket liten mängd brandfarlig vara. Ärendet omfattar normalt inte remiss till annan myndighet eller besök på plats. <i>Ex: mycket begränsad hantering</i>	4,5	3285
Enkel	Enkel handläggning. Ansökan avser begränsade mängder. Ärendet omfattar normalt inte remiss till annan myndighet. Besök på plats inför beviljande av tillstånd eller genom avsyning ingår normalt i prövningen. <i>Ex: skola, restaurang och försäljningsställe</i>	7	5110
Medel	Medelsvår handläggning. Ansökan avser hantering av omfattande mängder med omfattande krav om dokumentation som ska lämnas in. Ärendet omfattar normalt remiss till annan myndighet och besök på plats inför beviljande av tillstånd eller genom avsyning. <i>Ex: bensinstation, verkstad, enklare industri, lantbruk</i>	9	6570
Komplicerad	Komplicerad handläggning. Ansökan avser omfattande och komplex hantering. Mycket omfattande krav om dokumentation som ska lämnas in. Ärendet omfattar remiss till flera andra myndigheter och besök på plats inför beviljande av tillstånd samt vid avsyning. <i>Ex: industri, 2:4-anläggning (farlig verksamhet)</i>	16	11680
Ny tillståndshavare	Byte av tillståndshavare, inga övriga ändringar i tillståndet.	3	2190
Utökad omfattning	Utökad omfattning utan förändrad riskbild (större volym men samma typ av brandfarlig vara). Om utökningen innebär väsentlig ändring av riskbilden ska istället nytt tillstånd sökas. <i>Ex: från 700 liter brandfarlig vätska till 1000 liter.</i>	6	4380
Förnyat tillstånd	Förnyelse av tidigare tillstånd utan övriga ändringar i tillståndet. Övriga ändringar i tillståndet medför krav om nytt tillstånd.	4,5	3285
Avslag	Tillstånd beviljas inte.	2,5	1825
Timdebitering	Timdebitering kan tillämpas för ansökningshandlingar som inte är kompletta och/eller för onormalt tidskrävande tillståndsprövning.	730 kr/tim	

Avgifter och avgiftsgrupper för brandfarliga varor

4.4 Avgiftsgrupper, explosiva varor

Tillståndstyp	Omfattning	Avgiftsgrupp (tim)	Avgift (kr)
Nytt tillstånd			
Mycket enkel	Mycket enkel handläggning. Ansökan avser hantering av mycket liten mängd explosiv vara. Ärendet omfattar normalt inte remiss till annan myndighet än polisen. <i>Ex: < 25 kg pyrotekniska artiklar inom riskklass 1.3 och 1.4 (stenspräckare och därtill hörande tändsatser)</i>	5,5	4015
Enkel	Enkel handläggning. Ansökan avser begränsade mängder. Ärendet omfattar normalt inte remiss till annan myndighet än polis. Besök på plats inför beviljande av tillstånd eller genom avsyning ingår normalt i prövningen.	8	5840
Medel	Medelsvår handläggning. Ansökan avser hantering av omfattande mängder. Omfattande krav om dokumentation som ska lämnas in. Ärendet omfattar normalt remisser till andra myndigheter och besök på plats inför beviljande av tillstånd eller genom avsyning.	10	7300
Komplicerad	Komplicerad handläggning. Ansökan avser omfattande och komplex hantering. Mycket omfattande krav om dokumentation som ska lämnas in. Ärendet omfattar remisser till andra myndigheter och besök på plats inför beviljande av tillstånd samt vid avsyning.	17	12410
Ny tillståndshavare	Byte av tillståndshavare, inga övriga ändringar i tillståndet.	4	2920
Utökad omfattning	Utökad omfattning utan förändrad riskbild (större volym men samma typ av explosiv vara). Om utökningen innebär väsentlig ändring av riskbilden ska istället nytt tillstånd sökas. <i>Ex: utökad mängd från 50 kg explosiva varor till 75 kg.</i>	7	5110
Förnyat tillstånd	Förnyelse av tidigare tillstånd utan övriga ändringar i tillståndet. Övriga ändringar i tillståndet medför krav om nytt tillstånd.	5	3650
Avslag	Tillstånd beviljas inte.	2,5	1825
Godkänna ny föreståndare	Ny föreståndare utan övriga tillståndsändringar. <i>Vid ansökan om nytt tillstånd ingår godkännande av föreståndare i ordinarie avgift för nytt tillstånd.</i>	2,5	1825
Timdebitering	Timdebitering kan tillämpas för ansökningshandlingar som inte är kompletta och/eller för onormalt tidskrävande tillståndsprövning.	730 kr/tim	

Avgifter och avgiftsgrupper för explosiva varor

4.5 Jämförelse med tidigare avgifter

Under 2014 infördes en avgiftsmodell baserad på en utredning som utfördes under 2013. Avgiftsmodellen var, jämfört med tidigare modell, mer anpassad till verkliga förhållanden med tydligare redovisning av vilken avgift som gällde för respektive avgiftsgrupp och mer transparent än den tidigare modellen. Timtaxan överensstämde med SKL:s anvisningar² om lämplig timersättning. Syftet med modellen var att, genom harmoniseringen med SKL:s anvisningar, öka förutsättningarna för mer likriktade avgifter med andra kommuner.

Sedan utredningsarbetet 2013 har flera kommuner justerat sina avgiftsmodeller. Under 2015 kunde det konstateras att i jämförelse med andra kommuner³ var vissa av förbundets avgifter allt för höga och att modellen hade klara brister avseende tydlighet och transparens för den enskilde.

Förbundet reviderar därför delar av avgiftsmodellen. Revideringen avser i första hand utformning av avgiftsgrupper och justering av metod för beräkning av timtaxa. Syftet med revideringen är att ytterligare öka modellens tydlighet och transparens samt att likrikta avgiften med andra räddningstjänstorganisationer. För den enskilde ska avgiften för olika typärenden vara tydlig. Dessutom ska modellen vara så transparent att det tydligt framgår vad som ingår i de olika avgifterna.

I 2014-års avgiftsmodell delades avgiftsgrupperna in i publik respektive icke-publik verksamhet med underkategorier beroende på hanteringens omfattning. I den nya modellen delas istället avgiftsgrupperna enbart in i grupper med utgångspunkt ifrån uppskattad handläggningstid för respektive typärende.

Under 2015 års utredningsarbete har det uppmärksammats att fasta kostnader för IT drift och licenser var orimligt höga i det underlag som låg till grund för 2014 års avgiftsmodell. Detta justeras i 2016 års avgiftsmodell. Dessutom görs en ändring avseende det antal timmar som de fasta kostnaderna fördelas över, från tidigare 345 till 390 tim/år. Detta sammantaget medför att den totala timtaxan blir lägre i den nya avgiftsmodellen.

---

² Taxa för brandfarliga och explosiva varor, Sveriges kommuner och landsting, Augusti 2012

³ Brandkåren Attunda och Mälardalens Brand och Räddningsförbund

---

Bilaga, beräkningsunderlag

Sammanställning kostnader

Kostnader årsarbetare, handläggare					
	(kr/kvm)	(kvm)	(kr/år)	årsarbetare	totalt (kr/år)
Hyra kontorslokaler	575	15	103500	0,25	25875
Lönekostnad inkl PO-tillägg			571320	0,25	142830
Kläder			3000	0,25	750
Fordon, driftkostnad			65600	0,25	16400
IT drift			13281	0,25	3320
IT licenser			6438	0,25	1610
Löne- och ekonomiadministration			6319	0,25	1580
Telefoni			5624	0,25	1406
Handböcker			3000		3000
Standards, normer etc			5000		5000
Utbildning (kompetensutv)			3500		3500
Konferenser, seminarium			7500		7500
			Summa:		212771

Kostnader årsarbetare, processägare					
	(kr/kvm)	(kvm)	(kr/år)	årsarbetare	totalt (kr/år)
Hyra kontorslokaler	575	15	103500	0,06	6210
Lönekostnad inkl PO-tillägg			596160	0,06	35770
Kläder			3000	0,06	180
IT drift			13281	0,06	797
IT licenser			6438	0,06	386
Löne- och ekonomiadministration			6319	0,06	379
Telefoni			5624	0,06	337
			Summa:		44059

Registrator	(kr/kvm)	(kvm)	(kr/år)	årsarbetare	totalt (kr/år)
Hyra kontorslokaler	575	15	103500	0,02	2070
Lönekostnad inkl PO-tillägg			506736	0,02	10135
Kläder			3000	0,02	60
IT drift			13281	0,02	266
IT licenser			6438	0,02	129
Telefoni			5624	0,02	126
Konferenser, seminarium			2500		2500
			Summa:		15398

Administrativa kostnader	(kr/år)	andel	totalt (kr/år)
Skrivare, scanner mm	16086	0,15	2413
Kontorsmaterial	76500	0,15	11475
Porto			315
			Summa:
			14203

Beräkning rörlig avgift, timtaxa

Summa kostnader

Handläggare	212771	
Processägare	44059	
Registrator	15398	
Administrativa kostnader	14203	
	<hr/>	
	286431	kr/år

Årlig tillståndsproduktion

Totala kostnader	286431	kr/år
Total tid för tillståndsprovning	390	tim/år

Timtaxa

Timtaxa	730	kr/tim
---------	-----	--------

Avgiftsgrupper, brandfarliga varor

Avgiftsgrupp

Nytt tillstånd	Mkt enkel	Enkel	Medel	Komplicerad
Registrering/diarieföring	0,5	0,5	0,5	1
Kontroll underlag	1	1	1	3
Remiss	0	0	0,5	1
Granskning	1	2	3	5
Beslut	1	1	1	1
Expediering	0,5	0,5	0,5	0,5
Arkivering	0,5	0,5	0,5	0,5
Avsyning	0	0,5	1	3
Restid	0	1	1	1
Summa	4,5	7	9	16

Ny tillståndshavare

Registrering/diarieföring	0,5
Kontroll underlag	0,5
Remiss	0
Granskning	0
Beslut	1
Expediering	0,5
Arkivering	0,5
Avsyning	0
Restid	0
Summa	3

Utökad omfattning

Registrering/diarieföring	0,5
Kontroll underlag	0,5
Remiss	0
Granskning	1
Beslut	1
Expediering	0,5
Arkivering	0,5
Avsyning	1
Restid	1
Summa	6

Avgiftsgrupper, brandfarliga varor

Avslag		Förnyat tillstånd	
Registrering/diarieföring	0,25	Registrering/diarieföring	0,5
Kontroll underlag	0,5	Kontroll underlag	0,5
Remiss	0	Remiss	0,5
Granskning	0,5	Granskning	1
Beslut	0,5	Beslut	1
Expediering	0,25	Expediering	0,5
Arkivering	0,5	Arkivering	0,5
Avsyrning	0	Avsyrning	0
Restid	0	Restid	0
Summa	2,5	Summa	4,5

Avgiftsgrupper, explosiva varor

Avslag		Förnyat tillstånd	
Registrering/diarieföring	0,25	Registrering/diarieföring	0,5
Kontroll underlag	0,5	Kontroll underlag	0,5
Remiss	0	Remiss	0,5
Godkänna föreståndare	0	Godkänna föreståndare	0,5
Granskning	0,5	Granskning	1
Beslut	0,5	Beslut	1
Expediering	0,25	Expediering	0,5
Arkivering	0,5	Arkivering	0,5
Avsyning	0	Avsyning	0
Restid	0	Restid	0
Summa	2,5	Summa	5

Godkänna ny föreståndare utan övriga tillståndsändringar

Registrering/diarieföring	0,5
Kontroll underlag	0
Remiss	0,5
Godkänna föreståndare	0,5
Granskning	0
Beslut	0
Expediering	0,5
Arkivering	0,5
Summa	2,5

Avgiftsgrupper, explosiva varor

Avgiftsgrupp

Nytt tillstånd	Mkt enkel	Enkel	Medel	Komplicerad
Registrering/diarieföring	0,5	0,5	0,5	1
Kontroll underlag	1	1	1	3,5
Remiss	0,5	0,5	1	1
Godkänna föreståndare	0,5	0,5	0,5	0,5
Granskning	1	2	3	5
Beslut	1	1	1	1
Expediering	0,5	0,5	0,5	0,5
Arkivering	0,5	0,5	0,5	0,5
Avsyning	0	0,5	1	3
Restid	0	1	1	1
Summa	5,5	8	10	17

Ny tillståndshavare

Registrering/diarieföring	0,5
Kontroll underlag	0,5
Remiss	0,5
Godkänna föreståndare	0,5
Granskning	0
Beslut	1
Expediering	0,5
Arkivering	0,5
Avsyning	0
Restid	0
Summa	4

Utökad omfattning

Registrering/diarieföring	0,5
Kontroll underlag	0,5
Remiss	0,5
Godkänna föreståndare	0,5
Granskning	1
Beslut	1
Expediering	0,5
Arkivering	0,5
Avsyning	1
Restid	1
Summa	7

Jämförelse taxa 2015 och 2016, brandfarliga varor

	Taxa 2015		
	Avgiftsgrupp	Timtaxa	Avgift
Nytt tillstånd			
Timavgift		900	
Publik verksamhet (< 6 liter gas)	4		3600
Publik verksamhet (< 60 liter gas, < 250 liter vätska, < 250 liter aerosol)	5,5		4950
Bensinstation (automatstationer)	7,5		6750
Bensinstation (bemannede stationer)	10,5		9450
Publik verksamhet (> 60 liter gas, > 250 liter vätska, > 250 liter aerosol)	10,5		9450
Icke-publik verksamhet (< 400 liter gas, < 1000 liter vätska, < 600 liter aerosol)	10,5		9450
Icke-publik verksamhet (> 400 liter gas, > 1000 liter vätska, > 600 liter aerosol)	20,5		18450
Ny tillståndshavare	2,5		2250
Utökad omfattning	4,5		4050
Förnyat tillstånd	4		3600
Avslag	2,5		2250

	Taxa 2016		
	Avgiftsgrupp	Timtaxa	Avgift
Nytt tillstånd			
Timavgift		730	
Mycket enkel	4,5		3285
Enkel	7		5110
Medel	9		6570
Komplicerad	16		11680
Ny tillståndshavare	3		2190
Utökad omfattning	6		4380
Förnyat tillstånd	4,5		3285
Avslag	2,5		1825

Jämförelse taxa 2015 och 2016, explosiva varor

	Taxa 2015		
	Avgiftsgrupp	Timtaxa	Avgift
Nytt tillstånd			
Timavgift		900	
Handel, fyrverkeriförsäljning	9		8100
Handel, ammunition (< 100 kg)	9		8100
Icke-publik verksamhet (< 25 kg pyrotekniska artiklar, riskgrupp 1.3-1.4)	9		8100
Icke-publik verksamhet (< 100 kg)	10,5		9450
Icke-publik verksamhet (> 200 kg)	15		13500
Ny tillståndshavare	4,5		4050
Utökad omfattning	3		2700
Förnyat tillstånd	6		5400
Avslag	2,5		2250
Godkänna ny föreståndare	2,5		2250

	Taxa 2016		
	Avgiftsgrupp	Timtaxa	Avgift
Nytt tillstånd			
Timavgift		730	
Mycket enkel	5,5		4015
Enkel	8		5840
Medel	10		7300
Komplicerad	17		12410
Ny tillståndshavare	4		2920
Utökad omfattning	7		5110
Förnyat tillstånd	5		3650
Avslag	2,5		1825
Godkänna ny föreståndare	2,5		1825

Utdrag ur SKL:s anvisningar

Tabell 1 Handläggningstider LBE. Tid anges i timmar.

Område	Tillstånd Explosiv vara				Tillstånd Brandfarligvara								Tillsyn
	Fyrverkeri-försäljning och övrig liten explosiv varuverksamhet	Mellan explosiv	Stor explosiv	Godkända förestånd	Bensinstation autom.	Tillägg bemanad	Små butiker eller liten gasol (restaurang)	Liten Brfv process	Mellan Brfv ej ATEX	Mellan Brfv ATEX	Stor Brfv	Proc. Brfv	Tillsyn Exp/Brf
Reg/Diarie	0,25	0,25	0,5	0,25	0,25		0,25	0,25	0,25	0,5	0,5	0,5	0,5
Kontroll underlag	0,25	0,5	0,5	0,5	0,5		0,5	0,5	0,5	0,75	1	2	2
Remiss	0,5	0,5	0,5	0,25	0,5		0,5	0,5	0,5	1	1	2	
Granskning	2	3	6	0,5	3	2	2	4	6	10	14	20	
Beslut	1	1	1	0,5	1		1	1	1	1	1	2	1
Expediering	0,5	0,5	0,5	0,25	0,25		0,25	0,25	0,5	1	1,5	2	0,25
Arkivering	0,5	0,5	0,5	0,25	0,5		0,5	0,5	0,5	0,75	1	2	0,25
Besök	1	1,5	2,5		1	1	1	3	4	5	8	12	Timtid
Summa	6,0	7,75	12	2,5	7,0	3	6,0	10,0	13,25	20	28	42,5	4+Timtid
Restid	R	R	R	-	R		R	R	R	R	R	R	R
Timtid utöver standard	X	X	X	X	X	Y	X	X	X	X	X	X	-
Totalsumma	6,0+R+X	7,75+R+X	12+R+X	2,5+X	7,0+R+X	Summa bemanad. B/S 10,0+R+X+Y	6,0+R+X	10,0+R+X	13,25+R+X	20+R+X	28+R+X	42,5+R+X	4+Timtid+R

Ett avslag ska normalt debiteras med den tid som lagts ner på att granska underlaget inklusive de administrativa åtgärderna vilka normalt är desamma som för ett beviljat tillstånd.

Förslag till förändrad tillståndstaxa LBE

Förslag till beslut

Räddningstjänsten Enköping-Håbo föreslår att KF beslutar om att anta en förenklad taxakonstruktion för tillståndsprövning enligt Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor från 2016-01-01. Taxan grundar sig på de kostnader som förbundet har för denna hantering. Förbundsdirektionen beslutar årlig uppräknings utifrån förbundets kostnader för hanteringen enligt taxans konstruktion.

Bakgrund

Räddningstjänstförbundet hanterar medlemskommunernas tillståndsprövning enligt Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Medlemskommunernas KF har tidigare tagit beslut om räddningstjänstförbundets taxa för tillståndsprövning enligt LBE. Detta skedde skyndsamt som följd av ett domslut i Förvaltningsrätten.

Vid tillämpning av taxan under 2014 och 2015 har ett flertal brister uppdagats. Vissa kostnader upplevs som oskäligt höga. Räddningstjänstförbundet har omarbetat taxakonstruktionen för att den bättre ska avspegla förbundets kostnader för ärendenas handläggning.

Förbundets medlemskommuner fattar beslut om taxan i respektive kommun.

Rickard Westning
Förbundschef

Kommunstyrelsen

§ 187

Dnr 2015/00310

Ändring av avgiftsnivåer för maxtaxa för förskola, fritidshem och annan pedagogisk omsorg med anledning av indexreglering

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige godkänner föreslagna avgifter för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg att gälla från och med den 1 januari 2016.

Sammanfattning

Skolverket fastställer slutligt statsbidrag för kommande bidragsår senast den sista december varje år. Statsbidraget betalas ut under förutsättning att kommunen följer villkoren i Förordning (2001:160) om statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskola och fritidshem.

Förordningen har nu ändrats och ändringen innebär att inkomsttaket indexeras.

Beslutsunderlag

Barn- och utbildningsnämndens protokoll 2015-11-04

Barn- och utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2015-10-01

Beslutet skickas till:
Kommunfullmäktige

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Barn- och utbildningsnämnd

§ 117 Dnr 2015/00710

**Ändring av avgiftsnivåer för maxtaxa för förskola, fritidshem
och annan pedagogisk omsorg med anledning av indexreglering**

Barn- och utbildningsnämnds beslut

1. Barn- och utbildningsnämnden föreslår att kommunfullmäktige godkänner föreslagna avgifter för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg att gälla från och med den 1 januari 2016.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Skolverket fastställer slutligt statsbidrag för kommande bidragsår senast den sista december varje år. Statsbidraget betalas ut under förutsättning att kommunen följer villkoren i Förordning (2001:160) om statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan och fritidshemmet.

Förordningen har nu ändrats och ändringen innebär att inkomsttaket indexeras.

Håbo kommun tillämpar reglerna för maxtaxa. Kommunfullmäktige fastställer taxan för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg.

Beslutsunderlag

Föredragningslista ärende 9, 2015-10-30, BOU2015/710 nr 19096
Tjänsteskrivelse, 2015-10-01, BOU2015/710 nr 2015.5532
Nya avgiftsnivåer för maxtaxa, Skolverket

Förslag till beslut på sammanträdet

Ordföranden: Barn och utbildningsnämnden föreslår att kommunfullmäktige godkänner föreslagna avgifter för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg att gälla från och med den 1 januari 2016. Paragrafen justeras omedelbart.

Beslutet skickas till:
Kommunfullmäktige

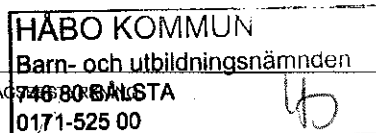
JUSTERARE

CZ SB

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAG

Barn- och utbildningsförvaltningen
Barn- och utbildningskontoret
Viveca Ejnefjäll Strömberg, Administrativ chef
0171-526 09
viveca.stromberg@habo.se

Ändring av avgiftsnivåer för maxtaxa för förskola, fritidshem och annan pedagogisk omsorg med anledning av indexreglering

Skolverket fastställer slutligt statsbidrag för kommande bidragsår senast den sista december varje år. Statsbidraget betalas ut under förutsättning att kommunen följer villkoren i Förordning (2001:160) om statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan och fritidshemmet.

Förordningen har nu ändrats och ändringen innebär att inkomsttaket indexeras.

Håbo kommun tillämpar reglerna för maxtaxa. Kommunfullmäktige fastställer taxan för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg.

Avgiften för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg räknas utifrån hushållets avgiftsgrundande inkomst. Skolverket meddelar att den 1 januari 2016 kommer avgiftsnivåerna att höjas. Höjningen beror på att inkomsttaket indexerats och kommer att ligga på 43 760 kr per månad.

Förskola och pedagogisk omsorg 1-5 år				
	Barn 1	Barn 2	Barn 3	Barn 4 eller fler
Maxtaxa %	3,0%	2,0%	1,0%	Ingen avgift
Högsta avgift	1 313 kr	875 kr	438 kr	0 kr
Föräldraledig/arbetssökande/16-25 tim	2,5%	1,8%	1,0%	Ingen avgift
16-25 tim/vecka, högsta avgift	1 094 kr	788 kr	438 kr	0 kr
Föräldraledig/arbetssökande/15 tim	2,0%	1,6%	1,0%	Ingen avgift
15 tim/vecka, högsta avgift	875 kr	700 kr	438 kr	0 kr
Fritidshem 6-12 år				
	Barn 1	Barn 2	Barn 3	Barn 4 eller fler
Fritidshem	2,0%	1,0%	1,0%	Ingen avgift
	875 kr	438 kr	438 kr	0 kr

Barn- och utbildningsnämnden föreslår att kommunfullmäktige godkänner de nya avgiftsnivåerna för maxtaxa för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg att gälla från och med den 1 januari 2016.

Beslutsunderlag

- Nya avgiftsnivåer för maxtaxa, Skolverket

Förslag till beslut

1. Barn- och utbildningsnämnden föreslår att kommunfullmäktige godkänner föreslagna avgifter för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg att gälla från och med den 1 januari 2016.

Beslutsexpediering
Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen

§ 188

Dnr 2015/00312

Taxor och avgifter för musikskolan 2016

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige beslutar att musikskolans taxor och avgifter lämnas oförändrade under år 2016 i avvaktan på regeringens utredning, och eventuella beslut, om maxtaxa för landets musik- och kulturskolor.

Sammanfattning

Håbo kommuns musikskola har idag en terminsavgift för ämneskurs på 1 000 kr. I förhållande till övriga skolor i länet är detta en hög avgift. Östhammar och Älvkarleby har helt avgiftsfri undervisning medan Enköping sänkt avgiften till 450 kr. Endast Uppsala har idag en högre avgift, 1 200 kr. Den genomsnittliga terminsavgiften i riket är 656 kr.

Regeringen har under augusti månad tillsatt en utredning där utredaren inom ett år ska lämna förslag till en nationell strategi för samordning och uppföljning av den kommunala musik- och kulturskolan. En bedömning ska göras av för- och nackdelar med att författningsreglera kommunernas ansvar för dessa verksamheter. Regeringen vill också satsa 100 miljoner kr på att bland annat sänka avgiftsnivåerna för musik- och kulturskolor. Målet är att inga avgifter ska överstiga 300 kr per termin.

Beslutsunderlag

Barn- och utbildningsnämndens protokoll 2015-11-04

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

§ 116 Dnr 2015/00702

Taxor och avgifter för musikskolan 2016

Barn- och utbildningsnämnds beslut

1. Avgifterna i Håbo kommun ligger kvar på nuvarande nivå under 2016 och man inväntar regeringens utredning och ett eventuellt beslut om en maxtaxa för landets musik- och kulturskolor.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Håbo musikskola har idag en terminsavgift för ämneskurs på 1000 kr. I förhållande till övriga skolor i länet är det en hög avgift. Den genomsnittliga terminsavgiften i landet är 656 kr. Om man ser till Uppsala län så har Östhammar och Älv-Karleby helt avgiftsfri undervisning. I Enköping sänker man avgiften till 450 kr. från och med ht-15. Endast Uppsala har idag högre avgifter än Håbo, 1200 kr/ termin.

Regeringen har under augusti tillsatt en utredning där man inom ett år ska lämna förslag till en nationell strategi för samordning och uppföljning av den kommunala musik- och kulturskolan och göra en bedömning av för- och nackdelar med att författningsreglera kommunernas ansvar för verksamheten. Regeringen vill också i kommande budget satsa 100 miljoner till bland annat sänkta avgifter för musik- och kulturskolan. Det slutgiltiga målet är att inga avgifter skall överstiga 300 kr per termin.

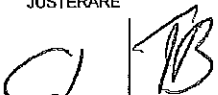
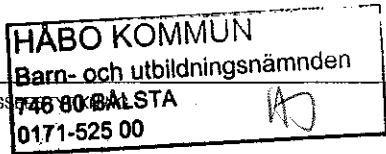
Beslutsunderlag

Föredragningslista, 2015-10-01, BOU2015/702 nr 2015.5529
Tjänsteskrivelse, 2015-10-01, BOU2015/702 nr 2015.5527

Förslag till beslut på sammanträdet

Ordföranden: Avgifterna i Håbo kommun ligger kvar på nuvarande nivå under 2016 och man inväntar regeringens utredning och ett eventuellt beslut om en maxtaxa för landets musik- och kulturskolor. Paragrafen justeras omedelbart.

Beslutet skickas till:
Kommunfullmäktige

JUSTERARE	EXPEDIERAD	SIGNATUR	UTDRAG
			

Kommunstyrelsen

§ 189

Dnr 2015/00284

Avfallstaxan - indexjustering inför 2016

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige beslutar att höja abonnemangsavgiften i avfallstaxan med 2 % att gälla från och med 1 januari 2016.

Sammanfattning

På grund av indexreglering (1,012%), ökade kapitaltjänstkostnader och ökade OH-kostnader behöver avfallsenheten höja avfallstaxan inför 2016. Kapitaltjänstkostnaderna ökar på grund av att ekonomiavdelningen 2015 har övergått från traditionell avskrivning till komponentavskrivning. OH-kostnaderna ökar på grund av att avfallsenheten har fått ökad omsättning.

Förvaltningen föreslår en höjning av taxan med 3,5 %. Då Håbo kommun har obligatorisk matavfallsinsamling föreslås reduceringen för de som komposterar tas bort, vilket ger en besparing för avfallsenheten på cirka 100 000 kronor per år. Skulle denna reduktion kvarstå skulle avfallsenheten behöva höja taxan med ytterligare 1 % (totalt 4,5 %) från och med 1 januari 2016.

Dokumentet behöver justeras då miljö- och tekniknämnden har övergått till kommunstyrelsen. Då matavfallsinsamlingen nu är helt införd behöver abonnemang som inte ska användas längre tas bort ur avfallstaxan.

Tekniska utskottet lämnade ärendet utan förslag till kommunstyrelsen, då utskottet inte var överens med förvaltningens förslag. Reduceringen föreslås nu inte tas bort.

Beslutsunderlag

Tekniska utskottet 2015-11-10

Tjänsteskrivelse 2015-10-22

Förslag till beslut på sammanträdet

Christian Nordberg (MP) yrkar att avfallstaxan ska höjas med 2 % istället för förvaltningens förslag på 3,5 %.

Beslutsgång

Ordförande Carina Lund (M) frågar om kommunstyrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag eller Christian Nordbergs (MP) yrkande och finner att kommunstyrelsen bifaller Christian Nordbergs (MP) yrkande.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

|
|
|

|
|
|

|
|
|

Beslutet skickas till:
Kommunfullmäktige

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

| | |

|

Avfallsenheten

Maria Åhrström, Miljö- och avfallssamordnare
0171 528 48
maria.ahrstrom@habo.se**Svar på yrkanden från Tekniska utskottet 2015-11-10 gällande § 38 Dnr 2015/00284, avfallstaxan – indexjustering inför 2016****Yrkande på att konsekvensbeskrivning tas fram om följande ändringar görs i förvaltningens förslag till beslut:**

- **Höja abonnemangsavgiften i avfallstaxan med 2,0 % att gälla från och med 1 januari 2016.**

Konsekvens: Avfallsenheten gör ett underskott med 150 tkr under 2016.

- **Reduceringen på grundavgiften för de som komposterar kvarstår. Punkt 1.7.3 i avfallstaxan kvarstår.**

Konsekvens: Avfallsenheten gör ytterligare ett underkott med 100 tkr. Då vi har obligatorisk matavfallsinsamling som blir till biogas och biogödsel, är det viktigt att vi får in allt matavfall. Att uppmuntra till kompostering genom en reduktion av grundavgiften ger då fel signaler.

Sammanfattningsvis blir konsekvensen att avfallsenheten gör ett underskott på totalt 250 tkr under 2016. Underskottet behöver då regleras gentemot avfallsfonden som år 2016 beräknas uppgå till + 1,5 mkr.

Avfallsenheten har påbörjat arbetet med att ta fram en 10-årsplan för avfallstaxan för att få en långsiktigt hållbar taxa där hänsyn tas till befolkningsökning, framtida investeringar och avfallsfonden.

Yrkande på att ärendet kompletteras till KS med underlag för taxor för villor med samfällighet och gemensamma kärl så som fallet är med bostadsrättsföreningar.

Att ha en särskild grundavgift för villor med samfällighet och gemensamma kärl är ytterst ovanligt vilket gör att avfallsenheten inte kan komplettera med ett sådant underlag.

Avfallstaxan i Håbo kommun följer branschorganisationens mall för konstruktion av taxa. Taxan är indelad i en grundavgift och en abonnemangsavgift. Grundavgiften tas ut för de tjänster som alla kunder har tillgång till, tex övergripande planering, information, kontaktcenter, fakturering, återvinningscentral och farligt avfall. . Håbo kommun har 4 grundavgifter, en- och tvåbostadshus, fritidsboende, flerbostadshus och verksamheter. Grundavgiften fördelas olika beroende på exempelvis nyttjandegraden på återvinningscentralen (82% av de som besöker återvinningscentralen är boende i en-och tvåbostadshus och betalar därmed en högre grundavgift.) Är man taxerad som en-eller tvåbostadshus (småhus) betalar man en grundavgift för det oavsett om man är samfällighet eller inte.

Abonnemangsavgiften innefattar bl.a. administration, hämtning och behandling av avfallet. Abonnemangsavgiften kan man påverka genom att välja olika kärstorlekar och hämtningsintervaller samt om man har gemensamma eller egna kärl.

Yrkande på att även jämförelse tabellen kompletteras till KS med alla kommuner ingående i Uppsala län.

Tabellen är kompletterad med uppgifter från Enköping, Heby, Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner.

Det är svårt att göra en rättvis jämförelse mellan kommuners avfallsavgifter. Ytterst avgörs taxan av de lokala ambitioner och förutsättningar som finns i respektive kommun. Avfallsmängder, servicenivå, behandlingsavgifter och interna kostnader påverkar avgiften. Exempelvis har Håbo generösa öppettider och fria besök på återvinningscentralen och hämtning av matavfall varje vecka sommartid.

Kommun	Abonnemangsavgift kr/år	Grundavgift kr/år	Total årskostnad	Avfallsmängd kg/person
Sala	2419	809	3228	571
Håbo	1256	1861	3117	625
Knivsta	1433	1325	2758	448
Enköping	1506	1156	2662	536
Uppland-Bro	1020	1615	2635	464
Västra Mälardalens kommunalförbund (Köping, Arboga, Kungsör och Surahammar)	2464	1040	3504	544
Heby	1867	1028	2892	583
Tierp	1866	540	2406	i.u
Östhammar	2649	333	2982	460
Uppsala	1494	755	2249	425

Avfallsenheten

Maria Åhrström, Miljö- och avfallssamordnare
0171 528 48
maria.ahrstrom@habo.se

Avfallstaxan 2016

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige att besluta om att:
  - höja abonnemangavgiften i avfallstaxan med 3,5 % att gälla från och med 1 januari 2016.
  - ta bort reduceringen på grundavgiften för de som komposterar. Punkt 1.7.3 i avfallstaxan utgår då.
  - ändra texten i avfallstaxan under punkt 1.8 samt punkt 1.9 från Miljö- och tekniknämnden till Kommunstyrelsen.
  - ta bort inaktuella abonnemang från avfallstaxan.

Sammanfattning

På grund av indexreglering (1,012 %), ökade kapitaltjänstkostnader och ökade OH-kostnader behöver avfallsenheten höja avfallstaxan inför 2016. Kapitaltjänstkostnaderna ökar på grund av att ekonomiavdelningen 2015 har övergått från traditionell avskrivning till komponentavskrivning. OH-kostnaderna ökar på grund av att avfallsenheten har fått en ökad omsättning.

Då vi har obligatorisk matavfallsinsamling i Håbo kommun föreslås att vi tar bort reduceringen till de som komposterar vilket ger en besparing till avfallsenheten på cirka 100 000 kronor per år. Skulle denna reduktion kvarstå skulle avfallsenheten behöva höja taxan med ytterligare 1% (tot. 4,5%) från och med 1 januari 2016.

Dokumentet behöver justeras då Miljö- och Tekniknämnden har övergått till Kommunstyrelsen. Då matavfallsinsamlingen nu är helt införd behöver abonnemang som inte ska användas längre tas bort ur avfallstaxan.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Förslaget innebär en höjd abonnemangavgift med 3,5%. För det vanligaste abonnemanget, 190 liters kärl, hämtning varannan vecka, innebär det en höjning med cirka 44 kronor per år. I avfallstaxan sker öresavrundning till närmste helkrona.

Jämförelse av avfallsavgifter i närliggande kommuner år 2015

Kommun	Abonnemangsavgift kr/år	Grundavgift kr/år	Total årskostnad
Sala	2419	809	3228
Håbo	1256	1861	3117
Knivsta	1433	1325	2758
Enköping	1506	1156	2662
Uppland-Bro	1020	1615	2635
Västra Mälardalens kommunalförbund (Köping, Arboga, Kungsör och Surahammar)	2464	1040	3504

Det är svårt att göra en rättvis jämförelse mellan kommuners avfallsavgifter. Ytterst avgörs taxan av de lokala ambitioner och förutsättningar som finns i respektive kommun. Servicenivå, avfallsmängder, behandlingsavgifter och interna kostnader påverkar avgiften. Exempelvis har Håbo generösa öppettider och fria besök på återvinningscentralen och hämtning av matavfall varje vecka sommartid.

Uppföljning

Avfallsenheten kommer att revidera avfallstaxan och uppföljning kommer att ske varje månad.

Beslut skickas till

Tekniska avdelningen, Avfallsenheten

Kommunstyrelsen

§ 190

Dnr 2015/00162

Budget 2016

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut:

1. Kommunfullmäktige fastställer kommunstyrelsens förslag till reviderade driftbudgetramar för år 2016, totalt 986 049 tkr, för nämnder och styrelser enligt nedan:

Kommunfullmäktige	1 436 tkr
Stöd till politiska partier	1 000 tkr
Valnämnd	7 tkr
Revision	1 117 tkr
Kommunstyrelse	180 648 tkr
Räddningstjänst	19 075 tkr
Överförmyndarnämnd	1 628 tkr
Bygg- och miljönämnd	11 740 tkr
Barn- och utbildningsnämnd	496 554 tkr
Socialnämnd	58 539 tkr
Vård- och omsorgsnämnd	214 305 tkr

2. Kommunfullmäktige fastställer kommunstyrelsens förslag till reviderad investeringsbudget, totalt 221 636 tkr, för nämnder och styrelser enligt nedan:

Skattefinansierad verksamhet:

Kommunstyrelse	106 427 tkr
Barn- och utbildningsnämnd	3 000 tkr
Vård- och omsorgsnämnd	350 tkr

Taxefinansierad verksamhet:

VA-verksamhet	58 000 tkr
Avfallsverksamhet	2 142 tkr
Exploateringsverksamhet, totalt:	40 507 tkr
Medfinansiering Citybanan	11 210 tkr

3. Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen har rätt att nyupplåna, det vill säga öka kommunens skulder, med 135 460 tkr för år 2016.

4. Kommunfullmäktige beslutar att ändra tidigare beslut (§37, 2015-06-15) med ordalydelsen ” att minimibemanningen inom förskolan ska vara 3,0 barnskötare”, till ”att budgeterade medel till förskolan används för att öka personaltätheten och minska barngrupperna”.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

5. Kommunfullmäktige avslår begäran från socialnämnden om ökad budgetram med 538 tkr.
6. Kommunfullmäktige godkänner återrapporterade budgetar från styrelser och nämnder
7. Kommunfullmäktige beslutar att flytta 2,2 miljoner kronor från konto Utemiljö särkolan Gröna Dalen, till Utemiljö, utrustning skolor. I samband med detta ska statusen på skolgårdarna i kommunen rapporteras.
8. Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsens förvaltning att komma med förslag och plan på hur vi energieffektiviserar kommunen. Detta med syfte att mer effektivt använda skattepengar.
9. Kommunfullmäktige beslutar att överföra 7 189 tkr för plan- och utvecklingsavdelningen och 480 tkr för administrativ tjänst, från kommunstyrelsen till bygg- och miljönämnden, under förutsättning av beslut om omorganisation.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner reviderade nyckelindikatorer för kommunstyrelsens nämndmål.
2. Kommunstyrelsen godkänner drift- och investeringsbudget för år 2016 för kommunstyrelsens verksamhet.
3. Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att redovisa en plan för hur vi skall uppnå säkra gång- och cykelvägar i hela kommunen.
4. Kommunstyrelsen beslutar, att ekonomichefen har rätt, att för kommunstyrelsens räkning under år 2016 nyupplåna, d.v.s. öka kommunens skulder under år 2016, med totalt 135 460 tkr.
5. Kommunstyrelsen beslutar att skuldebrev och borgensåtaganden, som är beslutade med stöd av delegering, skall undertecknas två i förening enligt kommunstyrelsens beslut om firmateckning.
6. Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att senast 31 mars 2016 redovisa omfattningen på den mark kommunen och HMAB äger, vilken mark som är föremål för planprocess, vilken mark som med fördel bör kunna exploateras för bostad,- industri,- eller fritidsändamål, samt vilken mark och vilka fastigheter som kan försäljas då de inte bedöms behövas för det kommunala uppdraget.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Sammanfattning

Enligt tidigare beslut ska styrelser och nämnders mål och budget för kommande år rapporteras till kommunfullmäktige. Detta för att kommunfullmäktige ska ha kännedom om nämndernas mål och budget.

Nämndernas mål har arbetats fram utifrån de nya kommunövergripande målen och nämndernas mål och nyckelindikatorer fastställdes under våren. För ett fokuserat förbättrings- och utvecklingsarbete finns mål och nyckelindikatorer angivna för verksamhetsåret. Styrelser och nämnder har utöver dessa även angivit ett antal mått för den löpande uppföljningen av verksamheterna. Målen och måtten ligger till grund för uppföljning i samband med bokslut och delårsbokslut. Några förslag till förändringar i nyckelindikatorer föreslås.

Fullmäktige beslutade 2015-06-15 KF § 37 om nämndernas driftbudgetram och investeringsbudget för år 2016 och plan för år 2017-2018. På grund av organisatoriska förändringar, omräkning av internhyror, ändrad avskrivningsmetod och en mindre korrigerig föreslås justering i nämndernas budgetar. Vidare föreslås att skatteintäkter och utjämningen uppdateras enligt senaste prognos från SKL, daterad 2015-10-08.

Totalt sett innebär budgeten för år 2016 ett positivt resultat med 26 080 tkr. Det utgör 2,5 % av skattenettet och medför att den finansiella målsättningen med 2 % i överskott uppnås.

Planen för år 2017 visar ett sämre resultat, endast 10 792 tkr i överskott, vilket är 1,0 % av skattenettet. Orsaker till resultatförsämringen är bland annat att nämnderna planerar att öka sina verksamheter med cirka 30 mkr, vilket inte ser ut att kunna täckas med motsvarande ökning av skatteintäkterna.

Investeringar för år 2016 uppgår till totalt 169 919 tkr för år 2016 exklusive exploateringsinvesteringar. Av detta investeras det 109 777 tkr i skattefinansierad verksamhet, vilket är 10 mkr högre än vid junibeslutet, till följd av ändrad avskrivningsmetod. 60 142 mkr investeras i taxefinansierad verksamhet vilket är 3 mkr lägre än vid junibeslutet, till följd av att kostnaderna omklassificerats till driftkostnader.

För att finansiera årets investeringar krävs att 135 460 tkr nyupplånas för år 2016.

De utredningsuppdrag som kommunstyrelsen uppdrog till nämnder och styrelser att redovisa inför höstens budgetarbete, kommer att redovisas som separata ärenden. Vad gäller de statsbidrag som regeringen beslutat om inför hösten 2015 och 2016 avseende förskola, skola och äldreomsorg föranleder inga nya beslut av kommunfullmäktige eftersom bidragen är specialdestinerade.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

|||

|

Barn- och utbildningsnämnden har beslutat (§ 96, 2015-09-30) att hemställa till fullmäktige att fullmäktiges beslut (§37 2015-0615) ”att minimibemanningen inom förskolan ska vara 3,0 barnskötare”, ändras till ”att budgeterade medel till förskolan används för att öka personaltätheten och minska barngrupperna”. Fullmäktiges beslut är inriktat på att öka antalet personal per avdelning. Det nya statsbidraget till förskolan från hösten är istället inriktat på att minska barnantalet i grupperna. Förslaget innebär att kommunens inriktning är densamma som statens, det vill säga att minska de upplevt stora barngrupperna, och att öka antalet personal per barn.

Av tjänsteskrivelsen från socialförvaltningen framgår att socialnämnden föreslås begära hos fullmäktige att nämndens effektiviseringskrav minskas med 538 tkr på grund av tillkommande kostnader som inte kunnat påverkas av nämnden. Det avser 124 tkr för ökade kostnader för förtroendevaldas arvoden för jourverksamhet och sammanträden samt 402 tkr för förhöjd dygnskostnad för en LVM-placering jämfört med normal kostnad.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har behandlat förslag till omorganisation av plan- och utvecklingsavdelningen. Omorganisationen medför att budget överförs från kommunstyrelsen till bygg- och miljönämnden med 7 189 tkr för hela avdelningen samt att ytterligare 480 tkr överförs från kommunstyrelsen till bygg- och miljönämnden för en administrativ tjänst.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har behandlat förslag till resultatreglering mellan åren, som ska gälla från år 2016 och som ersätter nuvarande regler för över- och underskottshantering.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokoll 2015-11-10
Tjänsteskrivelse 2015-11-12
Protokollsutdrag från nämnderna
Budgetdokument 2015-11-04
Revisionens budgetäskande 2015-04-14

Förslag till beslut på sammanträdet

Carina lund (M) yrkar att kommunstyrelsen ska ge förvaltningen i uppdrag att senast 31 mars 2016 redovisa omfattningen på den mark kommunen och HMAB äger, vilken mark som är föremål för planprocess, vilken mark som med fördel bör kunna exploateras för bostad-, industri-, eller fritidsändamål, samt vilken mark och vilka fastigheter som kan försälgas då de inte bedöms behövas för det kommunala uppdraget.

Owe Fröjd (Båp) yrkar bifall till Carina Lunds (M) yrkande.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Michael Rubbestad (SD) yrkar avslag på beslutspunkt nr 4 i kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige, gällande ändring av tidigare beslut (KF § 37, 2015-06-15)

Beslutsgång

Ordförande Carina Lund (M) frågar först om kommunstyrelsen bifaller eller avslår beslutspunkt nr 4 i kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige och finner att kommunstyrelsen bifaller förslaget.

Ordförande frågar sedan om kommunstyrelsen bifaller övriga beslutspunkter enligt förslaget och finner att så sker.

Till sist frågar ordförande om kommunstyrelsen även bifaller tilläggsförslaget från Carina Lund (M) och finner att så sker.

Reservation

Michael Rubbestad (SD) och Owe Fröjd (Båp) reserverar sig mot beslutspunkten gällande ändring av tidigare beslut till förmån för Michael Rubbestads (SD) yrkande om avslag på den beslutspunkten.

Beslutet skickas till:
Kommunfullmäktige

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunstyrelsens kansli

Carin Homann, Tf. ekonomichef
0171-528 05
carin.homann@habo.se**Budget 2016****Förslag till beslut**

1. Kommunstyrelsen godkänner reviderade nyckelindikatorer för kommunstyrelsens nämndmål
2. Kommunstyrelsen godkänner drift- och investeringsbudget för år 2016 för kommunstyrelsens verksamhet
3. Fullmäktige fastställer kommunstyrelsens förslag till reviderade driftbudgetramar för år 2016, totalt 986 049 tkr, för nämnder och styrelser enligt nedan:

Kommunfullmäktige	1 436 tkr
Stöd till politiska partier	1 000 tkr
Valnämnd	7 tkr
Revision	1 117 tkr
Kommunstyrelse	180 648 tkr
Räddningstjänst	19 075 tkr
Överförmyndarnämnd	1 628 tkr
Bygg- och miljönämnd	11 740 tkr
Barn- och utbildningsnämnd	496 554 tkr
Socialnämnd	58 539 tkr
Vård- och omsorgsnämnd	214 305 tkr

4. Fullmäktige fastställer kommunstyrelsens förslag till reviderad investeringsbudget, totalt 221 636 tkr, för nämnder och styrelser enligt nedan:

Skattefinansierad verksamhet:

Kommunstyrelse	106 427 tkr
Barn- och utbildningsnämnd	3 000 tkr
Vård- och omsorgsnämnd	350 tkr

Taxefinansierad verksamhet:

VA-verksamhet	58 000 tkr
Avfallsverksamhet	2 142 tkr

Exploateringsverksamhet, totalt:	40 507 tkr
Medfinansiering Citybanan	11 210 tkr

5. Fullmäktige beslutar att kommunstyrelsen har rätt att nyupplåna, det vill säga öka kommunens skulder, med 135 460 tkr för år 2016.

6. Fullmäktige beslutar att ändra tidigare beslut (§37, 2015-06-15) med ordalydelsen ” att minimibemanningen inom förskolan ska vara 3,0 barnskötare”, till ”att budgeterade medel till förskolan används för att öka personaltätheten och minska barngrupperna”.
7. Fullmäktige avslår begäran från socialnämnden om ökad budgetram med 538 tkr.
8. Fullmäktige godkänner återrapporterade budgetar från styrelser och nämnder
9. Kommunfullmäktige föreslås besluta att flytta 2,2 miljoner kronor från konto Utemiljö särskolan Gröna Dalen, till Utemiljö, utrustning skolor. I samband med detta ska statusen på skolgårdarna i kommunen rapporteras.
10. Kommunfullmäktige föreslås uppdra till kommunstyrelsens förvaltning att komma med förslag och plan på hur vi energieffektiviserar kommunen. Detta med syfte att mer effektivt använda skattepengar.
11. Kommunstyrelsen föreslås uppdra till förvaltningen att redovisa en plan för hur vi skall uppnå säkra gång- och cykelvägar i hela kommunen.
12. Kommunfullmäktige föreslås besluta att överföra 7 189 tkr för plan- och utvecklingsavdelningen och 480 tkr för administrativ tjänst, från kommunstyrelsen till bygg- och miljönämnden, under förutsättning av beslut om omorganisation.
13. Kommunstyrelsen beslutar, att ekonomichefen har rätt, att för kommunstyrelsens räkning under år 2016 nyupplåna, d.v.s öka kommunens skulder under år 2016, med totalt 135 460 tkr.
14. Kommunstyrelsen beslutar, att skuldebrev och borgensåtaganden, som är beslutade med stöd av delegering, skall undertecknas två i förening enligt kommunstyrelsens beslut om firmateckning.

Sammanfattning

Enligt tidigare beslut ska styrelser och nämnders mål och budget för kommande år rapporteras till kommunfullmäktige. Detta för att kommunfullmäktige ska ha kännedom om nämndernas mål och budget.

Nämndernas mål har arbetats fram utifrån de nya kommunövergripande målen och nämndernas mål och nyckelindikatorer fastställdes under våren. För ett fokuserat förbättrings- och utvecklingsarbete finns mål och nyckelindikatorer angivna för verksamhetsåret. Styrelser och nämnder har utöver dessa även angivit ett antal mått för den löpande uppföljningen av verksamheterna. Målen och måtten ligger till grund för uppföljning i samband med bokslut och delårsbokslut. Några förslag till förändringar i nyckelindikatorer föreslås.

Fullmäktige beslutade 2015-06-15 KF § 37 om nämndernas driftbudgetram och investeringsbudget för år 2016 och plan för år 2017-2018. På grund av organisatoriska förändringar, omräkning av internhyror, ändrad

avskrivningsmetod och en mindre korrigeringsförelås justering i nämndernas budgetar. Vidare förelås att skatteintäkter och utjämningen uppdateras enligt senaste prognos från SKL, daterad 2015-10-08.

Totalt sett innebär budgeten för år 2016 ett positivt resultat med 26 080 tkr. Det utgör 2,5 % av skattenettet och medför att den finansiella målsättningen med 2 % i överskott uppnås.

Planen för år 2017 visar ett sämre resultat, endast 10 792 tkr i överskott, vilket är 1,0 % av skattenettet. Orsaker till resultatförsämringen är bland annat att nämnderna planerar att öka sina verksamheter med cirka 30 mkr, vilket inte ser ut att kunna täckas med motsvarande ökning av skatteintäkterna.

Investeringar för år 2016 uppgår till totalt 169 919 tkr för år 2016 exklusive exploateringsinvesteringar. Av detta investeras det 109 777 tkr i skattefinansierad verksamhet, vilket är 10 mkr högre än vid junibeslutet, till följd av ändrad avskrivningsmetod. 60 142 mkr investeras i taxefinansierad verksamhet vilket är 3 mkr lägre än vid junibeslutet, till följd av att kostnaderna omklassificerats till driftkostnader.

För att finansiera årets investeringar krävs att 135 460 tkr nyupplånas för år 2016.

De utredningsuppdrag som kommunstyrelsen uppdrog till nämnder och styrelser att redovisa inför höstens budgetarbete, kommer att redovisas som separata ärenden. Vad gäller de statsbidrag som regeringen beslutat om inför hösten 2015 och 2016 avseende förskola, skola och äldreomsorg föranleder inga nya beslut av kommunfullmäktige eftersom bidragen är specialdestinerade.

Barn- och utbildningsnämnden har beslutat (§ 96, 2015-09-30) att hemställa till fullmäktige att fullmäktiges beslut (§37 2015-0615)" att minimibemanningen inom förskolan ska vara 3,0 barnskötare", ändras till "att budgeterade medel till förskolan används för att öka personaltätheten och minska barngrupperna". Fullmäktiges beslut är inriktat på att öka antalet personal per avdelning. Det nya statsbidraget till förskolan från hösten är istället inriktat på att minska barnantalet i grupperna. Förslaget innebär att kommunens inriktning är densamma som statens, det vill säga att minska de upplevt stora barngrupperna, och att öka antalet personal per barn.

Av tjänsteskrivelsen från socialförvaltningen framgår att socialnämnden förelås begära hos fullmäktige att nämndens effektiviseringskrav minskas med 538 tkr på grund av tillkommande kostnader som inte kunnat påverkas av nämnden. Det avser 124 tkr för ökade kostnader för förtroendevaldas arvoden för jourverksamhet och sammanträden samt 402 tkr för förhöjd dygnskostnad för en LVM-placering jämfört med normal kostnad.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har behandlat förslag till omorganisation av plan- och utvecklingsavdelningen. Omorganisationen medför att budget överförs från kommunstyrelsen till bygg- och miljönämnden med 7 189 tkr för hela avdelningen samt att ytterligare 480 tkr överförs från

kommunstyrelsen till bygg- och miljönämnden för en administrativ tjänst.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har behandlat förslag till resultatreglering mellan åren, som ska gälla från år 2016 och som ersätter nuvarande regler för över- och underskottshantering.

Ärendet

Budgetdokumentet är textredigerat efter nämndernas behandling av sina budgetar. Ändringar föreslagna av KSAU är ej införda. Budgetdokumentet kommer att färdigställas efter avslutad politisk behandling i fullmäktige. Tjänsteskrivelsen är reviderad efter KSAUs behandling.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Ingår i budgetdokumentet

Uppföljning

Uppföljning av budget och mål sker tre gånger årligen, delårsuppföljning efter mars, delårsrapport per augusti samt årsredovisning

Beslutsunderlag

- Budget och mål år 2016, plan år 2017-2018, reviderat 2015-11-04
- Nämndprotokoll
- Budgetäskande kommunens revisorer

Beslut skickas till

Ekonomichef
Samtliga nämnder

Överförmyndarnämnden

Centrumleden 1, 746 80 Bålsta

Telefon 0171-525 00 vxl. Fax 0171-563 33

www.habo.se e-post- overformyndare@habo.se

Öfn § 5) Ärenden

5.1) Budget och mål 2016

Förslag lades fram om att överförmyndarnämnden godkänner förslaget till budget och mål för året 2016

Beslutsunderlag

Budget och mål 2016

Öfn § 5.1 Överförmyndarnämndens beslut

Överförmyndarnämnden beslutar att godkänna förslaget till budget och mål för året 2016.

§ 138

Dnr 2015/00051

Budget och mål 2016, plan 2017-2018

Bygg- och miljönämndens beslut

1. Bygg- och miljöförvaltningen har upprättat detaljbudget för verksamhetsåret 2016 med plan för 2017-2018.

2. Bygg- och miljönämnden antar detaljbudget och mål för 2016, plan för 2017-2018, med den av kommunfullmäktige beslutade ram om totalt 11 793 tkr för 2016.

3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2015-06-15 om nämndernas driframar, övergripande mål och skattesats för år 2016 och plan för åren 2017-2018. Den totala ramen för bygg- och miljönämndens verksamhet bestämdes då till 11 793 tkr. Jämfört med budget för 2015 gavs då ett nettotillskott om 1 110 tkr för att täcka dels konsekvenser av befolkningsförändringar samt ett antal särskilda satsningar. Därutöver gavs en kompensation om 206 tkr för löneökningar 2016.

Efter kommunfullmäktiges beslut i juni gällande Verksamhetsanalys 2016-2018 föreslår bygg- och miljöförvaltningen några justeringar mellan några verksamhetsområden inom den beslutade totala ramen.

En av de viktigare konsekvenserna av dessa justeringar är att bygglovavdelningen kan ges en tidigareläggning av ny handläggartjänst. Det ger bättre förutsättningar att klara den ökande volymen ärenden inom en rimlig handläggningstid och samtidigt ge en bra service gentemot kund med förbättrad tillgänglighet. Den ökade ärendevolymen märks i att intäktsnivån inom bygglovverksamheten stiger. Därför har i föreliggande budgetförslag budgeterad intäktsnivå höjts jämfört med beslutad ram från juni. Detta gör då att kostnaderna samtidigt kan höjas och inrymma en handläggartjänst.

Övriga justeringar kan anses vara av mindre betydelse, men redovisas kort i detaljbudgeten.

Målen för 2016 antogs av bygg- och miljönämnden den 5 maj 2015.

Beslutsunderlag

Budget och mål 2016, plan 2017-2018 för bygg och miljönämnden.

Tjänsteskrivelse, 2015-10-22

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Barn- och utbildningsnämnden

§ 115

Dnr 2015/00096

Barn- och utbildningsnämndens budget 2016

Barn- och utbildningsnämnds beslut

1. Barn- och utbildningsnämnden godkänner Budget och mål 2016, plan 2017-2018 enligt underlag men efter justering av förändrade internhyror för 2016 när dessa fastställs.
2. Barn- och utbildningsnämnden beslutar att överlämna Budget och mål 2016, plan 2017-2018 till kommunfullmäktige efter att revidering av internhyror gjorts.

Sammanfattning

Barn- och utbildningsnämndens budget för 2016 fastställdes till 492 107 tkr av fullmäktige i juni 2015. Det är en ökning av budgetramen jämfört med år 2015 på 15 575 tkr.

I ramökningen ingår särskilda satsningar på 6 300 tkr. Dessa kommer att användas till förskoleverksamhet, grundskoleverksamhet och omsorg på obekvämtid. I ramjusteringen ingår även en återbetalning av ett tillfälligt omställningsbidrag på 3 000 tkr.

Barn- och utbildningsnämndens investeringsram fastställdes till 3 000 tkr för år 2016.

Inför 2016 har nämnden utarbetat nya mål och nyckelindikatorer för uppföljning av dessa mål samt nya mått.

I dokumentet Budget och mål 2016, plan 2017-2018 finns ännu inga förändringar av budgetramen med avseende internhyresändringarna för år 2016 då de ännu så länge är preliminära. Barn- och elevsättningen till andra huvudmän kan därför inte fastställas. Detta kommer att ske när internhyran för 2016 är beslutad.

Inför nämndens behandling av ärendet uppmärksammar förvaltningen barn- och utbildningsnämnden om att två korrigeringar och ett tillägg har gjorts i budgethandlingen. Korrigering är gjord under punkt 4.2: "Barn- och utbildningsnämnden har den 30 september 2015 beslutat att hemställa till kommunfullmäktige om att förändra inriktningen på detta mål." Under bilden i punkt 6.1.1 korrigeras till Rak grundersättning "100 %" för fritidshem. Under punkt 6.1.2 har tillägg gjorts: "I separata bilagor anges ersättning per barn och elev för olika enheter, utifrån ovanstående beräkningsgrunder."

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2015-10-01, BOU2015/96 nr 2015.5530
Budget och mål 2016, plan 2017-2018

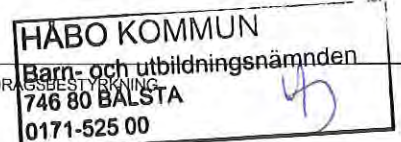
JUSTERARE

CL [Signature]

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Barn- och utbildningsnämnden

Förslag till beslut på sammanträdet

Ordföranden: Barn- och utbildningsnämnden godkänner Budget och mål 2016, plan 2017-2018 enligt underlag, men efter justering av förändrade internhyror för 2016 när dessa fastställs. Barn- och utbildningsnämnden beslutar att överlämna Budget och mål 2016, plan 2017-2018 till kommunfullmäktige efter att revidering av internhyror gjorts.

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Ekonomichef
Förvaltningschef
Rektorerna inkl biträdande rektorer
Förvaltningsekonom

JUSTERARE

CLTB

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGS
BESTYRKNING

HÅBO KOMMUN

Barn- och utbildningsnämnden
746 80 BÅLSTA
0171-525 00

§ 180

Dnr 2015/00002

Budget och mål 2016

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden beslutar att godkänna förvaltningens förslag till budget och mål för 2016 och överlämnar beslutet till kommunfullmäktige
2. Socialnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att 4 206 tkr av socialnämndens budget ska överföras till vård- och omsorgsnämnden
3. Socialnämnden beslutar att äska hos kommunfullmäktige om att nämndens effektiviseringskrav för 2016 minskas med 538 tkr på grund av tillkommande kostnader som inte kunnat påverkas av nämnden
4. Socialnämnden noterar till protokollet att budgetramen justeras när internhyran är fastställd

Sammanfattning

Socialnämnden har en budget för 2016 om 58 879 tkr. När nämnden tilldelades medel av kommunfullmäktige i juni fick nämnden ett tillskott om 1 231 tkr. Samt ett effektiviseringskrav om 1 554 tkr. Sedan beslutet i kommunfullmäktige har socialnämnden fått opåverkbara kostnader om 538 tkr. Med anledning av detta föreslår förvaltningen att effektiviseringskravet minskas med motsvarande belopp då den faktiska effektiviseringen nämnden behöver göra annars skulle bli 1 769 tkr.

När förvaltningen utvärderat uppdelningen av två nämnder, socialnämnd och vård- och omsorgsnämnd, kan konstateras att vissa poster som funnits i socialnämnden 2015 borde vara budgeterade inom vård- och omsorgsnämnden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, SN2015/2 nr.26417
Budget och Mål 2016, Socialnämnden

_____

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen

JUSTERARE	EXPEDIERAD	SIGNATUR	UTDRAGS- och BESTYRKING
			<p>HÅBO SOCIALNÄMND ÅGÅSBO RÅLSTA TELEFON 0171-525 00</p>

§ 108

Dnr 2015/00018

Budget och mål 2016

Beslut

1. Vård- och omsorgsnämnden beslutar att förvaltningen ändrar de föreslagna ändringarna i budget och mål för år 2016.
2. Vård- och omsorgsnämnden beslutar att godkänna budget och mål för år 2016 och överlämnar detta till kommunfullmäktige.

Sammanfattning

I fullmäktiges beslut i juni 2015 om rambudget beslutades om en rambudget för vård- och omsorgsnämnden om 210 070 tkr. I detta belopp ingick en återställning av tidigare reducerade tjänster inom äldreomsorgen.

I det förslag som förvaltningen nu lägger fram 4 206 tkr som är en överföring från socialnämnden under förutsättning att fullmäktige fattar ett sådant beslut, vilket föreslagits av socialnämnden. Det handlar om vissa personalkostnader och vissa verksamheter inom LSS som rätteligen tillhör vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde.

Beslutsunderlag

- Vård- och omsorgsnämndens budget och mål för 2016

Förslag till beslut på sammanträdet

Vård- och omsorgsnämnden föreslår nedan ändringar, såsom:

17.2.4.1 – Sid 69 i första tabellen. Raden – Antalet fallskador på särskilt boende som leder till frakturer – kompletteras med – Max antal

17.3.1 – Sid 69 i andra tabellen. Raden – *Antal patienter hemsjukvård, rehab och demensteam* – 2 050 ändras till 1 500

17.4.1 – Sid 70 *Tillskott* -191 tkr i punktlistan ändras till *Justeringspost* -191 tkr.

17.4.1 – Sid 71 första stycket läggs texten – *för justeringspost efter felräkning* – till.

17.5.1 – Sid 72 Meningen – *Här har förvaltningen prioriterat om och minskat ramen med 1 330 tkr som överförs till verksamhet Boende enligt LSS* – Den meningen stämmer inte och är därför borttagen. Justeringen för de 1330 tkr som behövde läggas till boende enligt LSS togs från köp av hemtjänst och köp av särskilt boende äldre, vilket också korrekt beskrivs på sidan 71.

JUSTERARE

Lo | *ble* |

EXPEDIERAD

SIGNATUR

HÅBO KOMMUN
UTDRAGSBESTYRKNING
Vård- och omsorgsnämnden
746 80 BALSTA

Beslutsgång

Ordförande ställer frågan om nämnden kan godkänna ändringarna.

Ordförande finner att nämnden godkänner föreslagna ändringar.

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

HÅBO KOMMUN
UTDRÅG
746 80 BALSTA

Vård- och omsorgsnämnden

Budget och mål 2016, plan 2017- 2018

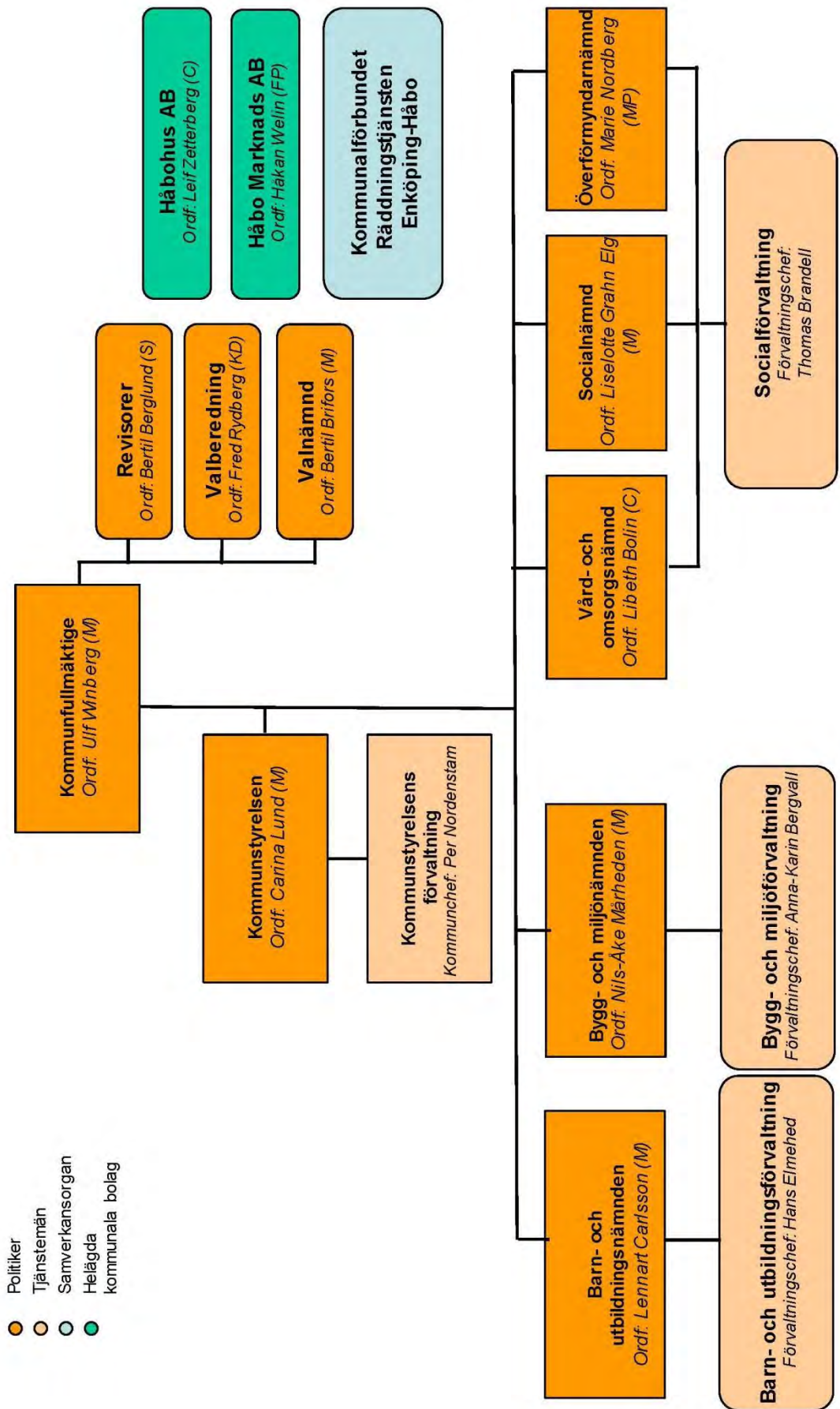
Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	4
2 Kommunfullmäktiges mål och styrmodell	6
3 Befolkningsutveckling	8
4 Omvärldsanalys - ekonomi.....	9
5 Tidplan för mål- och budgetprocessen	13
6 Budget 2016 och plan 2017-2018	14
7 Investeringsbudget.....	23
8 Finansiering.....	25
9 Exploateringsbudget.....	26
10Budgetstyrprinciper	30
11Kommunstyrelsen.....	34
12VA-enheten	47
13Avfallsenheten.....	50
14Överförmyndarnämnden	52
15Bygg- och miljönämnden.....	55
16Barn- och utbildningsnämnd.....	61
17Vård- och omsorgsnämnd	68
18Socialnämnd	74

Bilagor

Budgetäskande 2016 – kommunens revisorer

Nämndsprotokoll

- Politiker
- Tjänstemän
- Samverkansorgan
- Helägda kommunala bolag

1 Sammanfattning

Enligt tidigare beslut ska styrelser och nämnders mål och budget för kommande år rapporteras till kommunfullmäktige. Detta för att kommunfullmäktige ska ha kännedom om nämndernas mål och budget.

Nämndernas mål har arbetats fram utifrån de nya kommunövergripande målen och nämndernas mål och nyckelindikatorer fastställdes under våren. För ett fokuserat förbättrings- och utvecklingsarbete finns mål och nyckelindikatorer angivna för verksamhetsåret. Styrelser och nämnder har utöver dessa även angivit ett antal mått för den löpande uppföljningen av verksamheterna. Målen och måtten ligger till grund för uppföljning i samband med bokslut och delårsbokslut. Några förslag till förändringar i nyckelindikatorer föreslås.

Fullmäktige beslutade 2015-06-15 KF § 37 om nämndernas driftbudgetram och investeringsbudget för år 2016 och plan för år 2017-2018. På grund av organisatoriska förändringar, omräkning av internhyror, ändrad avskrivningsmetod och en mindre korrigerande justering i nämndernas budgetar. Vidare föreslås att skatteintäkter och utjämnningen uppdateras enligt senaste prognos från SKL, daterad 2015-10-08.

Totalt sett innebär budgeten för år 2016 ett positivt resultat med 26 080 tkr. Det utgör 2,5 % av skattenettet och medför att den finansiella målsättningen med 2 % i överskott uppnås.

Planen för år 2017 visar ett sämre resultat, endast 10 792 tkr i överskott, vilket är 1,0 % av skattenettet. Orsaker till resultatförsämringen är bland annat att nämnderna planerar att öka sina verksamheter med cirka 30 mkr, vilket inte ser ut att kunna täckas med motsvarande ökning av skatteintäkterna.

Investeringar för år 2016 uppgår till totalt 169 919 tkr för år 2016 exklusive exploateringsinvesteringar. Av detta investeras det 109 777 tkr i skattefinansierad verksamhet, vilket är 10 mkr högre än vid junibeslutet, till följd av ändrad avskrivningsmetod. 60 142 mkr investeras i taxefinansierad verksamhet vilket är 3 mkr lägre än vid junibeslutet, till följd av att kostnaderna omklassificerats till driftkostnader.

För att finansiera årets investeringar krävs att 135 460 tkr nyupplånas för år 2016.

Utredningsuppdrag - komplettering av budgetunderlag för år 2016

De utredningsuppdrag som kommunstyrelsen uppdrog till nämnder och styrelser att redovisa inför höstens budgetarbete, kommer att redovisas som separata ärenden:

- Statsbidrag kompletteringsbeslut hösten 2015 avseende budget 2016
- Översyn taxor och avgifter
- Arenor för aktiviteter (kommer att redovisas våren 2016)
- Ersättningsplan för Björkvallen – Konstgräs (återremitterat från KS 26 okt)
- Ishall utomhusrink (kommer att redovisas våren 2016)
- Reglering av under- och överskott mellan åren

1.1 Förändringar från kommunfullmäktiges beslut i juni

Skatteintäkter och utjämningsen har uppdaterats till den senaste skatteprognosen daterad 2015-10-08, vilket medför minskade intäkter med 1,3 mkr jämfört med beslutet i juni.

Från år 2016 införs en ny modell för avskrivning av investeringar benämnd komponentavskrivning. Med komponentredovisning förväntas en jämnare resultatutveckling där stora underhållsåtgärder skrivs av över tid istället för att resultatföras i det aktuella året. Som en följd av den nya avskrivningsmodellen överförs därför den budget som finns för planerat underhåll från driftbudget till investeringsbudget för berörda verksamheter. För fastighetsavdelningen är det 7 mkr och för gatu- och parkenheten 3 mkr. Detta förbättrar årets resultat med 10 mkr, men är inte likvidpåverkande.

Komponentavskrivningsmodellen ger även effekten att kapitalkostnaderna på kort sikt för fastigheter och anläggningar blir lägre. För år 2016 ökar kapitalkostnaderna med endast 352 tkr jämfört med år 2015 (för skattefinansierade verksamheter), trots att relativt stora investeringar gjorts. Se även avsnitt 6.2.1. I junibeslutet var 6,9 mkr avsatta för ökade kapitalkostnader. Eftersom fastighetsenheten och gatu- och parkenheten nu har kompenserats för den relativt låga kapitalkostnadsökning, medför det att årets resultat förbättras med cirka 6,5 mkr.

I förslaget till budget i juni föll en överföring från investeringsbudget till driftbudget för biblioteket på 110 tkr bort. Överföringen gjordes för att de planerade inköpen inte klassificeras som investering. Detta har nu justerats genom tillägg med 110 tkr till kommunstyrelsens ram.

Internhyrorna har räknats om från år 2015 till år 2016 och budgeten föreslås justeras på samma sätt så att det ger kostnadstäckning. Hyresökningen till år 2016 påverkas av löne- och prisuppräknings, satsning på tillgänglighet, att planerat underhåll flyttats till investering, införande av komponentavskrivning, skötsel av förskole- och skolgårdar ingår nu i hyran och att alla kostnader för fastighetsavdelningen nu lagts in internhyran. Hyresnivån ökar med i genomsnitt cirka 1,4 %, men varierar mellan hyresobjekten eftersom självkostnad är basen.

2 Kommunfullmäktiges mål och styrmodell

För perioden 2016-2018 har fyra målområden med tillhörande strategier på kommunfullmäktiges nivå prioriterats. Dessa är tillika kommunens mål för god ekonomisk hushållning.

Håbo kommun ska under perioden bli:

- Attraktiva
- Kvalitativa och effektiva
- Hållbara
- en kommun med sund ekonomi

Med utgångspunkt ifrån kommunfullmäktiges mål har varje nämnd och styrelse i uppdrag att årligen arbeta fram egna måldokument. Dessa ska innehålla nämndens/styrelsens egna prioriterade mål och åtgärder för att bidra till att nå kommunfullmäktiges prioriterade målområden och strategier. Utvärdering av kommunfullmäktiges mål, som tillika är mål för god ekonomisk hushållning, sker genom utvärdering av nämndernas mål enligt plan för uppföljning som årligen fastställs av kommunstyrelsen.

Nedan följer en beskrivning av respektive målområde med tillhörande motivering och strategier.

Attraktiva Håbo

Håbo kommun är en unik och attraktiv plats i Mälardalen med goda förutsättningar för tillväxt. Bra kommunal service och insatser i samverkan med andra aktörer stärker känslan av Håbo kommun som en bra plats för boende, arbete och besök.

För att bli attraktiva Håbo ska vi

Skapa förutsättningar för fler bostäder och ett varierat näringsliv.

Stimulera möjligheter till meningsfull fritid för alla.

Öka samarbetet med olika aktörer för förbättrad infrastruktur och kollektivtrafik.

Förbättra tillgängligheten till mötesplatser och upplevelser.

Kvalitativa och effektiva Håbo

Vi ska utveckla våra tjänster utifrån håbobornas behov. Kraven på innehåll och kvalitet på tjänster och service ökar samtidigt som resurserna är begränsade. Vi måste eftersträva ett effektivt resursutnyttjande där ständiga förbättringar är en ledstjärna i alla våra verksamheter.

För att bli kvalitativa och effektiva Håbo ska vi

Utveckla vår medborgardialog för ökad delaktighet och kunskap om kommunens verksamheter.

Tillvarata och uppmuntra medarbetarnas kompetens och engagemang.

Följa upp alla verksamheter med kvalitets- och effektivitetsmått och förtydliga arbetet med ständiga förbättringar.

Förbättra våra resultat genom att jämföra oss med andra kommuner och verksamheter för att identifiera förbättringsområden.

Hållbara Håbo

Vår verksamhet och tillväxt ska vara ekonomiskt och ekologiskt hållbar. Kommande generationer ska ha bättre förutsättningar att förvalta och utveckla kommunen.

För att bli hållbara Håbo ska vi

Minska de egna verksamheternas miljö- och klimatpåverkan.

Skapa förutsättningar för att invånare och näringsliv aktivt ska kunna bidra till att minska kommunens miljö- och klimatpåverkan.

Värna kommunens grönområden och biologiska mångfald.

Håbo en kommun med sund ekonomi

Håbo kommuns verksamhet präglas av god ekonomisk hushållning. Skatten ska inte höjas och bör vara i nivå med jämförbara kommuner i Mälardalen.

Kommunens resultat ska över perioden uppgå till minst två procent av skattenettot.

Kommunens investeringar, exklusive exploateringsrelaterade kostnader, ska vara egenfinansierade.

Överskott och intäkter av engångskaraktär ska i första hand användas till att minska kommunens skuldsättningsgrad.

Exploateringsverksamheten skall totalt sett ge ett ekonomiskt överskott till kommunen.

3 Befolkningsutveckling

Den positiva befolkningstillväxten förväntas fortsätta i Håbo kommun. Givet nuvarande mönster i flyttningar och födelsenetto beräknas kommunen öka med knappt 120 personer per år fram till år 2020. År 2030 förväntas befolkningen uppgå till 21 600 personer, vilket är en ökning med 8 procent jämfört med dagens befolkningens mängd. Ungefär en tredjedel av ökningen förväntas bero på ett positivt flyttnetto medan resterande två tredjedelar kan förklaras av ett positivt födelsenetto.

Totalt sett förväntas befolkningens mängd öka stadigt under prognosperioden, men om prognosen bryts ned i olika åldersgrupper varierar utvecklingen. Detta medför en förändrad åldersstruktur under prognosperioden.

Inom de närmsta åren förväntas de största förändringarna ske bland unga vuxna samt äldre. Antalet 19-24-åringar förväntas minska med omkring 16 procent till år 2018. Minskningen beror delvis på att flyttbenägenheten är hög i den åldern och tidigare års utfall visar på en hög utflyttning inom den åldersgruppen. Antalet personer 65 år och äldre förväntas öka stadigt under perioden. År 2018 kommer åldersgruppen att ha ökat med 390 personer jämfört med 2014 enligt kommunens befolkningsprognos. Det är en ökning med cirka 11 procent. Bland personer 80 år och äldre förväntas ökningen bli 127 personer, vilket motsvarar 23 procent jämfört med utgångsåret 2014.

Antaganden i befolkningsprognosen är en framskrivning av den utveckling som skett under de senaste åren.

Skillnaderna mellan förra årets och årets prognos är totalt sett små.

Ålder	År 2014	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019	År 2020
0	215	210	213	217	220	223	225
1-5	1 214	1 203	1 189	1 204	1 229	1 238	1 247
6-9	1 170	1 166	1 122	1 093	1 038	1 025	1 016
10-12	867	877	883	874	893	850	847
13-15	801	816	863	870	879	886	876
16-18	749	743	772	799	813	861	867
19-24	1 468	1 424	1 343	1 270	1 237	1 196	1 182
25-44	4 896	4 876	4 813	4 794	4 783	4 762	4 736
45-64	5 162	5 219	5 351	5 472	5 530	5 652	5 786
65-74	2 413	2 452	2 453	2 403	2 328	2 219	2 077
75-79	524	597	657	755	873	950	1 050
80 -w	555	570	609	638	682	759	826
Summa	20 034	20 152	20 270	20 388	20 506	20 622	20 736
Förändring mellan åren		118	118	118	118	116	114

4 Omvärldsanalys - ekonomi

4.1 Omvärldsanalys

4.1.1 Konjunktur och ekonomisk utveckling

Regeringen är något mera pessimistisk om BNP-tillväxten 2015 och 2016 då de räknar med en svagare utveckling av inhemsk efterfrågan. På lite längre sikt förutser dock regeringen en något högre BNP-tillväxt än Konjunkturinstitutet. Arbetslösheten faller snabbare 2016-2019. Orsaken är att regeringen bedömer att arbetskraften ökar långsammare än vad Konjunkturinstitutet gör.

Tillväxttakten i den svenska ekonomin har legat på ca 2,5 procent de senaste två åren. En viss acceleration kan skönjas de senaste kvartalen enligt kreditinstitutioner. Mycket tyder därför på att BNP-tillväxten stiger till omkring 3 procent både i år och nästa år, vilket är starkare än den långsiktiga trenden. Den höga tillväxten väntas inte bestå utan dämpas senare under prognosperioden då också de mycket expansiva förhållandena avtar. Resursutnyttjandet stiger i den svenska ekonomin med ett tilltagande inflationstryck som följd. Kostnadstrycket ökar dock från en låg nivå och löneökningarna förblir förhållandevis låga. Inflationen når inte upp till 2 procent mer än möjligen någon enstaka månad, vilket fortsätter att pressa Riksbanken.

Sedan inledningen av 2014 har investeringarna givit det största bidraget till BNP-tillväxten. Därefter följer privat respektive offentlig konsumtion. Nettot av utrikeshandeln har däremot minskat och dämpat utveckling av BNP. Tillväxten i hushållens konsumtion har saktat in i år. Kreditinstitutioner ser avmattningen som tillfällig. Hushållens goda finansiella ställning med stigande disponibla inkomster, högt sparande och kraftigt ökade tillgångspriser talar för att hushållens efterfrågan ökar i god takt kommande år. Ökningen av den offentliga konsumtionen har bland annat demografiska orsaker. Den växande befolkningen, med en större andel äldre, ökar behovet av vård, omsorg och skola. De totala investeringarna sjönk visserligen under första och andra kvartalet i år på kvartalsbasis. Det beror emellertid på kraftiga variationer i forskning och utveckling, vilka får anses vara av tillfällig karaktär. Exkluderas dessa är investeringarna på en tydligt stigande trend och som omfattar flertalet branscher. Snabbast ökning står bostadsbyggandet för. Uppgången bedöms fortsätta, även om tillväxttakten sannolikt har toppat.

Arbetsmarknaden är delad. Andelen sysselsatta av befolkningen är mycket hög i vissa grupper, men låg i andra. Samtidigt förefaller matchningsproblemen ha ökat. Det finns sannolikt lediga resurser på arbetsmarknaden, men inte mer än att det har börjat uppstå flaskhalsar på vissa håll. Arbetsmarknaden förbättras ytterligare framöver. Det talar för att löneglidningen tilltar. Däremot blir sannolikt de avtalsmässiga löneökningarna lägre än vid den förra avtalsrundan. Orsaken är att den hårt prövade exportindustrin utgör utgångspunkten för löneavtalen. Sammantaget stiger de totala löneökningarna men hamnar ändå lägre än de senaste 15 årens genomsnitt på 3,2 procent.

4.1.2 Skatteunderlagsprognoser

Sysselsättningen har under sommaren utvecklats lite svagare än vad som låg till grund för Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) förra prognos. SKL räknar fortfarande med att arbetsmarknaden kommer att nå balans under 2016, på samma sysselsättningsnivå som i förra prognosen, men att uppgången kommer lite senare. Det innebär något mindre ökning av arbetade timmar i år.

Flera av förslagen i höstens budgetproposition har betydelse för

skatteunderlagstillväxten. Förslaget om extratjänster innebär större ökning av sysselsättningen både 2016, 2017 och 2018. Flera förslag påverkar utbetalningar av arbetsmarknadsunderstöd och utbildningsbidrag och drar upp dessa inkomster, främst 2016. Dessutom beräknas höjningen av grundnivån i föräldraförsäkringen och sloandet av den bortre gränsen i sjukförsäkringen öka inkomsterna av dessa ersättningar. Höjningen av grundavdragen för pensionärer håller tillbaka skatteunderlaget 2016, men effekterna på landstingens och kommunernas ekonomi neutraliseras genom motsvarande höjning av utjämningsbidraget.

	2 014	2 015	2 016	2 017	2 018
SKL, Okt	3,2	4,7	5,4	4,4	4,6
Reg. Sept	2,9	5,0	5,3	5,2	4,7
ESV, Sept	3,2	5,4	4,7	4,4	4,5
SKL, Aug.	3,2	4,8	5,6	4,3	4,3

Källa: Ekonomistyrningsverket, Regering, SKL

Regeringen räknar vidare med högre ökningstal för skatteunderlaget än SKL under flera av prognosåren, främst till följd av större sysselsättningsökning och snabbare ökning av pensionsinkomster. Men det spelar också roll att grundavdragen ökar snabbare efter 2016 i SKL:s prognos.

Även Ekonomistyrningsverkets (ESV) prognos visar större ökning av skatteunderlaget i år än SKL:s. Det beror delvis på att ESV räknar med något fler arbetade timmar och större lönehöjningar, men också på större pensionsinkomster och större effekt av utfasningen av avdrag för pensionssparande. Att SKL förutser större skatteunderlagstillväxt än ESV för 2016 förklaras framförallt av större ökning av både arbetade timmar och timlön. Det finns också skäl att påpeka att ESV inte kunnat beakta höstens budgetproposition eftersom deras prognos gjordes innan propositionen presenterades.

4.1.2.1 Bedömning av skatteintäkterna för åren 2016-2018

För Håbo kommun innebär den nya skatteprognosen daterad 2015-10-08 att planeringsförutsättningar förändras något jämfört med SKLs prognos 2015-04-29.

Totalt förbättras skatteintäkter och utjämningsbidrag för år 2016 enligt den senaste prognosen från SKL med 1,3 mkr. För år 2017 ökar skatteintäkterna och utjämningsbidraget med 1,3 mkr jämfört med tidigare prognos och för år 2018 ökar intäkterna jämfört med tidigare prognos med 6,1 mkr, se tabellen nedan.

En bidragande orsak till försämringen är att kommunens kostnad för LSS-utjämningsbidraget ökar med 3,0 mkr till år 2016.

	Prognos 2015-04-29			Prognos 2015-10-08		
	Prognos 2016	Prognos 2017	Prognos 2018	Prognos 2016	Prognos 2017	Prognos 2018
Skatteinkomster	1 002 319	1 045 419	1 089 327	996 005	1 039 621	1 087 443
Inkomstutjämningsbidrag	50 505	52 682	54 905	53 725	55 975	58 524
Kostnadsutjämningsbidrag	-20 105	-20 319	-20 507	-20 048	-20 349	-20 652
Regleringsavgift	-2 709	-6 814	-12 362	-581	-4 030	-9 635
LSS-utjämningsbidrag	-43 043	-43 502	-43 903	-42 229	-42 863	-43 501
Fastighetsavgift	35 276	35 276	35 276	36 661	36 661	36 661
Summa	1 022 243	1 062 742	1 102 736	1 023 533	1 065 015	1 108 840

4.1.3 Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
BNP	1,3	2,4	3,2	3,4	2,6	2,3
Sysselsättning, Timmar	0,3	1,8	0,9	1,6	1,0	0,9
Öppen arbetslöshet, nivå	8,0	7,9	7,4	6,7	6,3	6,2
Reporänta	0,75	0,00	-0,40	-0,25	0,75	1,25
Timlön, konjunkturlönestatistiken	2,5	2,6	3,0	3,2	3,4	3,5
Konsumentprisindex, KPIX	0,5	0,2	0,5	1,4	1,8	1,9
Konsumentpris, KPI	0,0	-0,2	0,1	1,4	2,9	3,1

4.1.4 Kommunalverksamhet, sammanvägt prisindex

SKLs kalkyler ger indikation på kommunernas verksamhetskostnader både i löpande och fasta priser. Den årliga förändringen av kostnaderna i fasta priser kallas också verksamhetens volymförändring. Volymförändringen utgörs alltså av skillnaden mellan förändring i löpande pris och prisförändringar på arbetskraft (löneökningar) och annan förbrukning. I tabellen nedan redovisas SKL aktuella prognos för perioden 2015-2018.

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

	2015	2016	2017	2018
Arbetskraftkostnader*	3,1	3,5	3,7	3,8
Övrigt förbrukning	1,6	2,1	2,4	2,6
Pris förändring	2,6	3,1	3,3	3,4

Prisförändringen på arbetskraft innevarande år är 2,6 procent enligt SKL:s prognos för timlöneökningarna för anställda i kommunerna inklusive kända förändringar av lagstadgade och avtalsenliga kollektiva avgifter. Prognosen för kommande år baserar sig på timlöneutvecklingen för hela arbetsmarknaden enligt SKL:s prognos och beslutade förändringar av arbetsgivaravgifterna. Det sker en kontinuerlig ökning av kvaliteten på arbetsinsatsen, bl.a. till följd av högre utbildningsnivå, och därmed höjda löner. SKL betraktar denna kvalitetsökning som en volymförändring och inte som en prisförändring, därför justeras timlöneökningarna ned med en uppskattning av kvalitetsökningen. Priset på övrig förbrukning utgörs av en sammanvägning av SKL:s prognos för KPIX, dvs. konsumentprisindex exklusive räntekostnader för egna hem och en uppskattad löneandel. Lönekostnader respektive övriga prisförändringar vägs med sina respektive vikter i totalkostnaderna.

I budgetunderlaget för år 2016 är lönekostnadsuppräkningskalkylerade till 1,98 procent eller ca 12,0 mkr. Vad gäller prisuppräkningskalkylerade på övrig förbrukning i förslaget nedan har nämnderna kompenserats med 1,0 procent i sina ramar inklusive en kalkylerad internhyreshöjning. Detta motsvarar en kompensation om ca 2,4 mkr år 2016.

4.1.5 Budgetpropositionen för år 2016

Den 21 september presenterade regeringen 2016 års budgetproposition (2015/16:100).

De specialdestinerade statsbidragen som nämnderna får i samband med regeringens satsningar år 2016 har nämnderna redovisat särskilt i budgethandlingen, enligt uppdrag från kommunstyrelsen.

Nedan ges en sammanfattning på de större satsningar inom olika områden som berör kommunerna åren 2015–2019.

- Från höstterminen 2016 avsätts 1,5 miljard i ett riktat statsbidrag för höjda lärarlöner och 3 miljarder årligen från 2017.
- 2 miljarder avsätts för ett riktat statsbidrag till äldreomsorgen årligen 2016–2018.
- Det generella statsbidraget minskar med 850 miljoner för förändring i utjämningsystemet.
- Höjt tak för högkostnadsskyddet inom äldreomsorgen föreslås införas 1 juli 2016 och finansieras genom en minskning av det generella statsbidraget med 74 miljoner 2016 och 148 miljoner 2017.
- Barndelen i riksnormen föreslås öka med 181 miljoner från 2016 och fritidspengen avskaffas.
- Höjd schablonersättning för nyanlända föreslås samtidigt som den prestationsbaserade ersättningen avskaffas och höjd ersättning för asylsökande barns skolgång med 50 procent.
- Socialtjänsten får ett riktat statsbidrag om 250 miljoner årligen för förstärkning i barnärenden.
- För fritidshemmen införs ett riktat statsbidrag om 250 miljoner 2016 och 500 miljoner 2017–2019.
- Rätt till Komvux införs och ett riktat statsbidrag införs från 2017 om 537 miljoner.
- Förbättrad utemiljö föreslås som ett engångsbidrag om 500 miljoner år 2016.
- En kommunbonus om 1,9 miljarder införs som stöd till ökat bostadsbyggande.
- Regeringen verkställer från år 2016 sparbetandet på gymnasieskolan och 470 miljoner dras från det generella statsbidraget.

5 Tidplan för mål- och budgetprocessen

Datum	Aktivitet
2 feb	Beslut om tidplan för mål- och budgetprocessen samt arbetsgrupp för vidare arbete med KF-mål.
4 feb	Målkonferens – inriktningsmål för KF och nämnder 2016-2018 Presentation med omvärldsanalys, Nulägesanalys, Utmaningar. Arbetsgrupp arbetar vidare med underlagen under feb.
2 mars	Arbetsgrupp presenterar förslag till KF-mål
23 mars	Beslut om KF-mål för 2016-2018
23 mars	Befolkningsprognos klar
April	Regeringens vårproposition
8 april	Förvaltningarnas verksamhetsanalys klar
14 -15 april	Ledningsgruppen arbetar med förvaltningarnas verksamhetsanalyser
20 april	Nämndernas delårsuppföljning klar
29 april	Skatteprognos från SKL
4 maj	Budgetkonferens - Ledningsgruppens förslag till budget baserat på verksamhetsanalyser och mål.
15 maj	Sista beslutsdag för nämnder att föreslå nya nämndmål
25 maj	Förslag till budget för drift och investeringar med KF-mål och nämndmål, skattesats och budgetstyrprinciper. (passerar ej KSAU)
maj-juni	Information till fackliga representanter
15 juni	Beslut om budget för drift och investeringar med nämndmål, skattesats och budgetstyrprinciper
14 aug	Skatteprognos från SKL
Sept	Regeringens budgetproposition
Sep-okt	Förvaltningarna arbetar med detaljbudget
8 okt	Skatteprognos från SKL
26 okt	Nämnders budget och mål klara i Stratsys
10 nov	Tilläggsbeslut avseende budgettramar och utlagda uppdrag. Återrapport om budget 2016 och plan 2017-2018. KS au
23 nov	Tilläggsbeslut avseende budgettramar och utlagda uppdrag. Återrapport om budget 2016 och plan 2017-2018 KS
14 dec	Tilläggsbeslut avseende budget 2016 och plan 2017-2018. Återrapport om budget 2016 och plan 2017-2018 KF

6 Budget 2016 och plan 2017-2018

6.1 Skattesats år 2016

Skattesatsen för år 2016 föreslås vara oförändrad och uppgår därmed till 21:34.

6.2 Beräkning av nämndernas ekonomiska ramar i driftbudget

De ekonomiska ramarna för år 2016 bygger på nämndernas budget för år 2015. Majoriteten har utifrån de av förvaltningarna redovisade behoven för år 2016, se tabellen nedan, lagt förslag till budgetramar för styrelser och nämnder.

Övriga kostnadsökningar som inte kompenseras i ramarna 2016 ska beaktas av nämnderna i budgetarbetet exempelvis om nämnden bedömer att prisutvecklingen på vissa tjänste- och verksamhetsköp blir högre än det som kompenseras (1 procent) i budgetramarna.

Det finns möjlighet för kommunerna att differentiera personalomkostnadspålägget. Enligt SKL kan kommunen beroende på ålder- och lönesammansättningen i kommunen differentiera det kalkylerade personalomkostnadspålägget. Håbo kommun har använt det differentierade personalomkostnadspålägget (39,08 %). Detta eftersom den kollektivavtalade pension varierar med lönestrukturen och ålder i kommunen så tillämpas den differentierade personalomkostnadspålägget för år 2015-2016. Kommunen gör i och med differentiering av personalomkostnadspålägg ett avsteg från SKL schabloniserade personalomkostnadspålägg på 38,46 procent. Detta påverkar endast internredovisning mellan nämnderna och finansförvaltningen. Nämnderna har kompenseras i budgetramarna för den högre personalomkostnadspålägg som används i internredovisningen.

Nämnderna ska kalkylera med ett arbetsgivaravgiftspålägg på 39,08 procent, oförändrat från år 2015, i sina interna budgetar för år 2016.

Internränta för år 2016 uppgår till 3,0 procent. Internränta beräknas på investeringar i verksamheten.

De behov som förvaltningarna redovisat och därpå följande krav på utökade budgetramar har prioriterats enligt följande och tillförts nämnderna;

6.2.1 Tillskott/reduceringar i nämndernas budgetramar

Ramändringar	Belopp ,tkr
1) Befolkningsförändringar	-9 070
2) Förändringar lagar och förordningar	-1 900
3) Förändrade lokalbehov	0
4) Särskilda satsningar	-13 178
5) Omprioriteringar	3 570
6) Kapitalkostnader	-760
7) Prisuppräknning (1 procent)	-2 368
8) Lönekostnadsuppräknning (1,98 procent)	-12 051
9) Effektiviseringskrav på nämnderna	4 954
Summa ramförändring förslag till KF juni	-30 803
10) Ändring	-11 014
Summa ramförändring beslut KF juni	-41 817
11) Förslag förändring	-110

Ramändringar	Belopp ,tkr
12) Komponentavskrivning	9 648
13) Internhyresomräkning	-701
Summa ramförändring	-32 980

1) Befolkningsförändringar

Av förvaltningarnas underlag framgår att verksamheternas volym förändras utifrån befolkningsprognos för år 2016 innebärande en total kostnadsökning på cirka 9,1 mkr. För barn- och utbildningsnämnden innebär det att kostnaderna ökar med 3,1 mkr p.g.a. ökat antal studerande i gymnasieutbildning. För vård- och omsorgsnämnden kommer ökningen av antalet äldre innebära kostnadsökningar med cirka 4,3 mkr år 2016. För kommunstyrelsen och bygg- och miljönämnd samt överförmyndarnämnd innebär det kostnadsökningar med cirka 800 tkr respektive 650 tkr och 225 tkr för överförmyndarnämnden.

2) Förändrade lagar och förordningar

Förvaltningarna har enligt direktiv lyft fram kostnader som uppstår under år 2016 på grund av förändringar i lagar eller förordningar. Totalt räknar förvaltningarna med att kostnaderna ökar med 1,9 mkr.

3) Förändrade lokalbehov

Förvaltningarna hade i uppdrag att lyfta upp kostnadsminskningar/-ökningar avseende lokalbehov för år 2016. Förvaltningarnas bedömning är att inga förändringar kommer att ske avseende verksamhetslokaler år 2016.

4) Särskilda satsningar

Kostnadsökning för särskilda satsningar uppgår till cirka 13,2 mkr. Den största kostnadsökningen återfinns hos vård- och omsorgsnämnden på cirka 4,2 mkr och kommunstyrelsen cirka 3,8 mkr. Övriga förvaltningar redovisar kostnadsökningar på cirka 5,2 mkr varav övergripande verksamheter cirka 0,2 mkr, driftbidrag till räddningstjänsten cirka 1,0 mkr, socialnämnd cirka 2,0 mkr, barn- och utbildningsnämnd 1,0 mkr, överförmyndarnämnd 60 tkr och bygg- och miljönämnd 900 tkr.

5) Omprioriteringar

Förvaltningarna har i underlaget redovisat kostnadsminskningar genom omprioriteringar om sammanlagt cirka 3,6 mkr.

6) Kapitalkostnader

Kommunstyrelsens förvaltning har tillförts 760 tkr för att finansiera ökade kapitalkostnader för övergripande IT-investeringar för kommunens verksamheter.

7) Prisuppräknningar

Nämnderna köper verksamhet från externa aktörer för cirka 240,0 mkr. Prisuppräkning för år 2016 är beräknade till en procent eller cirka 2,4 mkr och har tillförts nämnderna. Av prisuppräkningarna avser ca 500 tkr internhyresökning för år 2016 som fördelas vid höstens budgetarbete.

8) Lönekostnadsuppräkning

Nämndernas budgetramar har utökats med kalkylerad lönekostnadsökning för år 2016 med ca 12,0 mkr. Löneökning ska beräknas med 1,85 procent från 1 april år 2016.

9) Effektiviseringskrav

Enligt kommunens befolkningsprognos kommer den äldre befolkningen i kommunen att öka under planeringsperioden. Det innebär att kostnaderna för investeringar och driftkostnaderna kommer att öka åren framöver. Finansplanen för åren 2017 och 2018 visar att resultat som andel av skattenettet kommer att minska till 1,2 procent 2017 och 1,6

procent 2018.

Långsiktigt och med tanke på resultatförsämringar för åren 2017-2018 måste effektiviseringskrav om totalt ca 0,5 procent genomföras redan år 2016 av nämndernas driftkostnader. Håbo Alliansen har föreslagit ett effektiviseringskrav på de stora nämnderna, totalt en reduktion av de ekonomiska ramarna år 2016 med ca 5,0 mkr enligt följande; Kommunstyrelsens förvaltning 966 tkr, Barn och utbildningsnämnd 2 434 tkr, Socialnämnden 1 554 tkr.

10) Ändring

Vid kommunfullmäktiges sammanträde i juni beslutades om ökning i nämndernas budgetramar med totalt 11,0 mkr, utöver det som kommunstyrelsen föreslagit. Effektiviseringskrav togs bort för kommunstyrelsen med 966 tkr och barn- och utbildningsnämnden med 2 434 tkr. Kommunstyrelsens parkverksamhet tillfördes 450 tkr. Barn- och utbildningsnämnden tillfördes 3 mkr för satsningar inom skolverksamheten, som t ex specialped/ITped 3 mkr, 2,3 mkr för ökad personaltäthet inom förskolan. Inom barn- och utbildningsnämndens ram ska minimibemanningen inom förskola vara 3,0 barnskötare och 100 tkr ska anvisas för utflykter och studiebesök inom förskola. Vård- och omsorgsnämnden tillfördes 2 165 tkr med avdrag för 191 tkr, för att återställa nedskärningar inom vård och omsorg.

11) Förslag förändring

Vid beslutet av kommunstyrelsens ram föll 110 tkr i ökning av driftbudget för biblioteket bort, en budget som omförts från investering eftersom kostnaderna klassas som driftkostnader. Detta föreslås tillföras kommunstyrelsens ram. Vård- och omsorgsnämnden och socialnämnden föreslår efter en utvärdering att 4 206 tkr överförs från socialnämnden till vård- och omsorgsnämnden. Det är justering av tidigare genomförd ansvarsfördelning mellan nämnderna och avser 3 204 tkr för LSS-insatser, som nu i sin helhet förs till vård- och omsorgsnämnden, samt 609 tkr för förvaltningsövergripande och 393 tkr för missbruksvård vuxna.

12) Komponentavskrivningsmodell införs

Krav på komponentredovisning har införts i det regelverk för redovisning som Sveriges kommuner och landsting följer och gäller från och med 2014.

Komponentredovisning innebär att en tillgång delas in i ett antal olika komponenter som sedan skrivs av var för sig utifrån den enskilda komponentens förväntade nyttjandetid. När en komponent ersätts betraktas detta som en ersättningsinvestering som ska skrivas av utifrån den aktuella komponentens nyttjandetid.

Konsekvensen blir att redovisat driftnetto kommer att bli högre eftersom en del av utgifterna för underhåll kommer att tillgångsaktiveras i balansräkningen istället för att redovisas som kostnad. Den ökade aktiveringen leder, med åren, till högre anskaffningsvärden, redovisade värden och årliga avskrivningar.

Med komponentredovisning förväntas en jämnare resultatutveckling där stora underhållsåtgärder kommer att skrivas av över tid istället för att resultatföras i det aktuella året. Det bokförda värdet på tillgången blir mer relevant då väsentliga underhållsåtgärder och byten av komponenter redovisas som tillgång istället för som kostnad. I förlängningen innebär detta att kommuner kan göra en mer rationell planering av underhållsinsatser utifrån ett ekonomiskt och tekniskt perspektiv.

I övergångsskedet innebär detta att driftkostnadsbudget för 10 mkr för planerat underhåll i infrastrukturanläggningar och fastigheter överförs från driftbudgeten till en årlig investeringsbudget. Samtidigt ökar kapitalkostnadsbudgeten med totalt endast 352 tkr jämfört med tidigare beräknat 6,9 mkr från år 2015 till år 2016 för dessa investeringar.

13) Internhyresomräkning

Inför år 2016 räknas internhyrorna om så att alla fastighetskostnader ingår i internhyran, gårdsskötsel ingår för förskolor och skolor, hänsyn tas till komponentavskrivningens effekter och att de nya förskolorna Gröna Dalen och Slottsskolans kostnader ingår helt. Nettokostnaden är en ökning med 701 tkr, vilket reserverats på förvaltningen.

6.2.2 Sammanställning beräkning budgetramar

	KF budget 2015*	Befolkningsförändringar	Förändring lag och förordnr	Särskilda satsningar	Omprioriteringar	Kapitalkostnader	Löne- och prisökning	Effektivering s-krav	Förslag budgetram 2016 KF juni*	Ändring KF juni	Budgetram år 2016 KF juni*	Förslag förändring	Komponentavskrivn	Internhyresomräkn	BUDGET - RAM 2016	Ramökning från 2015 tkr	Ramökning, i procent
Övergr verksamhet	-3 275			-240			-45	0	-3 560		-3 560				-3 560	-285	8,7 %
Kommunstyrelse inkl.tekn	-184 165	-775	-1 100	-3 762		-760	-2 666	966	-192 262	-1 306	-193 568	-110	9 648	3 382	-180 648	3 517	-1,9 %
Driftbidr Räddningstjänst	-18 050			-1 025				0	-19 075		-19 075				-19 075	-1 025	5,7 %
Överförmyndarnämnd	-1 318	-225		-60			-25	0	-1 628		-1 628				-1 628	-310	23,5 %
Bygg- och miljö- nämnd	-10 477	-650		-880	420		-206	0	-11 793		-11 793			53	-11 740	-1 263	12,1 %
Barn- och utbildningsnämnd	-476 532	-3 130	-800	-1 000	2 200		-7 545	2 434	-484 373	-7 734	-492 107			-4 447	-496 554	-20 022	4,2 %
Socialnämnd	-57 648			-2 035			-750	1 554	-58 879		-58 879			340	-58 539	-891	1,5 %
Vård- och omsorgsnämnd	-201 604	-4 290		-4 176	950		-3 182	0	-212 302	-1 974	-214 276			-29	-214 305	-12 701	6,3 %
Summa skattefin verksamhet	-953 069	-9 070	-1 900	-13 178	3 570	-760	-14 419	4 954	-983 872	-11 014	-994 886	-110	9 648	-701	-986 049	-32 980	3,5 %

Verksamhet föreslås överföras från socialnämnden till vård- och omsorgsnämnden år 2016 med 4 206 tkr. För ökad jämförelse är budgeten för år 2015 justerad med samma belopp

6.3 Specificering till utökning av ekonomiska ramar år 2016

6.3.1 Övergripande verksamheter

Övergripande verksamheter får till år 2016 utökat anslag om 285 tkr.

Kostnadsuppräkning har skett med 2,0 procent eller 45 tkr och inköp av läsplattor har beräknats till 240 tkr. Jämfört med budget 2015 är det en kostnadsökning med 8,7 procent.

6.3.2 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen får till år 2016 minskat anslag om cirka 3,5 mkr. Jämfört med budget 2015 är det en kostnadsminskning om 1,9 procent. Nedan redovisas kostnadsökningarna år 2016.

- Utökade öppettider på fritidsgården i Skokloster -400 tkr
- Ökade driftkostnader för gatu-/parkenheten vid exploatering i Frösundavik -100 tkr
- Ökade gårdsanläggningskostnader för ny förskola Gröna Dalen -275 tkr
- Ökade kostnader för e-media Biblioteket -100 tkr
- Bättre tillgänglighet i kommunala lokaler, fastighetsenheten -1 000 tkr
- Förstärkning upphandling -590 tkr
- Arkivkompetens -100 tkr
- IT-licenser -192 tkr
- Ärendehanteringssystem -120 tkr
- Ökad service kontaktcenter -220 tkr
- Samhällsplanerare -280 tkr
- Förstärkning planavdelningen -800 tkr
- Ökat planerat underhåll av gatubelysning -600 tkr
- Hållbar utveckling, ökad andel ekologiska råvaror -250 tkr
- Ökad driftbudget för underhållsbeläggningar -500 tkr
- Kapitalkostnader -760 tkr
- Löne- och prisökning -2 666 tkr
- Park -450 tkr
- Ökad driftbudget biblioteket -110 tkr
- Överföring driftbudget för planerat underhåll för fastigheter och gatu- och parkenheten med 10 mkr och ökade kapitalkostnader, -352 tkr, till följd av införande av komponentavskrivning.
- Internhyresomräkning minskning 3 209 tkr.

6.3.3 Överförmyndarnämnd

Överförmyndarnämnden får ökat anslag med 310 tkr till år 2016, en ökning med 23,5 procent från år 2015. Följande förändringar ingår:

- Ökning med 0,25 handläggare - 95 tkr
- Arvoden till fler uppdragstagare - 130 tkr
- Ökad fortbildning och kompetensutveckling av ställföreträdare - 60 tkr
- Löne- och prisökning -25 tkr.

6.3.4 Socialnämnd

Socialnämnden får minskat anslag med 891 tkr till år 2016, efter att överföring av verksamhet till vård- och omsorgsnämnden 4 206 tkr, räknats bort. Det är en minskning

med 1,5 procent från år 2015. Följande förändringar ingår:

- Utveckling av programvara i systemet Treserva -200 tkr
- Intern controller/systemansvarig, halvtidstjänst -335 tkr
- Ökning institutionsplaceringar barn och unga -500 tkr
- Ökning institutionsplaceringar vuxna -1 mkr
- Löne- och prisökning -750 tkr.
- Effektiviseringskrav 1 554
- Internhyresomräkning minskning 340 tkr.

6.3.5 Bygg- och miljönämnd

Bygg- och miljönämnden får ökat anslag med 1 263 tkr till år 2016, en ökning med 12,1 procent från år 2015. Följande förändringar ingår:

- Utökning en tjänst inom bygglov med administrativt fokus samt viss tids parallell tjänstgöring bygglovschef -650 tkr
- Övergång till nytt höjddatasystem RH2000 -50 tkr
- Satsning på arkiv- och registervård -100 tkr
- Tillsyn enskilda avlopp, högre ambitionsnivå -550 tkr
- Snedbilder -150 tkr
- Digital bygglovprocess, ny programmodul -30 tkr
- Ökade avgiftsintäkter på grund av volymökningar 419 tkr
- Löne- och prisökning -206 tkr
- Internhyresomräkning minskning 53 tkr.

6.3.6 Barn- och utbildningsnämnd

Barn- och utbildningsnämnden får ökat anslag med 20 022 tkr till år 2016, en ökning med 4,2 procent från år 2015. Följande förändringar ingår:

- Fler elever i grundskola -390 tkr
- 29 fler elever i gymnasieskola - 1 740 tkr
- Färre externa elever i gymnasiesärskola -500 tkr
- Fler elever i vuxenutbildning inklusive Svenska för invandrare SFI -500 tkr
- Fler ensamkommande barn och med ökat krav på utbildning - 300 tkr
- Ökad samordning och insatser för ensamkommande flyktingbarn -500 tkr
- IT-tekniker och IT-samordnare på skolor -300 tkr
- Höjd bemanning för omsorg på obekvämt arbetstid "Nattis" -700 tkr
- Utebliven hyressänkning har medfört ökad kostnad för bidrag till fristående verksamheter -800 tkr
- Budget för omställningskostnader upphör, budgetminskning 3 000 tkr
- Löne- och prisökning -7 545 tkr
- Satsningar inom skolverksamheten som t ex specialped/ITped -3 000 tkr
- Öka personaltätheten inom förskolan - 2 300 tkr. Minimibemanningen inom förskolan ska vara 3,0 barnskötare. Tillkommande kostnader för detta ska finansieras inom beslutad ram för barn- och utbildningsnämnden
- 100 tkr inom nämndens ram ska anvisas för utflykter och studiebesök inom förskola.
- Internhyresomräkning ökning -4 447 tkr.

6.3.7 Vård- och omsorgsnämnd

Vård- och omsorgsnämnden får ökat anslag med 12 701 tkr till år 2016, när överföring av verksamhet från socialnämnden -4 206 tkr har räknats bort. Det är en ökning med 6,3

procent från år 2015. Följande förändringar ingår:

- Fler äldre med beräknat behov av hemtjänst - 2 350 tkr
- Fler personer beräknas bli berättigade till färdtjänst -140 tkr.
- Fler äldre ger beräknat behov av köp av särskilt boendeplatser - 1,8 mkr
- Utökning av daglig verksamhet med 1,0 tjänst -400 tkr
- Utökning av sysselsättning inom socialpsykiatri -450 tkr
- Införande av nyckelfri hemtjänst -300 tkr, ger effektivisering av restid med +200 tkr
- Förbättring av infrastruktur på boenden -200 tkr
- Justering av budget för köp från Attendo -600 tkr
- Ökade kostnader för hjälpmedel -400 tkr
- Använda IT-teknik i vård o omsorg kostar -500 tkr, men effektiviserar personal med +200 tkr.
- Tillämpa ny forskning angående kost för äldre -350 tkr
- Nationellt projekt kring dokumentation -250 tkr
- Kvalitetsansvarig/systemansvarig -335 tkr
- Ipads/handdatorer till hemsjukvård mm -200 tkr
- Minskning med 1,0 boendecoach +450 tkr
- Prishöjning mat (intäktsökning) +100 tkr
- Löne- och prisökning -3 182 tkr
- Återställning av nedskärningar inom vård och omsorg - 2165 tkr
- Internhyresomräkning minskning 309 tkr.

6.4 Sammanställning driftbudget 2016 och plan 2017-2018

Driftredovisning	Bokslut 2014	Budget 2015	Förslag till budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Kommunfullmäktige	-712	-1 173	-1 436	-1 219	-1 245
Stöd till politiska partier	-905	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Valnämnd	-181	-7	-7	-7	-7
Revision	-940	-1 095	-1 117	-1 139	-1 162
Kommunstyrelse	-168 758	-184 165	-180 648	-182 724	-183 491
Driftbidrag räddningstjänsten	-17 540	-18 050	-19 075	-19 457	-19 846
Löne- och prisförändringar	0	0	0	-16 800	-31 200
Överförmyndarnämnd	-1 364	-1 318	-1 628	-1 603	-1 603
Bygg- och miljönämnd	-9 241	-10 477	-11 740	-12 630	-12 630
Barn- och utbildningsnämnd	-462 935	-476 532	-496 554	-501 913	-504 458
Socialnämnd	-62 487	-61 854	-58 539	-60 093	-60 093
Vård- och omsorgsnämnd	-181 223	-197 398	-214 305	-235 364	-248 264
Summa verksamheter	-906 286	-953 069	-986 049	-1 033 949	-1 064 999
Taxefinansierade verksamheter	-1 044				
Internränta	23 589	31 188	30 230	30 230	30 230
Kalkylerad pension o upplupna lönekostnader	-11 721	-11 758	-11 483	-13 523	-17 539
Återbetalning sjukförsäkringsavgift	0	0	0	0	0
Avskrivningar gemensamt	-12 337	-7 705	-4 720	-2 825	-2 300
Tillkommande kapitalkostnader		0	0	-6 900	-6 900
Exploateringsverksamhet	1 941	0	0	0	0
Verksamhetens nettokostnad	-905 858	-941 344	-972 022	-1 026 967	-1 061 508
Skatteintäkter	911 087	953 123	996 005	1 039 621	1 087 443
Statsbidrag och utjämning	30 459	33 847	27 528	25 394	21 397
Finansiella intäkter	2 763	3 000	3 000	3 000	3 000
Finansiella kostnader	-21 550	-30 531	-28 431	-30 256	-31 804
Resultat	16 901	18 095	26 080	10 792	18 528
<i>Resultat som andel av skattenetto</i>	<i>1,8 %</i>	<i>1,8 %</i>	<i>2,5 %</i>	<i>1,0 %</i>	<i>1,7 %</i>
<i>Resultatkrav 2 % av skattenetto</i>	<i>18 831</i>	<i>19 739</i>	<i>20 471</i>	<i>21 300</i>	<i>22 177</i>

Skatteintäkterna är uppdaterade 2015-10-08.

7 Investeringsbudget

Nedan redovisas investeringsbudget för år 2015, förslag till investeringsbudget 2016 och investeringsplan för åren 2017-2018. Plan för år 2017-2018 ska endast ses som uppskattning av investeringsbehovet och kommer att omarbetas inför nästa budgetår.

7.1 Sammandrag skattefinansierade verksamheter

Investeringsbudget för skattefinansierad verksamhet uppgick i junibeslutet till 99 777 tkr år 2016. Som följd av införande av komponentavskrivningsmetod, överförs budget för planerat underhåll från driftbudgeten till årlig investering med samma belopp för åren 2016-2108. För fastighetsenheten överförs 7 000 mkr, och för gatuheten 3 000 tkr varför budgeten nu uppgår till 109 777 tkr för år 2016.

Nämnd/verksamhet, tkr	Budget 2015	Budget 2016 KF juni	Budget 2016 KF dec	Plan 2017	Plan 2018
Kommunstyrelsen	-97 074	-96 427	-106 427	-139 568	-65 710
Barn- och utbildningsnämnd	-3 356	-3 000	-3 000	-3 175	-2 330
Vård- och omsorgsnämnd	-250	-350	-350	-2 340	0
Summa	-100 680	-99 777	-109 777	-145 083	-68 040

7.2 Sammandrag taxefinansierade verksamheter

Investeringsbudgeten för taxefinansierade verksamheter uppgår till 60 142 tkr för 2016. VA-enheten har dragit tillbaka investeringsförslag på 3 000 tkr jämfört med junibeslutet, eftersom de klassas som driftkostnader.

Kommunens redovisningsprincip följer rekommendationen från redovisningsrådet vad avser anslutningsavgifter, vilket innebär att intäkter i form av anslutningsavgifter inte redovisas i investeringsredovisning utan periodiseras som förutbetalad intäkt. Det innebär att investeringsutgiften för VA-verksamheten redovisas brutto.

Nämnd/verksamhet, tkr	Budget 2015	Budget 2016 KF juni	Budget 2016 KF dec	Plan 2017	Plan 2018
VA-verksamhet	-13 000	-61 000	-58 000	-41 000	-46 000
Avfallsverksamhet	0	-2 142	-2 142	-1 500	-500
Summa	-13 000	-63 142	-60 142	-42 500	-46 500

7.3 Sammandrag exploateringsinvesteringar

Investeringar i anläggningar som kommunen ska behålla, som sker vid exploatering, uppgår till 26,3 mkr år 2016. Inkomster i form av anläggnings- och anslutningsavgifter är avdragna, varför beloppen är nettoredovisade. Från år 2018 ger exploateringsinvesteringarna nettotillskott eftersom anläggnings- och anslutningsavgifter är större än investeringsutgifterna. Se även avsnitt Exploateringsbudget.

Nämnd/verksamhet, tkr	Budget 2015	Budget 2016 KF juni	Budget 2016 KF dec	Plan 2017	Plan 2018
Exploateringsinvestering i skattefinansierad verksamhet	-10 628		-17 123	-7 211	868
Exploateringsinvestering i taxefinansierad verksamhet	-2 182		-9 145	3 705	1 973

Nämnd/verksamhet, tkr	Budget 2015	Budget 2016 KF juni	Budget 2016 KF dec	Plan 2017	Plan 2018
Summa	-12 810		-26 268	-3 506	2 841

7.4 Medfinansiering av Citybanan

År	Procent	Belopp
2013	10	4 484
2014	15	6 821
2015	25	11 510
2016	25	11 210
2017	25	11 210
	Summa	45 235

Kommunfullmäktige beslutade år 2009 (KF § 98) att Upplands Lokaltrafik ingick avtal med staten om medfinansiering av Citybanan. För Håbo kommuns del innebar detta att fullmäktige godkände en medfinansiering om 38,0 mkr jämte indexuppräkningskostnad. Den årliga indexuppräkningskostnad för åren 2009 – 2014 uppgår till 7 235tkr, vilket belastat kommunens resultat åren 2010-2014.

Eventuell avvikelse från faktisk utveckling kommer att regleras i efterhand i samband med utbetalning 2015/2016. Utbetalningen av kapitalbeloppet kommer att ske åren 2013-2017 enligt fördelning ovan.

Upplösningen det vill säga avskrivningen av bidraget kommer att påbörjas det år första utbetalningen av bidraget görs. För Håbo kommun innebar detta från och med år 2013. Detta i enlighet med riksdagens beslut om ändring i lagen (1997:614) – 5 kap 7 § - om kommunal redovisning. Åren 2013 - 2017 kommer den årliga avskrivningskostnaden om 1 520 tkr att belasta kommunens resultaträkning. Likvidmässigt måste utbetalningarna åren 2014-2017 beaktas i kommunens budgetprocess.

8 Finansiering

Investeringsutgifter, tkr	År 2015	År 2016 KF juni	År 2016 KF dec	År 2017	År 2018
Skattefinansierade verksamheter	-100 680	-99 777	-109 777	-135 083	-58 040
Taxefinansierade verksamheter	-13 000	-63 142	-60 142	-42 500	-46 500
Exploatering, bruttoinvestering i anläggningstillgång	-12 810		-29 323	-10 498	-3 302
Exploatering, ökning av omsättningstillgång			-11 184		
Medfinansiering Citybanan	-11 210	-11 210	-11 210	-11 210	0
Summa investeringar, brutto	-137 700	-174 129	-221 636	-199 291	-107 842
Finansiering, tkr					
Budgeterat resultat	18 096	10 511	26 080	10 792	18 528
Avskrivningskostnader	60 858	65 700	56 543	63 443	63 443
Exploatering, inkomster från anläggnings- och anslutningsavgift			3 055	21 413	6 143
Exploatering, minskning av omsättningstillgång					
Exploatering, resultat			498	9 044	2 835
Summa finansiering	78 954	76 211	86 176	104 692	90 949
Lånefinansiering	-58 746	-97 918	-135 460	-94 599	-16 893

9 Exploateringsbudget

Under de kommande åren ökar exploateringsverksamheten i kommunen. Bokföringsmässiga krav på redovisning av exploateringsverksamhet och omfattningen av exploateringsverksamheten i kommunen gör att verksamheten budgeteras och redovisas separat. Kommunens ekonomi påverkas av omfattningen av exploateringen.

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder, affärer, kontor eller industrier. Där ingår också att bygga kompletterande gemensamma anordningar som gator, grönområden, VA- och elanläggningar m m. Ansvaret för exploateringen ligger på kommunstyrelsens plan- och utvecklingsavdelning.

Den färdigställda exploateringsfastigheten (mark) som avses säljas, ska klassificeras och värderas som omsättningstillgång. Resultatet från försäljning av exploateringsfastigheten påverkar kommunens resultaträkning/budget. Gator, parkmark, belysning, VA-anläggningar mm, som kommer att finnas kvar i kommunens ägo och betjäna exploateringsområdena redovisas som anläggningstillgång och ingår i kommunens investeringsredovisning/budget. Inkomster som syftar till att finansiera dessa anläggningar ska periodiseras över tillgångens livslängd.

Varje nytt exploateringsprojekts budget behandlas i kommunstyrelsen där det beräknade ekonomiska resultatet av exploateringen redovisas. I tabellen nedan redovisas samtliga aktuella exploateringsprojekt.

Sammanställning tkr	Total budget	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020	Senare
Inkomster	131 014	0	6 078	4 478	46 831	14 437	40 207	11 390	7 593
Utgifter	-154 113	-48 999	-21 990	-40 507	-10 498	-3 302	-28 817	0	0
Summa nettoexploatering	-23 099	-48 999	-15 912	-36 029	36 333	11 135	11 390	11 390	7 593
Specifikation:									
Utgift för anläggningstillgång, skattefinansierat	-79 072	-13 105	-14 579	-18 700	-8 223	-2 576	-21 889	0	0
Skuld för anläggningsavgift, skattefinansierat	51 542	0	5 080	1 577	15 434	3 444	23 433	1 544	1 030
Utgift för anläggningstillgång VA	-28 859	-4 848	-3 459	-10 623	-2 275	-726	-6 928	0	0
Skuld för anslutningsavgift VA	22 222	0	998	1 478	5 980	2 699	8 480	1 552	1 035
Summa till balansräkning	-34 167	-17 953	-11 960	-26 268	10 916	2 841	3 096	3 096	2 065
Utgift för omsättningstillg	-46 183	-31 046	-3 953	-11 184	0	0	0	0	0
Intäkt att resultatföra	57 250	0	0	1 423	25 418	8 293	8 293	8 293	5 529
Utgift att resultatföra	-37 297	0	0	-910	-16 374	-5 458	-5 458	-5 458	-3 639
Netto exploateringsresultat i resultaträkningen	11 067	-8 348	-523	498	9 044	2 835	2 835	2 835	1 890

Nettoexploateringen visar hur exploateringen totalt sett påverkar kommunens resultat- och balansräkning. Under hela perioden planeras 131 mkr i inkomster och 154 mkr i

utgifter för all exploatering. Den totala nettoexploateringen uppgår till 23,1 mkr. År 2016 medför exploateringen 40,5 mkr i utgifter, men endast 4,5 mkr i inkomster eftersom försäljning av mark i huvudsak sker senare. Ett upplåningsbehov på 36 mkr uppstår därför under år 2016, men från år 2017 beräknas exploateringen ge överskott.

Bålsta centrum är ännu i detaljplaneskedet varför det projektet inte ingår. År 2016-2017 beräknas projektet övergå till exploateringskedje och en exploateringsbudget tas fram.

9.1 Exploateringsbudget per projekt

Nedan redovisas pågående exploateringsprojekt.

Logistik Bålsta kvarter 3-4 exklusive Västerskogs industriområde

Sammanställning, tkr	Total budget	Bokslut 2014
Inkomster	0	
Utgifter	-12 751	-12 751
Summa nettoexploatering	-12 751	-12 751
Specifikation:		
Utgift för anläggningstillgång, skattefinansierat	-2 320	-2 320
Utgift för anläggningstillgång VA	-2 083	-2 083
Summa till balansräkning	-4 403	-4 403
Utgift för omsättningstillgång	-8 348	-8 348
Netto exploateringsresultat i resultaträkningen	-8 348	-8 348

Projektet Björnbro/Logistik Bålsta omfattar 150 ha mark väster om tätorten och kommer att byggas ut under cirka 15 års tid. Projektet är indelat i 6 kvarter. För närvarande finns ingen aktuell budget på grund av upphävande av detaljplan och därmed sammanhängande försening av projektet. Dessutom avvaktas beslut om försäljningsstrategi för området.

Logistik Bålsta kvarter 3-4 delen Västerskogs industriområde

Sammanställning, tkr	Total budget	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017
Inkomster	7 843		6 078		1 765
Utgifter	-20 667	-12 313	-3 354	-2 500	-2 500
Summa nettoexploatering	-12 824	-12 313	2 724	-2 500	-735
Specifikation:					
Utgift för anläggningstillgång, skattefinansierat	-17 016	-9 797	-3 219	-2 000	-2 000
Skuld för anläggningsavgift, skattefinansierat	6 669		5 080		1 589
Utgift för anläggningstillgång VA	-3 651	-2 516	-135	-500	-500
Skuld för anslutningsavgift VA	1 174		998		176
Summa till balansräkning	-12 824	-12 313	2 724	-2 500	-735

Projektet förväntas ge resultat med cirka -13 mkr och budgeten behandlades i kommunstyrelsen i mars. Projektet är en del av Logistik Bålsta och kommande inkomster för försäljning av mark inom logistikområdet väntas finansiera detta projekt.

Frösundavik etapp 1

Sammanställning, tkr	Total budget	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019
Inkomster	43 908			1 147	10 897	3 047	28 817
Utgifter	-62 675	-77	-14 053	-8 428	-7 998	-3 302	-28 817
Summa nettoexploatering	-18 767	-77	-14 053	-7 281	2 899	-255	0
Specifikation:							
Utgift för anläggningstillgång, skattefinansierat	-47 863	-46	-10 545	-6 584	-6 223	-2 576	-21 889
Skuld för anläggningsavgift, skattefinansierat	33 001				9 212	1 900	21 889
Utgift för anläggningstillgång VA	-14 274	-31	-2 985	-1 829	-1 775	-726	-6 928
Skuld för anslutningsavgift VA	10 369			1 147	1 147	1 147	6 928
Summa till balansräkning	-18 767	-77	-13 530	-7 266	2 361	-255	0
Utgift för omsättningstillgång	-538		-523	-15			
Intäkt att resultatföra	538	0			538		
Netto exploateringsresultat i resultaträkningen	0	0	-523	-15	538		

Frösundavik etapp 1 omfattar cirka 135 bostäder fördelade på cirka 95 enbostadshus och 40 lägenheter. I första etappen byggs nu totalt 21 hus och delar av den allmänna infrastrukturen. Ny exploateringsbudget har fastställts i fullmäktige, på grund av ökade grundläggningkostnader samt en något lägre värdering av kommunens mark. Projektets totala budgeterade resultat är -18,8 mkr.

Draget

Sammanställning, tkr	Total budget	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020	Senare
Inkomster	75 932			0	34 169	11 390	11 390	11 390	7 593
Utgifter	-55 270	-23 316	-3 314	-28 640					
Summa netto-exploatering	20 662	-23 316	-3 314	-28 640	34 169	11 390	11 390	11 390	7 593
Specifikation:									
Utgift för anläggningstillgång, skattefinansierat	-10 295	-580	-207	-9 508					
Skuld för anläggningsavgift, skattefinansierat	10 295				4 633	1 544	1 544	1 544	1 030

Sammanställning, tkr	Total budget	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020	Senare
Utgift för anläggningstillgång VA	-8 588	-218	-207	-8 163					
Skuld för anslutningsavgift VA	10 348			0	4 657	1 552	1 552	1 552	1 035
Summa till balansräkning	1 760	-798	-414	-17 671	9 290	3 096	3 096	3 096	2 065
Utgift för omsättningstillgång	-36 387	-22 518	-2 900	-10 969					
Intäkt att resultatföra	55 289				24 880	8 293	8 293	8 293	5 529
Utgift att resultatföra	-36 387				-16 374	-5 458	-5 458	-5 458	-3 639
Netto exploateringsresultat i resultaträkningen	18 902				8 506	2 835	2 835	2 835	1 890

Mark köptes i Draget år 2013 i syfte att iordningställa industriområde. Projektering för infrastrukturen pågår och upphandling av entreprenör för utförande sker under hösten. Exploateringsbudget fastställdes i fullmäktige i september där det framgår att projektets totala resultat beräknas till 20,7 mkr.

Svarta Lutans Väg

Sammanställning, tkr	Total budget	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2016
Inkomster	3 331			3 331
Utgifter	-2 750	-542	-1 269	-939
Summa nettoexploatering	581	-542	-1 269	2 392
Specifikation:				
Utgift för anläggningstillgång, skattefinansierat	-1 578	-362	-608	-608
Skuld för anläggningsavgift, skattefinansierat	1 577			1 577
Utgift för anläggningstillgång VA	-263		-132	-131
Skuld för anslutningsavgift VA	331			331
Summa till balansräkning	67	-362	-740	1 169
Utgift för omsättningstillgång	-910	-180	-530	-200
Intäkt att resultatföra	1 423			1 423
Utgift att resultatföra	-910			-910
Netto exploateringsresultat i resultaträkningen	513			513

Byggnation av ny väg till tre nya tomter i Eneby. Projektering är klar och upphandling av entreprenör för utbyggnaden pågår. Försäljning av tomterna beräknas genomföras år 2016. Projektets totala resultat är budgeterat till 0,8 mkr men justeras nu till 0,6 mkr eftersom kostnader för lantmäteri har tillkommit.

10 Budgetstyrprinciper

Syftet med budgetstyrprinciper är att klargöra kommunens olika ansvarsinstanser samt det regelverk som styr kommunens ekonomiska verksamhet.

Kommunfullmäktiges ansvar

Fastställer ekonomiska ramar för nämnderna.

Fastställer kommunens övergripande mål.

Godkänner nämndernas nämndsplan.

Kommunstyrelsens ansvar

Kommunstyrelsens roll är:

Att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämndernas verksamhet (Kommunallagen 6 kap 1 §).

Det åligger styrelsen särskilt att ha hand om den ekonomiska förvaltningen, vilket bl.a. innebär att:

Ta ställning till vilka åtgärder som utöver nämndernas åtgärder skall vidtas om resultatutvecklingen avviker från den planerade. Kommunstyrelsen skall även göra nödvändiga framställningar till kommunfullmäktige.

Det är kommunstyrelsen, som genom sin ledande och samordnande roll, har ett övergripande ansvar för att styrmodellen nedan fungerar som det är tänkt.

Kommunstyrelsen måste också i sin roll ha entydiga krav på att nämnderna/verksamheterna respekterar styrmodellen.

Göra noggranna genomgångar av dotterbolagens resultat och verksamhet, (Håbohus AB, Håbo marknadsbolag AB), i samband med delårs- och helårsbokslut.

Nämndernas ansvar

Nämnderna ansvarar inför fullmäktige - inom respektive ansvarsområde - att fullmäktiges intentioner efterlevs.

Mål

Det är nämndens ansvar att formulera nämndmål utifrån de övergripande målen i fullmäktige.

Ekonomi

Nämnden fastställer en internbudget utifrån de givna ekonomiska ramarna.

När obalans råder mellan ekonomi respektive verksamhet i form av kvalitet eller kvantitet är det således ekonomi som är överordnat. Hänsyn ska tas till lagstiftning eller ambitionsnivåer fastställda av kommunfullmäktige. Detta innebär att nämnden har mycket långtgående befogenheter och skyldigheter att vidta åtgärder för att hålla budgeten.

Nämnden är också skyldig att hålla sig informerad om den ekonomiska utvecklingen (uppföljning och prognoser över budget- och verksamhetsutfall) och snabbt vidta åtgärder som leder till att budgeten hålls. Nämnden måste således fatta beslut om åtgärder. Utöver beslutade rapporteringstillfällen ska nämnden skyndsamt rapportera till kommunstyrelsen om väsentliga förändringar inträffar i verksamhet och i resultatutveckling.

Håbo kommun är en decentraliserad organisation vilket innebär att det är principiellt

viktigt att inte överföra problemlösningen till högre nivåer eller till annan nämnd. Åtgärderna får således *inte* innebära att problemet överförs på annan nämnd eller kommunstyrelsen. Nämnden måste alltså lösa problemet inom sin verksamhet.

Det förhållandet att vissa poster i budgeten på kort sikt är "opåverkbara" för nämnden fritar den inte från ansvaret att hålla totalbudgeten. Nämnden skall genom planering och uppföljning ha sådan överblick att "opåverkbara" kostnader täcks inom den beslutade budgetramen.

Nämndsledamöter är skyldiga att medverka till att beslut om åtgärder för att hålla budgeten efterlevs. Om de förslag som framlagts av förvaltningen inte är acceptabla, ur nämndens synvinkel, är nämnden skyldig att fatta alternativa beslut som är genomförbara under året och som leder till att den av fullmäktige fastställda budgeten kan hållas.

Kommundirektörens ansvar

Kommundirektören ansvarar för att i samarbete med kommunstyrelsen leda, samordna, utveckla och följa upp kommunens verksamheter.

Kommundirektören har ett särskilt ansvar att följa den ekonomiska utvecklingen och regelbundet informera kommunstyrelsen om denna.

Kommundirektören leder arbetet i kommunens ledningsgrupp. Arbetet skall präglas av helhetssyn och syftar till att samordna och effektivisera kommunens verksamheter.

Förvaltningarnas ansvar

Förvaltningen har ansvar att formulera verksamhetsplaner utifrån nämndsplan och inom ramen för den budget Kommunfullmäktige fastställt. Verksamhetsplanen skall innehålla målformuleringar, nyckeltal samt planer för uppföljning.

Förvaltningen arbetar fram den internbudget som skall godkännas av nämnden.

Förvaltningen prövar och utvecklar kontinuerligt sina målformuleringar och sitt arbetssätt i syfte att uppnå högre effektivitet och större värde för medborgaren.

Förvaltningen bistår sin nämnd med underlag för att underlätta för nämnden att fatta beslut

Förvaltningschefen och linjeförarens ansvar

Kommunens samtliga chefer med budgetansvar har ansvar för sina verksamhetskostnader och intäkter. Ansvaret innebär att verksamheten måste anpassas efter fastställda ekonomiska ramar samt politiska beslut. Ansvaret innebär också att om de ekonomiska förutsättningarna ändras under verksamhetsåret ska verksamheten anpassas efter de reviderade ekonomiska ramarna samt politiska beslut.

Regelverk

Anslagsbindning

Anslagsbindningsnivå för driftbudget är nämnd. Inom ram kan nämnden fatta beslut om omdisponering så länge detta är förenligt med mål och direktiv beslutade av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Väsentliga omdisponeringar skall alltid föreläggas kommunfullmäktige för omprövning.

Anslagsbindningsnivå för investeringsbudgeten är projekt. Förändringarna i verksamheterna får beslutas av nämnden. Medel i investeringsbudgeten får inte omvandlas till driftmedel.

Taxor och avgifter

KF beslutar om övergripande principer och regler som rör taxor och avgifter för kommunal verksamhet liksom taxors och avgifters storlek.

Tilläggsanslag

Ska tillämpas med stor restriktivitet. Omständigheter som medför att det vid budgettillfället råder stor osäkerhet avseende anslagstilldelning, kan medföra att KF och/eller KS innehåller budgetutrymme för att senare fördela via tilläggsanslag. Alternativt kan kommunen budgetera ett resultat inom vilket de svårprognostiserade kostnaderna ryms.

Över- och underskott

Det kommunala balanskravet och kommunfullmäktiges finansiella mål medför att kommunen inte får redovisa ett negativt resultat och utgör en yttre restriktion för hantering av över- och underskott. Resultatreglering mellan åren för nämnderna tillämpas inte i driftredovisningen.

Investering

Definition av investering

En investering är en anskaffning av en varaktig tillgång med ett betydande ekonomiskt värde och en livslängd längre än 3 år. Tillgång är mark, byggnad, teknisk anläggning, maskiner eller inventarier. Med inventarier menas annan icke fast utrustning än maskiner. Begagnade inventarier räknas inte som investering.

Beloppsgränsen för vad som anses som betydande höjdes år 2014. Anskaffningsvärdet, det vill säga inköpsvärdet vid inventarier, ska uppgå till minst ett halvt prisbasbelopp. För år 2016 är beloppsgränsen för investeringar **22 150 kr**.

Ombyggnationer för verksamhetssyfte i fastigheter, är så kallade verksamhetsanpassningar. Sådana ombyggnationer ska initieras av hyresgästen i verksamhetsanalysen i form av begäran av investeringsbudget om beloppet överstiger 100 tkr. Om investeringsbudget beviljas överförs investeringsbudgeten till fastighetsenheten och hyresgästen debiteras kapitalkostnader under avskrivningstiden. Om beloppet är upp till 100 tkr räknas det som en driftkostnad och hyresgästen debiteras direkt

Kapitalkostnader och förändring av driftbudgetram

En investering medför att kapital binds upp vid anskaffningen. Investeringens värde ska skrivas av (fördelas) under livslängden och avskrivningskostnader uppstår under den tiden.

Det uppstår också en kostnad i form av ränta på uppbundet (investerat) kapital, så kallad internränta. Sveriges kommuner och landsting rekommenderar årligen en internräntenivå.

Alla verksamheter belastas med kapitalkostnader (avskrivning och internränta) för de investeringar som görs från år 2014. Det ger en mer rättvisande totalkostnad för verksamheterna.

För att nämnderna ska få möjlighet att kunna finansiera kapitalkostnader ökades nämndernas driftbudgetram inför år 2014. Samtidigt minskades kommunstyrelsens budget för kapitalkostnader. Avsikten är inte att automatiskt årligen justera driftbudgetramen utifrån kapitalkostnadernas förändring. Syftet är istället att verksamheterna ska kunna prioritera mellan att investera eller ha andra driftkostnader.

Endast kapitalkostnaderna som är av väsentligt värde kommer att kompenseras till verksamheterna exempelvis vid nybyggnationer eller större investeringarna i den årliga budgetprocessen.

Exempel på livslängd för inventarier

Inventariernas livslängd avgör hur många år den ska skrivas av på.

10 år: Kommunikationsutrustning i byggnader t ex televäxel, kontorsmöbler och inredningsartiklar t ex stora, bord, nhyllor, diskar, kassaskåp, mätapparater, mätinstrument, musikinstrument.

5 år: Skolmöbler, skolutrustning, idrottsredskap, porslin, glas, köks- o serveringsredskap (större uppsättningar), övrig kontorsutrustning, medicinska instrument, vårdutrustning, dyrare verktyg och liknande.

3 år: IT-utrustning. Kommunikationsutrustning.

11 Kommunstyrelsen

11.1 Uppdrag och ansvarsområde

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har uppsiktsplikt över nämnderna. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Vidare har kommunstyrelsen uppsikt över verksamhet som bedrivs av de kommunala bolagen. Kommunstyrelsen bereder samtliga ärenden som ska tas upp i fullmäktige.

I verksamheten återfinns kommunens centrala funktioner för sekretariat, kvalitetssamordning, upphandling, kommunikation, ekonomi, löneadministration, personal- och arbetsgivarfrågor, IT samt ett kontaktcenter.

Plan- och utvecklingsavdelningen ansvarar för samhällsplanering, detaljplanering samt mark och exploatering.

Kommunens kultur och livsmiljö ingår i kommunstyrelsens verksamhet.

Tekniska förvaltningen har övergått till att bli en teknisk avdelning inom kommunstyrelseförvaltningen.

11.2 Mål

Kommunfullmäktige har fastställt fyra prioriterade mål för perioden 2016-2018. Varje nämnd ska arbeta fram egna måldokument innehållande nämndens egna prioriterade mål samt åtgärder för att bidra till att kommunfullmäktiges mål nås. Under kommunfullmäktiges inriktningsmål nedan anges nämndens prioriterade mål och nyckelindikatorer.

11.2.1 Attraktiva Håbo

11.2.1.1 Planberedskap för nya företagsetableringar och bostäder ska ligga i fas med identifierade behov.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Nya detaljplaner med inriktning för näringslivetableringar för antagande av KF.				2
Antagna detaljplaner för bostäder ska täcka behovet enligt bostadsförsörjningsprogrammet.				100%
NRI - Medborgarnas syn på möjlighet till bra boende, utbud av boendeformer och trivsam bebyggelse ska förbättras.	56	60	52	58

11.2.1.2 Alla i Håbo skall ges goda förutsättningar att må bra och utvecklas.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Antalet riktade insatser påverkar förutsättningarna för en meningsfull fritid för unga.				8
Förbättrad ranking i Årets Ungdomskommun, KFUM.	271			200
NRI - Medborgarnas syn på fritidsmöjligheter ska förbättras	54		55	57

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
NMI - Medborgarnas syn på idrotts- och motionsanläggningar	60		59	62
NMI - Medborgarnas syn på kulturverksamheten	55		57	60

Se förslag till förändringar från kommunfullmäktiges beslut under rubriken Budgetförändringar 2016.

11.2.2 Kvalitativa och effektiva Håbo

11.2.2.1 Håbo kommun är en attraktiv arbetsgivare.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Nyckeltalsinstitutets Attraktiv arbetsgivarindex AVI ska öka.	102			105
Korttidsfrånvaro	4%			2%
Hållbart medarbetarengagemang	84,3			85

11.2.2.2 Öka effektiviteten och kvaliteten inom samtliga kommunstyrelsens verksamheter genom ständiga förbättringar.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Andel enheter som under året genomfört effektiviseringsinsatser enligt framtagen plan.				100%
Andel enheter som under året genomfört minst en kvalitetsförbättringsinsats enligt framtagen plan.				100%
Antal genomförda medborgardialoger för bredare beslutsunderlag.				2
Öka användningen av e-tjänster, antal transaktioner		600	482	700
Öka användningen av e-tjänster, antal e-tjänster		45	43	60
E-handeln ska öka med 20 %, värde i KSEK.	15 682			18 819

Se förslag till förändringar från kommunfullmäktiges beslut i juni under rubriken Budgetförändringar 2016.

11.2.3 Hållbara Håbo

11.2.3.1 Håbo kommun värnar om och inspirerar till god matkultur med näringsriktiga och lustfyllda måltider i en lugn och rofylld miljö.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Andelen ekologiska råvaror.	20	37	34	35
Andelen elever som väljer att äta i skolrestaurangen.				
Minska matsvinnet, kg				
Andelen elever som är nöjda med maten.				

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Andelen elever som är nöjda med måltidsmiljön.				

För fyra av ovanstående nyckelindikatorer finns inte tidigare mätdata att tillgå och nuläget är allt för oklart för att kunna ange relevant måltal. Dessa måltal förväntas kunna anges i samband med delårsuppföljningen jan-mars 2016.

11.2.3.2 Öka energieffektiviseringen i kommunens fastigheter och verksamheter.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Antal kWh/kvadratmeter som används i kommunens lokaler för installationsel ska minska.		52	39	49
Antal kWh/kvadratmeter som används i kommunens lokaler för verksamhetsel ska minska.		26	16	24,5
Energiförbrukning ska minska med 1% årligen - avser elförbrukningen i MWh				17 390
Energiförbrukning ska minska med 1% årligen - avser fjärrvärmeförbrukning i MWh				7 433

Se förslag till förändringar från kommunfullmäktiges beslut i juni under rubriken Budgetförändringar 2016.

11.2.4 Håbo en kommun med sund ekonomi

11.2.4.1 Exploateringsverksamheten skall totalt sett ge ett ekonomiskt överskott.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Försäljning av kommunens mark ska ge ett ekonomiskt överskott.				100%
I ett exploateringsprojekt ska utbyggnaden av allmän infrastruktur ha kostnadstäckning.				100%

11.3 Mått

För ett fokuserat förbättrings- och utvecklingsarbete finns mål och nyckelindikatorer angivna för verksamhetsåret. Styrelser och nämnder har utöver dessa även möjlighet att ange ett antal mått för den löpande uppföljningen av verksamheterna. Dessa mått delas in i tre kategorier;

- Resursmått – visar vad kommunen sätter in i form av resurser i verksamheten.
- Produktionsmått - visar vad kommunen gör med resurserna och kan vara kopplade till aktiviteter eller interna processer.
- Verksamhetsresultatsmått - visar vad medborgaren/kunden/brukaren får ut av det kommunen producerar. Kan vara objektiva, subjektiva eller belysa effektivitet.

11.3.1 Resurser

Volym/nyckeltal	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall Augusti 2015	Budget 2015	Budget 2016
-----------------	-------------	-------------	---------------------	-------------	-------------

Volym/nyckeltal	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall Augusti 2015	Budget 2015	Budget 2016
Beläggningsunderhåll, kr per inv/år	98	101	13	175	200
Gatubelysning, kr/inv	268	301	149	292	315
Vinterväghållning, kr per inv/år	289	237	378	500	305
Avhjälpande underhåll, fastigheter - fakturerad kostnad kr/kvm	61	47	42	55	72
Planerat underhåll, fastigheter - fakturerad kostnad kr/kvm	71	48	34	76	74

11.3.2 Produktion

Volym/nyckeltal	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall Augusti 2015	Budget 2015	Budget 2016
Producerad mängd dricksvatten, tusen m3/år	1 736	1 555	913	1 710	1 400
Renad mängd avloppsvatten, tusen m3/år	2 151	2 348	1 389	2 500	2 100
Antal VA-abonnenter, stycken	5 903	5 904	5 928	6 000	6 000
Antal besök på biblioteket		116 247		118 000	120 000
Avtalstäckningsgrad				86%	90%
Area inhyrda verksamhetslokaler, kvm BRA	18 073	16 790	11 801	16 790	12 208
Area kommunägda verksamhetslokaler, kvm BRA	90 832	91 166	95 073	92 766	100 000
Antal besök vid återvinningscentralen	86 762	92 627	65 992	96 000	100 000
Hushållsavfall, kg/inv	222	222	140	200	200
Grovavfall, kg/inv	281	290	208,6	292	350
Förpackningar, kg/inv	67,76	79,25	52,8	79,25	73

11.3.3 Verksamhetsresultat

Volym/nyckeltal	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall Augusti 2015	Budget 2015	Budget 2016
Nyttjandegrad, inomhusanläggningar inkl sim- och ishall					75
Nyttjandegrad, utomhusanläggningar					75
Andel besvarade samtal i kontaktcenter inom 60 sek			70	70	70
Andel samtal där ärendet kan hanteras och avslutas av kontaktcenter			40	40	50
Självskattat allmänt hälsotillstånd, kvinnor		70		70	73
Självskattat allmänt hälsotillstånd, män		73		73	76
Självskattat allmänt hälsotillstånd, flickor			74,4	74,4	80
Självskattat allmänt hälsotillstånd, pojkar			94,7	94,7	95
Upplevd otrygghet, kvinnor		37			20
Upplevd otrygghet, män		9			5
Upplevd trygghet, flickor			29,3	29,3	50
Upplevd trygghet, pojkar			54,4	54,4	75

Volym/nyckeltal	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall Augusti 2015	Budget 2015	Budget 2016
ANDT - antalet insjuknande i hjärtinfarkt per 100 000 invånare.		266			260
ANDT - andel av åk 7 som aldrig rökt, flickor			87,2	87,2	90
ANDT - andel av åk 7 som aldrig rökt, pojkar			87,4	87,4	90
Nöjdhet med kommunens insatser inom Finskt förvaltningsområde					3
NMI - gång och cykelvägar	58	55	53		54
NMI - gator och vägar	60	56	55		55
NMI - vatten och avlopp	78	74	75		77
INSTA 800 resultat för lokalvården					
NII - Medborgarnas nöjdhet med kommunens information	59	53	55	60	55
Kommunens webbinformation till medborgarna	83	81	83	83	85
NMI - Biblioteksverksamheten	7,9	7,9	7,7		7,9
NMI - Sophämtning	8	7,4	7,1		7,2
NMI - tillgängligheten till återvinningscentralen	8,3	8,2	8,3		8,3

För måttet "INSTA 800 resultat för lokalvården" är det inte möjligt att sätta mål/budget innan den första mätningen är gjord år 2016. Tidigare mätdata finns inte att tillgå och nuläget är allt för oklart för att kunna ange relevant måltal. Mål/budget förväntas kunna anges i samband med delårsuppföljningen jan-mars 2016.

11.4 Budgetförändringar till år 2016

I juni behandlade kommunfullmäktige "Ekonomiska ramar för drift- och investeringsbudget för 2016, plan 2017-2018" där förändringar för år 2016 ingår. Vissa förändringar gjordes gentemot ursprungsförslaget. Nedan beskrivs i korthet beslutade förändringar från år 2016, samt eventuella senare ändringar från förvaltningen.

11.4.1 Beslut i juni i kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen inkl övergripande verksamheter har till år 2016 fått minskat anslag om cirka 2,2 mkr. I jämförelse med budget 2015 är det en kostnadsminskning om 1,1 procent. Nedan redovisas kostnadsförändringarna till år 2016.

- Utökade öppettider på fritidsgården i Skokloster -400 tkr
- Ökade driftkostnader för gatu-/parkenheten vid exploatering i Frösundavik -100 tkr
- Ökade gårdsanläggningskostnader för ny förskola Gröna Dalen -275 tkr
- Ökade kostnader för e-media Biblioteket -100 tkr
- Bättre tillgänglighet i kommunala lokaler, fastighetsenheten -1 000 tkr
- Förstärkning upphandling -590 tkr
- Arkivkompetens -100 tkr
- IT-licenser -192 tkr
- Ärendehanteringssystem -120 tkr
- Ökad service Kontaktcenter -220 tkr
- Samhällsplanerare -280 tkr
- Förstärkning planavdelningen -800 tkr

- Ökat planerat underhåll av gatubelysning -600 tkr
- Hållbar utveckling, ökad andel ekologiska råvaror -250 tkr
- Ökad driftbudget för underhållsbeläggningar -500 tkr
- Kapitalkostnader -760 tkr
- Löne- och prisökning -2 666 tkr
- Park -450 tkr
- Överföring av planerat underhåll från driftbudget till investeringsbudget 10 mkr.
- Minskning av internhyra 3 211 tkr

11.4.2 Förändringar från kommunfullmäktiges beslut i juni

Kommunstyrelsens mål - Alla i Håbo skall ges goda förutsättningar att må bra och utvecklas

Kommunstyrelsen föreslås följa ytterligare två nyckelindikatorer hämtade från SCBs årliga medborgarundersökning för "Nöjd-medborgar-index – NMI" avseende syn på idrotts- och motionsanläggningar samt kulturverksamhet.

Kommunstyrelsens mål - Öka effektiviteten och kvaliteten inom samtliga kommunstyrelsens verksamheter genom ständiga förbättringar.

Kommunstyrelsen föreslås dela upp nyckelindikatorn för ökad användning av E-tjänster i två för att tydligare kunna följa utvecklingen. En visar det totala antalet transaktioner via samtliga e-tjänster och den andra visar på det totala antalet olika e-tjänster.

Kommunstyrelsens mål - Öka energieffektiviseringen i kommunens fastigheter och verksamheter.

Kommunstyrelsen föreslås ta bort nyckelindikatorn "*Egenproduktionen av förnybar energi*" och ersätta den med ett uppdrag till förvaltningen att utreda hur kommunen bör hantera frågan om energieffektivisering i kommunens fastigheter och verksamheter och föreslå strategi och målsättningar som ska tas med i budget och verksamhetsplanering för 2017 och framåt. Kommunstyrelsen föreslås också förtydliga nyckelindikatorerna "*Antal kWh/kvm som används i kommunens lokaler*" och "*Minska energiförbrukningen*".

Egenproduktionen av förnybar energi

År 2015 har Håbo kommun 3 anläggningar med solceller eller –paneler för egenproduktion av förnybar energi. För år 2016 finns inga extra anslag för ytterligare anläggningar. En strategi med målsättningar bör tas fram av förvaltningen för att tas med i budgetarbetet inför år 2017 och framåt. Nuvarande solceller och –paneler beräknas tillföra ca 34 800 kw/år enligt:

- Skolkloster Junibacken. Solceller (el) 25 kvm. Beräknad tillförd energi 4.600 kw/år.
- Solängen. Solpaneler 25 kvm (vatten) Beräknad tillförd energi 12,100 kw/år.
- Räddningsstation. Solpaneler 34 kvm (vatten) . Beräknad tillförd energi 18,100 kw/år.

Antal kWh/kvadratmeter som används i kommunens lokaler ska minska.

Denna nyckelindikator bör begränsas till de objekt där det går att urskilja förbrukning av installations- respektive verksamhetsel och delas upp för att följa dessa båda parametrar. Idag kan detta göras endast för Slottsbackens förskola och för Gröna Dalens förskola. Enligt ny lagstiftning från 1/1 2016 ska alla nya fastigheter utrustas med denna möjlighet och därmed kommer kommunen successivt kunna följa utvecklingen för fler objekt i den takt som nya objekt tillkommer. Nyckelindikatorn visar därmed i början på 2016 endast volymer för dessa två befintliga objekt. Allt eftersom nya objekt

tillkommer med denna möjligt kommer underlaget till nyckelindikatorn att inkludera även dessa.

Minska den totala energiförbrukningen med 1 %

Kommunstyrelsen föreslår dela upp detta nyckeltal i två delar – en för fjärrvärme och en för el.

- El (2014.07 – 2015.06) 17 565 757 kWh.
- Fjärrvärmens (2014.07 – 2015.06) 7 508 439 kWh.

11.5 Drifts- och investeringsredovisning

11.5.1 Driftsredovisning

Tkr	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2015	Budget 2016	Förändr budget 15/16	Not
Kommunfullmäktige	-712	-1 173	-1 173	-1 436	263	1
Valnämnd	-181	-7	-7	-7	0	
Kommunstyrelse	-2 083	-3 374	-3 146	-3 179	33	
Socialnämnd	-148	-179	-179	-181	2	
Miljö- o tekniknämnden	-268	0	0	0	0	
Stöd politiska partier	-905	-1 000	-1 000	-1 000	0	
Revision	-940	-1 095	-1 095	-1 117	22	
KD-Stab	-5 770	-4 345	-5 096	-5 004	-92	
Tillstånd lotterier	24	20	20	20	0	
Medlemsavgifter	-2 669	-2 700	-2 700	-2 700	0	
Vänortsverksamhet	-113	-100	-100	-100	0	
Nämndsadministration	-121	-681	-1 216	-700	-516	2
Fysisk- och teknisk planering	-5 389	-5 502	-5 956	-7 189	1 233	3
Konsument- och energirådgivning	0	0	0	0	0	4
Gator och vägar	-18 126	-21 824	-23 584	-21 287	-2 297	5
Gatu/park drift o underh	-5 943	-6 518	-6 518	-6 842	324	5
Parker	-5 817	-6 460	-5 100	-3 761	-1 339	6
Miljö, hälsa, hållbar utv	0	-859	-856	-868	12	
Räddningstjänst	-17 540	-18 050	-18 050	-19 075	1 025	7
Säkerhet	-263	-274	-274	-231	-43	
Allmän fritidsverksamhet	-718	-1 954	-1 908	-1 991	83	
Offentliga arrangemang	-310	-501	-380	-396	16	
Föreningsbidrag	-2 093	-1 900	-2 200	-1 967	-233	8
Stöd till studieorgan.	-360	-360	-360	-360	0	
Allmän kulturverksamhet	-1 839	-3 025	-3 030	-3 079	49	9
Bibliotek	-6 996	-6 999	-6 949	-7 098	149	10
Utomhusanläggningar	-4 364	-5 054	-4 654	-5 181	527	
Ishall	-4 873	-4 731	-5 031	-4 055	-976	11
Simhall	-3 972	-4 261	-4 261	-4 754	493	12
Föreningslokaler	-8 137	-10 543	-10 747	-8 513	-2 234	13

Tkr	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2015	Budget 2016	Förändr budget 15/16	Not
Fritidsgårdar	-1 631	-1 996	-1 859	-2 454	595	14
Kultur- och livsmiljöadm	-2 897	-1 986	-1 834	-1 792	-42	
Förskola (kost)	-8 448	-9 045	-9 109	-9 849	740	15
Grundskola (kost)	-16 234	-17 774	-17 908	-18 321	413	16
Gymnasieskola (kost)	-1 949	-2 683	-2 715	-2 432	-283	17
Buss, bil, spårbinden trafik	-454	-800	-500	-510	10	
Tekniska avdelningen gem	-17 384	-19 573	-18 197	-14 549	-3 648	18
Ekonomiavdelning	-7 571	-6 020	-6 548	-7 552	1 004	19
Personalavdelning	-6 510	-6 843	-6 843	-7 400	557	20
Upphandling	-2 908	-3 065	-3 065	-3 661	596	21
IT-enheten	-9 246	-10 769	-10 769	-11 861	1 092	22
Kommunens försäkringar	-1 117	-1 110	-1 300	-1 200	-100	
Kommunikation och Service	-8 837	-7 983	-8 422	-8 098	-324	23
Kvalitetsarbete	0	-983	-871	-1 551	680	24
Summa	-185 811	-204 079	-205 490	-203 281	-2 209	

1. Läsplattor till fullmäktige 240 tkr.
2. Politisk sekreterare utgår.
3. Utökning med en planarkitekt och 0,5 samhällsplanerare.
4. Energirådgivningen finansieras helt av statsbidrag.
5. Ökning av beläggningsunderhåll med 500 tkr, ökat underhåll belysning 600 tkr, och överföring av driftbudget till investeringsbudget på grund av införande av komponentavskrivning - 3 mkr.
6. Ökning av parkskötsel 450 tkr samt för Frösundavik 100 tkr. Skötsel av förskolors och skolors gårdar överförs till fastighetsverksamheten, 2,4 mkr.
7. Ökat bidrag till räddningstjänsten 1 025 tkr.
8. Minskning av bidrag till föreningar.
9. Utdelning av Jan Fridegårdspriset 100 tkr.
10. Ökade kostnader för e-media 100 tkr och ökade driftkostnader 110 tkr.
11. Sänkt internhyra för ishallen med 520 tkr.
12. Höjd internhyra för simhallen med 470 tkr.
13. Ökade hyresintäkter på föreningslokaler samt lägre internhyror till följd av omräkning -2 mkr.
14. Fritidsgårdspersonal ökas med 600 tkr, främst i Skokloster.
15. Högre internhyror för förskoleköken till följd av omräkning 540 tkr.
16. Grundskola kostenheten. Den extra satsningen med 250 tkr på ökat svensk/eko för 2016 kommer främst att bestå i personella resurser, projektarbete, att arbeta med att få fram fler produkter, arbeta med kommande nya livsmedelsavtal samt internutbildning kring recept och råvaror.
17. Sänkt internhyra för gymnasieköket 310 tkr.
18. Fastighetsavdelningens planerade underhåll 7 mkr, flyttas från driftbudget till investeringar. Alla fastighetskostnader ingår i lokalhyran, vilket innebär att fastighetsverksamheten får nollbudget.
19. Ökade utredningsresurser.
20. Ökning med en löneadministratör.
21. Ökning med en upphandlare.

22. Ökade kapitalkostnader och licenskostnader för IT-enheten.
23. Webbutvecklingsprojekt slutfört och ökning med en tjänst på kontaktcenter från halvårsskiftet.
24. Ökning med en kvalitetssamordnare.

11.5.2 Investeringsredovisning

Tkr	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2015	Budget 2016	Not
Voteringsutrustning KF			-150		
Ärendehanteringssystem	-148	-2 000	-2 546		
Stationshuset	-1 328				
IT-investeringar	-1 578	-1 311	-1 311	-1 855	1
Möbler gemensamt KS	-29	-100	-100		
E-arkiv			-500		
Ekonomi- och inköpssystem			-1 500		
Summa gemensam administration	-3 083	-3 411	-6 107	-1 855	
Montermaterial				-100	2
Fridegårdscenen, renovering och anpassning				-950	3
Skyllprogram BCJF, utrustn teater	-134	-105	-105		
Biblioteket ny webb				-300	4
Biblioteket upprustning, belysning	-202	-125	-125		
Summa kultur och livsmiljö	-336	-230	-230	-1 350	
Inventarier och utrustning, centralt tekn avd	-1 319				
Ersättningplan för Björkvallen, inkl omklädningsrum				-1 000	5
Gräsklippare				-60	6
Trafiksäkerhet Futurum	-2 344				
Trafiksäkerhet vid Lidl	-845				
Trafiksäkerhetshöjande åtgärder	0	-500	-500	-1 000	7
Kraftleden, hastighetssänkande och trafiksäkerhetshöjande åtgärder med komplett gång- och cykelväg				-2 000	8
Säkra skolvägar				-1 000	9
Dalvägen, gång- och cykelväg, alléträd, grönytor, belysning				-2 500	10
Gång- och cykelväg Kalmarleden vid Frösundavik				-100	11
Utbyte av kvicksilverbelysning till LED-belysning, 1800 belysningspunkter				-3 250	12
Åtgärder enligt hastighetsplan				-200	13
Upprustning offentliga utemiljöer Skokloster				-300	14
Planerat underhåll beläggningar		-8 400	-8 400	-11 400	15
Planerat underhåll gatubelysning		-1 000	-1 000		
Cykelparkering vid stationen	-28	-65	-72		
Viby spår, omläggning & utegym	-99	-241	-201		

Tkr	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2015	Budget 2016	Not
Sandhopp i Skokloster			-1 000		
Hälsans stig		-150	-150		
Elljusspår Skokloster			-100		
Skatepark Skokloster		-100	-100		
Rehabbassäng tillgänglighet		-150	-150		
Ny fotbollsanläggning Futurum		-250	-500		
Räddningsväg Krägga, belysning banvallen	-292		-1 200		
Parken utanför kommunhuset	-894				
Järnvägsparken	-1 947				
Kolonilottsområde	-357				
Hundrastgård	-114				
Summa Gatu-/parkenheten	-6 920	-10 856	-13 373	-22 810	
Planerat underhåll fastigheter		-9 000	-9 000	-7 000	16
Fullmäktigesalar tillgänglighet	0	-350	-350		
Ishall - energiåtgärder samt mindre ombyggnad av entré				-4 500	17
Allaktivitetshus, projektering				-1 000	18
Simhallen renovering	-403	-5 701	-5 701	-1 000	19
Lundby - nytt klubbhus				-3 500	20
Kvarnkojan, iordningsställa raststugan	-163	-137	-137		
Rungårdens förskola nytt ventilationssystem				-2 600	21
Rungårdens förskola, nytt passage-inbrottslarm				-100	22
Annehills förskola, nytt värmesystem samt golvrening				-2 200	23
Viby skola/förskola nytt passage- och inbrottslarm				-150	24
Viby skola/förskola nybyggnad kök och matsal				-500	25
Futurumskolan underhåll				-7 000	26
Västerängsskolan , nytt tillagningskök				-27 800	27
Gröna Dalensskolan nytt brandlarm				-500	28
Ny förskola Frösundavik 8 avd		-500		-20 000	29
Utemiljö särskolan Gröna Dalen				-2 200	30
Utemiljö, utrustning skolor	0	-2 000	-2 000		
Utemiljö Vibyskolan	-32				
Utemiljö Futurum	-208	-277	-277		
Utemiljö Gransäter	-77				
Utemiljö Nybygget	0	-300	-300		
Utemiljö Skogsbrynet	-212				
Utemiljö Viby förskola	-62				
Västerängsskolan kök		-500			
Vibyskolan kök		-500			
Slottsbackens förskola (fd Junibacken)	-28 364	-2 000	-5 867		

Tkr	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2015	Budget 2016	Not
Verksamhetsförändring Skolnämnd Västerängen	-2 095	-355	-303		
Brand och inbrottslarm	-552	-1 448	-1 448		
Takåtgärder skola, Västerängsskolan	-16 838	-7 712	-3 419		
Ny förskola Gröna Dalen	-648	-34 699	-34 352		
Verksamhetsanpassning Futurum		-1 575	-3 000		
Västerängsskolan dagvatten		-4 000	-4 900		
Takåtgärder Fridegård	0	-4 500	-8 500		
Verksamhetsanpassning Läraskolan	-1 237				
Arbetsmiljö förskolor	-1 376				
Matsal gymnasieskolan	-374				
Sjövägen gruppbostad (fd Oktavia)	-10 109				
Summa Fastighetsenheten	-62 750	-75 554	-79 554	-80 050	
Kostenheten		-225			
Tvättmaskiner				-162	
Skurmaskiner				-115	
Mopptvättmaskiner				-85	
Summa lokalvårdsenheten	0	0	0	-362	
Summa tekniska avdelningen	-70 989	-86 410	-92 927	-103 222	
Summa		-90 276		-106 427	

1. IT-investeringar

Utökning av Hyper-V serverkluster med två servrar 450 tkr. Projekt för införande av automatisk kontohantering för elever o personal 475 tkr. Byte och komplettering av accesspunkter och switchar för trådlös kommunikation 400 tkr. Utökning av lagringskapaciteten 250 tkr. Bandrobot för långtidslagring 200 tkr. Ny Qlikviewserver -80 tkr.

2. Montermaterial

Framtagning av en flexibel monter och montermöbler för samtliga verksamheter och bolags behov, för inom- och utomhusbruk samt för mindre och större evenemang

3. Fridegårdscenen

Renovering och anpassning av Fridegårdscenen, bestående av filtplattor i gradängen, utökade lingångar och spel samt nya högtalare 400 tkr.

4. Ny webb för biblioteket

Komplett bibliotekswebb med grundläggande funktioner som att förmedla kultur och tillhandahålla information, integrerad bibliotekskatalog, modern design, enkel navigering och sökfunktioner.

5. Ersättningsplan för Björkvallen

Ersättningsplan när Björkvallens IP bebyggs med bostäder. Utredning av var planen ska ligga, tidplan för genomförande samt kostnadskalkyl ska redovisas under hösten 2015. För år 2016 avsätts 1 mkr av de 20 mkr för förprojektering.

6. Gräsklippare

Reinvestering

7. Trafiksäkerhetshöjande åtgärder

Enligt planerad åtgärdslista över prioriterade objekt.

8. Kraftleden, hastighetssänkande och trafiksäkerhetshöjande åtgärder

Under 2016 avser medlen projektering av vald sträcka. Det ena alternativet är att börja i den södra delen med utbyggnad av gångbanor mm. Där saknas idag anslutning från Kalmarvägen norrut längs Kraftleden. Det andra alternativet är att börja i den norra delen med sträckan förbi Västerskogs industriområde inklusive cirkulationsplats vid Skörbyleden.

9. **Säkra skolvägar**

I samarbete med skolförvaltningen inventeras, förbättras och tydliggörs skolvägar för att få fler barn att gå eller cykla till och från skolan. Syftet med investeringen är att genomföra de åtgärder som framkommit i inventeringar och utredningar. Kalkyl saknas eftersom utredningarna ännu inte har genomförts, de påbörjas 2015 och fortgår som ett levande projekt under ett antal år.

10. **Dalvägen**

Gång- och cykelbana, alléträd, grönytor, belysning.

11. **Gång- och cykelväg utmed Kalmarleden vid Frösundavik**

För år 2016 avses medel för projektering.

12. **Utbyte av kvicksilverbelysning till LED-belysning**

Utbyte av kommunens återstående kvicksilverarmaturer.

13. **Åtgärder enligt hastighetsplan**

Planen togs fram år 2008 och behöver nu revideras och efter det följas upp med investeringsmedel för att genomföra planen.

14. **Upprustning offentliga utemiljöer Skokloster**

Utredning, projektering och kalkylering utförs 2016. Genomförande av anläggningar 2017.

15. **Underhåll beläggningar, reinvesteringar**

Gatu- och parkenheten har i investeringsbudget erhållit 8,4 mkr/år för att under fem år komma till rätta med det eftersatta underhåll som byggts upp under en lång tid. Det första året för denna satsning är 2015. För att fullfölja satsningen behövs denna reinvestering för perioden 2016 - 2019. Till grund för beräkningen ligger inventering av asfaltbeläggningarnas status, reviderad 2014 av ÅF. Målbilden är att 80 % av de eftersatta ytorna ska vara åtgärdade inom fem år. Budgeten är ökad med 3 mkr från driftbudgeten på grund av övergång till komponentavskrivning.

16. **Planerat underhåll fastigheter**

Från år 2016 när komponentavskrivning införs, genomförs allt planerat underhåll som investering.

17. **Ishall, energiåtgärder**

Ny luftavfuktare samt nytt styr- och reglersystem installeras. I anslutning till detta genomförs mindre ombyggnad av den invändiga entrén.

18. **Allaktivitetshus projektering**

Projektering av allaktivitetshus påbörjas år 2016 efter att utredning har presenterats för kommunstyrelsen.

19. **Simhallsrenovering**

Under 2015 åtgärdas yttertaket för 5 mkr Under år 2016 påbörjas projektering 1 mkr för iordningställande av fasad, energiåtgärder, ytskikt i duschtrymmen, omklädningsrum m m.

20. **Lundby ridanläggning, nytt klubbhus**

Befintligt klubbhus rivs och ersätts med modulvilla.

21. **Rungårdens förskola nytt ventilationssystem**

Ett nytt kanalsystem och ventilationsaggregat med FTX, återvinning, installeras.

22. **Rungårdens förskola nytt passage- och inbrottslarm**

23. **Annehills förskola, nytt värmesystem samt golvreovering**

Bergvärmepump och vattenburen golvvärme samt byte golv. Total investering

2016 bedöms till 2,2 mkr och ytterligare 1 mkr 2017. Golvarbetena delas upp på två år.

24. Viby skola/förskola nytt passage- och inbrottslarmsystem

25. Viby skola/förskola nybyggnad kök och matsal

Programarbete och projekteringsstart 500 tkr år 2016. Vidare projektering samt start av byggnation cirka 3,5 mkr år 2017 och för att slutföra nybyggnationen inklusive ombyggnader krävs ytterligare 20 mkr under 2018. Totalt 24 mkr.

26. Futurumskolan underhåll

Optimering av lokalutnyttjande på övre Futurum. Under 2015 kommer mindre ombyggnadsåtgärder att utföras men för att uppnå efterfrågad kvalitet och utrymme som verksamheten tillsammans med fastighetsenheten och arkitekt har arbetat fram, krävs ytterligare medel. För att slutföra tänkta åtgärder under 2016 behövs cirka 7 mkr.

27. Västerängsskolan nytt tillagningskök

Ny byggnad för kök, matsal och café mellan skolan och sporthallen. Kostnaden för denna nya byggnad bedöms uppgå till 27,8 Mkr.

28. Gröna Dalens skolan nytt brandlarm

29. Frösundavik ny förskola med 8 avdelningar

Planeras att stå klar till hösten 2017. Om inget oförutsett händer beträffande befolkningsutveckling m m så planeras förskolan i Råbydal förskola att avvecklas när denna förskola står klar. Den nya förskolan kostar totalt ca 50 mkr fördelat över två år, de vill säga 20 mkr under 2016 och 30 mkr under 2017. Dessutom behövs ca 500 tkr under 2015 inför uppstart av förfrågan och projektering, vilket hanteras inom ramen för 2015.

30. Utemiljö särskolan Gröna Dalen

Ny stimulerande utemiljö för särskolebarnen. Både projektering och anläggning genomförs 2016. Kalkylen är mycket översiktlig då diskussioner om innehållet ännu inte förts med särskolan.

12 VA-enheten

12.1 Uppdrag och ansvarsområde

Va-enheten har i uppdrag att leverera ett gott och nyttigt dricksvatten, samt att rena avloppsvatten på ett effektivt och miljömässigt sätt. Verksamheten ska drivas med ett långsiktigt, miljömässigt och effektivt perspektiv.

12.2 Mått

För ett fokuserat förbättrings- och utvecklingsarbete finns mål och nyckelindikatorer angivna för verksamhetsåret. Styrelser och nämnder har utöver dessa även möjlighet att ange ett antal mått för den löpande uppföljningen av verksamheterna. Dessa mått delas in i tre kategorier;

- Resursmått – visar vad kommunen sätter in i form av resurser i verksamheten.
- Produktionsmått - visar vad kommunen gör med resurserna och kan vara kopplade till aktiviteter eller interna processer.
- Verksamhetsresultatsmått - visar vad medborgaren/kunden/brukaren får ut av det kommunen producerar. Kan vara objektiva, subjektiva eller belysa effektivitet.

12.2.1 Produktion

Volym/nyckeltal	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall Augusti 2015	Budget 2015	Budget 2016
Antal VA-abonnenter, stycken	5 903	5 904	5 928	6 000	6 000
Renad mängd avloppsvatten, tusen m ³ /år	2 151	2 348	1 389	2 500	2 100
Producerad mängd dricksvatten, tusen m ³ /år	1 736	1 555	913	1 710	1 400

12.2.2 Verksamhetsresultat

Volym/nyckeltal	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall Augusti 2015	Budget 2015	Budget 2016
NMI - vatten och avlopp	78	74	75		77

12.3 Budgetförändringar till år 2016

I juni behandlade kommunfullmäktige "Ekonomiska ramar för drift- och investeringsbudget för 2016, plan 2017-2018" där förändringar för år 2016 ingår. Vissa förändringar gjordes gentemot ursprungsförslaget. Nedan beskrivs i korthet beslutade förändringar från år 2016, samt eventuella senare ändringar från förvaltningen.

12.3.1 Beslut i juni i kommunfullmäktige

12.4 Drifts- och investeringsredovisning

12.4.1 Driftsredovisning

Tkr	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2015	Budget 2016	Förändr budget 15/16	Not
-----	--------------	--------------	-------------	-------------	----------------------	-----

Tkr	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2015	Budget 2016	Förändr budget 15/16	Not
Vatten och avlopp	2 430	0	0	0	0	

12.4.2 Investeringsredovisning

Tkr	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2015	Budget 2016	Not
Omläggning ledningar	-2 891	-2 000	-3 765	-10 000	1
Exploatering tätort	-3 299	-8	0		
Kväverening, Bålsta RV	-963		0		
Tankstationer	-797	-286	-286		
Vatten- och reningsverken		-4 000	-5 000		
Projektering Biskops-Arnö		-500	-2 000	-12 500	2
Projektering Katrinedal		-200	-1 000		3
Ombyggnad Skoklosters råvattenintag			-2 000		
Bålsta reningsverk				-15 000	4
Skoklosters vattenverk				-7 500	5
VA-lösningar framtida lösningar				0	6
Bålsta vattenverk				-3 000	7
Modell vatten och spill				-1 000	8
Skoklosters reningsverk				-3 000	9
Pumpstationer				-2 000	10
Vattentornet				0	11
Maskiner och verktyg				-4 000	12
Gamla vattenverket Ullfjärden				0	13
Summa	-7950	-6 994	-14 051	-58 000	

1. Omläggning ledningar

VA-enheten kommer att, i största mån det är möjligt, följa den omlägningsplan som är framtagen. Ledningar som är avsedda för exploatering och akuta byten av ledningar kommer att prioriteras.

2. Projektering Biskops-Arnö

VA-nämnden har fällt Håbo kommun i en dom att skyndsamt bygga ut kommunalt VA. Under 2015 kommer det att startas en förprojektering.

3. Projektering Katrinedal

Projekteras tillsammans med Biskops-Arnö. Utbyggnad planerad 2018, när Biskops-Arnö är klart. Förväntat överskott 2015 planeras att överföras till kommande år.

4. Bålsta reningsverk

Investeringarna krävs för att säkerställa driftsäkerhet, minska antalet bräddtillfällen och på sikt öka reningsgraden.

5. Skoklosters vattenverk

Vattenverket är i stort behov av en större renovering. Det har gjorts en del utredningar, men åtgärderna har det skjutits på. Nu är läget akut och åtgärder sker i samarbete med miljöavdelningen.

6. VA-lösningar framtida lösningar

Att hitta den optimala VA-lösningen för Håbo-kommun på lång sikt. Överförs till driftredovisningen 2016.

7. Bålsta vattenverk

Styrsystemet är föråldrat och måste bytas ut. Även en fullt fungerande handkörning av verket är nödvändig.

8. Modell vatten och spill

Modellen krävs för att kunna bestämma kapaciteten i olika ledningar. I en expansiv kommun, krävs det att utrymme finns i VA-systemet. I en modell, säkerställs vilka förutsättningar som finns för nya projekt, ur ett VA-perspektiv.

9. Skoklosters reningsverk

Reinvestering för att upprätthålla funktionaliteten.

10. Pumpstationer

Reinvestering för att upprätthålla funktionaliteten.

11. Vattentornet

Fasaden i dåligt skick. Utredning om dess framtid bör göras i projektet framtida VA-lösningar. Överförs 2017.

12. Maskiner och verktyg

VA-enheten har idag små möjligheter att göra arbeten i egen regi. Tanken är att successivt bygga upp den möjligheten.

13. Gamla Vattentornet Ullfjärden

Verket måste rivras och forslas bort snarast. Verket är sen gammalt nerlagt, men det mesta står kvar. Hög skaderisk. Överförs till 2016 års driftredovisning.

13 Avfallsenheten

13.1 Uppdrag och ansvarsområde

Avfallsenheten strävar efter en långsiktigt hållbar avfallshantering i Håbo. Genom att ständigt arbeta med omvärldsbevakning, samverkan och utveckling erbjuder avfallsenheten hög kvalitet, både ekonomiskt och miljömässigt, på produkter och tjänster till kommuninvånare och verksamhetsutövare.

Avfallsenhetens verksamhet är avgiftsfinansierad och enheten ansvarar för insamling av hushållsavfall. Eheten ansvarar inte för att samla in och ta hand om avfallsslag som innefattas av producentansvar, men för dessa avfallsslag har enheten ändå ansvar för avfallsplanering, samråd och information.

Avfallshanteringen ska ske utifrån miljötankande och resurshushållning. Allt material i avfallet ska utnyttjas; i första hand återanvändas, i andra hand materialåtervinnas, i tredje hand användas till energiutvinning och i sista hand deponeras. Uppkomsten av farligt och miljöstörande avfall ska minimeras. Det avfall som ändå uppstår ska omhändertas på ett miljöriktigt sätt.

13.2 Mått

För ett fokuserat förbättrings- och utvecklingsarbete finns mål och nyckelindikatorer angivna för verksamhetsåret. Styrelser och nämnder har utöver dessa även möjlighet att ange ett antal mått för den löpande uppföljningen av verksamheterna. Dessa mått delas in i tre kategorier;

- Resursmått – visar vad kommunen sätter in i form av resurser i verksamheten.
- Produktionsmått - visar vad kommunen gör med resurserna och kan vara kopplade till aktiviteter eller interna processer.
- Verksamhetsresultatsmått - visar vad medborgaren/kunden/brukaren får ut av det kommunen producerar. Kan vara objektiva, subjektiva eller belysa effektivitet.

13.2.1 Produktion

Volym/nyckeltal	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall Augusti 2015	Budget 2015	Budget 2016
Antal besök vid återvinningscentralen	86 762	92 627	65 992	96 000	100 000
Hushållsavfall, kg/inv	222	222	140	200	200
Grovavfall, kg/inv	281	290	208,6	292	350
Förpackningar, kg/inv	67,76	79,25	52,8	79,25	73

13.2.2 Verksamhetsresultat

Volym/nyckeltal	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall Augusti 2015	Budget 2015	Budget 2016
NMI - Sophämtning	8	7,4	7,1		7,2
NMI - tillgängligheten till återvinningscentralen	8,3	8,2	8,3		8,3

13.3 Budgetförändringar till år 2016

I juni behandlade kommunfullmäktige "Ekonomiska ramar för drift- och investeringsbudget för 2016, plan 2017-2018" där förändringar för år 2016 ingår. Vissa förändringar gjordes gentemot ursprungsförslaget. Nedan beskrivs i korthet beslutade förändringar från år 2016, samt eventuella senare ändringar från förvaltningen.

13.3.1 Beslut i juni i kommunfullmäktige

13.4 Drifts- och investeringsredovisning

13.4.1 Driftsredovisning

Tkr	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2015	Budget 2016	Förändr budget 15/16	Not
Avfallshantering	-1 044	-900	0	0	0	1

1. Budgeten för avfallsenheten hamnar på 0 förutsatt att föreslagen taxehöjning på 3,5 % på abonnemangsvgiften fastställs i KF 14 december. Taxehöjningen beror främst på indexreglering, ökade kapitaltjänstkostnader och ökade OH-kostnader. Kapitaltjänstkostnaderna ökar på grund av att kommunen har övergått från traditionell avskrivning till komponentavskrivning. OH-kostnaderna ökar på grund av att avfallsenheten har fått en ökad omsättning.

Avfallsenheten har en avfallsfond som inte kommer att användas 2016 för att täcka driftunderskottet utan fonden planeras att användas vid kommande utbyggnad av återvinningscentralen i Västerskog.

13.4.2 Investeringsredovisning

Tkr	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2015	Budget 2016	Not
Ombyggnad ny ÅVC	-165	-335	-335	0	
Säker ÅVC anläggning	-143	0	0	0	
TV-skärm utomhus	-46	0	0	0	
Markköp inför utbyggnad av ÅVC Västerskog	0	0	0	-1 142	1
Effektivisering av ytorna inom befintlig ÅVC	0	0	0	-1 000	2
Summa	-354	-335	-335	-2 142	

1. Markköp inför utbyggnad av ÅVC Västerskog

För att säkra marken inför en eventuell utbyggnad av ÅVC Västerskog bör intilliggande fastighet köpas.

2. Effektivisering av ytorna inom befintlig ÅVC

På befintlig ÅVC finns en outnyttjad yta som skulle kunna användas för mottagning av ris & grenar, löv, gräs & jord med mera. En geoteknisk undersökning har påbörjats och på ytan står idag ett flertal träd. Genom att iordningställa denna yta kan utbyggnaden av ÅVC:n flyttas fram.

14 Överförmyndarnämnden

14.1 Uppdrag och ansvarsområde

Överförmyndarnämnden ansvarar för handläggning av överförmyndarärenden i Håbo kommun, och driver sin verksamhet enligt uppdrag från kommunfullmäktige. I dagsläget bedriver överförmyndarnämnden tillsyn över ca 250 ställföreträdare.

Nämnden utövar tillsyn över gode män, förmyndare och förvaltares verksamhet och styrs lagmässigt framför allt av föräldrabalken.

14.2 Mål

Kommunfullmäktige har fastställt fyra prioriterade mål för perioden 2016-2018. Varje nämnd ska arbeta fram egna måldokument innehållande nämndens egna prioriterade mål samt åtgärder för att bidra till att kommunfullmäktiges mål nås. Under kommunfullmäktiges inriktningsmål nedan anges nämndens prioriterade mål och nyckelindikatorer.

14.2.1 Attraktiva Håbo

14.2.2 Kvalitativa och effektiva Håbo

14.2.2.1 Förvaltningen ska utveckla sina handlägningsrutiner och tydliggöra förväntningarna på ställföreträdarna.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Årsräkningarna för föregående år inkomna från ställföreträdarna senast 1 mars				90

14.2.2.2 Förvaltningen ska förbättra stödet till huvudmännen genom kompetensutveckling av ställföreträdarna.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Andel ställföreträdare som erhållit godkänt på genomfört prov.				90

14.2.2.3 Förvaltningens information på hemsidan ska förbättras.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Andel blanketter som kan hämtas via hemsidan.				100

14.2.3 Hållbara Håbo

14.2.4 Håbo en kommun med sund ekonomi

14.2.5 Under 2015 ska alla gode män, förvaltare och förmyndare kallas till minst 2 kurser och 1 informationsträff

Motivering

Förebygga rättsförluster och förstärka rättsekerheten för sjuka/funktionsnedsatta individer i kommunen

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Utbildning och information		3	3	3

14.3 Mått

För ett fokuserat förbättrings- och utvecklingsarbete finns mål och nyckelindikatorer angivna för verksamhetsåret. Styrelser och nämnder har utöver dessa även möjlighet att ange ett antal mått för den löpande uppföljningen av verksamheterna. Dessa mått delas in i tre kategorier;

- Resursmått – visar vad kommunen sätter in i form av resurser i verksamheten.
- Produktionsmått - visar vad kommunen gör med resurserna och kan vara kopplade till aktiviteter eller interna processer.
- Verksamhetsresultatsmått - visar vad medborgaren/kunden/brukaren får ut av det kommunen producerar. Kan vara objektiva, subjektiva eller belysa effektivitet.

14.3.1 Produktion

Volym/nyckeltal	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall Augusti 2015	Budget 2015	Budget 2016
Andel ensamkommande flyktingbarn som blivit tilldelad en god man inom 10 dagar			98%	90%	95%
Andel av inkomna redovisningar där ersättningar utbetalas senast 31 juli.			60%	90%	70%
Antal gode män					
Antal förvaltare					
Antal e-tjänster					5

14.3.2 Verksamhetsresultat

Volym/nyckeltal	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall Augusti 2015	Budget 2015	Budget 2016
Högst 5 % av gode männen/förvaltarna väljer 2016 att avsäga sig uppdrag				5%	5%

14.4 Budgetförändringar till år 2016

I juni behandlade kommunfullmäktige "Ekonomiska ramar för drift- och investeringsbudget för 2016, plan 2017-2018" där förändringar för år 2016 ingår. Vissa

förändringar gjordes gentemot ursprungsförslaget. Nedan beskrivs i korthet beslutade förändringar från år 2016, samt eventuella senare ändringar från förvaltningen.

14.4.1 Beslut i juni i kommunfullmäktige

Överförmyndarnämnden har fått ökad budget från och med 2016 med totalt -285 tkr.

- Samordnare helårsfinansieras -95 tkr
- Nya uppdragstagare -130 tkr
- Kompetensutveckling och fortbildning för gode män och förvaltare -60 tkr

Ny ram för överförmyndarnämnden blir -1 628 tkr

14.4.2 Förändringar från kommunfullmäktiges beslut i juni

14.5 Drifts- och investeringsredovisning

14.5.1 Driftsredovisning

Tkr	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2015	Budget 2016	Förändr budget 15/16	Not
Överförmyndare	-1 364	-1 358	-1 318	-1 603	285	

15 Bygg- och miljönämnden

15.1 Uppdrag och ansvarsområde

Bygg- och miljönämnden ansvarar för kommunens myndighetsutövande uppgifter inom bygg- och miljöområdet, för de kart- och mättekniska uppgifterna i kommunen samt för handläggning av bostadsanpassningsbidrag.

Inom byggnadsväsendet ansvarar nämnden för bygglov, förhandsbesked, anmälan och strandskydd enligt gällande lagstiftning inom plan- och bygglagen, miljöbalken och angränsande lagstiftning.

Nämndens uppdrag inom miljöområdet omfattar prövning och tillsyn enligt en mängd olika lagar, till exempel miljöbalken, livsmedelslagstiftningen, strålskyddslagen och smittskyddslagen. I miljöbalken ingår miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, kemiska produkter, förorenad mark, områdesskydd, avfall och producentansvar med mera.

Tillsyn och kontroll är en stor del av nämndens uppgifter. Inom nämndens ansvar ligger även medverkan i kommunens fysiska planering, allmän intressebevakning inom verksamhetsområdena samt information och rådgivning till invånare, byggherrar, företag och verksamheter.

15.2 Mål

Kommunfullmäktige har fastställt fyra prioriterade mål för perioden 2016-2018. Varje nämnd ska arbeta fram egna måldokument innehållande nämndens egna prioriterade mål samt åtgärder för att bidra till att kommunfullmäktiges mål nås. Under kommunfullmäktiges inriktningsmål nedan anges nämndens prioriterade mål och nyckelindikatorer.

15.2.1 Attraktiva Håbo

15.2.1.1 Bidra till en god bebyggd miljö som värnar om och uppmärksammar kulturvärden.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Goda estetiska och arkitektoniska miljöer eftersträvas samt kulturvärden beaktas vid beslut om bygglov, förhandsbesked och remissvar.				100 %
Antal genomförda aktiviteter utifrån kulturmiljöprogrammet.				3

15.2.2 Kvalitativa och effektiva Håbo

15.2.2.1 Trivsamt och effektiv arbetsplats där medarbetarna arbetar i god dialog tillsammans och gentemot invånare och företagare.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Nöjd-medarbetar-index				100
Andel inkomna ansökningar via e-tjänsten Mitt Bygge.	10 %	20 %	25 %	30 %

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Antal kartlagda processer med åtföljande digital ärendehandläggning inom bygglov.		1	0,9	4

15.2.2.2 Nöjda nyttjare av bygg- och miljöförvaltningens verksamhet.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Nöjd-Kund-index	58	65	65	67
Rättssäker handläggning				100 %
Antal Öppet hus på Bygglov.	5	4	2	4
Antalet genomförda utbildningstillfällen med kontaktcenter.	2	3	1	4
Andel genomförda aktiviteter gällande förvaltningens del i handlingsplanen för Förenkla Helt Enkelt.				100 %

15.2.3 Hållbara Håbo

15.2.3.1 Stödja en effektiv och balanserad förvaltning av natur- och vattenresurser i kommunen.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Medarbetare med kompetensutveckling inom natur- och vattenvårdsfrågor.	5	5	3	5
Andel genomförda aktiviteter gällande förvaltningens del i handlingsplanen för kommunens miljöstrategi.				100 %
Antal nya "godkända" enskilda avloppsanläggningar.	24	50	14	50

15.2.3.2 Främja en bättre inomhusmiljö inom förskole- och skollokaler genom ökad samordning mellan bygglov och miljö.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Antal nya planer för egenkontroll enligt miljöbalken.				5
Tillsyn enligt miljöbalken inom energiområdet kopplat till energieffektivisering.				100 %

15.2.3.3 Öka kunskapen om radonhalten i inomhusmiljön.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Antal hushåll som antar erbjudandet om att mäta radonhalten.				20

15.2.4 Håbo en kommun med sund ekonomi

Bygg- och miljönämnden sätter inget mål inom målområdet mot bakgrund av att

kommunfullmäktiges mål främst handlar om övergripande ekonomi. För nämnden är det redan självklart att bidra med att tillse att lagd budget kan innehållas. För personalen är det också självklart att vara ekonomiskt medveten. Inom ramen för nämndmålen inom kvalitativa och effektiva Håbo ryms även ekonomiska aspekter.

15.3 Mått

För ett fokuserat förbättrings- och utvecklingsarbete finns mål och nyckelindikatorer angivna för verksamhetsåret. Styrelser och nämnder har utöver dessa även möjlighet att ange ett antal mått för den löpande uppföljningen av verksamheterna. Dessa mått delas in i tre kategorier;

- Resursmått – visar vad kommunen sätter in i form av resurser i verksamheten.
- Produktionsmått - visar vad kommunen gör med resurserna och kan vara kopplade till aktiviteter eller interna processer.
- Verksamhetsresultatsmått - visar vad medborgaren/kunden/brukaren får ut av det kommunen producerar. Kan vara objektiva, subjektiva eller belysa effektivitet.

15.3.1 Resurser

Volym/nyckeltal	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall Augusti 2015	Budget 2015	Budget 2016
Bostadsanpassning, kr/invånare	117	111	64	117	115

15.3.2 Produktion

Volym/nyckeltal	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall Augusti 2015	Budget 2015	Budget 2016
Antal beslut, byggavdelningen, st	292	342	246	320	500
Antal ärenden per handläggare, miljö		163	97	160	160
Antal livsmedelsinspektioner per handläggare		81	53	90	90
Antal miljöbalksinspektioner per handläggare		59	33	55	60
Nämndbeslut, bygglovavdelningen, antal	31	35	17	30	40

15.3.3 Verksamhetsresultat

Volym/nyckeltal	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall Augusti 2015	Budget 2015	Budget 2016
Handläggningstid byggärenden, från komplett ärende till beslut, medelvärde i veckor	3	3,8	2,1	4	3
Nöjd-Kund-Index - Bygglövsavdelningen	53	61		65	65
Rättssäkerhet, andel överklagade byggbeslut som står sig, %				90	90
Andel sända inspektionsrapporter inom 3 veckor (%) procent		97	91	90	90
Andel återkopplade klagomålsärenden inom en vecka (%) procent		93	85	90	85
Handläggningstid för tillstånd till värmepump (dagar)			4	14	7
Nöjd-Kund-Index - Miljöavdelningen	63	69		65	71

Volym/nyckeltal	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall Augusti 2015	Budget 2015	Budget 2016
Rättssäkerhet, andel överklagade miljöbeslut som står sig, %			0	100	100
Kundnöjdhet, bostadsanpassning					100
Handläggningstid nybyggnadskarta, enstaka småhus, veckor	2,4	3,5	4,2	4	4
Andel bygglovsärenden som är klara inom 10 veckor från komplettförklaring	78	72	98	95	100
Tillgänglighet - andel bygglovsfrågor från kund där kontaktcenter tar emot och kan ge svar på frågan					65

15.4 Budgetförändringar till år 2016

I juni behandlade kommunfullmäktige "Ekonomiska ramar för drift- och investeringsbudget för 2016, plan 2017-2018" där förändringar för år 2016 ingår. Vissa förändringar gjordes gentemot ursprungsförslaget. Nedan beskrivs i korthet beslutade förändringar från år 2016, samt eventuella senare ändringar från förvaltningen.

15.4.1 Beslut i juni i kommunfullmäktige

Bygg- och miljönämnden får ökat anslag med 1 316 tkr till år 2016, vilket är en ökning med 12,6 procent jämfört med år 2015. Följande förändringar ingår för respektive verksamhet:

- Bygglov: Utökning med en tjänst inom bygglov med administrativt fokus samt viss parallell tjänstgöring i samband med succession ny bygglovschef -650 tkr
- Bygglov: Digital bygglovprocess, ny programmodul -30 tkr
- Miljöavdelningen: Satsning på arkiv- och registervård -100 tkr
- Miljöavdelningen: Tillsyn enskilda avlopp, högre ambitionsnivå, ny handläggartjänst, -550 tkr
- Kart, Mät, GIS: Snedbilder -150 tkr
- Kart, Mät, GIS: Övergång till nytt höjddatasystem RH2000 -50 tkr
- Ökade avgiftsintäkter på grund av volymökningar 419 tkr
- Löne- och prisökning -206 tkr

15.4.2 Förändringar från kommunfullmäktiges beslut i juni

Internhyrorna har räknats om efter att nämnderna har behandlat sina budgetar. I internhyran ingår nu gårdsskötsel för förskolor och skolor, hänsyn har tagits till komponentavskrivningens effekter och de nya förskolorna Gröna Dalen och Slottsskolans kostnader ingår helt. Budgeten för internhyrorna är justerade med samma belopp. För bygg- och miljönämnden innebär det en minskad budgetram om 53 tkr.

Bygg- och miljöförvaltningens rambudget som kommunfullmäktige beslöt godkänna i juni 2015 ligger förutom internhyresförändringen fast oförändrad. Det finns dock ett antal justeringar gjorda mellan de olika verksamhetsområdena som redovisas närmare under avsnitt 5.1. En av de viktigare konsekvenserna av dessa justeringar är att bygglovavdelningen kan ges en tidigareläggning av ny handläggartjänst. Det ger bättre förutsättningar att klara den ökande volymen ärenden inom en rimlig handläggningstid och samtidigt ge en bra service gentemot kund med förbättrad tillgänglighet. Eftersom ärendevolymen ökar så stiger också intäkterna, och därför möjliggörs finansieringen av

den nya tjänsten genom att ytterligare höja budgeterad intäktsnivå för bygglovsverksamheten.

15.5 Drifts- och investeringsredovisning

15.5.1 Driftsredovisning

Tkr	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2015	Budget 2016	Förändr budget 15/16	Not
Bygg- och miljönämnd	-178	-236	-206	-209	3	
Nämndsadministration	-34	-86	-86	-90	4	
Fysisk och teknisk planering och bostadsförbättring (mät, kart och GIS)	-1 645	-1 904	-2 124	-2 146	22	
Bygglovavdelningen	-1 346	-322	-1 107	-1 704	597	
Bygg- och miljöförvaltningsledning	-1 239	-1 641	-1 726	-1 818	92	
Miljöavdelningen	-2 012	-2 158	-2 258	-2 796	538	
Bostadsanpassning	-2 787	-2 970	-2 970	-2 977	7	
Summa Bygg- och miljönämnden	-9 241	-9 317	-10 477	-11 740	1 263	

Jämfört med budgetförslaget som förelåg i juni har under hösten en del justeringar gjorts (inom beslutad ram) mellan de olika verksamhetsområdena. Den största förändringen finns inom bygglovavdelningen, vilket förklaras av den höga tillströmningen av ärenden. Det är många som vill bygga och bo eller vara verksam i Håbo kommun. Under innevarande år märks uppgången väldigt tydligt såväl i antal ärenden som i ökade intäkter. Därför är det motiverat att höja budgeten på intäktsidan med ytterligare 350 tkr för 2016. Sammanlagd höjning till 2016 blir 530 tkr jämfört med 2015. Det ger möjlighet att inrymma en ny tjänst som bygglovhandläggare ett år tidigare än vad som har framförts i det ursprungliga budgetförslaget. Detta påverkar dock inte nettoramén.

Inom kart, mät och GIS medför år 2016 en lägre kostnad än 2015 för övergången till nytt höjddatasystem RH 2000. De överskjutande medlen har då omfördelats inom förvaltningen. Under första halvåret 2016 kommer övergången att kunna genomföras.

Förvaltningsledningen har via omfördelning tillförts ytterligare medel för att täcka ökade kostnader. I övrigt är det endast smärre justeringar som har gjorts inom verksamhetsområdena.

Kostnader och intäkter

Tkr	Budget 2015 Kostnader	Budget 2015 Intäkter	Budget 2015 Netto	Budget 2016 Kostnader	Budget 2016 Intäkter	Budget 2016 Netto
Bygg- och miljönämnd	206	0	206	209	0	209
Nämndsadministration	86	0	86	90	0	90
Fysisk och teknisk planering och bostadsförbättring (mät, kart och GIS)	2 914	790	2 124	3 026	880	2 146
Bygglovavdelningen	4 378	3 271	1 107	5 265	3 561	1 704

Tkr	Budget 2015 Kostnader	Budget 2015 Intäkter	Budget 2015 Netto	Budget 2016 Kostnader	Budget 2016 Intäkter	Budget 2016 Netto
Bygg- och miljöförvaltningsledning	1 726	0	1 726	1 818	0	1 818
Miljöavdelningen	3 615	1 357	2 258	4 492	1 696	2 796
Bostadsanpassning	2 971	1	2 970	2 978	1	2 977
Summa	15 896	5 419	10 477	17 878	6 138	11 740

16 Barn- och utbildningsnämnd

16.1 Uppdrag och ansvarsområde

Barn och utbildningsnämnden ansvarar för kommunens barnomsorg, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, vuxenutbildning och kommunala musikskola.

Barn- och utbildningsförvaltningens verksamheter omfattar förskola, omsorg på obekvämtid, öppen förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, vuxenutbildning, särsvux, svenska för invandrare och musikskola. Ansvar för verksamhetens skolmåltider och lokalvård ligger hos andra nämnder.

Förvaltningen består av fem rektorsenheter inom grundskola, sex förskoleenheter som leds av en verksamhetschef, en gymnasieskola inkl. sär gymnasium och vuxenutbildning samt musikskolan. Det finns även en barn- och utbildningsförvaltning med ansvar för central administration, myndighetsansvar och skolutveckling.

Finansieringen sker främst genom budgettram från kommunfullmäktige men även genom reglerade föräldraavgifter, säljintäkter för elever från andra kommuner och statsbidrag.

16.2 Mål

Kommunfullmäktige har fastställt fyra prioriterade mål för perioden 2016-2018. Varje nämnd ska arbeta fram egna måldokument innehållande nämndens egna prioriterade mål samt åtgärder för att bidra till att kommunfullmäktiges mål nås. Under kommunfullmäktiges inriktningsmål nedan anges nämndens prioriterade mål och nyckelindikatorer.

16.2.1 Attraktiva Håbo

16.2.1.1 Håbos kommunala förskolor och skolor ska nå höga resultat.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Andelen elever som har godkänt på alla delprov i årskurs 3 i de nationella proven är för Ma år 2016 75% (2013: 70%).	70			75
Andelen elever som har godkänt på alla delprov i årskurs 3 i de nationella proven är för Sv 75% (2014: 69%)	69			75
Andelen elever som har godkänt på alla delprov i årskurs 6 i de nationella proven är för Ma år 2016 95% (2014: 89%).	89			95
Andelen elever som har godkänt på alla delprov i årskurs 6 i de nationella proven är för Sv 95% (2014: 92%).	92			95
Andelen elever som har godkänt på alla delprov i årskurs 6 i de nationella proven är för Eng 95% (2014: 92%)	92			95
Meritvärden för elever som slutar årskurs 9 ska nå 214 meritpoäng år 2016 (2014: 209 p)	209			214

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Meritvärden för elever som slutar gymnasiet 14 betygspoäng (2014: 13,7 p)	13,7			14
Andel behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet är för 2016 95% (2014: 93%)	93		92	95
Andel årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning inom förskolan ska 2016 vara 35% (2014: 33%)	33			35
Andel årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning inom fritidshem ska 2016 vara 35% (2014: 33%)	33			35
Andel behöriga lärare inom grundskola ska 2016 vara 84% (2014: 82%)	82			84
Andel behöriga lärare inom gymnasieskolan 84% (2014: 81%)	81			84

Utfall meritvärden åk 9 grundskolan 2015 mäts på 17 ämnen, medan nämndens beslut om måltal utgår från värdet mätt på de 16 bästa ämnena

16.2.2 Kvalitativa och effektiva Håbo

16.2.2.1 Alla barn och elever i Håbos kommunala förskolor och skolor ska minst nå målen.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Andelen elever i årskurs 9 som når godkänt i samtliga ämnen ska för 2016 minst vara 75% (2014: 72,6%)	72,6			75
Digital uppföljning ska finnas för samtliga elever i alla årskurser och alla ämnen, och när de anges i årliga uppföljningar ska detta år 2016 uppfyllas till 100%				100
Andelen elever som fullföljer gymnasieutbildningen inom 4 år i kommunen ska 2016 inklusive IM vara minst 74% (2014: 72,5%)	72,5			74
Elevernas läsförmåga i slutet av skolår 2 visar sig i DLS-tester. Andelen elever med låga staninevärden (1 och 2) skall minimeras efter insatser under årskurs 3. Alla elever läser efter åk 3.				100

16.2.3 Hållbara Håbo

16.2.3.1 Håbos kommunala förskolor och skolor ska vara trygga och främja en livslång lust att lära.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Den andel av de som erbjudits plats inom förskoleverksamheten har fått plats på önskat placeringsdatum ska för 2016 vara 100%	100			100
Elevers syn på skolan och undervisningen ur ett trygghetsperspektiv ska 2016 öka. (2014: 82,3%)	82,3			83

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Föräldrars syn på förskola angående trygghet år 2016 ska öka till 97% (2014: 95%)	95			97
Föräldrars syn på skola angående trygghet år 2016 ska öka till 88% (2014: 85,8%)	85,8			88
Föräldrars syn på fritidshem angående trygghet år 2016 ska för fritidshem öka till 93% (2014: 91,4%)	91,4			93
Andel elever i särskilda undervisningsgrupper ska minska från 4,1 % till 3,5 % år 2016.	4,1			3,5

16.2.4 Håbo en kommun med sund ekonomi

16.2.4.1 Håbos kommunala förskolor och skolor ska kännetecknas av en resurseffektiv verksamhet.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Kostnad per inskrivet barn i förskolan				86 430
Kostnad per inskriven elev i fritidshem				19 350
Inskrivna barn per årsarbetare i förskola	5,6			5,3
Inskrivna elever per årsarbetare i fritidshem	22,5			21,8
Kostnad per elev i grundskolan				77 364
Kostnad per elev i gymnasieskolan				71 973
Kostnad per heltidsstuderande inom Komvux				
Kostnad per heltidsstuderande inom SFI				

Ovanstående kostnader avser enbart Barn- och utbildningsnämndens kostnader för verksamhet i egen regi.

Den inre organisationen per förskola och skola är inte helt beslutad ännu. Ett omfattande översyn pågår under november 2015. Först därefter kan måltal för årsarbetare inom förskola och fritidshem anges.

År 2016 kommer vuxenutbildningen att övergå alltmer till att köpa utbildningsplatser från andra utövare. Därför är inget måltal för 2016 angivet ännu vad gäller kostnad per heltidsstuderande inom Komvux. Måltalet kan anges först när kostnadsbilden per köpt plats blir klarlagd. Det sker först efter att prislistan från de övriga utövarna inkommit till Håbo kommun.

Med tanke på de oklarheter som råder kring kommande flyktingströmmar till kommunen så har det inte ännu fastslagits hur många heltidsstuderande vi förväntar oss inom SFI under 2016. Därmed är ännu inget måltal angivet ännu utan uppdateras när ny prognos över behovet av SFI gjorts.

16.3 Mått

För ett fokuserat förbättrings- och utvecklingsarbete finns mål och nyckelindikatorer angivna för verksamhetsåret. Styrelser och nämnder har utöver dessa även möjlighet att ange ett antal mått för den löpande uppföljningen av verksamheterna. Dessa mått delas in i tre kategorier;

- Resursmått – visar vad kommunen sätter in i form av resurser i verksamheten.

- Produktionsmått - visar vad kommunen gör med resurserna och kan vara kopplade till aktiviteter eller interna processer.
- Verksamhetsresultatmått - visar vad medborgaren/kunden/brukaren får ut av det kommunen producerar. Kan vara objektiva, subjektiva eller belysa effektivitet.

16.3.1 Produktion

Volym/nyckeltal	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall Augusti 2015	Budget 2015	Budget 2016
Antal barn i förskola, egen regi	987	942	856	951	954
Antal barn i förskola, annan huvudman	174	164	169	156	164
Antal barn i pedagogisk omsorg, annan huvudman	12	13	15	14,5	14
Antal barn i fritidshem, egen regi	1 119	1 121	1 131	1 108	1 106
Antal barn i fritidshem, annan huvudman	150	149	162	154,5	152
Antal barn i förskoleklass, egen regi	257	255	230	258	234
Antal barn i förskoleklass, annan huvudman	36	32	41	33,5	38
Antal barn i grundskola, egen regi	2 022	2 077	2 095	2 119	2 189
Antal barn i grundskola, annan huvudman	474	480	518	487	522
Antal barn i grundsärskola, egen regi	18	19	19	19,5	16
Antal elever i gymnasieskola, egen regi	409	420	467	459	515
Antal elever i gymnasieskola, annan huvudman	514	485	454	475	448
Antal elever i gymnasiesärskola, egen regi	20	19	16	17	17
Antal elever i gymnasiesärskola, annan huvudman	3	4	2	3	2

16.4 Budgetförändringar till år 2016

I juni behandlade kommunfullmäktige "Ekonomiska ramar för drift- och investeringsbudget för 2016, plan 2017-2018" där förändringar för år 2016 ingår. Vissa förändringar gjordes gentemot ursprungsförslaget. Nedan beskrivs i korthet beslutade förändringar från år 2016, samt eventuella senare ändringar från förvaltningen.

16.4.1 Beslut i juni i kommunfullmäktige

Barn- och utbildningsnämnden får ökat anslag med 15 575 tkr till år 2016, en ökning med 3,3 procent från år 2015. Följande förändringar ingår:

- Fler elever i grundskola -390 tkr
- 29 fler elever i gymnasieskola - 1 740 tkr
- Färre externa elever i gymnasiesärskola -500 tkr
- Fler elever i vuxenutbildning inklusive Svenska för invandrare SFI -500 tkr
- Fler ensamkommande barn och med ökat krav på utbildning - 300 tkr
- Ökad samordning och insatser för ensamkommande flyktingbarn -500 tkr
- Höjd bemanning på förskolorna - 2 300 tkr
- Satsning på främst IT-pedagog och specialpedagog i grundskola - 3 000 tkr
- IT-tekniker och IT-samordnare på förskoleklass och grundskolor -300 tkr
- Höjd bemanning för omsorg på obekvämt arbetstid "Nattis" -700 tkr
- Utebliven hyressänkning har medfört ökad kostnad för bidrag till fristående

- verksamheter -800 tkr
- Budget för omställningskostnader upphör, budgetminskning 3 000 tkr
- Löne- och prisökning -7 545 tkr
- Uteblivet effektiviseringskrav på 2 434 tkr

16.4.2 Förändringar från kommunfullmäktiges beslut i juni

Internhyrorna har räknats om efter att nämnderna har behandlat sina budgetar. I internhyran ingår nu gårdsskötsel för förskolor och skolor, hänsyn har tagits till komponentavskrivningens effekter och de nya förskolorna Gröna Dalen och Slottsskolans kostnader ingår helt. Budgeten för internhyrorna är justerade med samma belopp. För barn- och utbildningsnämnden innebär det en ökad budgetram om 4 447 tkr.

I kommunfullmäktiges beslut anges att antalet barnskötare per avdelning ska öka till tre per avdelning 2016 och för detta anslås 2,3 mnkr. Barn- och utbildningsnämnden har den 30 september 2015 beslutat att hemställa till kommunfullmäktige om att förändra inriktningen på detta mål. Eftersom statsbidrag lämnas till kommunen avseende minskning av barngrupperna önskas en samstämmighet så att också kommunens satsning sker med samma inriktning som statsbidraget. Att minska barngrupperna och därmed öka personaltätheten har en hög prioritet inom förskolan.

Inom Barn- och utbildningsnämndens budgetram har vissa omfördelningar gjorts sedan vårens verksamhetsanalys. Det är dels resultatet av den genomlysning av nämndens kostnader som pågått under 2015, dels omprioriteringar och satsningar som planeras under 2016.

- Korrigering av internhyra mellan verksamheterna förskola och öppen förskola
- Korrigering av internhyra mellan verksamheterna fritidshem, förskoleklass och grundskola
- Omfördelning av ram från nämnd till central administration
- Omfördelning av ram från nämndadministration till musikskola
- Omfördelning av ram från vårdnadsbidrag till central administration
- Omfördelning av ram på grund av lönekostnader av befintlig personal med nya arbetsuppgifter
- Omfördelning av ram från gymnasieskola till grundskola och förskoleklass
- Omfördelning av ram från särvux till gymnasial vux
- Omfördelning av ram från förskola och fritids till omsorg på obekvämtid

16.5 Drifts- och investeringsredovisning

16.5.1 Driftsredovisning

Tkr	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2015	Budget 2016	Förändr budget 15/16	Not
Barn och utbildningsnämnd	-399	-516	-551	-500	-51	
Nämndsadministration	-541	-345	-537	-357	-180	
Allmän kulturverksamhet	-525	-570	-553	-557	4	
Musikskola	-4 552	-5 251	-5 314	-5 567	253	
Öppen förskola	-1 559	-1 721	-1 721	-1 938	217	
Omsorg på obekvämtid	-1 812	-2 723	-2 500	-3 543	1 043	
Förskola (0-5 år)	-93 089	-94 861	-96 460	-103 541	7 081	

Tkr	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2015	Budget 2016	Förändr budget 15/16	Not
Vårdnadsbidrag	-659	-516	-891	-400	-491	
Pedagogisk omsorg	-1 337	-1 089	-1 093	-1 103	10	
Fritidshem	-22 409	-24 242	-24 655	-24 826	171	
Förskoleklasser	-10 663	-11 190	-11 204	-12 745	1 541	
Grundskola	-201 978	-212 901	-204 721	-212 650	7 929	
Obligatorisk särskola	-8 989	-8 797	-8 088	-8 293	205	
Gymnasieskola	-83 678	-82 722	-86 056	-87 189	1 133	
Gymnasiesärskola	-7 106	-7 094	-6 945	-7 618	673	
Grundl vuxenutbildning	-718	-658	-703	-859	156	
Gymnasial vuxenutb.	-2 840	-2 664	-2 438	-2 663	225	
Särvux	-992	-1 026	-1 061	-973	-88	
Aktivitetsansvar	-191	-293	-563	-569	6	
Svenska för invandrare	-2 148	-1 769	-2 027	-2 199	172	
Elevhälsoenhet överg adm	-925	-1 144	-1 042	-1 097	55	
Barn och utbildningsförv.	-13 150	-14 806	-14 792	-14 694	-98	
Länshälsan	-51	-100	-100	-100	0	
It-data	-1 937	-1 891	-1 752	-1 800	48	
Facklig tid förbundsövergripande	-686	-490	-765	-773	8	
SUMMA	-462 934	-479 379	-476 532	-496 554	20 022	

Budget 2014, budget 2015 och prognos 2015 är justerade med internhyresförändringarna mellan verksamheterna fritidshem, förskoleklass och grundskola för att få en jämförbarhet med budget 2016

16.5.2 Investeringsredovisning

Tkr	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2015	Budget 2016	Not
Musikskola	0	-161	-161	0	
Förskola	-243	-900	-900	-150	1
Grundskola	-1 653	-1 122	-188	-1 995	2
Grundsärskola	-58	-25	-25	-175	3
Gymnasieskola	-644	-900	-1 150	-575	4
Barn och elevhälsan	-61	0	0	0	
Barn och utbildningskontor	-37	-32	-32	-105	5
Summa		-3 140		-3 000	

1. På flertalet förskolor finns behov att byta ut både möbler på grund av slitage.
2. På flertalet grundskolor finns behov att byta ut både personalmöbler och klassrumsmöbler samt teknisk utrustning. Det finns även behov av matsalsmöbler på Gröna Dalen samt övriga investeringar till det nya högstadiet. På vissa skolor behövs även ny utrustning till slöjdsalarna.
3. Investeringar av lekutrustning samt en ljudanläggning till grundsärskolan planeras under 2016.

4. På gymnasieskolan finns behov av både personalmöbler och klassrumsmöbler. I investeringsbudgeten finns även medel för fortsatt upprustning av teknikinstitutionen.
5. Behov av nya arbetsplatser finns på skolkontoret. Därför görs ett hörnrum om och inreds med två arbetsplatser.

17 Vård- och omsorgsnämnd

17.1 Uppdrag och ansvarsområde

Vård- och omsorgsnämndens huvudsakliga ansvarsområde är att svara för den utförande delen av socialtjänstens verksamhet. Det innebär att nämnden ansvarar för driften av äldreboenden och boenden inom LSS (lag om stöd och service till vissa funktionshindrade). Man ansvarar också för den kommunala hemtjänsten och är beställare av hemtjänst enligt LOV (lag om valfrihetssystem). I nämndens ansvarsområde ingår också boendestöd till personer med psykisk funktionsnedsättning och daglig verksamhet i enlighet med LSS.

I uppdraget ingår också ansvaret för hälso- och sjukvårdsinsatser för personer på särskilt boende och vissa personer i eget boende.

Kommunens korttidsboende för unga som tillhör personkretsen för LSS ligger också i nämndens ansvarsområde liksom insatser i form av personlig assistans.

I nämndens ansvarsområde finns också myndighetsutövningen inom färdtjänst, LSS och biståndsbeslut enligt SoL

17.2 Mål

Kommunfullmäktige har fastställt fyra prioriterade mål för perioden 2016-2018. Varje nämnd ska arbeta fram egna måldokument innehållande nämndens egna prioriterade mål samt åtgärder för att bidra till att kommunfullmäktiges mål nås. Under kommunfullmäktiges inriktningsmål nedan anges nämndens prioriterade mål och nyckelindikatorer.

17.2.1 Attraktiva Håbo

17.2.1.1 Öka det individuella förhållningssättet inom all vård och omsorg

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Andel brukarna med en individuell plan inom en månad från beslut om insats.				90 %
Andel medarbetare som deltagit i utbildningstillfällen på temat individuellt förhållningssätt.				80 %
En lyckad implementering av ÄBIC				100%

17.2.2 Kvalitativa och effektiva Håbo

17.2.2.1 Öka vårdens och omsorgens kvalitet och effektivitet genom att tillvarata ny teknik och kompetensutveckla medarbetarna.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Andel verksamhetsställen med trådlös uppkoppling.				100 %
Antal utvärderade tekniska lösningar för tillsyn.				3

17.2.3 Hållbara Håbo

17.2.4 Håbo en kommun med sund ekonomi

17.2.4.1 Öka det förebyggande och rehabiliterande arbetssättet inom all vård och omsorg.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Andelen upprättade vårdplaner för personer som har identifierade risker.				90 %
Antalet fallskador på särskilt boende som leder till frakturer. Max antal.				2
Andel personer över 75 år och boende i ordinärt boende som vid första kontakten med vård och omsorg fått information om fallpreventiva åtgärder och erbjudas fallriskbedömning.				100 %

17.3 Mått

För ett fokuserat förbättrings- och utvecklingsarbete finns mål och nyckelindikatorer angivna för verksamhetsåret. Styrelser och nämnder har utöver dessa även möjlighet att ange ett antal mått för den löpande uppföljningen av verksamheterna. Dessa mått delas in i tre kategorier;

- Resursmått – visar vad kommunen sätter in i form av resurser i verksamheten.
- Produktionsmått - visar vad kommunen gör med resurserna och kan vara kopplade till aktiviteter eller interna processer.
- Verksamhetsresultatsmått - visar vad medborgaren/kunden/brukaren får ut av det kommunen producerar. Kan vara objektiva, subjektiva eller belysa effektivitet.

17.3.1 Produktion

Volym/nyckeltal	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall Augusti 2015	Budget 2015	Budget 2016
Sjukfrånvaro, korttidsfrånvaro < 14 dagar minska med 2% under året					5
Antal tillbud					0
Nöjd medarbetarindex Skala 1-10					8
Antal icke verkställda beslut					0
Beläggningsgrad, äldreomsorg					87,65
Antal patienter hemsjukvård, rehab och demensteam					1500
Antal behandlingar av fotvård					2 800
Antal brukare i kommunens hemtjänst, egen regi					200
Antal brukare sysselsättning					30
Antal utförda timmar inom hemtjänsten					72 000
Antal brukare inom hemtjänsten, totalt					250
Antal brukare som har trygghetslarm					280
Antal brukare som har natt-tillsyn					50

Volym/nyckeltal	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall Augusti 2015	Budget 2015	Budget 2016
Antal brukare i Dalängens dagverksamhet					18

17.3.2 Verksamhetsresultat

Volym/nyckeltal	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall Augusti 2015	Budget 2015	Budget 2016
Andelen nöjda brukare inom äldreomsorgen					85
Kontinuitet i hemtjänsten, mäts genom hur många olika personal i snitt en brukare har, som har minst 3 besök per dygn, haft under 2 veckors mätperiod. Håbo bör ligga under snittet för landet.					15
Andel utförd tid av beviljad tid i hemtjänsten					80
Andelen nöjda brukare inom LSS					80

17.4 Budgetförändringar till år 2016

I juni behandlade kommunfullmäktige "Ekonomiska ramar för drift- och investeringsbudget för 2016, plan 2017-2018" där förändringar för år 2016 ingår. Vissa förändringar gjordes gentemot ursprungsförslaget. Nedan beskrivs i korthet beslutade förändringar från år 2016, samt eventuella senare ändringar från förvaltningen.

17.4.1 Beslut i juni i kommunfullmäktige

Vård och omsorgsnämnden har fått utökning för att förbättra verksamheterna i följande punkter:

Befolkningsförändringar -4 290 tkr

Löne- och prisökning -3 182 tkr

Särskilda satsningar

- Utökning av daglig verksamhet 1 åa -400 tkr
- Utökning sysselsättning inom psykiatrin 1 åa (inkl. OB) -450 tkr
- Tilläggsavtal till TES nyckelfri hemtjänst -300 tkr
- Förbättra infrastruktur -200 tkr
- Rätt budget för köp av platser från Attendo -600 tkr
- Ökade kostnader för hjälpmedel -400 tkr
- Projekt digitalisering inom vård och omsorg -500 tkr
- Nya forskningsrön om kost för äldre -350 tkr
- Implementering av ÄBIC (Äldres behov i centrum), -250 tkr
- Intern controller/systemansvarig 1,0 åa (finansieras 50 % av socialnämnd och 50 % av vård och omsorgsnämnd) -335 tkr
- Handdatorer (ipads/telefoner) till hemsjukvård och rehab -200 tkr
- Justeringspost -191 tkr
- Summa -4 176 tkr

Omprioriteringar

- Minskning med 1,0 boendecoach +450 tkr
- Effektivisering på grund av nyckelfri hemtjänst +200 tkr

- Effektivisering på grund av digitalisering +200 tkr
- Prishöjning mat 5 kronor per dygn +100 tkr
- Summa +950 tkr

Återställning av nedskärningar inom vård och omsorg -2 165 tkr, avdrag 191 tkr för justeringspost. Summa -1 974 tkr.

Total ökning av ram för vård och omsorg -12 672 tkr till -210 070 tkr.

17.4.2 Förändringar från kommunfullmäktiges beslut i juni

Internhyrorna har räknats om efter att nämnderna har behandlat sina budgetar. I internhyran ingår nu gårdsskötsel för förskolor och skolor, hänsyn har tagits till komponentavskrivningens effekter och de nya förskolorna Gröna Dalen och Slottsskolans kostnader ingår helt. Budgeten för internhyrorna är justerade med samma belopp. För vård och omsorgsnämnden har budgeten ökat med -29 tkr. Ökning av ramen totalt för vård och omsorg -12 701 tkr.

Vid utvärdering av uppdelningen av en gemensam nämnd till två (Socialnämnd och Vård och Omsorgsnämnd) från och med 2015 har det varit tydligt att ytterligare mindre justeringar bör göras av främst ansvarsområde för respektive nämnd.

Allt inom LSS kommer vara samlat inom Vård och omsorgsnämnden. Viss personalkostnad (både kansli och handläggare) bör fördelas ytterligare mellan nämnderna.

LSS att omföras från Socialnämnd till Vård och omsorgsnämnd:

- Boende enligt LSS 1 570 tkr
- Övriga insatser enligt LSS 1 634 tkr

Totalt LSS 3 204 tkr

Personalbudget att omföras från Socialnämnd till Vård och omsorgsnämnd är:

- Förvaltningsövergripande 609 tkr
- Missbrukarvård för vuxna 393 tkr

Totalt personalbudget 1 002 tkr

Budgetram för Vård och omsorgsnämnd innan överföring av ovanstående är -210 070 tkr. Efter överföring är budgetram för Vård och omsorgsnämnd (-4 206 tkr från socialen -29 tkr internhyresram) -214 305 tkr.

Sedan sommaren har det fattats ett antal nya biståndsbeslut för vuxna med rätt till boende enligt LSS. Detta har nämnden inte haft någon särskild budgetram för. Efter att Dalvägens LSS-boende öppnades i februari 2014 har LSS-boendebeslut kunnat verkställas i egen regi, nu kommer dock flera beslut att behöva verkställas externt, eftersom vi inte har fler platser. En omprioritering är gjord från verksamheterna 51112 Köp av hemtjänst & 51131 Köp av särskilt boende till LSS-boende verksamhet 52220. Lagd budget förutsätter att ett par nya satellitlägenheter kan knytas till Dalvägens LSS-boende under år 2016 totalt ökar ramen för verksamheten 52220 med 1 330 tkr.

17.5 Drifts- och investeringsredovisning

17.5.1 Driftsredovisning

Tkr	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2015	Budget 2016	Förändr budget 15/16	Not
Vård- och omsorgsnämnd	-234	-317	-317	-317	0	
Nämndadministration	-180	-189	-183	-188	5	
Förvaltningsövergripande verksamhet	-5 251	-4 886	-5 587	-7 282	1 695	1
Anhörigstöd	0	-509	-509	-536	27	
Vård och omsorg för äldre	-120 313	-134 043	-133 543	-142 283	8 740	2
Personlig assistans	-27 225	-30 791	-29 513	-30 116	603	3
Boende enligt LSS	-2 470	-2 682	-2 895	-4 339	1 444	4
Övriga insatser enligt LSS	-14 433	-15 519	-15 806	-15 812	6	
Färdtjänst	-4 843	-5 271	-5 400	-5 535	135	5
Förebyggande verksamhet äldre	-850	-838	-838	-912	74	
Gemensam verksamhet vård och omsorg	-6 764	-6 620	-6 620	-6 592	-28	
Vård för vuxna	-393	-393	-393	-393	0	
Totalt	-182 956	-202 058	-201 604	-214 305	12 701	

1. Förvaltningsövergripande verksamhet +1 695 tkr

Viss del av övergripande arbete har tidigare legat på socialnämndens kansli, den del som avser vård och omsorg förs härmed över till nämnden med 609 tkr. Övrig ökning är satsning inom alla delar som redovisas under punkten 4.1.

2. Vård och omsorg för äldre +8 740 tkr

Återföring av tidigare neddragningar inom äldreomsorg och en mängd satsningar som återfinns i punkt 4.1

3. Personlig assistans +603 tkr

Den stora personalstyrka som arbetar inom personlig assistans gör att ökningen i sin helhet avser lönehöjning för att kunna följa löneutvecklingen.

4. Boende enligt LSS +1 444 tkr

En verksamhet som socialnämnden haft ansvar för, överförs till vård och omsorg ramöverföring med 1 570 tkr. Verksamheten har även prioriterat om att öka denna ram med 1 330 tkr för att säkerställa att de boendebeslut som fattas kan utföras.

5. Färdtjänst +135 tkr

Beräknas öka efter vad utfallet visar hittills under år 2015.

17.5.2 Investeringsredovisning

Tkr	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2015	Budget 2016	Not
Möbler till Pomona restaurang och dagverksamhet	0	0	0	-350	1
Summa		0		-350	

1. Möbler till Pomona restaurang och dagverksamhet

Möblerna i Pomonas restaurang är slitna och trasiga och har varit i bruk i närmare 25 år. Vad gäller dagverksamheten består möblemanget av ihopsamlade möbler som inte är funktionella i verksamheten.

18 Socialnämnd

18.1 Uppdrag och ansvarsområde

Nämndens ansvarsområde är framför allt myndighetsutövningen inom socialtjänstens ansvarsområde samt stöd- och behandlingsinsatser till barn och unga och deras familjer och till vuxna missbrukare. De lagar som styr nämndens verksamhet är särskilt socialtjänstlagen, lagen om vård av missbrukare i vissa fall, lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga och alkohollagen.

I nämndens ansvarsområde finns också mottagandet av vuxna flyktingar och ensamkommande flyktingbarn och ett samordningsansvar för integrationsfrågor.

Nämnden ansvarar också för familjerättsliga frågor såsom adoptionsutredningar, vårdnadsutredningar och familjerådgivning.

18.2 Mål

Kommunfullmäktige har fastställt fyra prioriterade mål för perioden 2016-2018. Varje nämnd ska arbeta fram egna måldokument innehållande nämndens egna prioriterade mål samt åtgärder för att bidra till att kommunfullmäktiges mål nås. Under kommunfullmäktiges inriktningsmål nedan anges nämndens prioriterade mål och nyckelindikatorer.

18.2.1 Attraktiva Håbo

18.2.1.1 Förtroendet för socialtjänstens verksamhet ska öka.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Andel medborgare med högt förtroende för socialtjänstens verksamhet.				50
Förtroendet för de insatser som görs för utsatta personer ska öka enligt SCB:s medborgarundersökning				47
Andel besökare till individ och familjeomsorgens vuxenenhet som upplever att deras situation förbättrats efter kontakt med myndighetsutövningen inom socialtjänstens individ- och familjeomsorg.				
Andel besökare till vuxenenheten som upplever att socialsekreteraren visat förståelse för besökarens situation.				
Andel besökare till individ och familjeomsorgens barn och ungdomsenhet som upplever att deras situation förbättrats efter kontakt med myndighetsutövningen inom socialtjänstens individ- och familjeomsorg.				
Andel besökare till barn och ungdomsenheten som upplever att socialsekreteraren visat förståelse för besökarens situation.				

18.2.1.2 Vid beslut om insatser inom vuxenheten ska barnperspektivet beaktas.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Andel beslut inom vuxenheten där barnperspektivet har beaktats.				90 %

18.2.2 Kvalitativa och effektiva Håbo

18.2.2.1 Genom individuellt anpassade insatser på hemmaplan ska placeringar av barn och unga så långt som möjligt undvikas.

Nyckelindikatorer	Utfall 2014	Måltal 2015	Utfall Augusti 2015	Måltal 2016
Antal "nyskapande" åtgärder på hemmaplan.				1
Antal personer för vilka placeringen avslutats och man istället erbjudits insatser på hemmaplan.				2

18.2.3 Hållbara Håbo

18.2.4 Håbo en kommun med sund ekonomi

18.3 Mått

För ett fokuserat förbättrings- och utvecklingsarbete finns mål och nyckelindikatorer angivna för verksamhetsåret. Styrelser och nämnder har utöver dessa även möjlighet att ange ett antal mått för den löpande uppföljningen av verksamheterna. Dessa mått delas in i tre kategorier;

- Resursmått – visar vad kommunen sätter in i form av resurser i verksamheten.
- Produktionsmått - visar vad kommunen gör med resurserna och kan vara kopplade till aktiviteter eller interna processer.
- Verksamhetsresultatsmått - visar vad medborgaren/kunden/brukaren får ut av det kommunen producerar. Kan vara objektiva, subjektiva eller belysa effektivitet.

18.3.1 Produktion

Volym/nyckeltal	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall Augusti 2015	Budget 2015	Budget 2016
Antal placeringar Institutionsvård vuxna					23
Antal vårddygn institutionsvård vuxna					2 070
Antal vårddygn/placeringar enligt LVM					
Andel med försörjningsstöd som är arbetslösa					160
Antal hushåll med försörjningsstöd	271	286	208	260	250
Antal bidragsmånader försörjningsstöd		1 652	903	1 600	1 300
Antal ensamkommande nyanlända och skyddsbehövande flyktingbarn placerade i Håbo kommun.			19	25	25
Antal ensamkommande nyanlända och skyddsbehövande flyktingbarn placerade i annan kommun			41	50	50

Volym/nyckeltal	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall Augusti 2015	Budget 2015	Budget 2016
Antal placerade personer institutionsvård vuxna					21

18.3.2 Verksamhetsresultat

Volym/nyckeltal	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall Augusti 2015	Budget 2015	Budget 2016
Andel elever som ingår i ungdomscoachningens insatser vilka ökar sin skolnärvaro med minst 50%.				20	50
Andel mottagna nyanlända och andra skyddsbehövande av överenskommet antal					100
Andel barnavårdsutredningar som är avslutade inom lagstadgad tid, 120 dagar.					
Antal barn som är aktuella för insatser på familjeteamet i åldersgruppen 0-6 år					
Antal barn som är aktuella för insatser på familjeteamet i åldersgruppen 6-12 år					
Antal barn som är aktuella för insatser på familjeteamet i åldersgruppen 13-18 år					
Antal avslutade ärenden gällande barn som varit aktuella för insatser på familjeteamet.					
Andel upprättade genomförandeplaner i samband med beslutade insatser enligt SoL och LVU.					
Andel av inkomna anmälningar där förhandsbedömning har avslutats inom 14 dagar enligt lagstadgat krav.					
Antal upprättade samordnade individuella planer (SIP) under året rörande barn och unga			25	30	35
Andelen av placerade personer institutionsvård vuxna som placerats för första gången.					50

18.4 Budgetförändringar till år 2016

I juni behandlade kommunfullmäktige "Ekonomiska ramar för drift- och investeringsbudget för 2016, plan 2017-2018" där förändringar för år 2016 ingår. Vissa förändringar gjordes gentemot ursprungsförslaget. Nedan beskrivs i korthet beslutade förändringar från år 2016, samt eventuella senare ändringar från förvaltningen.

18.4.1 Beslut i juni i kommunfullmäktige

Socialnämnden får ökat anslag med 1 231 tkr till år 2016, en ökning med 2,0 procent från år 2015. Följande förändringar ingår:

- Utveckling av programvara i systemet Treserva -200 tkr
- Intern controller/systemansvarig, halvtidstjänst -335 tkr
- Ökning institutionsplaceringar barn och unga -500 tkr
- Ökning institutionsplaceringar vuxna -1 mkr
- Löne- och prisökning -750 tkr.
- Effektiviseringskrav 1 554 tkr

18.4.2 Förändringar från kommunfullmäktiges beslut i juni

Vid utvärdering av uppdelningen av en gemensam nämnd till två (Socialnämnd och Vård och Omsorgsnämnd) från och med 2015 har det varit tydligt att ytterligare mindre justeringar bör göras av främst ansvarsområde för respektive nämnd.

Allt inom LSS kommer vara samlat inom Vård och omsorgsnämnden. Viss personalkostnad (både kansli och handläggare) bör fördelas ytterligare mellan nämnderna.

LSS att omföras från Socialnämnd till Vård och omsorgsnämnd:

- Boende enligt LSS 1 570 tkr
- Övriga insatser enl LSS 1 634 tkr

Totalt LSS 3 204 tkr

Personalbudget att omföras från Socialnämnd till Vård och omsorgsnämnd är:

- Förvaltningsövergripande 609 tkr
- Missbrukarvård för vuxna 393 tkr

Totalt personalbudget 1 002 tkr

Budgetram för Socialnämnd innan överföring av ovanstående till vård och omsorgsnämnden är 63 085 tkr. Efter överföring är budgetram för Socialnämnd 58 879tkr

Internhyrorna har räknats om efter att nämnderna har behandlat sina budgetar. I internhyran ingår nu gårdsskötsel för förskolor och skolor, hänsyn har tagits till komponentavskrivningens effekter och de nya förskolorna Gröna Dalen och Slottsskolans kostnader ingår helt. Budgeten för internhyrorna är justerade med samma belopp. För Socialnämnden innebär det en minskad budgetram om 340 tkr, ny ram är nu 58 539tkr.

18.5 Drifts- och investeringsredovisning

18.5.1 Driftsredovisning

Tkr	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2015	Budget 2016	Förändr budget 15/16	Not
Socialnämnd	-269	-345	-253	-388	135	1
Nämndadministration	-179	-133	-182	-100	-82	
Konsument- och energirådgivning	-105	-110	-110	-110	0	
Tillstånd	54	-35	-35	-40	5	
Anhörigstöd	-169	-170	-170	-183	13	
Boende enligt LSS						2
Övriga insatser LSS						3
Förvaltningsövergripande verksamhet	-5 554	-5 362	-6 142	-6 520	378	
Vård för vuxna	-10 351	-9 700	-8 025	-9 292	1 267	4
Barn- och ungdomsvård	-30 972	-25 483	-27 092	-26 580	-512	5
Familjerätt och familjerådgivning	-1 495	-1 636	-1 649	-1 674	25	
Övriga insatser till vuxna	0		0	-400	400	6

Tkr	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2015	Budget 2016	Förändr budget 15/16	Not
Ekonomiskt bistånd	-13 517	-13 558	-13 524	-13 545	21	7
Flyktingmottagande	-245	-500	-500	293	-793	8
Budget för system till VoN endast 2015			800		800	
Totalt	-62 802	-57 032	-56 882	-58 539	1 657	

1. Socialnämnd + 135 tkr

Utökad budget är nödvändig då både socialnämnd och jourverksamhet är underbudgeterade under 2015. Dels då medel saknas för vissa arvoden och arvodesreglerna för jouten ändras.

2. Boende enligt LSS - 1 570 tkr

Överföres enligt förslag till Vård och omsorgsnämnden, se avsnitt 4.2.

3. Övriga insatser enligt LSS - 1 600 tkr

Överföres enligt förslag till Vård och omsorgsnämnden, se avsnitt 4.2.

4. Vård för vuxna + 1 003 tkr

Budgeten innebär en kostnad för institutionsvård som är i linje med de senaste fem årens utfall. Detta innebär dock en minskning av antalet placeringar eftersom ca 600 tkr utgörs av redan pågående LVM-placering med ett särskilt förhöjt dygnspris.

25 % av varje handläggartjänst överförs till Vård- och omsorgsnämnden enligt förslag under 4.2, vilket avser socialpsykiatri.

5. Barn och Ungdomsvård - 514 tkr

Minskad budget är främst på grund av att boendet för Kämpe elever kommer stängas vid halvårsskiftet.

6. Övriga insatser till vuxna + 400 tkr

I enlighet med nya föreskrifter kommer skyddat boende framöver att beviljas som en insats enligt socialtjänstlagen. Kostnaderna kommer att redovisas på en egen verksamhet, medan de tidigare inrymts i handläggningskostnader inom missbruk och kostnader försörjningsstöd inom ekonomiskt bistånd.

7. Ekonomiskt bistånd + 176 tkr

Budgeten innebär ett något lägre utfall inom utbetalt ekonomiskt bistånd jämfört med innevarande år. Detta ska uppnås genom ett internt utvecklingsarbete och den nyligen inrättade seniorhandläggartjänsten vars personalkostnader nästan motsvarar minskningen av utbetalt bistånd.

Utökningen av budgeten jämfört med innevarande år beror på att Sociala lägenheter har tidigare varit underbudgeterat eftersom visst underhåll löpande krävs av beståndet och eftersom mindre avskrivningar görs årligen.

8. Flyktingmottagande - 792 tkr

Flyktingmottagandet inom driftbudget består av verksamheter i egen regi för ensamkommande flyktingbarn. Det är ett HVB hem och ett stödboende för utslussverksamhet. Budget ändras mellan 2015 och 2016 dels på grund av att utslussverksamheten redovisas i driftbudget och dels för att statsbidragen fördelas mer per verksamhet.

18.5.2 Investeringsredovisning

Tkr	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2015	Budget 2016	Not
Kansli stöd till vuxna		-29	0	0	
Myndighetsenheten	-198	0	0	0	
Stöd och behandlingsenheten	-55	0	0	0	
Boende ensamkommande flyktingbarn	-55	0	0	0	
Summa		-29		0	

Socialnämnden har inte äskat investeringsmedel för 2016.

Kommunfullmäktiges presidium**§1 Budgetäskande 2016 - Kommunens revisorer**

Kommunens förtroendevalda revisorer har att pröva om verksamheten inom styrelser och nämnder utövas på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som utövas inom nämnderna är tillräcklig.

Kommunens revisorer har vid sammanträde 2014-04-14 beslutat att till fullmäktige lämna följande budgetäskande för 2015.

Budget 2016 för Håbo kommunrevision	Utfall 2014 (tkr)	Budget 2015 (tkr)	Budget 2016 (tkr)
Arvoden, sammanträdes- och förrättningsersättningar, övriga ersättningar och PO	184	305	312
Köp av verksamhet	748	750	765
Kurser, konferenser, övrigt	8	40	40
Summa	940	1095	1117

Äskandet innebär en uppskrivning med 2 procent. Samtliga äskanden är exklusive moms. Paragrafen förklarades omedelbart justerad.

Samtliga äskanden är exklusive moms.

Beslutande: Bertil Berglund, Birgit Svensson, Inger Kölestam, Linnea Hagelin, Eva Hellberg

FÖR KOMMUNENS REVISORER

Bertil Berglund
ordförande

Inger Kölestam
vice ordförande

Kommunstyrelsen

§ 192

Dnr 2013/00056

Tilläggsavtal till markförsäljning inom området Björnbro/Logistik Bålsta, Bålsta tätort

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut:

1. Kommunfullmäktige beslutar att godkänna tillägg till tidigare ingånget avtal mellan Håbo kommun, Håbo Marknads AB och Kilenkrysset AB avseende markförsäljning inom området Björnbro/Logistik Bålsta med villkor enligt beslutspunkt 2 nedan.

2. Kommunfullmäktige beslutar om förlängning av nuvarande avtal, enligt beslutspunkt 1 ovan, under förutsättning att avtalet kompletteras med:

- Den redovisade byggnationen skall vara färdigställd senast 5 år efter det att detaljplanen vunnit laga kraft.

- Om inte detta uppfylls återgår köpet till samma summa som återfinns i köpebrevet, alternativt att detta avtal upphör att gälla, detta under förutsättning att parterna inte kommer överens om annat, och efter godkännande av kommunstyrelsen.

- Om köpet inte genomförs, eller återgår enligt ovan, har parterna med anledning av detta ingen skadeståndsskyldighet gentemot varandra.

Sammanfattning

Avtal om marköverlåtelse och exploatering tecknades mellan Kilenkrysset AB, Håbo Marknads AB och Håbo kommun 2013. Avtalets giltigt förutsatte att detaljplanen för området vunnit laga kraft senast november 2015. Då detaljplanen ännu inte vunnit laga kraft som följd av att beslutet att anta detaljplanen upphävdes av Mark och miljödomstolen (2014-10-27) måste avtalet förlängas för att fortsatt gälla. Parterna ska därför träffa ett nytt Tilläggsavtal. Tillägget innebär att avtalstiden förlängs med två år samt även att Kilenkrysset AB står för de åtgärder med avseende större vattensalamander som ska utföras.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokoll 2015-11-10

Tjänsteskrivelse 2015-10-30

Tillägg till avtal om marköverlåtelse och exploatering påskrivet av Håbo

Logistik AB 2015-10-23

Bilaga 1- Utkast till särskild sammanställning rev 2015-07-02

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Protokoll Håbo Marknads AB 2015-11-03

Avtal om marköverlåtelse och exploatering påskrivet av Håbo kommun
2013-11-25

Tillägg till avtal om marköverlåtelse och exploatering påskrivet av Håbo
kommun 2013-11-25

Förslag till beslut på sammanträdet

Owe Fröjd (Båp) yrkar att beslutet ska kompletteras enligt följande:

Kommunfullmäktige beslutar om förlängning av nuvarande avtal under förutsättning att avtalet kompletteras med:

- Den redovisade byggnationen skall vara färdigställd senast 5 år efter det att detaljplanen vunnit laga kraft.

- Om inte detta uppfylls återgår köpet till samma summa som återfinns i köpebrevet, alternativt att detta avtal upphör att gälla, detta under förutsättning att parterna inte kommer överens om annat, och efter godkännande av kommunstyrelsen.

- Om köpet inte genomförs, eller återgår enligt ovan, har parterna med anledning av detta ingen skadeståndsskyldighet gentemot varandra.

Michael Rubbestad (SD), Agneta Hägglund (S) och Christian Nordberg (MP) yrkar bifall till Owe Fröjds (Båp) yrkande.

Beslutsgång

Ordförande Carina Lund (M) frågar om kommunstyrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag eller Owe Fröjds (Båp) ändringsyrkande och finner att kommunstyrelsen bifaller Owe Fröjds (Båp) yrkande.

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Plan- och utvecklingsavdelningen

Märit Olofsson Nääs, tf. Plan- och utvecklingschef
Anne-Marie Engman, Mark- och exploateringsingenjör
0171-52835
anne-marie.engman@habo.se

Markförsäljning inom området Björnbro/Logistik Bålsta, Bålsta tätort

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att godkänna tillägg till tidigare ingånget avtal mellan Håbo kommun, Håbo Marknads AB och Kilenkrysset AB avseende markförsäljning inom området Björnbro/Logistik Bålsta

Sammanfattning

Avtal om marköverlåtelse och exploatering tecknades mellan Kilenkrysset AB, Håbo marknads AB och Håbo kommun 2013. Avtalets giltigt förutsatte att detaljplanen för området vunnit laga kraft senast november 2015. Då detaljplanen ännu inte vunnit laga kraft som följd av att beslutet att anta detaljplanen upphävdes av Mark och miljödomstolen (2014-10-27) måste avtalet förlängas för att fortsatt gälla. Parterna ska därför träffa ett nytt Tilläggsavtal. Tillägget innebär att avtalstiden förlängs med två år samt även att Kilenkrysset AB står för de åtgärder med avseende större vattensalamander som ska utföras.

Ärendet

Kommunfullmäktige har tidigare tagit två beslut i ärendet det första 2013-09-23 § 66 samt det andra 2013-11-11 § 82.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Den totala kostnaden för utbyggnad av infrastruktur (gata, gc-väg, park, VA mm) beräknas till ca 80 Mkr. Denna utbyggnad betjänar även kommande kvarter i området. Intäkt från försäljning av mark och infrastruktur är ca 50 Mkr. Detta ger ett negativt resultat på ca 30 Mkr. Detta är konsekvensen av att projektet är framtungt och kommer att täckas av kommande försäljningar i området. Finansiering sker via lån.

Uppföljning

Om planen inte vunnit laga kraft inom två år ska avtalet förlängas eller så förfaller avtalet.

Den särskilda sammanställningen ska följas upp, bilaga 1

Beslutsunderlag

- Tillägg till avtal om marköverlåtelse och exploatering påskrivet av Håbo Logistik AB 2015-10-23
- Bilaga 1- Utkast till särskild sammanställning rev 2015-07-02
- Protokoll Håbo Marknads AB

- Avtal om marköverlåtelse och exploatering påskrivet av Håbo kommun 2013-11-25
- Tillägg till avtal om marköverlåtelse och exploatering påskrivet av Håbo kommun 2013-11-25

Beslut skickas till

Plan- och utvecklingsavdelningen
Håbo Marknads AB
Kilenkrysset AB
Håbo Marknadsaktiebolag

Med anledning av vårt möte den 16/11 får vi påtala följande.

1. När Kilenkryssset 2013 tecknade avtal om förvärv av marken fanns redan ett avtal mellan kommunen och Benders, bifogas. Kilenkryssset var således inte ensam intressent i området och gynnades inte på något sätt.
2. Benders avtal omfatta ca 20 ha mark. Priset för marken är 100 kr/kvm. Därutöver ska Benders betala för planläggning, infrastruktur etc. Betalning ska ske när detaljplanen vinner laga kraft.
3. Kilenkrysssets avtal omfattar ca 31 ha d.v.s. 55 % större än Benders tomt. Priset för marken är 80 kr/kvm. Handpenning om 2,48 Mkr är betald. Kilenkryssset ska därutöver betala 24,8 Mkr för infrastrukturen när detaljplanen vinner laga kraft. Vi ska bekosta detaljplan med tillhörande utredningar, dagvattenhantering, grönytor, flytta överföringsledning Bålsta – Krägga, industrispår, anpassning av infart till Brunna 1:12. Vi har dessutom bekostat arkeologiska utredningar och utgrävningar för det område vi köpt, men även för områden utanför vårt område. Vi har utfört utredningar och ska bekosta åtgärder för skydd av Salamander som även andra angränsande områden får nytta av.
4. Avtalen är inte direkt jämförbara, men vi kan inte se att Kilenkryssset på något sätt gynnats jämfört med Benders, eftersom Kilenkryssset har utfört och ska utföra sådant som inte Benders behöver göra. Kilenkryssset har dessutom betalt 2,48 Mkr i handpenning.
5. Vad gäller värderingar av marken så vet vi att kommunens kostnad för marken, vår tomt, är ca 20 kr/kvm. I kostnaden ingår ca 35 % gammal mark och ca 65 % mark som kommunen köpte in 2013. Det ska finnas en värdering utförd av NAI/Svefa för marken.

Slutsats

Vi anser inte att Kilenkryssset på något sätt gynnats jämfört med annan intressent. Det något lägre markpriset kan motiveras med att Kilenkryssset köpte en betydligt större tomt och att del av köpeskillingen erlades direkt, jämfört med de villkor som Benders fick. Kilenkryssset har på sin bekostnad fått göra detaljplanen med alla därtill hörande utredningar och ska utföra vad som framgår i punkt 3 ovan.

Kilenkryssset har dessutom fått komplettera detaljplanen efter kommunens godkännande av planen, vad gäller åtgärder för Salamandrar som finns utanför planområdet. De utredningarna har Kilenkryssset fått utföra och de åtgärderna som måste utföras i anledning härav. Utredningar och åtgärder som hela det kommande planområdet har nytta av. Vi har även gjort arkeologiska undersökningar och utredningar för ett större områden än vår tomt.

Strängnäs den 18 november 2015

För Kilenkryssset Leif Lundborg och Mikael Gerhardsson

Extra Styrelsesammanträde

Datum: 2015-11-03

Plats: Sköldvägen 2

<u>Ordinarie ledamöter:</u>	Närvarande	Frånvarande
Håkan Welin, ordförande	x	
Ralph Abrahamsson		x
Agneta Hägglund	x	
Ariel Pardo	x	
Bengt Björkman	x	
 <u>Ersättare:</u>		
Peter Kilger	x	
Sara Ahlström		x
Thomas Lindström		x
Tommy Berglund	x	
Gustaf af Jocknick	x	

Övriga närvarande:

Leif Nyrén, VD	x
Lena Eklund-Gabrielsson, sekreterare	x

- 10:1**   **Mötets öppnande**
Mötet öppnas av Håkan Welin
- 10:2**   **Val av justerare**
Till justerare valdes Bengt Björkman
- 10:3**   **Fastställande av dagordning**
Styrelsen beslutar att
Fastställa dagordningen med följande tillägg
-Skörbystallet 10:7
- 10:4**   **Protokoll från föregående styrelsesammanträde**

Styrelsen beslutar att
Lägga föregående protokoll till handlingarna.

Beslutsärenden

10:5 Tillägg till avtal om marköverlåtelse och exploatering med Kilenkrysset.(bilaga 1).Logistik Bålsta. Avtal daterat den 2013-11-25.

Styrelsen beslutar:

-att godkänna tilläggsavtalet om marköverlåtelse. Avtalet skall förlängas ytterligare två (2) år från undertecknandet.

10:6 Tillägg till överenskommelse om fastighetsreglering Håbo Marknads AB och Håbo kommun(bilaga 2,3,4,5,6,7) Del av Håbo Väfteby 5:1, Sjöända 1:11 överförs till Väfteby 7:7 Avtal daterad den 2015-02-17.

Styrelsen beslutar:

-att godkänna tillägg till överenskommelse om fastighetsreglering.

10:7

Skörbystallet

Styrelsen beslutar:

att Håbo Marknads AB avstår ifrån att sälja Stallet i Skörby med anledning av att Håbo kommun har för avsikt att överta fastigheten och marken.

Styrelsen beslutar:

Men anledning av att Håbo kommun har för avsikt att överta fastigheten och marken, godkänner Håbo Marknads AB:s styrelse återtagandet av uppsägningen av Stall Skörby Ryttersällskap per den 2015-10-27

Styrelsen beslutar:

Styrelsen vill vara tydlig med att övriga i styrelsen ej varit involverade i hanteringen utöver ordföranden i styrelsen.

10:8

Datum för nästa styrelsesammanträde

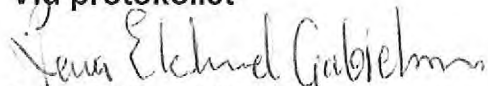
Nästa styrelsemöte är flyttat från den 2015-11-25 till 2015-11-26

10:9

Styrelsesammanträdet avslutas

Ordförande Håkan Welin avslutade sammanträdet

Vid protokollet

Lena Eklund-Gabrielsson

Protokollet justeras 2015-11-03

Håkan Welin
Ordförande

Bengt Björkman
Justerare

UTKAST

KILENKRYSET BYGG AB

Skörby, Håbo kommun – Dpl 419

UPPDRAGSNUMMER 1186536000

SÄRSKILD SAMMANSTÄLLNING ENLIGT MILJÖBALKEN FÖR "KVARTER NR 3, LOGISTIK BÅLSTA"

UTKAST

2013-11-15 REVIDERAD 2015-07-02

VÄSTERÅS

FRIDA NOLKRANTZ

JENNIE BRUNDIN (REVIDERINGAR JULI 2015)

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
2	Hur har miljöfrågorna integrerats i detaljplanen	2
3	Hur har synpunkter från samråd beaktats	3
4	Skälen till att planen antagits istället för alternativ som övervägts	3
5	Åtgärder för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan	3

---

1 INLEDNING

Miljöbalkens 6 kap 11 § anger att när en kommun upprättar eller ändrar en plan skall en miljöbedömning göras om dess genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Syftet med denna detaljplan är att möjliggöra anläggandet av en logistikanläggning i området Skörby i Håbo kommun. Detaljplanen är den första i ett planerat verksamhetsområde i första hand avsett för lager och logistikverksamhet. En större byggnad för lager avses att anläggas med tillhörande körytor samt ett industrispår för järnväg.

Planen har bedömts medföra betydande miljöpåverkan och en miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har tagits fram.

I miljöbalken 6 kap 16 § anges att innan detaljplanen antas ska MKB samt synpunkter från samråd och granskningen beaktas. När planen antagits ska den myndighet eller kommun som har tagit beslutet redovisa en särskild sammanställning. Den särskilda sammanställningen är en form av utvärdering av hela arbetet med miljöbedömning från start till färdig MKB.

Den särskilda sammanställningen ska redovisa;

- Hur miljöaspekterna har integrerats i planen.
- Hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samrådet har beaktats
- Skälen till att planen har antagits istället för de alternativ som övervägts
- De åtgärder som avses vidtas för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som planens genomförande medför.

Sammanställningen och detaljplanen ska göras tillgängliga för dem med vilka samråd skett och de ska även informeras om att planen eller programmet har antagits.

Boverket rekommenderar att sammanställningen finns med som ett utkast inför antagandet av detaljplanen. Då kan sammanställningen vara en del av beslutsunderlaget och ge stöd för antagandebeslut på samma sätt som utlåtandet över planförslaget.

2 HUR HAR MILJÖFRÅGORNA INTEGRERATS I DETALJPLANEN

- Miljöfrågor och behov av MKB i detaljplaner tas upp i detaljplaneprogrammet
- Kommunen har tagit fram en behovsbedömning
- Behovsbedömningen har stämts av med länsstyrelsen i Uppsala
- MKB har tagits fram utifrån behovsbedömningen
- Miljöfaktorer som ej fanns med i behovsbedömningen har omfattats av MKB:n
- Planarbete och MKB-arbete har utförts i nära samarbete

---

2 (6)

UTKAST
2013-11-15 REVIDERAD 2015-07-02
UTKAST
SKÖRBY, HÅBO KOMMUN – DPL 419

- Samråd kring artskydd avseende större vattensalamander har genomförts med Länsstyrelsen i Uppsala län.

3 HUR HAR SYNPUNKTER FRÅN SAMRÅD BEAKTATS

- Samråd 1 genomfördes under tiden 17/5 till och med 17/6 2013 i samband med samrådet för detaljplanen
- Den 3/6-2013 hölls ett samrådsmöte med allmänheten
- Samråd 2 genomfördes under tiden 9/10 till och med 30/10 2013 i samband med granskningen av detaljplanen
- Kommunen hade därutöver möte med boende i Nyhagen och Övergrans-Valla den 15/10-2013.
- Utredningar avseende buller och markföroreningar har tagits fram efter synpunkter vid samrådet.
- Dagvattenutredningen kompletterades efter synpunkter vid samrådet
- Förtydligande av nollalternativet i MKB:n efter synpunkter vid samrådet
- Åtgärdsprogram för att följa upp miljöpåverkan är under framtagande.
- De av länsstyrelsen beslutade skydds- och kompensationsåtgärderna med avseende på större vattensalamander kommer att föras in som förutsättning i avtal mellan exploatör och Håbo kommun.

4 SKÄLEN TILL ATT PLANEN ANTAGITS ISTÄLLET FÖR ALTERNATIV SOM ÖVERVÄGTS

- Området har pekats ut för verksamheter i ÖP, FÖP och detaljplaneprogram
- Mycket bra förhållande för den planerade verksamheten med möjlighet att etablera industrispår, närhet till E18 och storstadsregion.
- Alternativ i andra kommuner studerade men har inte haft samma förutsättningar
- Nollalternativet innebär mycket troligt att annan verksamhet anläggs då det finns ett antaget detaljplaneprogram.

5 ÅTGÄRDER FÖR UPPFÖLJNING OCH ÖVERVAKNING AV DEN BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Efter det att planen antagits kommer kommunen att ta fram ett åtgärdsprogram för att följa upp de förslag till åtgärder som lämnats i MKB:n. I tabell 1 presenteras de åtgärder som föreslogs i MKB:n. Tabellen är ett utkast till hur de avses att hanteras i det fortsatta arbetet med genomförande av planen. Åtgärdsprogrammet kommer att färdigställas efter planens antagande. Fördelningen av kostnader för föreslagna åtgärder kommer utredas vidare.

Tabell 1. Åtgärdsförslag

Miljöfaktor	Åtgärdsförslag i MKB	Kommentar	Ingår i åtgärdsprogram
Naturmiljö	Framtagande av massbalans	Vid projektering tas en massbalans fram av exploatören för kvartersmark. Hanteringen av överskottsmassor ska samrådas med kommunen.	Nej
	Hantering av värdefull natur	Sumpskogen söder om planområdet är speciellt viktig att säkerställa.	Ja
	Fördjupad geoteknisk undersökning	Kommunen är ansvarig för utförande på allmän platsmark och exploatören är ansvarig på kvartersmark.	Ja
	Större vattensalamander	Skydds- och kompensationsåtgärder har beslutats av länsstyrelsen och kommer att regleras i avtal mellan exploatör och kommunen.	Ja
	Hantering av VA-ledningar	Plan för flytt av ledningar finns och är med i pågående projektering av allmänna anläggningar.	Nej
Ytvatten och grundvatten	Uppföljning av dagvattenhantering	Exploatören ansvarar för att redovisa utformning och skötsel för dagvattenhantering inom kvartersmark. Kontrolleras av kommunen vid bygglov.	Ja
	Etablering av grundvattenrör för att följa påverkan på grundvattennivå.	Kommunen är huvudansvarig för uppföljning på både allmän plats- och kvartersmark. För kvartersmark redovisar exploatören mätningar till kommunen.	Ja
Kulturmiljö	Hantering av fornminnen	Diskussion pågår för närvarande med länsstyrelsen angående hantering av fornlämningar på allmän platsmark. Exploatören ansvarar för att all hantering av kända lämningar inom kvartersmark ska ske i samråd med länsstyrelsen.	Ja

4 (6)

UTKAST
2013-11-15 REVIDERAD 2015-07-02
UTKAST
SKÖRBY, HÄBO KOMMUN – DPL 419

Miljöfaktor	Åtgärdsförslag i MKB	Kommentar	Ingår i åtgärdsprogram
	Informationsskyltar angående fornminne	Kommunen är huvudansvarig. Kostnadsfördelningen kommer att utredas.	Ja
	Hantering av oförutsedda fynd	System för hantering av detta finns.	Nej
Buller	Uppföljning av bullernivåer vid den fastighet där bullerriktvärden riskerar att överskridas	Bullermätningar ska ske före och efter exploatering. Kommunen är ansvarig för mätningar före exploatering. Ansvar för mätningar efter exploateringen utreds.	Ja
Landskaps bild	Trädridåer för att minska effekten av förändrad landskapsbild	Finns med i planen för Björnängsvägens förlängning.	Nej
	Följa upp att grönytor etableras enligt planen	Kommer att följas upp av kommunen.	Nej
Trafik och tillgänglighet	Trafikutredning för bla säkra GC-passager	Utreds vidare under projektering.	Nej
	GC-vägars anslutning till befintligt GC-nät	Säkerställs i samband med utbyggnad av rondell till området och förbättringsåtgärder för Kraftleden utreds av kommunen.	Nej
	Utredning av möjligheter till kollektivtrafik	UL är huvudman, kommunen har löpande samråd med UL.	Nej
Luftkvalitet	Anläggningens uppvärmning vintertid	Följs upp i bygglovet.	Nej
	Följa energi- och klimatstrategin	Följs upp i bygglovet.	Nej
	Uppföljning av luftkvalitet när hela logistikområdet	Kommunen är ansvarig för uppföljning. Kostnadsfördelning kommer att utredas.	Ja

Miljöfaktor	Åtgärdsförslag i MKB	Kommentar	Ingår i åtgärdsprogram
	byggts ut		
Rekreation	Tillgång till andra friluftsområden	Hanteras i samband med utformning av föreslagna strövstigar i detaljplaneprogrammet för Björnbro verksamhetsområde.	Nej
	Utformning av strövstigar	Kommunen är ansvarig. Utredning av kostnadsfördelning pågår.	Ja

Förutom åtgärder i tabell 1 som föreslås i MKB:n kommer åtgärder enligt tabell 2 att ingå i åtgärdsprogrammet.

Tabell 2. Övriga åtgärder

Miljöfaktor	Åtgärd
Landskapsbild	Kommunen följer upp gestaltning och materialval i bygglovet.
Miljöpåverkan under byggtiden	Kommunen följer upp miljöpåverkan under byggtiden på kvartersmark och allmän mark. Exploatör ansvarar för att följa gällande regler.

Tillägg till avtal om marköverlåtelse och exploatering

Parter:

1. Håbo kommun, org nr 212000-0241, 746 80 Bålsta, ägare till fastigheterna Bålsta 1:614, Bålsta 3:356 och Lundby 2:1, nedan kallad HK.
2. Håbo Marknads AB, org nr 556106-8874, Sköldvägen 2,746 50 Bålsta, ägare till fastigheten Skörby 5:1 nedan kallad HM
3. Kilenkrysset AB, org nr 556283-6931, Box 554, 645 25 Strängnäs, nedan kallad KK, som överlätit avtalet till Håbo Logistik AB, org nr 556935-2544, enligt avtalets §8.

Bakgrund/syfte

Detaljplanen för kv 3, Logistik Bålsta antogs av Kommunfullmäktige i Håbo kommun 2013-12-16 §100. Antagen detaljplan överklagades till Länsstyrelsen och därefter till Mark- och miljödomstolen. Mark- och Miljödomstolen (MMD) har 2014-10-27 upphävt beslutet om att anta detaljplanen för kvarter nr 3, Logistik Bålsta

Avtal om marköverlåtelse och exploatering daterat 2013-11-25 (vidare kallat Avtalet) tecknades mellan parterna (HK, HM och KK) och antogs samtidigt som detaljplanen. Enligt §7.2 i Avtalet förfaller detta i det fall Detaljplanen inte vunnit laga kraft eller parterna inte överenskommit om förlängning av Avtalet.

Tillägg till Avtalet

1. Parterna är överens om att §7.2 i Avtalet skall förlängas med ytterligare två (2) år från undertecknandet av detta Tillägg till avtal om marköverlåtelse och exploatering.
2. KK står för kostnaden för och ansvarar för utförande av åtgärder gällande större vattensalamander, utförs enligt dokumentet "Särskild sammanställning enligt miljöbalken för "Kvarter nr 3, logistik Bålsta" (se bilaga 1).

Detta tilläggsavtal är upprättat i tre (3) likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Bålsta 2015-
För Håbo kommun

Bålsta 2015-
För Håbo Marknads AB

Strängnäs 2015- 10-23
Håbo Logistik AB

.....
Carina Lund,
kommunalråd

.....
Leif Nyrén, VD

.....
Jan Persson, VD

.....
Vipul Vithlani,
tf kommundirektör

Avtal om marköverlåtelse och exploatering

Parter:

1. Håbo kommun, org nr 212000-0241, 746 80 Bålsta, ägare till fastigheterna Bålsta 1:614, Bålsta 3:356 och Lundby 2:1, nedan kallad HK.
2. Håbo Marknads AB, org nr 556106-8874, Sköldvägen 2, 746 50 Bålsta, ägare till fastigheten Skörby 5:1, nedan kallad HM.
3. Kilenkrysset AB, org nr 556283-6931, Box 554, 645 25 Strängnäs, nedan kallad KK.

§ 1. Bakgrund, syfte

1. Detta avtal avser planläggning, marköverlåtelse och exploatering av kvarter 3 inom detaljplaneprogrammet för Björnbrö. När detta avtal skrivs är planprogrammet föremål för samråd. Programmet bifogas som bilaga 1.
2. KK önskar förvärva ett markområde (ÖVERLÅTELSEOBJEKTET) om ca 310 000 kvm, utgörande huvuddelen av kvarter 3, för att där uppföra en lageranläggning vilken avses kunna hantera gods via väg och järnväg. En planillustration, upprättad av Sweco och daterad mars 2013, bifogas som bilaga 2.
3. Vid detta avtals tecknande är HK eller HM lagfarna ägare av all mark inom ÖVERLÅTELSEOBJEKTET med undantag för fastighetskiftet Lundby 1:3 >3. HK har 2013-01-23 träffat avtal om markbyte med ägaren till fastigheten Lundby 1:3 >3. Genom en lantmäteriförrättning avses fastighetsskiftet Lundby 1:3 >3 inregleras i HK:s fastighet Lundby 2:1.
4. ÖVERLÅTELSEOBJEKTETS avgränsning, och fördelning på de tre berörda fastigheterna, redovisas som en snedstreckad yta på bilaga 3. Områdena benämns GRUNDFASTIGHETEN, HM:s mark respektive HK:s tilläggsmark.

§ 2. Marköverlåtelse, rättigheter

Sedan dels detaljplanen för kvarter 3 vunnit laga kraft och dels fastighetsskiftet Lundby 1:3 >3 inreglerats i fastigheten Lundby 2:1 skall följande fastighetsreglerings-, fastighetsbildnings- och ledningsrättsåtgärder genomföras:

1. Den östra delen av fastigheten Lundby 2:1, vilken utlagts för industriändamål i detaljplanen, avstyckas till en ny fastighet benämnd GRUNDFASTIGHETEN. GRUNDFASTIGHETENS preliminära avgränsning är redovisad i bilaga 3. Arealen är ca 110 000 kvm.
2. Den del av fastigheten Skörby 5:1, vilken utlagts för industriändamål i detaljplanen, benämns "HM:s mark". HM:s mark inregleras i GRUNDFASTIGHETEN. Den preliminära avgränsningen av HM:s mark redovisas i bilaga 3. Arealen är ca 170 000 kvm.

3. Den västra delen av fastigheten Lundby 2:1 (vid detta avtals tecknande redovisad som Lundby 1:3>3), vilken utlagts för industriändamål i detaljplanen, benämns "HK:s tilläggsmark". HK:s tilläggsmark inregleras i GRUNDFASTIGHETEN. Den preliminära avgränsningen av HK:s tilläggsmark redovisas i bilaga 3. Arealen är ca 30 000 kvm.
4. Sedan åtgärderna under punkterna 1 till 3 genomförts utgör GRUNDFASTIGHETEN ÖVERLÅTELSEOBJEKTET och befinner sig i HK:s ägo. Arealen är ca 310 000 kvm.
5. ÖVERLÅTELSEOBJEKTET överläts och försäljs till KK.
6. Parterna godkänner att de eventuella mindre avvikelser av ÖVERLÅTELSEOBJEKTETS areal och avgränsning som kan uppstå mellan markeringen i bilaga 3 och lantmäterimyndighetens slutliga fastställande inte skall föranleda någon ändring av köpeskilling enligt § 5 eller ersättningar enligt § 6. Med mindre avvikelse förstås i detta avtal arealförändring om högst 5 %.
7. ÖVERLÅTELSEOBJEKTET överläts fritt från penninginteckningar.
8. Till förmån för ÖVERLÅTELSEOBJEKTET upplåter HK en rätt att anlägga och bibehålla industrispår längs den, i detaljplanen, anvisade sträckningen för nytt industrispår. Det nya spåret ligger inom fastigheterna Bålsta 1:614, Bålsta 3:356 och Lundby 2:1. Rätten till spår får inskrivas som servitut.
9. Erforderliga ledningsrättsåtgärder enligt detaljplanebestämmelserna skall genomföras.

HK skall beställa och bekosta lantmäteriförrättningen.

Sedan handpenning enligt § 5 erlagts och detaljplanen vunnit laga kraft får ÖVERLÅTELSEOBJEKTET tillträdas av KK.

§ 3. KK:s åtaganden

KK svarar för detaljplaneläggning enligt planavtal med HK. Planavtalet bifogas som bilaga 4.

När detaljplanen vunnit laga kraft skall KK:

1. Utföra och bekosta alla åtgärder inom detaljplaneområdet för omhändertagande, inklusive rening, av dagvatten. Noteras att kommunens dagvattenpolicy ska följas, inklusive krav på lokalt omhändertagande av dagvatten.
2. Utföra och bekosta iordningställande av grönytor enligt detaljplanen.
3. Om lageranläggningen förses med sprinklersystem skall detta förses med vatten från egen tank inom fastigheten.

4. Om HK, till följd av KK:s etablering, bedömer det nödvändigt att flytta (eller utföra skyddsanordningar för) någon del av befintlig överföringsledning Bålsta – Krägga, inom detaljplaneområdet, skall KK bekosta åtgärderna.
5. Utföra och bekosta anläggande av industrispår fram till KK:s fastighet via, i detaljplanen, anvisad sträckning. Härvid förutsätts KK träffa erforderlig överenskommelse med ägaren av befintligt industrispår. KK åtar sig också att, efter särskild överenskommelse, medge anslutning via ny växel längs det nya industrispåret.
6. Avisera HK minst sex månader innan anläggningsarbeten för industrispår utanför ÖVERLÅTELSEOBJEKTET påbörjas.
7. Efter samråd med HK och ägaren till fastigheten Brunna 1:12 skall KK utföra och bekosta erforderliga anpassningar av infart till Brunna 1:12. Anpassning bedöms nödvändig om nivån på lokalgatan (den befintliga Björnängsvägen) måste höjas där det nya industrispåret korsar vägen.

§ 4. HK:s åtaganden

HK svarar, såsom myndighet, för detaljplanen enligt planavtalet med KK.

Sedan detaljplanen vunnit laga kraft skall HK:

1. Utföra och bekosta huvudgata från räddningsstationen fram till punkt A (den östra infarten), enligt bilaga 2. Gatan skall vara körbar för anläggningsfordon senast 8 månader efter att detaljplanen vunnit laga kraft.
2. Utföra och bekosta förlängning av huvudgata fram till punkt B (den västra infarten), enligt bilaga 2. Gatan skall vara färdig, inklusive gc-väg men exklusive asfalttopp, senast 18 månader efter att detaljplanen vunnit laga kraft.
3. Utföra och bekosta erforderliga dagvattenanordningar utanför detaljplaneområdet. HK förbinder sig att utföra åtgärderna i sådan tid att KK:s driftsstart inte försenas.
4. Anslutningspunkter för vatten och avlopp placeras vid fastighetens sydöstra del. Anslutningspunkterna ska vara driftklara senast 10 månader efter att detaljplanen vunnit laga kraft.
5. Efter avisering från KK göra sträckningen för det blivande industrispåret tillgänglig för anläggningsarbeten.
6. Utföra och bekosta lokalgata från huvudgatan fram till korsningen med det industrispår KK skall anlägga enligt § 3.5.

§ 5 A. Köpeskillning och likvid

Som ersättning för överlåten mark skall KK erlægga 24 800 000 kronor till HK.

Likviden skall erläggas enligt följande:

1. Senast 30 dagar efter att detta avtal undertecknats av alla parter och villkor enligt § 7.1 uppfyllts skall KK såsom handpenning erlægga 2 480 000 kr till HK.
2. Senast 30 dagar efter att fastighetsbildningen av ÖVERLÅTELSEOBJEKTET, enligt § 2, vunnit laga kraft skall KK såsom slutlikvid erlægga 22 320 000 kr till HK.

Sedan full likvid, enligt ovan, erlagts skall HK upprätta kvitterat köpebrev och överlämna de handlingar i övrigt som erfordras för lagfart.

KK skall svara för stämpelskatt och övriga kostnader med anledning av lagfartsansökan.

§ 5 B. Ersättning för överlåten mark

Som ersättning för överförd mark skall HK erlægga 8 755 000 kr till HM.

Likviden skall erläggas enligt följande:

1. Senast 30 dagar efter att detta avtal undertecknats av alla parter och villkor enligt § 7.1 uppfyllts skall HK såsom dellikvid erlagga 875 000 kr till HM.
2. Innan fastighetsregleringen, enligt § 2.2, slutförs skall HK erlægga slutlikviden om 7 880 000 kr till HM.

§ 6. Ersättning för infrastruktur

Som ersättning för ÖVERLÅTELSEOBJEKTETS andel i gemensam infrastruktur, inklusive anläggningsavgift för vatten och avlopp, skall KK till HK erlægga 24 800 000 kronor. Ersättningen skall erläggas, uppdelat på 4 betalningstillfällen, enligt följande:

- 6 200 000 kr skall erläggas senast 30 dagar efter att detaljplanen vunnit laga kraft.
- 6 200 000 kr skall erläggas senast 30 dagar efter att HK utfört huvudgata enligt § 4.1.
- 6 200 000 kr skall erläggas senast 30 dagar efter att anslutningspunkten för va enligt § 4.4 färdigställts och något av följande villkor uppfyllts: a) KK har tagit VA-anläggningen i drift, b) Det har gått minst 10 månader sedan detaljplanen vann laga kraft. Noteras att KK genom denna betalning erlagt, på fastigheten belöpande, anläggningsavgift för vatten och avlopp.
- 6 200 000 kr skall erläggas senast 30 dagar efter att HK dels utfört huvudgata enligt § 4.2 och dels utfört erforderliga dagvattenanordningar enligt § 4.3.

§ 7. Villkor

1. Detta avtal är för sin giltighet dels beroende av kommunstyrelsens godkännande av avtalet och dels av att fullmäktiges senast 2013-10-31 godkänt att markförsäljning i avsedd omfattning får ske inom Björnbroområdet.
2. Har avsedd detaljplan inte vunnit laga kraft inom två efter att detta avtal undertecknats av alla parter och parterna inte önskar träffa överenskommelse om förlängning så förfaller avtalet. Erlagd handpenning återbetalas, dock utan ränta. Parterna står, var och en, för sina nedlagda kostnader utan krav på varandra.
3. Om KK inte erlägger betalning enligt § 5 och § 6 har HK rätt att häva avtalet. Erlagd handpenning återbetalas ej.

§ 8. Överlåtelse

Detta avtal får av KK överlåtas på dotterbolag eller på intressebolag. Med intressebolag avses i detta avtal bolag som till minst 20 % ägs av Kilenkryssset AB, direkt eller genom dotterbolag.

§ 9. Tvist

Tvist om detta avtal, eller rättsförhållande härrörande ur detta avtal, skall i första hand avgöras genom förhandling mellan parterna. Kan överenskommelse ej nås skall ärendet slutligt avgöras av allmän domstol.

Detta avtal är upprättat i tre exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Bålsta 2013-11-25

Bålsta 2013-11-25

Strängnäs 2013-11-21

För Håbo kommun

För Håbo Marknads AB

För Kilenkryssset AB

Agneta Hägglund
Kommunalråd

Per Andersson
VD

Jan Persson
VD

Per Kjellander
Kommundirektör

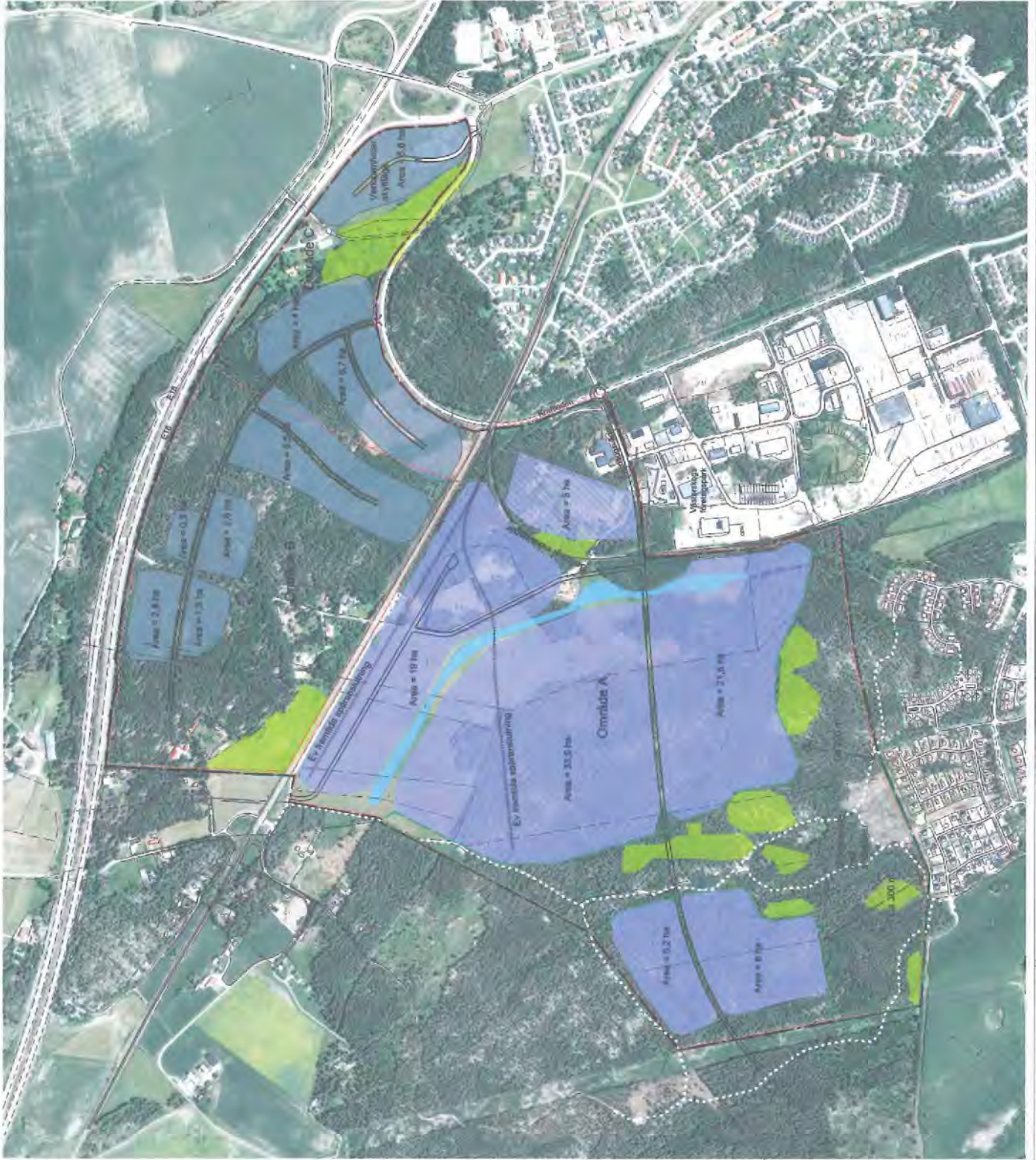

BJÖRNBRÖ VERKSAMHETSOMRÅDE / LOGISTIK BÅLSTA, HÅBO KOMMUN

B.1.1

TECKENFÖRKLARING

- Planområdesgräns
- Delområdesmarkering
- Verksamhetsområde
- Område med icke strörande verksamheter och bostäder
- Verksamheter, framtida etapper
- Vägar, nya
- Naturzon
- Värdetull natur som sparas
- Föreslagna strövstigar
- Framtida späranslutning
- Dagvattenanläggning

Detailplanprogramkarta
Godkänt av kommunstyrelsen
2013-04-08

Skala 1:5000 (A1)

Sverref 99 18.00

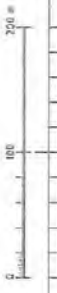
Handwritten signature

ART	AVSÄKT	BYGG	BYGG
ILLUSTRATION			
Kvarter nr. 3 Logistik Båsta			
Blombro, Häbo kommun			
SWECO ARCHITECTURE Sveväg 13 141 84 Häbo kommun 08-5512420, info@sweco.se			
BYGGNING NR	BYGG NR	ANSLAGS NR	ANSLAGS NR
3370792		Häbo Kommun	Häbo Kommun
BYGG	BYGG	BYGG	BYGG
2013		2013	
Stations Strömvärd			
SKALA	BYGG	BYGG	BYGG
1:5000		1:5000	
410		410	

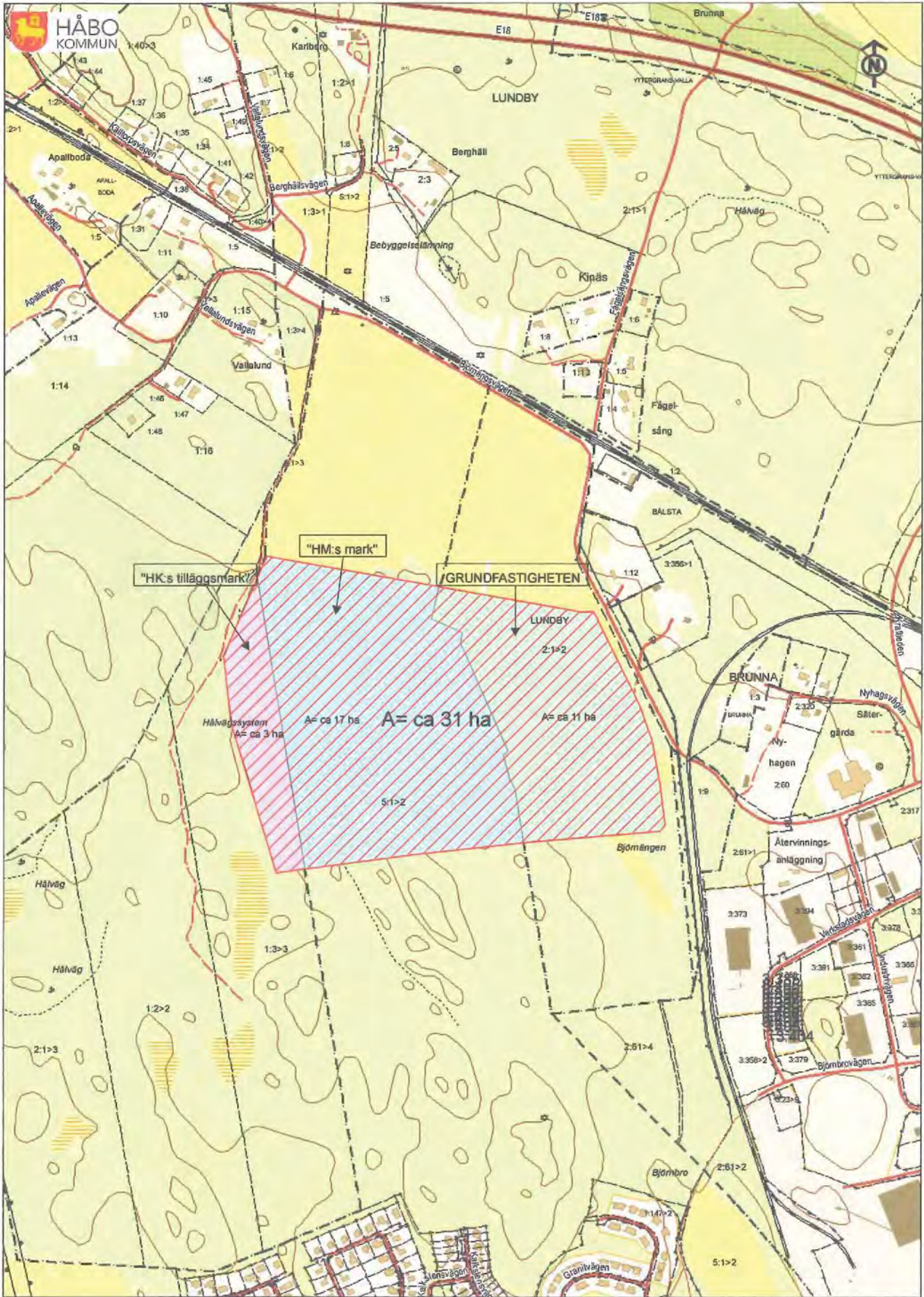
TECKENFÖRKLARING

[Blue box]	Planeringsområde
[Light blue box]	Illustrerad byggnad
[Dark blue box]	Illustrerad möjlighet för all bebodning
[Light green box]	Befintliga bebyggelser
[Green box]	Gräns för kvartersmark
[Dark green box]	Illustrerad dagvattenledning
[Light green box]	Illustrerad väg
[Green box]	Illustrerad möjlighet för annan eller annan typ av bebyggelse
[Green box]	Yta möjlig för bebodning enligt planprogram
[Green box]	Illustrerad yta för parkeringsmark
[Green box]	Väg

Plan (RTou)
LAG 141

Handwritten signature/initials

Kvarter 3

Skala: 1:6 200

Handwritten signature or initials in blue ink.

Tillägg till avtal om marköverlåtelse och exploatering

Parter:

1. Håbo kommun, org nr 212000-0241, 746 80 Bålsta, ägare till fastigheterna Bålsta 1:614, Bålsta 3:356 och Lundby 2:1, nedan kallad HK.
2. Håbo Marknads AB, org nr 556106-8874, Sköldvägen 2, 746 50 Bålsta, ägare till fastigheten Skörby 5:1, nedan kallad HM.
3. Kilenkrysset AB, org nr 556283-6931, Box 554, 645 25 Strängnäs, nedan kallad KK.

Bakgrund / information

Kommunstyrelsen har 2013-04-08 godkänt rubricerade avtal under förutsättning av att fullmäktige godkänner att markförsäljning i avsedd omfattning får ske inom Björnbroområdet.

Det planprogram, som nämns i § 1.1, har godkänts av kommunstyrelsen 2013-04-08.

Den detaljplaneillustration, som nämns § 1.2, har inför granskningskedet ersatts av en ny illustration daterad september 2013.

Kommunfullmäktige har 2013-11-11 godkänt försäljningen till Kilenkrysset AB under förutsättning att avtalet kompletteras med senaste slutdatum för färdigställande av den redovisade byggnationen på fastigheten.

Tillägg till avtalet

1. Parterna är överens om att komplettera avtalets § 3, KK:s åtaganden, med följande punkt:
  - KK ansvarar för uppförande av planerad lageranläggning inom detaljplanens tioåriga genomförandetid.
2. Parterna noterar att villkoren om kommunstyrelsens och fullmäktiges godkännande i avtalets §7.1 är uppfyllda. Datumvillkoret för godkännande, i § 7.1, upphävs därför.

Detta tilläggsavtal är upprättat i tre exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Bålsta 2013-11-25

Bålsta 2013-11-25

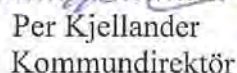
Strängnäs 2013-11-21

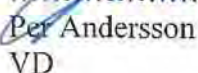
För Håbo kommun

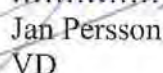
För Håbo Marknads AB För Kilenkrysset AB

Agneta Hägglund
Kommunalråd

Per Kjellander
Kommundirektör

Per Andersson
VD

Jan Persson
VD

Kommunstyrelsen

§ 194

Dnr 2015/00183

Detaljplan för kvarter nr 3, Logistik Bålsta, del av Skörby 5:1, ny process efter dom

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut:

1. Kommunfullmäktige beslutar att anta detaljplan för kvarter nr 3, Logistik Bålsta, del av Skörby 5:1 enligt 5 kap. 29 § Plan- och bygglagen (2010:900)

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner förslaget till detaljplan.
2. Kommunstyrelsen överlämnar detaljplanen till kommunfullmäktige för antagande enligt 5 kap 29 § plan- och bygglagen (2010:900).

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2013-02-04 § 22 att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram ett förslag till detaljplan för Kvarter nr 3 Logistik Bålsta. Planområdet omfattar fastigheterna Skörby 5:1, Lundby 1:3 och 2:1, Brunna 1:9 samt Bålsta 3:356 och 1:614.

Planen antogs av kommunfullmäktige 2013-12-16, men överklagades till Länsstyrelsen och därefter Mark- och miljödomstolen som fann att den planerade exploateringen inverkan på fridlysta arter samt de kompensationsåtgärder som kan bli aktuella inte belystes i miljökonsekvensbeskrivningen. Domstolen beslutade därför att upphäva kommunens beslut att anta detaljplanen 2014-10-28.

Med anledning av domstolens beslut har kommunen gjort ett omtag i planprocessen för att belysa planens påverkan på större vattensalamandrar. Samråd har hållits med Länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, där ett antal skydds- och kompensationsåtgärder föreslagits för att förhindra att salamanderpopulationen påverkas negativt av planens genomförande. Länsstyrelsen beslutade den 8 juni 2015 att detaljplanen inte kräver dispens enligt 4 § artskyddsförordningen på grund av påverkan på större vattensalamander. Det gäller under förutsättning att de åtgärder som har föreslagits genomförs.

Syftet med detaljplanen är det samma som tidigare: att inom det blivande verksamhetsområdet Björnbrö planlägga ca 30 ha skogs- och ängsmark för industriell verksamhet. En lager- och logistikbyggnad på närmare 90.000 m² med tillhörande körytor för lastbilar är tänkt att uppföras. Spårförbindelse ska anordnas till det befintliga industrispår som trafikeras av Benders AB.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Kommunstyrelsen beslutade 2015-08-31 (§ 137) om att skicka ut förslag till detaljplan för Logistik Bålsta kvarter 3 på granskning.

Planen ställdes ut för granskning mellan 18 september och 9 oktober. Under granskningstiden inkom 18 yttranden varav 15 med synpunkter. Yttrandena tog upp oron för ökat buller, trafiksäkerhet och förlusten av natur och rekreationsområden. Flertalet yttranden påpekade att åtgärder för större vattensalamander ser ut att planeras på privat fastighet, och ifrågasätter även effekten av de groddjurstunnlar och hinder som planeras längs Björnängsvägen. Bullerutredningen som gjorts ifrågasätts.

I ett yttrande hänvisas till 2 kap 8 § andra stycket kommunallagen, som säger att kommunen inte får lämna understöd till enskilda näringsidkare. Flertalet yttranden önskar att alternativ placering av Logistik Bålsta utreds. Efter granskning har plankartan genomgått redaktionella ändringar efter lantmäteriets yttrande.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokoll 2015-11-10
Tjänsteskrivelse 2015-10-26
Plankarta, daterad 2015-10-23
Illustrationsplan, daterad 2015-07-02
Planbeskrivning, daterad 2015-10-23
Utkast särskild sammanställning, daterad 2015-07-02
Granskningsutlåtande, daterad 2015-10-26

Beslutet skickas till:
Kommunfullmäktige

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Plan- och utvecklingsavdelningen

Emma Zetterman, Planarkitekt
0171-528 95
emma.zetterman@habo.se

Detaljplan för kvarter nr 3, Logistik Bålsta, del av Skörby 5:1, ny process efter dom

Förslag till beslut

1. Detaljplanen godkänns.

Detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige för antagande enligt 5 kap 29 § plan- och bygglagen (2010:900).

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2013-02-04 § 22 att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram ett förslag till detaljplan för Kvarter nr 3 Logistik Bålsta. Planområdet omfattar fastigheterna Skörby 5:1, Lundby 1:3 och 2:1, Brunna 1:9 samt Bålsta 3:356 och 1:614.

Planen antogs av kommunfullmäktige 2013-12-16, men överklagades till Länsstyrelsen och därefter Mark- och miljödomstolen som fann att den planerade exploateringen inverkan på fridlysta arter samt de kompensationsåtgärder som kan bli aktuella inte belystes i miljökonsekvensbeskrivningen. Domstolen beslutade därför att upphäva kommunens beslut att anta detaljplanen 2014-10-28.

Med anledning av domstolens beslut har kommunen gjort ett omtag i planprocessen för att belysa planens påverkan på större vattensalamandrar. Samråd har hållits med Länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, där ett antal skydds- och kompensationsåtgärder föreslagits för att förhindra att salamanderpopulationen påverkas negativt av planens genomförande. Länsstyrelsen beslutade den 8 juni 2015 att detaljplanen inte kräver dispens enligt 4 § artskyddsförordningen på grund av påverkan på större vattensalamander. Det gäller under förutsättning att de åtgärder som har föreslagits genomförs.

Syftet med detaljplanen är det samma som tidigare: att inom det blivande verksamhetsområdet Björnbrö planlägga ca 30 ha skogs- och ängsmark för industriell verksamhet. En lager- och logistikbyggnad på närmare 90.000 m² med tillhörande körytor för lastbilar är tänkt att uppföras. Spårförbindelse ska anordnas till det befintliga industrispår som trafikeras av Benders AB.

Granskning vid omtag

Kommunstyrelsen beslutade 2015-08-31 (§ 137) om att skicka ut förslag till detaljplan för Logistik Bålsta kvarter 3 på granskning.

Planen ställdes ut för granskning mellan 18 september och 9 oktober. Under granskningstiden inkom 18 yttranden varav 15 med synpunkter. Yttrandena tog upp oron för ökat buller, trafiksäkerhet och förlusten av natur och

rekreationsområden. Flertalet yttranden påpekade att åtgärder för större vattensalamander ser ut att planeras på privat fastighet, och ifrågasätter även effekten av de groddjurstunnlar och hinder som planeras längs Björnängsvägen. Bullerutredningen som gjorts ifrågasätts. I ett yttrande hänvisas till 2 kap 8 § andra stycket kommunallagen, som säger att kommunen inte får lämna understöd till enskilda näringsidkare. Flertalet yttranden önskar att alternativ placering av Logistik Bålsta utreds. Efter granskning har plankartan genomgått redaktionella ändringar efter lantmäteriets yttrande.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Kostnaden för planen regleras i planavtal. Markaffär och exploateringsbudget har redovisats i separat ärende.

Uppföljning

Särskild sammanställning ska följas upp.

Beslutsunderlag

- Plankarta, daterad 2015-10-23
- Illustrationsplan, daterad 2015-07-02
- Planbeskrivning, daterad 2015-10-23
- Utkast särskild sammanställning, daterad 2015-07-02
- Granskningsutlåtande, daterad 2015-10-26

Beslut skickas till

Plan- och utvecklingsavdelningen

Förslag till detaljplan för kvarter nr 3 Logistik Bålsta, Håbo kommun, Uppsala län, upprättat i april 2013, reviderat i november 2013.

GRANSKNINGSUTLÅTANDE

Hur granskningen har bedrivits

Förslaget till detaljplan har efter kommunens omtag med detaljplanen varit tillgängligt för granskning under tiden 16 september - 8 oktober 2015 i kommunhusets entré, på Håbo bibliotek samt på kommunens hemsida. Under granskningstiden inkom 18 yttranden. Av dessa var 3 stycken utan erinran. Följande remissinstanser tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget: Svenska kraftnät, E.ON Elnät och E.ON Värme.

Tidigare planprocess

Planen antogs av kommunfullmäktige 2013-12-16, men överklagades till Länsstyrelsen och där- efter Mark- och miljödomstolen som fann att den planerade exploateringen inverkan på fridlysta arter samt de kompensationsåtgärder som kan bli aktuella inte belystes i miljökonsekvensbe- skrivningen. Domstolen beslutade därför att upphäva kommunens beslut att anta detaljplanen 2014-10-28.

Med anledning av domstolens beslut har kommunen gjort ett omtag i planprocessen för att be- lysa planens påverkan på större vattensalamandrar. Samråd har hållits med Länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, där ett antal skydds- och kompensationsåtgärder har föreslagits för att förhindra att salamanderpopulationen påverkas negativt av planens genomförande. Länsstyrelsen beslutade den 8 juni 2015 att detaljplanen inte kräver dispens enligt 4 § artskyddsförordningen på grund av påverkan på större vattensalamander. Det gäller under förutsättning att de åtgärder som har föreslagits genomförs.

Inkomna yttranden under granskningen

Nedan sammanfattas yttranden med synpunkter som inkommit under granskningsskedet samt kommentarer till dessa. Inkomna yttranden redovisas också i sin helhet i originaltext i bilaga.

1. Lantmäteriet (bilaga nr 2)

Synpunkter på detaljplanen

Lantmäteriet påpekar en del brister i plankartan och grundkartan. Grundkartan bör uppdateras, symbol för utfartsförbud bör ändras till den av Boverket föreskrivna. Koordinatan- givelse och mätklass saknas i kartan. Förtydligande vad som menas med ledning i områ- det T1 för järnvägstrafik. Eventuellt bör istället ett u-område användas. Dagvatten och ledning anger reglering av utformning av allmän platsmark, men står här på kvarters- mark. Om det är allmän platsmark eller kvartersmark bör förtydligas. Planområdet omfat- tar del av plan 395 och syftet med detta är oklart. Detta bör förtydligas.

Svar

Svar: Grundkartan uppdateras. Symbolen med utfartsförbud byts ut till gällande symbol. Ledningen i området T1 är kopplad till spåret, varför u-område inte använts. Anledningen till att beteckningen dagvatten använts på allmän plats är att kommunens VA-avdelning önskar bygga ut och även drifta denna del av dagvattenanläggningen. Planområdesgränsen ändras så att överlappning inte sker med plan 395.

---

2. *Trafikverket (bilaga nr 3)*

Synpunkter på detaljplanen

Trafikverket har yttrat sig i samband med tidigare samråd och granskning och vidhåller de synpunkter som lämnades.

Svar

Se svar i tidigare samrådsredogörelse och granskningsutlåtande

---

3. *Landstinget (bilaga nr 4)*

Synpunkter på detaljplanen

Kollektivtrafikförvaltningen UL hänvisar till yttrandet på samrådsförslaget, men vill göra ett förtydligande. Det är oklart hur kollektivtrafikförsörjningen i området kommer att utvecklas. Under hösten kommer linje 310 att utredas, men UL kan inte garantera en förbättrad kollektivtrafik. En vidare dialog kring kollektivtrafikförsörjningen i området bör föras mellan kommunen och UL.

Svar

Kommunen avser att hålla vidare dialog med kollektivtrafikförvaltningen UL om kollektivtrafikförsörjningen i området

---

4. *Naturskyddsföreningen (bilaga nr 5)*

Synpunkter på detaljplanen

Naturskyddsföreningen påpekar att många kommuner i Sverige har satsat på att förbättra miljön för större vattensalamander, och förväntar sig att Håbo kommun gör detsamma. Enligt naturvårdsföreningens bedömning kan Logistik Bålsta genomföras utan negativ påverkan på beståndet av större vattensalamander, förutsatt att de skydds- och kompensationsåtgärderna genomförs som beskrivs i underlaget till samrådet med länsstyrelsen genomförs. Naturskyddsföreningen vill påpeka att åtgärd i område A ligger på privat tomtmark och därmed inte kan genomföras. Åtgärden kan då utföras inom detaljplaneområdet eller söder om detta. Till länsstyrelsens rekommendationer till anläggande av damm vill naturskyddsföreningen tillägga att en av sidorna ska ha en sluttande kant för att öka tillgängligheten för vattensalamandern. Naturskyddsföreningen bedömer att två dammar krävs och att placeringen av dammarna i planen är lämplig. Rekommendationen är att dammarna anläggs innan området uppströms exploateras för att undvika föreore-

ningar. Med hänvisning till artskyddsförordningen kräver de att Björnängsvägen till Logistik Bålsta inte byggs. Vägen skär rakt genom vattensalamandrarrevir och de menar att det inte finns några garantier för att skyddsåtgärderna i form av groddjurstunnlar kommer ha avsedd effekt. Istället föreslås en ny väganslutning norr om industrispåret. Denna lösning bedöms av naturskyddsföreningen vinna större acceptans hos de boende i närheten av anläggningen och även ge kortare körväg från E18. Kvarter 4 föreslås inte byggas ut, utan sparas som grönområde.

Svar

Område A täcker fastighet Bålsta 1:614, som tillhör kommunen. Den ljusblå cirkeln och därmed de åtgärder som beskrivs kommer kunna genomföras på kommunens mark. Se kartbild nedan.

Bilden visar kartan med åtgärder bredvid fastighetskarta. Område A innefattar enbart fastigheten Bålsta 1:614.

I den fördjupade översiktsplanen för Bålsta tätort samt i detaljplaneprogrammet för Björnbro verksamhetsområde har den övergripande strukturen vad gäller vägar, kvartermark och natur med mera redan utretts. Kvarter 4 är enligt programmet inte aktuellt som grönområde, men inom programområdet pekas flera områden med värdefull natur ut. Dessa områden ska sparas som naturmark.

De föreslagna åtgärderna gällande vägen är beprövade och utgör traditionella metoder för att kompensera eller skydda en population av groddjur vid exploatering av olika slag. Någon garanti för att sådana åtgärder fungerar som avsett i ett enskilt fall är dock inte möjlig att ge. Finns det vatten med lämpliga betingelser inom rätt avstånd så har man vid tidigare exploateringar, på andra platser, sett att salamandrar efter en tid koloniserar dessa. Det är inte då möjligt att visa ifall de har använt avsedda passager/tunnlar för detta, eller om de tagit sig över de vägar eller spår som man försöker skydda dem ifrån.

Björnängsvägen går i dagsläget nära planområdet, och en ny väg enligt den föreslagna sträckningen skulle även den ta ny mark i anspråk. Denna skulle dessutom korsa järnvä-

gen vilket skulle leda till stora ingrepp då trafiken troligtvis skulle behöva ledas genom en tunnel under järnvägen.

---

5. Personuppgifter skyddade (PuL) (bilaga nr 7)

Yttranden anser att olämpligheten i planförslaget är enligt följande:

Buller från ökad trafik. Befintlig och planerad järnväg kommer att öka bullret ytterligare från nuvarande. Konsekvenserna blir störande trafik runt om samtliga fastigheter.

Utsläpp från trafiken kommer också påverka boende negativt, och strider mot kommunens klimatstrategi. De efterfrågar bullermätning från Kraftleden i Nyhagen och frågar hur trafiksituationen påverkas vid trafikplatsen vid Shell som är belastad tidvis redan nu.

De anser att trafiksäkerheten idag är mycket dålig beträffande gång- och cykeltrafik. Inga gång eller cykelbanor finns och det måste till övergångsställen med trafikljus om det ska bli säkert.

Yttranden tar även upp åtgärder för större vattensalamander, och menar att det finns en stor risk att de går över vägen vilket medför att många kommer bli överkörda. Det krävs en ny utredning. Om det är tänkt att anlägga dammar enl. karta Figur 6-4 med ring så ser det ut som det är privat mark och dränering ligger i närheten av två fastigheter. Alternativa lösningar borde beaktas om det nu ska byggas en logistikbyggnad, närmare E18.

Svar

Vid planering är det riksdagens fastställda riktvärden för trafikbuller samt angivna utomhusriktvärden för externt industribuller som gäller och som verksamheterna har att förhålla sig till. Uppföljning av bullernivåer kommer att ske. Boende som redan idag upplever sig störas av buller kan ta kontakt med kommunens miljöavdelning.

Förbättringar för trafiksäkerheten planeras. Både Kraftleden och Björnängsvägen kommer försees med gång- och cykelväg och även övergångsställen planeras.

Angående synpunkterna på åtgärder för större vattensalamandrar vid väg se tidigare svar till naturskyddsföreningen. Angående karta figur 6-4 (s.25 i miljökonsekvensbeskrivningen) markerar den blå ringen platsen där större vattensalamander noterats. Åtgärderna som ska genomföras för att förbättra livsmiljön för större vattensalamander öster om stickspåret sker på kommunens mark (Bålsta 1:614). Se kartbild i svaret till naturskyddsföreningen i det här granskningsutlåtandet.

Alternativa placeringar har utretts i och med arbetet med den fördjupade översiktsplanen. Här pekas planområdet ut som en del i Björnbro verksamhetsområde, en fortsättning på Västerskogs industriområde. Björnbro-området är unikt i kommunen på grund av tillgången till industrispår. Det är också tillgången på industrispår, och därmed möjligheten till miljövänliga transporter, som gör området lämpligt och attraktivt för verksamheter att etablera sig här.

---

6. Personuppgifter skyddade (PuL) (bilaga 8)
Yttranden motsätter sig planen med motiveringen att oersättliga naturvärden går förlorade med föreslagna storskaliga projekt. De anser att bygghöjden är för hög för att passa in i landskapsbilden, placeringen för nära samhället och byggnaden för stor till ytan.

Vidare anser yttranden att trafikökningen kommer leda till negativ miljöpåverkan i fråga om ökade utsläpp, ökat buller samt försämrad livskvalitet för de närboende. Det är av stor vikt att man förvissas om att det inte finns betydande fornlämningar.

Svar

Planens påverkan på naturvärden beskrivs i miljökonsekvensbeskrivningen. Bland annat har en naturinventering gjorts utöver den naturvårdsplan som finns i kommunen. Ett antal områden med naturvärden hittades och dessa har pekats ut som bevarandeområden i programmet. Andra naturvärden som påverkas av planen är större vattensalamander. Efter samråd med länsstyrelsen planeras åtgärder för att mildra påverkan och skapa en bättre livsmiljö för den större vattensalamandern. Detta kommer sedan följas upp i ett åtgärdsprogram.

Bedömningen av landskapsrummet och möjligheten att passa in byggnadens volym i landskapet kvarstår. Området kommer att planas ut vilket innebär att befintliga höjdparter kommer tas bort och lågpartierna kommer fyllas ut. Området kommer att sänkas och det är på den nya lägre plushöjden som den nya byggnaden kommer att placeras. Åtgärdsprogrammet som ska tas fram kommer också omfatta faktorer som landskapsbild och miljöpåverkan under byggtiden.

Arkeologiska undersökningar har utförts i området och länsstyrelsen har gett tillstånd till exploatering.

---

7. Personuppgifter skyddade (PuL) (bilaga 9)
Sakägarna vill utöver det yttrande som lämnats från Legio advokatfirma också lämna synpunkter gällande bristen på hänsynstagande till deras hästverksamhet. På Personuppgifter skyddade (PuL) finns hästverksamhet sedan decennier tillbaka som, i negativ riktning, starkt påverkas av ett eventuellt industriområde. I planförslaget finns ingen beskrivning alls av vilka åtgärder som krävs för att en hästgård ska kunna fortsatt bedrivas i området.

Svar:

Planförslaget utgör inget hinder för att bedriva hästgård i Nyhagen.

---

8. Personuppgifter skyddade (PuL) (bilaga 10)
Yttrande anser att förslaget kommer påverka landskapsbilden och förstöra strövområden som utnyttjas för svamp och bärplockning. Det finns även en ridväg mellan Skörby och Lundby stall. Hur är det tänkt att lösas? I yttrandet efterfrågas fler utredningar av fornlämningar och även att fridlysta växter tas upp. Angående vattensalamandrarna i området ställs frågan om hur man tänkt styra dem till andra vägar än de använder idag. Enligt yttranden finns utredning gjord i Skåne där det gjorts en våtmark som varit mindre lyckad och undrar vad det är som säger att det ska lyckas här.

De oroas av förhöjda föroreningar i marken och luften och anser att detta bör utredas mer. Den ökade trafiken på Kraftleden och Björnvägen kommer påverka de boende mycket. Hur går det ihop med kommunens miljötänk? Har kommunen en energi och klimatstrategi? Fossilbränslefri kommun 2050? Vart tog den utlovade bullerutredningen vägen? Den mätning som Sweco gjorts har inte utförts på plats utan ”bara uppskattats”. Som det är idag blir vi mycket störda av tung trafik och det har blivit värre sedan den nya rondellen byggts. De ser sig redan nu mycket störda av både trafik och allt oväsendet från återvinningen. Hur är det tänkt att Norra rondellen avfarten från E 18 ska klara all tilltänkt trafik?

Övergångsstället som gjorts är under all kritik för att det ska vara säkert måste det finnas trafikljus i alla fyra korsningar. Det måste finnas säker väg till skolor och andra aktiviteter. Det finns heller inga gång- och cykelvägar utefter Kraftleden vilket för Kraftleden trafikfarlig. Viktigt är att hastigheten på Björnängsvägen sänks till 30 km som i övriga kommunen.

Varför tittar man inte på alternativa lösningar närmre E 18? Varför undersöker man inte alternativet att bygga bostäder i området istället?

Svar:

Bedömningen av landskapsrummet och möjligheten att passa in byggnadens volym i landskapet kvarstår. Området kommer att planas ut vilket innebär att befintliga höjdparter kommer tas bort och lågpartierna kommer fyllas ut. Området kommer att sänkas och det är på den nya lägre plushöjden som den nya byggnaden kommer att placeras. Åtgärdsprogrammet som ska tas fram kommer också omfatta faktorer som landskapsbild och miljöpåverkan under byggtiden.

Strövområden kommer försvinna, men vissa naturområden kommer bevaras. Stigar i området planeras och uppföljning av detta ska ingå i åtgärdsprogrammet.

Inget tyder på att verksamheten skulle medföra markföroreningar som skulle överstiga några riktvärden. Utredning för dagvattnets påverkan på miljö kvalitetsnormerna har gjorts. De ökade utsläppen till luft från trafiken bedöms inte medföra att någon miljö kvalitetsnorm överskrids. Områdets logistiska fördelar med anslutning till tåg gör att miljö påverkan genom utsläpp kan minskas. Uppföljning av luftkvalitet kommer ske när logistikområdet är utbyggt i sin helhet.

Ingen ny bullerutredning har tagits fram efter Swecos utredning, daterad 2013-08-30. Avsikten med bullerutredningarna i planskedet är att undersöka hur den planerade verksamheten påverkar bullersituationen. En beräkning av framtida exploateringar görs alltid enligt teoretisk beräkningsmodell. Det som går att mäta på plats idag är den befintliga bullersituationen. Boende som redan idag upplever sig störas av buller kan ta kontakt med kommunens miljöavdelning. Genom Logistik Bålstas placering intill befintligt industri-spår och möjligheten till tågtransport bedöms förbrukningen av fossila bränslen och därmed även utsläpp bli mindre än vid placering på annan plats i kommunen.

Det finns inga kända kapacitetsproblem vid Bålstas norra trafikplats enligt uppgifter från miljö- och teknikförvaltningen (numera ligger trafikfrågor under tekniska avdelningen,

kommunstyrelsens förvaltning). Tillskottet av 250 lastbilar per dygn, det vill säga 500 fordonsrörelser per dygn, kommer att fördela sig i alla riktningar vid trafikplatsen, det vill säga i riktning till och från Stockholm samt i riktning till och från Enköping. Tillskottet av fordonsrörelser bedöms inte medföra köbildning.

Det framgår inte i yttrandet var övergångsstället som nämns ligger men planer finns på att förbättra trafiksäkerheten längs Björnnäsvägen och Kraftleden. Frågor som skyltad hastighet på väg är ingen detaljplanefråga. Hastighetsbegränsning av väg med kommunalt huvudmannaskap beslutas av utsedd nämnd i kommunen.

Alternativa placeringar har utretts i och med arbetet med den fördjupade översiktsplanen. Här pekas planområdet ut som den del i Björnbrö verksamhetsområde, som en fortsättning på Västerskog. Björnbrö-området är unikt i kommunen på grund av tillgången till industrispår. Det är också tillgången på industrispår, och därmed möjligheten till miljövänliga transporter, som gör området lämpligt och attraktivt för verksamheter att etablera sig här.

---

9. *Legio advokatfirma (bilaga nr 11)*

Legio advokatfirma yttrar sig med stöd av bilagd fullmakt i egenskap av ombud för berörda sakägare. Enligt 2 kap 8 § andra stycket kommunallagen får kommunen inte lämna understöd till enskilda näringsidkare. Avtal som reglerar ekonomi, ansvar och erforderlig markreglering skall träffas mellan Håbo kommun, Håbo Marknads AB och byggherren innan detaljplan antas. Fara föreligger för otillåtet understöd av kommunen. Kommunen måste klargöra omständigheterna och utreda om transaktionen är förenlig med kommunallagen.

I yttrandet påpekas också att kommunen åberopar ett strategiskt läge för logistikanläggningen. I grannkommunen Upplands-Bro finns en logistikpark under stark utbyggnad. Den föreslagna logistikanläggningen kommer således vara starkt konkurrensutsatt. Kommunens affärsrämsighet måste därför ifrågasättas.

Vidare påpekas i yttrandet att det till den önskade logistikbyggnaden tillkommer körytor och spårförbindelse. Om detta genomförs medför detta flertalet enskilda negativa konsekvenser för boende, natur, kultur, vatten, buller, luftmiljön och större vattensalamandrar. Längre bort mot Enköping, längs E18 och Mälarbanan finns stora områden som inte ligger inom eller i närheten till tätorten. Kommunen bör utreda om det är mindre ingripande att förlägga den planerade verksamheten till ett annat område längre bort.

Yttranden hänvisar till kompensationsåtgärder föreslås inom område A. Enligt Legios klienter är en privatperson lagfaren ägare till fastigheten för de föreslagna åtgärderna. Under sådana förhållanden kan kompensationsåtgärder inte utföras, varför negativ påverkan för den större vattensalamandern alltså föreligger.

Yttrandet tar även upp att det inom planområdet enligt riksantikvarieämbetet finns ett fåtal fornlämningar. Några av dessa klassas som fasta fornlämningar och åtnjuter skydd enligt kulturminneslagen. Vid tidigare förslag till detaljplan anges att kommunen efter tillstånd från länsstyrelsen kan få tillstånd att ta bort kulturminnena. Någon tillståndsansökan har inte gjorts, trots att två år förflutit.

Yttrandet tar upp utredningen gällande industribuller där kommunen har gjort beräkningar med stöd av Naturvårdsverkets riktlinjer för externt buller, råd och riktlinjer 1978:5. Genom Naturvårdsverkets beslut den 20 juni, NFS 2013:6 upphävdes 1978-års riktlinjer. Kommunens bullerutredning bär inte sannolikhetens prägel. Kommunens uppskattning av trafikintensitetens ökning torde vara för låg. Vidare stöder sig kommunen på obsoleta bestämmelser i sin beräkning av industribuller.

Den ökade trafikintensiteten medför en stor ökning av luftföroreningar i området. Kraftledens lutning medför att lastbilarna i synnerhet kommer att släppa ut hälsovådliga avgaser utöver vad som kan godtas.

Svar

Frågan om kommunallagen och markaffärer hanteras inte inom ramen för arbetet med detaljplanen. Kommunen gör bedömningen att affären genomförs i enlighet med gällande lagstiftning.

Kommunen tar fram en detaljplan men kommer inte driva en logistikanläggning. Det ligger inte inom det kommunala uppdraget. Kommunens affärsmässighet berör den affär som görs med Kilenkryss AB. Kilenkryss AB har bedömt området som intressant att utveckla för logistikanläggningar. Kilenkryss AB genomför affären och tar marknadsrisken.

Alternativa placeringar har utretts i och med arbetet med den fördjupade översiktsplanen. Här pekas planområdet ut som den del i Björnbrö verksamhetsområde, som en fortsättning på Västerskog. Björnbrö-området är unikt i kommunen på grund av tillgången till befintligt industrispår. Det är också tillgången på industrispår, och därmed möjligheten till miljövänliga transporter, som gör området lämpligt och attraktivt för verksamheter att etablera sig här.

Angående markägoförhållandena för område A i åtgärdsförslaget hänvisas till tidigare svar i granskningsutlåtelsen till Naturskyddsföreningen (se utlåtande 4) och bild 1. Område A har använts för att beskriva område som påverkas av åtgärder enligt det samråd som hållits med länsstyrelsen. Område 6 har använts för att markera ett område som identifierats vid fältbesök.

Tillstånd för borttagande av fornlämningar har sökts av byggherren Kilenkryss AB. Länsstyrelsen har efter utökad förundersökning (Länsstyrelsens dnr: 431-490-14) gett tillstånd att exploatera marken.

Skillnaden mellan de riktvärden för industribuller som används i bullerutredningen (Sweco 2013-08-30) och de senaste värdena från Naturvårdsverket (2015:4) är mycket små. Nivån på riktvärdena i decibel har inte ändrats, inte heller har den maximala nivån för momentana ljudnivåer ändrats. Tidsspännet har ändrats så att natt definieras som 22-06 till skillnad från tidigare 22-07. Detta kan inte antas påverka resultatet av bullerutredningen.

De ökade utsläppen till luft från trafiken bedöms inte medföra att någon miljö kvalitetsnorm överskrids. Områdets logistiska fördelar med anslutning till tåg gör att miljöpåver-

kan genom utsläpp kan minskas. Uppföljning av luftkvalitet kommer ske när logistikområdet är utbyggt i sin helhet, enligt den särskilda sammanställningen.

---

10. Personuppgifter skyddade (PuL) (bilaga nr 12)
Yttrande rubricerat "Överklagan Industribygge Björnbro".

Yttranden hänvisar till åtgärder inom området som skulle bekostas genom inkomsten av markförsäljning, och om inget markköp skedde skulle inte åtgärder utföras. De ifrågasätter hur kommunen då bygga en helt ny rondell på kraftleden, och påpekar att boende störs av detta när man har fönstren öppna.

De undrar varför logistikcenter inte byggs längre ifrån samhället och varför man tar in tung trafik i tätort? Detta går att bygga längre bort från samhället genom att bygga en ny påfart till E18 och koppla på järnvägen längre bort.

Yttranden påpekar att rapporten från Richard Malmström är ofullständig. Områden för övervintring för vattensalamandrarna har inte inventerats.

Vidare påtalar yttranden bristande trafiksäkerhet i området. Den enda vägen ut är en 15 m bred väg som kommer trafikeras av tunga lastbilar som även kommer störa med buller. Yttranden uppger att de redan nu störs av brandkårdens och fordon som ska upp till backen mot den nya rondellen. De känner att säkerheten inte kan garanteras när det gäller utfarten från Nyhagsvägen.

Svar

Då detaljplanen ännu inte är antagen och därmed inte har någon rättsverkan kan ingen överklagan göras. Överklagan kan göras först efter det att detaljplanen har antagits. Yttrandet kommer därför behandlas som ett granskningsyttrande. Genom att sakägaren har yttrat sig har denne rätt att överklaga detaljplanen när denna antagits. När detaljplanen har antagits av kommunfullmäktige kommer sakägare med kvarvarande synpunkter få information per brev om den fortsatta processen. För ytterligare information är du välkommen att kontakta kommunen.

Rondellen längs kraftleden har byggts inom genomförandet av detaljplan 395, Västerskogs industriområde, norra. Byggandet av rondellen har alltså inte skett i samband med arbetet med den här detaljplanen.

Alternativa placeringar har utretts i och med arbetet med den fördjupade översiktsplanen. Här pekas planområdet ut som den del i Björnbro verksamhetsområde, som en fortsättning på Västerskog. Björnbro-området är unikt i kommunen på grund av tillgången till industrispår. Det är också tillgången på industrispår, och därmed möjligheten till miljövänliga transporter, som gör området lämpligt och attraktivt för verksamheter att etablera sig här.

Rapporten från Rickard Malmström har kompletterats med inventeringar och underlag från Sweco. Områden för övervintring har inventerats. Samråd har hållits med länsstyrelsen gällande åtgärder som sedan har förts in i planbeskrivning, miljökonsekvensbeskriv-

ning och i den särskilda sammanställning som beskriver vilka åtgärder som ska följas upp.

Boende som redan idag upplever sig störas av buller kan rapportera detta till kommunens miljöavdelning.

Förbättringar för trafiksäkerheten planeras. Både Kraftleden och Björnängsvägen kommer förses med gång- och cykelväg, och övergångsställen kommer anläggas.

---

11. Personuppgifter skyddade (PuL) (bilaga nr 13)

De yttrande ifrågasätter bullerutredningens teoretiska analys starkt. Redan i nuläget upplever de att de har ökat vi fått ökat buller sedan rondellen togs i bruk. De föreslår att kommunen istället återupptar den tidigare tänkta vägdragningen som nämns i den fördjupade översiktsplanen och som även naturskyddsföreningen nämner. Tågtrafiken är idag störande och utökning av denna kommer ge mer störningar. De förutsätter att bullerplank genomförs. De efterfrågar även vilka åtgärder kommunen gör för att deras barn på ett säkert sätt ska kunna ta sig vidare via rondellen/kraftleden? Idag finns endast obebakade övergångsställen. Hur kommer man hantera de ökade utsläppen från last- och personbilar?

Svar

Swecos rapport grundar sig på välkända analysmetoder och bedöms av kommunen som ett bra underlag för detaljplanen. Vid planering är det riksdagens fastställda riktvärden för trafikbuller samt angivna utomhusriktvärden för externt industribuller som gäller och som verksamheterna har att förhålla sig till. Då riktlinjerna inte förväntas överskridas krävs inga åtgärder. Boende som redan idag upplever sig störas av buller kan rapportera detta till kommunens miljöavdelning.

En fördjupad översiktsplan anger en övergripande vision om i vilken riktigt planeringen ska och inte ses som en exakt dragning. Vid fortsatt utbyggnad enligt planprogrammet kommer infart längre söder ut än den ungefärliga sträckning som anges i den fördjupade översiktsplanen att krävas. Se även tidigare svar till naturskyddsföreningen (yttrande nr 4) angående alternativ vägsträckning.

De ökade utsläppen till luft från trafiken bedöms inte medföra att någon miljökvalitetsnorm överskrids. Områdets logistiska fördelar med anslutning till tåg gör att miljöpåverkan genom utsläpp kan minskas. Uppföljning av luftkvalitet kommer ske när logistikområdet är utbyggt i sin helhet.

---

12. Personuppgifter skyddade (PuL) (bilaga nr 15)

Yttrande vill överklaga förslaget och lämna synpunkter. Industrin intill boendet medför störningar som bidrar till försämrat välmående och minskad livskvalitet. Kommunen har inte visat förslag på åtgärder för buller. Miljöutsläppen kommer att öka och störning i samband höga ljud nattetid. Säkerheten när de och deras barn ska passera industrin varje dag. Skälen till överklagan är att det finns mer lämpade platser invid tågspår. Detta förslag skulle innebära sänkt värde på fastigheter.

Svar

Då detaljplanen ännu inte är antagen och därmed inte har någon rättsverkan kan ingen överklagan göras. Överklagan kan göras först efter det att detaljplanen har antagits. Yttrandet kommer därför behandlas som ett granskningsyttrande. Genom att sakägaren har yttrat sig har denne rätt att överklaga detaljplanen när denna antagits. När detaljplanen har antagits av kommunfullmäktige kommer sakägare med kvarvarande synpunkter få information per brev om den fortsatta processen. För ytterligare information är du välkommen att kontakta kommunen.

Vid planering är det riksdagens fastställda riktvärden för trafikbuller samt angivna utomhusriktvärden för externt industribuller som gäller och som verksamheterna har att förhålla sig till. Uppföljning av bullernivåer kommer att ske. Boende som redan idag upplever sig störas av buller kan ta kontakt med kommunens miljöavdelning.

De ökade utsläppen till luft från trafiken bedöms inte medföra att någon miljö kvalitetsnorm överskrids. Områdets logistiska fördelar med anslutning till tåg gör att miljöpåverkan genom utsläpp kan minskas. Uppföljning av luftkvalitet kommer ske när logistikområdet är utbyggt i sin helhet.

Förbättringar för trafiksäkerheten planeras. Både Kraftleden och Björnängsvägen kommer förses med gång- och cykelväg. Övergångsställen kommer anläggas.

Alternativa placeringar har utretts i och med arbetet med den fördjupade översiktsplanen. Här pekas planområdet ut som den del i Björnbro verksamhetsområde, som en fortsättning på Västerskog. Björnbro-området är unikt i kommunen på grund av tillgången till industrispår. Det är också tillgången på industrispår, och därmed möjligheten till miljövänliga transporter, som gör området lämpligt och attraktivt för verksamheter att etablera sig här.

Hur eller om fastighetens värde påverkas som en följd av förslaget till detaljplan kan idag inte fastställas.

-
13. Personuppgifter skyddade (PuL) *(bilaga nr 16)*
Yttranden anser att konsekvenserna av trafiken inte är tillräckligt utredda. Kommunen har dragit till med en minimisumma av ca 500 trafikrörelser/dag. Det stod att läsa tidigare att det kan förväntas 7500 trafikrörelser som en maxgräns till och från fastigheten. Detta ger en helt annan belastning på motorvägsavfarten. De önskar en ingående trafikanalys baserad på en trafikmätning som gäller max antal fordonsrörelser/dag. Analysen bör även innefatta utsläpp.

De är många som färdas på dessa vägar med bil/till fots/cykel. Den ökade trafikbelastningen som förslaget medför ökad risk för olyckor.

De anser att detaljplanen inte tar hänsyn till miljön med den hårda exploateringen som förslaget medför. De är många som nyttjar området idag för rekreation och avkoppling. Vad kommer hända med vatten från egenborrade brunnar? Det saknas en utredning på hur mycket föroreningar som går ner i marken vid ett eventuellt genomförande av planen.

De saknar en utredning av hur mycket buller som kommer att föras. Det är helt oacceptabelt att ljud kommer att föras på kvällar, helger och nätter. Det spelar ingen roll om den

ekvivalenta ljudnivån är under godkänd nivå. Idag har vi ett befintligt tågspår som avger ljud.

De saknar en utredning av hur liknande industriella fastigheter påverkar huspriserna i närområdet. Det saknas en tidplan för hur många år det kommer ta att bygga enligt detaljplanen.

Svar

Antalet 7500 fordon rörelser/dag utgår från att hela programområdet (enligt detaljplane-program för Björnbros verksamhetsområde/Logistik Bålsta) är utbyggt. 500 trafikrörelser/dag är baserat på denna siffra men gäller för detaljplanen för kvarter 3. Den trafikanalys som tidigare gjorts bedöms fullgod som underlag. De ökade utsläppen till luft från trafiken bedöms inte medföra att någon miljö kvalitetsnorm överskrids. Områdets logistiska fördelar med anslutning till tåg gör att miljöpåverkan genom utsläpp kan minskas jämfört med placeringar som enbart försörjs med biltransporter. Uppföljning av luftkvalitet kommer ske när logistikområdet är utbyggt i sin helhet, i enlighet med den särskilda sammanställningen.

Förbättringar för trafiksäkerheten planeras. Både Kraftleden och Björnängsvägen kommer förses med gång- och cykelväg. Övergångsställen kommer anläggas.

Strövområden kommer försvinna, men vissa naturområden kommer bevaras. Stigar i området planeras och uppföljning av detta ska ingå i åtgärdsprogrammet.

Närliggande brunnar bedöms inte påverkas av föroreningar vid genomförande av detaljplanen. Dagvatten ska tas hand om och renas inom planområdet, och där finns även möjligheter att hantera utsläpp. Både dagvattenutredning och en bedömning av dagvattnets påverkan på Mälaren har utförts och finns tillgängliga på kommunens hemsida.

Bullerutredning har utförts. Vid planering är det riksdagens fastställda riktvärden för trafikbuller samt angivna utomhusriktvärden för externt industribuller som gäller och som verksamheterna har att förhålla sig till. Uppföljning av bullernivåer kommer att ske. Både som redan idag upplever sig störas av Mäljarbanan och buller kan ta kontakt med kommunens miljöavdelning.

Hur eller om fastighetens värde påverkas som en följd av förslaget till detaljplan kan idag inte fastställas. En utredning av industriverksamhetens påverkan av huspriset blir mycket svårt att göra då priserna påverkas av det geografiska läget och flera andra faktorer utöver närheten till industriområde. Resultatet blir därmed spekulativt.

Genomförandet av planen beräknas ta fyra till fem år från det att detaljplanen vunnit laga kraft.

14.

Personuppgifter skyddade (PuL)

(bilaga nr 18)

De yttrande vill härmed överklaga detaljplanen för kvarter nr 3 Logistik Bålsta.

De anser att konsekvenserna av exploateringen innebär en allt för stor ljus- och bullerförorening. De störs redan idag av den befintliga verksamheten i Västerskog.

Ökning av transporter genom och intill Bålsta påverkar naturen. Kommunen kommer bidra med ökade utsläpp och sämre tillgång till ridvägar och strövområden.

Svar

Då detaljplanen ännu inte är antagen och därmed inte har någon rättsverkan kan ingen överklagan göras. Överklagan kan göras först efter det att detaljplanen har antagits. Yttrandet kommer därför behandlas som ett granskningsyttrande. Genom att sakägaren har yttrat sig har denne rätt att överklaga detaljplanen när denna antagits. När detaljplanen har antagits av kommunfullmäktige kommer sakägare med kvarvarande synpunkter få information per brev om den fortsatta processen. För ytterligare information är du välkommen att kontakta kommunen.

Vid planering är det riksdagens fastställda riktvärden för trafikbuller samt angivna utomhusriktvärden för externt industribuller som gäller och som verksamheterna har att förhålla sig till. Bullerutredningen visar att dessa riktlinjer inte överskrids. Uppföljning av bullernivåer kommer att ske. Boende som redan idag upplever sig störas av buller kan ta kontakt med kommunens miljöavdelning.

Valet av placering av Logistik Bålsta grundar sig på närheten till det befintliga stickspåret. Genom att en del av transporterna sker via tåg kan utsläppen minskas jämfört med om alla transporter sker med bil.

Strövområden kommer försvinna, men vissa naturområden kommer bevaras. Stigar i området planeras och uppföljning av detta ska ingå i åtgärdsprogrammet.

SAMMANFATTNING AV INKOMNA SYNPUNKTER UNDER PROCESSEN

Det finns en oro över hur planerad verksamhet kommer inverka på boendemiljön för de som bor i närområdet. Inkomna synpunkter behandlar lokaliseringen av verksamhetsområdet, trafikmängder och trafiksäkerhet, störning i form av buller och oljud, värdeminskning av fastigheter samt påverkan på miljö. Flertalet yttrande påpekar att åtgärder för större vattensalamader planeras på privat fastighet. Den utförda bullerutredningen ifrågasätts.

Ändringar gjorda efter dom i Mark och miljödomstolen

Planen antogs av kommunfullmäktige 2013-12-16, men överklagades till Länsstyrelsen och därefter Mark- och miljödomstolen som fann att den planerade exploaterings inverkan på fridlysta arter samt de kompensationsåtgärder som kan bli aktuella inte belystes i miljökonsekvensbeskrivningen. Domstolen beslutade därför att upphäva kommunens beslut att anta detaljplanen 2014-10-28.

Med anledning av domstolens beslut har kommunen gjort ett omtag i planprocessen för att belysa planens påverkan på större vattensalamander. Samråd har hållits med Länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, där ett antal skydds- och kompensationsåtgärder har föreslagits för att förhindra att salamanderpopulationen påverkas negativt av planens genomförande. Länsstyrelsen beslutade den 8 juni 2015 att detaljplanen inte kräver dispens enligt 4 § artskyddsförordningen på grund av påverkan på större vattensalamander. Det gäller under förutsättning att de åtgärder som har föreslagits genomförs.

Planbeskrivning och miljökonsekvensbeskrivning har reviderats utifrån Länsstyrelsens beslut. Ändringar har införts i beskrivning av planförslaget (skydds- och kompensations-åtgärder för större vattensalamander beskrivs), och i avsnittet om konsekvenser avseende naturmiljö (avsnitt om större vattensalamander har lagts till). Plankarta och illustrationsplan har inte ändrats sedan antagandet.

Ändringar gjorda efter granskningen

Grundkartan i plankartan har uppdaterats. Symboler i kartan har uppdaterats. Plangränsen har justerats att inte längre innefatta del av Björnängsvägen som redan idag omfattas av plan 395, Västerskogs industriområde, norra.

KVARSTÅENDE SYNPUNKTER

Nedan följer en sammanställning av de sakägare som vars synpunkter under samrådsskedet och granskningsskedet inte har blivit tillgodosedda i det förslag till detaljplan som för fram till antagande.

Sakägare med besvärsrätt

Naturskyddsföreningen Håbo
Personuppgifter skyddade (PuL)

Synpunkt inkom under samrådet och granskningen
Synpunkt inkom under granskningen
Synpunkt inkom under granskningen
Synpunkt inkom under samrådet och granskningen
Synpunkt inkom under samrådet och granskningen
Synpunkt inkom under samrådet och granskningen
Synpunkt inkom under granskning
Synpunkt inkom under samrådet och granskningen
Synpunkt inkom under granskningen
Synpunkt inkom under samrådet och granskningen
Synpunkt inkom under samrådet och granskningen
Synpunkt inkom under granskningen

Detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige för antagande enligt 5 kap 27 § plan och bygglagen (2010:900).

Bålsta oktober 2015

Märit Olofsson Nääs
Tf. Plan och utvecklingschef

Emma Zetterman
Planarkitekt

Bilaga:
Inkomna yttranden under granskningstiden

NORMALT PLANFÖRFARANDE

PBL 2010: 900

Detaljplan för

Dp 419

Kvarter nr 3 Logistik Bålsta

15 november 2013, reviderad 2 juli 2015

(omfattande del av fastigheterna Skörby 5:1, Lundby 2:1 m.fl.)

Håbo kommun, Uppsala län

ANTAGANDEHANDLING

PLANBESKRIVNING

HANDLINGAR

Plankarta med bestämmelser
 Illustrationskarta
 Planbeskrivning
 Samrådsredogörelse
 Granskningsutlåtande
 Behovsbedömning
 Miljöbedömning
 Miljökonsekvensbeskrivning
 Dagvattenutredning Björnbro
 Utredning av väg- och trafikbuller samt externt industribuller
 Översiktlig miljöteknisk markutredning av fastigheterna Bålsta 3:356 och Brunna1:12 i Bålsta, Håbo kommun
 PM Kompletterande bedömning av dagvattnets påverkan på föroreningshalterna i Mälaren
 Grundkarta
 Fastighetsförteckning
 Detaljplaneprogram för Björnbro verksamhetsområde/Logistik Bålsta

BAKGRUND OCH UPPDRAG

Beslut om planuppdrag togs 2013-02-04. Eftersom beslutet togs efter den 2 maj 2011 handläggs detaljplanen enligt nya plan- och bygglagen.

Kommunens beslut att anta detaljplanen för Kvarter nr 3, Bålsta logistik, överklagades till Mark- och miljödomstolen som fann att den planerade exploateringen inverkan på fridlysta arter samt de kompensationsåtgärder som kan bli aktuella inte belystes i miljökonsekvensbeskrivningen. Domstolen beslutade därför att upphäva kommunens beslut att anta detaljplanen. Med anledning av domstolens beslut har kommunen gjort ett omtag i planprocessen för att belysa planens påverkan på större vattensalamandrar.

**PLANENS SYFTE
OCH HUVUDDRAG**

Syftet med detaljplanen är att inom det blivande verksamhetsområdet Björnbrö, i enlighet med den fördjupade översiktsplanen för Bålsta tätort, planlägga ca 30 ha skogs- och ängsmark för industriell verksamhet. Enligt de uppgifter som finns för närvarande har Kilenkrysset AB för avsikt att köpa marken från Håbo kommun för att där uppföra en stor lager/logistikbyggnad på ca 88.000 m² och med tillhörande körytor för lastbilar. Spårförbindelse ska anordnas till det befintliga industrispår som trafikeras av Benders AB, för att kunna ta in fullstora gods-/cargotåg till tomtplatsen och byggnaden.

Etableringen kräver avjämning av marken med både fyll- och sprängningsarbeten då byggnaden, den körbara delen av tomtplatsen samt spårförbindelsen kräver höjdsättning till i princip en enda plushöjd. Tomtplatsen är tänkt att anslutas till en första etapp av en sydlig ringled/huvudgata i Bålsta genom förlängning av befintliga Björnängsvägen väster ut. Området utgörs idag av skogs- och ängsmark och är oexploaterat.

**FÖRENLIGT MED 3, 4
OCH 5 KAP MB**

Förslaget till detaljplan är förenligt med miljöbalkens (MB) 3 kap som gäller lämplig användning av mark och vattenområden samt 5 kap som gäller miljö kvalitetsnormer för utomhusluft, omgivningsbuller och vattenförekomster. Något riksintresse enligt 4 kap berörs inte.

PLANDATA

Planområdet är beläget i den norra delen av Bålsta, strax nordväst om Västerskogs företagspark. Planområdet omfattar delar av fastigheterna Skörby 5:1, Lundby 1:3 och 2:1, Brunna 1:9 samt Bålsta 3:356 och 1:614.

Läge**Areal**

Planområdets areal är ca 35,4ha.

Markägoförhållanden

All mark inom planområdet ägs av Håbo Marknads AB och Håbo kommun.

**TIDIGARE
STÄLLNINGSGIVNINGAR**

Översiktliga planer

Detaljplanen överensstämmer med intentionerna i den fördjupade översiktsplanen för Bålsta tätort (FÖP), antagen 2010-06-14. I denna är området Björnbrö utpekat som ett verksamhetsområde och en ny vägförbindelse från Björnängsvägen söder ut till Viby är också påvisad. Planeringsinriktningen i den fördjupade översiktsplanen är att utveckla nya verksamhetsområden så att fler Bålstabor kan få möjlighet att arbeta på hemmaplan genom att tillskapa verksamhetsområden med bra skyltläge utmed E18 och goda logistikförutsättningar.

Riksintressen

Planområdet omfattas inte av något riksintresse men berör Mälarbanan och E18 som är av riksintresse för kommunikationer. För bedömning av planförslagets påverkan på riksintresse för kommunikationer se avsnittet Trafik.

Program

Detaljplanen har föregåtts av ett planprogram som omfattar hela Björnbrö verksamhetsområde. Planprogrammet har varit föremål för samråd. Kommunstyrelsen godkände planprogrammet, 2013-04-08.

Detaljplaner, områdesbestämmelser och förordnanden

Stora delar av planområdet är inte detaljplanelagda men i öster omfattas en mindre yta av detaljplan för Brandstation, övningsområde samt mottagningsstation för el (Dpl 242) samt detaljplan för Västerskogs industriområde, norra (Dpl 395). Den först nämnda detaljplanen vann laga kraft 1992-02-14 och hade en genomförandetid på 10 år. Den sist nämnda detaljplanen vann laga kraft 2012-12-14 och har en genomförandetid på 15 år.

Strandskydd

Befintliga diken i åkerlandskapet omfattas inte av något strandskydd.

Behovsbedömning om betydande miljöpåverkan

Enligt svensk lag ska konsekvenserna av en detaljplan beskrivas när de kan leda till betydande påverkan på miljön (4 kap 34 § plan- och bygglagen). Miljökonsekvensbeskrivningen används för att få en helhetssyn av den påverkan en plan kan få på miljön, hälsan och hushållningen av resurser.

En behovsbedömning syftar till att bedöma om det finns behov av att en detaljplan ska miljöbedömas och en miljökonsekvensbeskrivning upprättas. En behovsbedömning av detaljplanen har gjorts.

Förslag till beslut om det finns behov för att göra en miljökonsekvensbeskrivning ska skickas till länsstyrelsen för samråd. Samråd har skett med länsstyrelsen om behovsbedömning, se länsstyrelsens yttrande 2013-02-26. Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning att rubricerad detaljplan kan antas medföra en betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap 11 § miljöbalken, och i förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (1998:905) samt 4 kap 34 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900). Länsstyrelsen har efter samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken den 8 juni 2015 meddelat beslut om att detaljplanen inte kräver dispens enligt 4 § artskyddsförordningen på grund av påverkan på arten större vattensalamander. Det gäller under förutsättning att de i ansökan föreslagna skydds- och kompensationsåtgärderna utförs på så sätt och i den omfattning som har beskrivits i ansökan.

Kommunala beslut i övrigt

Håbo kommun har en energi- och klimatstrategi (Fossilbränslefri kommun 2050) som innebär att klimatbelastningen ska minska i kommunen. De tre prioriterade områdena är:

- Minska utsläppen från transportsektorn
- Minska den totala energianvändningen
- Producera förnyelsebar energi lokalt

Givet att behovet av distributionsanläggning för dagligvaror måste tillgodoses i regionen, bidrar den föreslagna lokaliseringen till att minska utsläppen från transportsektorn. För detta talar möjligheten att ansluta det nya kvarteret för industri och lager med ett järnvägsspår för godstrafik. Järnvägsspåret innebär att stora mängder gods kan fraktas på järnväg i stället för med lastbil på väg. Lokaliseringen nära Bålsta tätort, den planerade utbyggnaden av gång- och cykelvägar samt en på sikt förbättrad kollektivtrafik ger besökare och arbetstagare möjlighet att gå, cykla eller åka kollektivt till arbetet istället för i egen bil. Minskat resande och minskade transporter på väg bidrar till att minska utsläppen av fossila ämnen från transportsektorn.

Byggnadens energianvändning kommer att understiga de energinivåer som BBR anger, enligt uppgifter från byggherren, Kilenkryset AB. Någon lokal produktion av energi planeras inte eftersom de kylmaskiner som behövs för verksamheten i byggnaden alstrar tillräcklig överskottsenergi i form av värme utom vid ett fåtal tillfällen per år.

FÖRUTSÄTTNINGAR, FÖRÄNDRINGAR OCH KONSEKVENSER

Natur

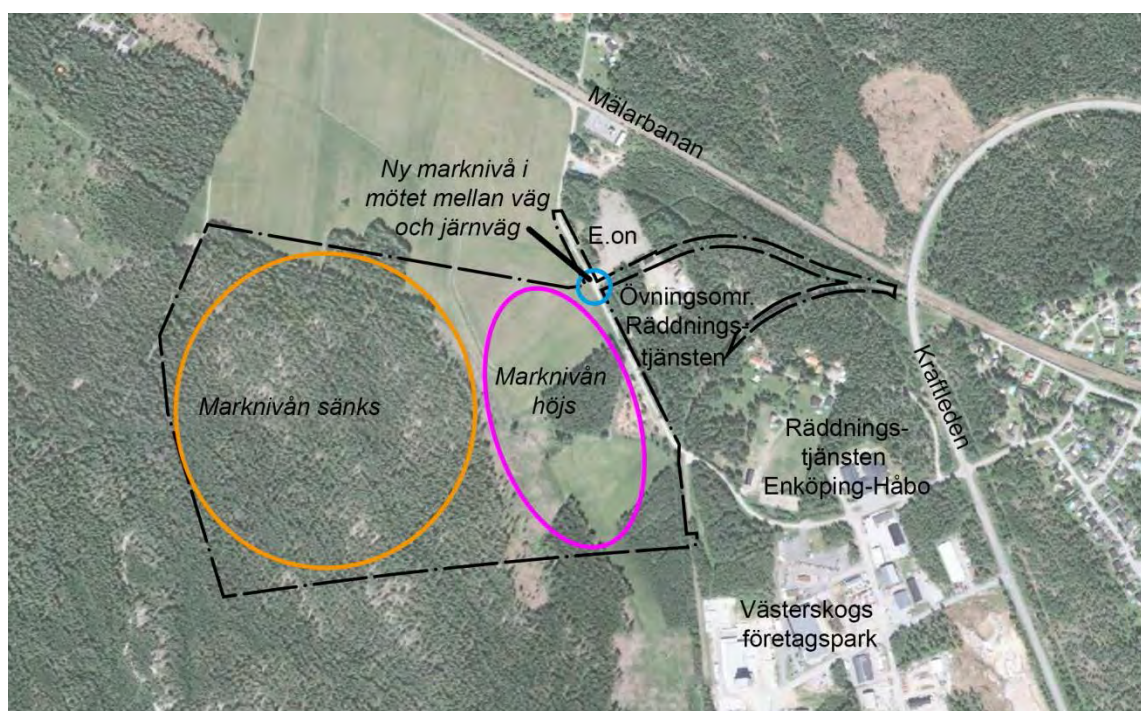
Mark och vegetation

Terrängen inom planområdet består i den västra delen av ett höglänt parti som är bevuxet med barrblandskog och i den norra och östra delen av åker- och ängsmark, samt ungskog.

Vid den naturvärdesinventering som genomfördes i Björnbrö under 2012 är så gott som hela planområdet oklassat vilket innebär att området bedöms ha låga naturvärden. Ett mindre aspbestånd i den nordvästra delen av planområdet bedöms ha visst naturvärde, klass 3 i naturvärdesinventeringen. Vid en exploatering kommer detta bestånd troligtvis behöva tas bort. Området skyddas inte i detaljplanen.

En exploatering av tomten med en större byggnad för lager och logistik med tillhörande körytor samt ett industrispår kräver en avjämning av marken med både fyll- och sprängningsarbeten till i princip en enda plushöjd. Nivån bestäms av de förutsättningar som det nya järnvägsspåret för gods ger (anslutningspunkt till Mälärbanan samt spärgeometrin). Där spåret korsar befintliga Björnängsvägen bör nivån ligga på cirka +35,0 meter, vilket är cirka 1 meter högre än vägens nuvarande nivå. Från korsningspunkten kan spåret stiga med cirka 1,6 meter innan det måste plana ut.

Den nya marknivån, till följd av järnvägsspåret och exploateringen på kvartersmark, påverkar höjdsättningen av den nya lokalgatan i nordsydlig riktning, infarten till Brunna 1:12 (E.on) samt angränsande områden.

Flygfoto med markering som visar planerad förändring av marknivån

Den gröna struktur som sparas inom det planerade Björnbros verksamhetsområde är lokaliserad utanför pågående detaljplaneområde och består av flikar med befintlig skogsmark och befintliga promenadvägar. Inom pågående detaljplan kommer grönstrukturen bestå av en grön yta som skapas längs med Björnängsvägen (detaljplanen reglerar att 20% av marken ska utgöras av plantering), mindre områden mot angränsande kvarter och lokalgator som ska planteras med träd och buskar samt huvudgatan, förlängningen av Björnängsvägen väster ut, som föreslås planteras med en enkelsidig trädallé.

Större vattensalamander

En mindre population av större vattensalamander finns i planområdets närhet (ca 250 meter öster om). Föreslagen exploatering påverkar inte lekvatten eller tillgång till övervintringsområden. Inom område för angränsande, befintlig detaljplan (Dp 242) vidtas skydds- och kompensationsåtgärder enligt beslut från länsstyrelsen den 8 juni 2015, med syfte att förbättra möjligheten att populationen lokalt ska få god bevarandestatus samtidigt som spridningsvägar säkerställs. Genomförande av åtgärderna kommer att åligga byggherren och regleras i exploateringsavtal eller motsvarande avtal med Håbo kommun.

Landskapsbild

Föreslagen exploatering påverkar landskapsbilden i stor omfattning. Området omvandlas från ett skogslandskap till ett öppet och storskaligt rum med storskalig bebyggelse. Planerad byggnation kommer synas väl i landskapet, speciellt från norr.

Geotekniska förhållanden

En översiktlig geoteknisk markundersökning har under 2012 genomförts för den del inom planområdet som utgörs av åkermark. Åkermarkens plusnivåer varierar mellan +30,5 – +33,0 meter. Jordlagerföljden från markytan och nedåt består av 0,5-1 meter torrskorpelera (tjällyftande jordart), därefter kommer lera/siltig lera vars lagertjocklek bedöms variera mellan 7-16 meter. Under leran har 0-4 meter siltjord påträffats.

Baserat på den översiktliga geotekniska markundersökning rekommenderas att de byggnadsdelar som sträcker sig ut över lerområden pålas ner till fast botten. Större bankuppfyllnader för järnvägar och vägar bör grundläggas på en grundförstärkt terrass med exempelvis kalkcementpelare.

Vid schaktningsarbeten i lös lera skall försiktighetsåtgärder med hänsyn till eventuella skred tas.

Ytvatten, Grundvatten och Högt vattenstånd

Planområdet består av ett par höjdparter i den västra delen (+38-+45 meter) och mer låglänt mark i den östra delen (cirka +31 meter). De naturliga förutsättningarna innebär viss avrinning till åkermarken i öster jämsides med naturlig infiltration. I samband med att stora ytor kommer att hårdgöras kommer andelen dagvatten som måste tas omhand att öka.

Grundvattenyta har, i samband med de geotekniska markundersökningarna, uppmätts cirka 0,5-1 meter under markytan.

Planområdet ligger ovanför +30,5 meter i Rikets höjdsystem 1900 (RH00). Rekommendationerna i klimat- och sårbarhetsutredningen är att ny bebyggelse inte bör ligga under +2,3 meter. Området bedöms därför inte riskera översvämning vid höga vattenstånd.

Förorenad mark

En översiktliga miljötekniska markundersökningen har utförts inom fastigheterna Bålsta 3:356 och Brunna 1:12. Låga halter av metaller har påträffats i de analyserade jordproverna men nivåerna, undantaget kobolt, ligger under Naturvårdsverkets riktvärden för känslig markanvändning. Den uppmätta halten för kobolt ligger inom laboratoriets osäkerhetsgräns. De analyserade jordproverna från fastigheterna klassas under riktvärdet för känslig markanvändning (KM).

Analysresultatet för grundvatten visar på låga halter av PFOS (perfluoroktansulfonat) och PFOA (perfluoroktansyra). De uppmätta halterna är låga. Det finns i dagsläget inga gränsvärden för dessa ämnen.

Då det endast är en översiktlig miljöteknisk markundersökning som utförts kan det inte uteslutas att det förekommer föroreningskoncentrationer punktvis på platser som inte har provtagits. Men mot bakgrund av erhållna resultat finns det inget som tyder på att mark och grundvatten skulle vara förorenade i sådan omfattning att de utgör några konsekvenser till omgivande grundvatten.

Vid alla typer av markarbeten inom fastigheterna Bålsta 3:356 och Brunna 1:12 ska föroreningssituationen beaktas och vid behov ska erforderliga skyddsåtgärder vidtas. Vid eventuella schaktarbeten inom ovan nämnda fastigheter ska personal på plats vara uppmärksam på att det kan finnas förhöjda halter av föroreningar i marken. Schaktmassorna från fastigheterna Bålsta 3:356 och Brunna 1:12 ska inte användas på annan plats utan föregående kontroll av föroreningshalten. Förorenade massor ska omhändertas på ett miljöriktigt sätt.

Den som äger eller brukar en fastighet och upptäcker en förorening är skyldig att underrätta tillsynsmyndigheten om föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa och/eller miljön. Schakt i förorenad mark är anmälningspliktig. Anmälan lämnas in till den lokala tillsynsmyndigheten i god tid innan arbeten ska påbörjas.

Radon

Stora delar av Håbo kommun utgör högriskområde för markradon då markförhållandena till stora delar utgörs av grusåsar eller sprickiga bergarter. Marken i planområdet utgörs av lera och berg. Arbetsmiljöverkets föreskrifter anger gränsvärdet 400 Bq/m³ för arbetsplatser. Ny bebyggelse bör utföras radonsäkert såvida radonundersökning inte påvisar annat.

Fornlämningar

Under 2012 genomfördes en arkeologisk utredning samt en tilläggsinventering för området Brunna-Björnbrö. Utredningarna visar att det i den västra delen av planområdet finns flera fornlämningar i form av färdvägar och en hägnad. Centralt i området finns också ett gränsmärke. Under 2013 genomfördes också en särskild arkeologisk utredning för att undersöka ett tidigare påvisat ett möjligt boplatsläge (längs huvudgatans sträckning). Utredningen visade att det inte funnits någon boplats vid det aktuella läget. Vid en exploatering av området kommer fornlämningarna behöva tas bort. Det krävs tillstånd från Länsstyrelsen för att få ta bort fornlämningarna.

Bebyggelseområden

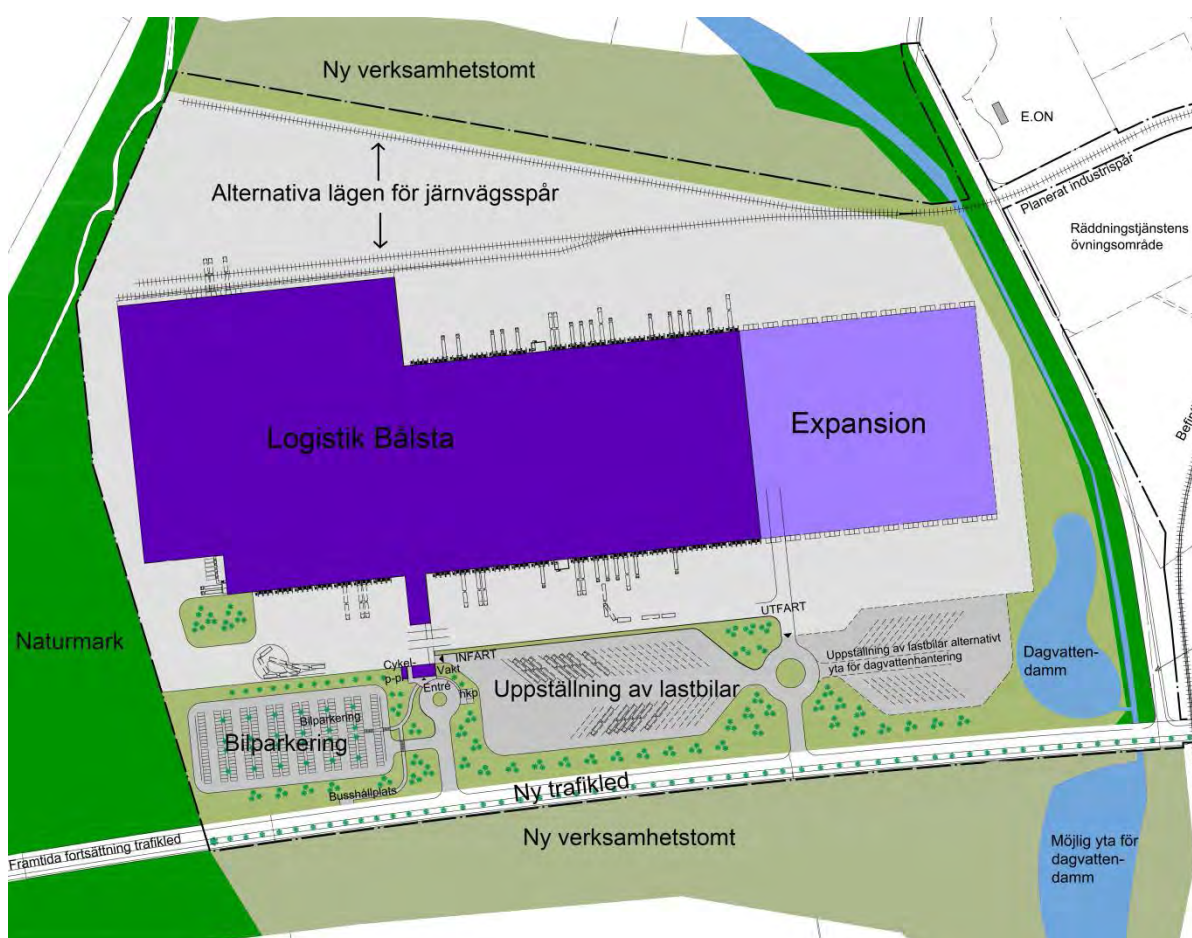
Bostäder

Det finns inga bostäder inom planområdet. Närmsta bostadsområde, Skörby, ligger cirka 600 meter söder om planerad industrifastighet. Enstaka bostadshus finns inom Nyhagen, cirka 180 meter öster om planområdet samt cirka 300 meter nordväst om planområdet i Apallboda.

Arbetsplatser, övrig bebyggelse

Planområdet ingår i ett större område där processen med att omvandla naturmark till ett område för verksamheter (Björnbros verksamhetsområde) pågår. I öster gränsar planområdet till befintligt verksamhetsområde, Västerskogs företagspark. Här finns bland annat Räddningstjänsten Enköping-Håbo, E-on, Benders AB, Combimix och UAMS AB med flera lokaliserade.

Planområdets markanvändning kommer vara industri och lager. Detaljplanen anger ett exploateringsstal på 0.5 vilket innebär att det kan uppföras byggnader om totalt cirka 150 000kvm. Detaljplanen tillåter en högsta byggnadshöjd på 30 meter, förutom en smal remsa mot norr där högsta byggnadshöjd är 20 meter. Inom en 60 meter bred yta längs med nya Björnängsvägen tillåts endast skärmtak, komplementbyggnader och nätstationer att uppföras.

Karta: Situationsplan över kvarter nr 3

Den planerade verksamheten utgörs av en större lager och logistikanläggning om cirka 88 000kvm. En möjligt framtida expansion om ytterligare 25 000kvm finns också planerad. Byggnaden kommer att placeras med långsidan mot den nya Björnängsvägen. Byggnadskroppen bör gestaltningsmässigt delas upp i flera tydliga volymer och med lägre partier som förstärker de horisontella linjerna. Detaljplanen medger dock en högsta byggnadshöjd på 30 meter för större delen av fastigheten. Då det är en stor byggnad och för att fasaderna inte ska upplevas som enformiga och stereotypa bör fasader ges skiftningar i struktur, material och/eller färg. Byggnaden kommer att omgärdas av hårdgjorda ytor för trafik. För att skapa en säker miljö för anställda och besökare kommer en gångförbindelse ovan mark anläggas som förbinder entrén med byggnaden.

En fullt utbyggd anläggning och en verksamhet som är i full gång beräknas sysselsätta cirka 700 personer.

Bild: Fotomontage som visar den planerade anläggningen i landskapet

Då nya Björnängsvägen på sikt kommer utgöra tillfart till bostadsområden längre väster och söder om Björnbros verksamhetsområde är det av stor betydelse hur området upplevs av förbipasserande på nya Björnängsvägen. Detaljplanen har därför försetts med bestämmelser om att fasader som vänder sig mot huvudgata ska utformas med särskild omsorg samt att marken längs med nya Björnängsvägen ska ges ett prydligt och ordnat intryck och därför inte får användas för upplag eller förvaring. Skyltar på kvartermark får endast göra reklam för inom området existerande verksamheter och ska vara fasta.

Tillgänglighet

För att ordna en säker och trygg trafikmiljö för oskyddade trafikanter planeras nya Björnängsvägen förses med trottoar och separat gång- och cykelväg. Passager anläggs i punkter där många naturligt väljer att korsa vägen.

Bebyggelsens utformning ska säkerställa en god tillgänglighet till byggnaders entréer, gång- och cykelvägar och friytor enligt gällande lagstiftning.

Skyddsrum

Området ingår inte i någon skyddsrumsort.

Friytor*Rekreation och naturmiljö*

Planområdet innehåller inga naturområden eller ytor för rekreation. Enligt planprogrammet för Björnbros verksamhetsområde/Bålsta Logistik så kommer ett större sammanhängande naturområde med befintliga stigar att genomkorsa verksamhetsområdet i nordsydlig riktning. Naturområdet kommer utgöra rekreationsområde för närboende samt arbetstagare i området.

Gator och trafik*Gatunät*

Västerskogs företagspark och det planerade verksamhetsområdet Björnbros angörs från E18 via Kraftleden. Kraftleden är utformad som en industrigata utan trottoarer och övergångsställen. Gatan har en skyltad hastighet på 70km/h. Planer finns på att förbättra gestaltningen och öka framkomligheten för oskyddade trafikanter på Kraftleden bland annat genom att en gång- och cykelväg anläggs på östra sidan om Kraftleden, passager för oskyddade trafikanter samt en cirkulationsplats där Björnängsvägen ansluter till Kraftleden. Cirkulationsplatsen avses även leda till en jämnare och lägre hastighet på gatan. Nedan visas antal fordon per vardagsmedelsdygn på Kraftleden och Björnängsvägen. Andelen tung trafik (lastbil med eller utan släp) är 13% på de båda vägarna.

Utbyggnaden av nya Björnängsvägen väster ut innebär att vägen, och därmed trafiken på nya Björnängsvägen, kommer att korsa befintligt järnvägsspår till Benders verksamhet i plan. Kontakt kommer att tas med Trafikverket för beslut om skyddsnivån på plankorsningen.

Karta: Blå siffror visar vardagsmedelsdygnstrafik år 2011.

Transporter med gods till och från den planerade verksamheten beräknas ske med tåg och lastbil. Huvuddelen av transporter till anläggningen sker med 1 fullstort tåg/dag (ett fullstort tåg på 700 meter motsvarar cirka 36 trailers med lastbil). Med samma tåg som ankommer anläggningen sker också utleverans av gods. Transporter med gods till och från anläggningen på tåg kommer att ske under lågtrafiktid. Transporter från anläggningen sker förutom med tåg också med cirka 250 lastbilar/dag, det vill säga cirka 500 fordonsrörelser per dag med lastbil. Dessa transporter kommer trafikera nya Björnängsvägen, Kraftleden och E18. Trafiken till området består också av personbilstrafik, cirka 150-200 personbilar per dag, som genereras av anställda. Utöver detta tillkommer kollektivtrafiken.

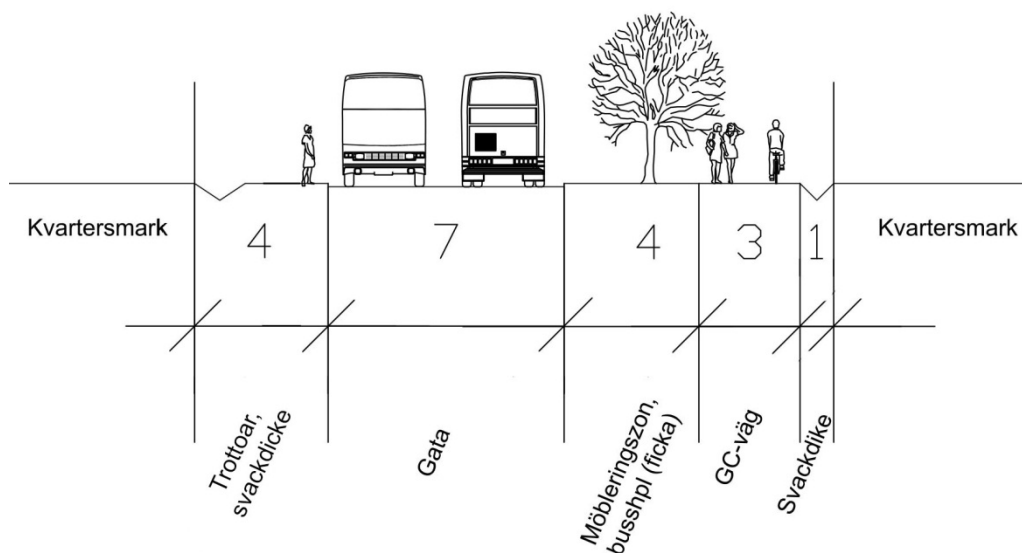
Påverkan på Mäljarbanan av förslaget till detaljplan bedöms som ringa då det är en så liten andel godståg samt att godstågen kommer trafikera banan under lågtrafiktid. E18 bedöms ej heller påverkas negativt till följd av förslaget till detaljplan då tillskottet av fordonsrörelser är så pass litet (cirka 500 fordonsrörelser per dag med lastbil) jämfört med dagens trafikmängder på E18 (cirka 22 100 fordon per dygn väster om trafikmotet och cirka 22 580 fordon per dygn öster om trafikmotet). Den uppkomna trafiken kommer troligtvis att fördelas relativt jämt mellan östlig respektive västlig riktning på E18 och det finns inga kända kapacitetsproblem vid Bålstas norra trafikplats.

Planerad anläggning förutsätts också bli väl försörjd med kollektivtrafik, men viss personbilstrafik kommer att tillkomma till ovan nämnda siffror. Men då fler arbetstillfällen skapas lokalt i Bålsta till följd av anläggningen finns möjlighet att utpendlingen mot Stockholmsområdet minskar. Anläggningen kan bidra till att minska personbilstrafiken på E18.

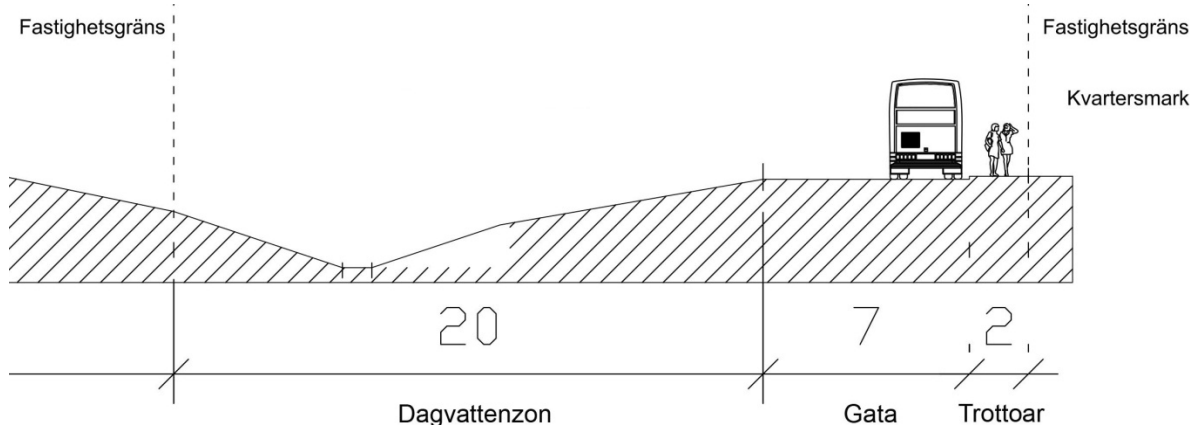
Den framtida trafikmängden på gatorna, nya Björnängsvägen och Kraftleden, har bedömts översiktligt i samband med upprättandet av Planprogram för Björnbroområdet verksamhetsområde. Siffrorna är mycket osäkra, eftersom såväl lokaliseringstakt och omfattning av nya verksamheter i Björnbroområdet som utbyggnaden av nya bostäder väster därom inte kan preciseras. Den planerade Björnängsvägen samt omgestaltningen av Kraftleden ges en utformning som bedöms klara framtida beräknade trafikmängder.

Nya Björnängsvägen föreslås få en gatusektion som redovisas i följande figur. Ett 19 meter brett utrymme krävs.

Bild: Gatusektion, 19 meter bred, för nya Björnängsvägen (huvudgata i detaljplanen)

Den befintlig Björnängsvägen som ansluter till Vallalundavägen i norr kommer få en ny dragning genom det planerade verksamhetsområdet och en ny anslutning till nya Björnängsvägen strax väster om Nyhagen och Västerskogs företagspark. Gatan ges en gatubredd på 7 meter och förses med en två meter bred trottoar på östra sidan. Se gatusektion nästa sida. Kvarvarande mark, 20 meter, mellan lokalgata och planerad anläggning, kvartersmark, planeras att användas för dagvattenhantering.

Bild: Gatusektion för ny lokalgata (del av befintliga Björnängsvägen) och dagvattenstråk, 29 meter bred

Gång- och cykeltrafik

I Bålsta finns ett väl utbyggt gång och cykelvägnät mellan bostadsområden. I samband med genomförandet av den planerade omgestaltningen av Kraftleden kommer gatan att förses med gång- och cykelväg på gatans östra sida samt förses med övergångsställen. Västerskogs företagspark nås idag via befintlig gång- och cykelväg från bostadsområdet Skörby i söder. Det planerade verksamhetsområdet kommer att ansluta till befintligt och planerat gång- och cykelvägnät i samband med utbyggnaden av nya Björnängsvägen. Nya Björnängsvägen kommer att förses med trottoar samt separat gång- och cykelväg för att skapa god tillgänglighet och en trygg trafikmiljö för de oskyddade trafikanterna. Övergångsställen kan anläggas i naturliga korsningspunkter.

Kollektivtrafik

Västerskogs företagspark kollektivtrafikförsörjs av UL med busslinje 310. Busslinjen har en turtäthet på en tur i timmen på morgon och kväll och varannan timme på dagtid. Närmsta busshållplats är lokaliserad vid Räddningstjänsten Enköping-Bålsta, cirka 300 meter öster om planområdet.

I samband med att Björnbros verksamhetsområde byggs ut finns behov av att se över linjesträckningarna för kollektivtrafiken. Målet ska vara att förse Björnbros verksamhetsområde med så god kollektivtrafik (hög turtäthet och närhet till busshållplats) så att de som arbetar i området väljer att åka kollektivt istället för bil till arbetet.

Parkering, varumottag och utfarter

Angöring för bilister och transporter med lastbil sker från nya Björnängsvägen i söder. Detaljplanen reglerar inte exakt placering av in- och utfarter utan detta avgörs i samband med bygglov. Tomten kan anslutas med ett järnvägsspår för godstrafik vilket innebär att varor kan transporteras på järnväg.

Parkeringsplatser ordnas på kvartersmark. Parkeringsplatser för besökare och arbetstagare samt för lastbilar som väntar på sin tur vid lastning och lossning planeras att anläggas i området utefter nya Björnängsvägen.

Järnvägstrafik

Redan i dagsläget finns ett befintligt järnvägsspår som går utefter västra kanten på Västerskogs företagspark och som leder fram till Benders AB. Järnvägsspåret trafikeras av Benders AB men enligt avtal finns möjlighet att ansluta fler godsspår till spåret. Delar av befintligt godsspår får förbättrat planstöd i nu pågående detaljplan.

I samband med utbyggnaden av Björnbros verksamhetsområde planeras kvarter 3 försörjas med ett nytt järnvägsspår för godstrafik. Järnvägsspåret ansluter till befintlig växel till Mälärbanan. Utbyggnaden av järnvägsspåret medför att delar av Räddningstjänstens övningsområde inom fastigheten Bålsta 3:356 tas i anspråk samt att markens nivåer behöver anpassas till rekommenderade lutningar för järnvägsspår för tung godstrafik.

Störningar

Industribuller

Vid nyetablering av verksamheter gäller nedan angivna utomhusriktvärden för externt industribuller (se även Riktlinjer för externt industribuller, Råd och Riktlinjer 1978:5, Naturvårdsverket). Till verksamhet räknas även utrustning som alstrar buller då annan verksamhet ej bedrivs, exempelvis fläktar. Trafikbuller som uppstår på industritomten betraktas som industribuller och/eller beräknas in i ljudnivån från industrin.

Områdesanvändning	Ekvivalent ljudnivå, dBA			Högsta ljudnivå, dBA-läge "FAST"
	Dag kl. 07-18	Kväll kl. 18-22 samt söndag och helgdag kl. 07-18	Natt kl. 22-07	Momentana ljudnattetid kl. 22-07
Arbetslokaler för ej bullrande verksamheter	60	55	50	-
Bostäder och rekreationsytor i bostäders grannskap samt utbildningslokaler och vårdbyggnader	50	45	40 (Ej bildningslokaler)	55

Buller som kan uppstå från anläggningen och som bedöms kan påverka omgivningen lokalt är interna och externa transporter samt temperaturaggregat på lastbilar och tåg.

Genomförda beräkningar på industribuller visar att verksamheten uppfyller Naturvårdsverkets riktvärden vid närmsta bostad för samtliga beräkningsfall. Detta under förutsättning att driften av fordon som hanterar logistiken internt (reachstacker och terminaltruck) inte är i drift mer än maximalt 3h 30 min (38%), vardera under nattetid klockan 07-22 på den norra sidan av verksamheten. Beräkningen är gjord utifrån dagens förutsättningar och nivåer på fordon.

Trafikbuller

Riksdagen har i infrastrukturpropositionen 1996/97:53 fastställt de riktvärden för trafikbuller som normalt inte bör överskridas vid nybyggnation av bostadsbebyggelse eller vid nybyggnation eller väsentlig ombyggnad av trafikinfrastrukturen enligt tabellen nedan.

	Ekvivalent ljudtrycks-nivå	Maximal ljudtrycks-nivå
Inomhus	30 dBA	45dBA (nattetid)
Utomhus		
- Vid fasad	55 dBA	-
- Uteplats	-	70 dBA

Planerat och befintligt industrispår medger tåg med en högsta hastighet på 10km/h. Vägtrafik till och från det planerade verksamhetsområdet kommer att trafikera nya Björnängsvägen och Kraftleden.

Genomförd bullerberäkning på spårtrafik och vägtrafik visar att befintliga bostäder inte kommer att påverkas av buller från järnvägstrafiken till följd av utbyggnaden av kvarter nr 3 inom Björnbro verksamhetsområde. Befintligt godsspår till Benders AB ger en försumbar påverkan i förhållande till det buller som kommer från Mälarbanan. De bostäder som får höga ljudnivåer på grund av järnvägen får det redan idag till följd av Mälarbanan. Vägtrafiken har, enligt utförda beräkningar, ingen eller liten påverkan på bostäder i området. För de få bostäder som överskrider riktvärdet är fönsteråtgärder en rimlig åtgärd.

Teknisk försörjning*Vatten och avlopp*

Planområdet genomkorsas av överföringsledningar till Krägga och Enköpings kommun för dricksvatten och spillvatten. Ledningarna måste flyttas vid en exploatering av området. Befintliga ledningar har kapacitet att klara den nya anläggningen.

Dagvatten

Så gott som hela planområdet kommer att bestå av bebyggda och/eller hårdgjorda ytor vilket ställer krav på dagvattenhanteringen i området. Principen för dagvattenhanteringen är att dagvatten skall hanteras så lokalt och nära källan som möjligt för att minimera uppkomsten av flöden och föroreningar. Befintliga dagvattenledningar i närliggande områden har inte kapacitet att ta emot mer dagvatten än i dagsläget. Därför krävs ett separat avledningssystem i form av dagvattenstråk som ansluts till befintlig bäck/dike som leder till recipient Mälaren. Dagvattenanläggning inom tomtmark ska dimensioneras för att klara ett 5 års regn samt att fördröja dagvattenflöden som motsvarar naturlig avrinning.

Exakt utformning av dagvattenanläggningen tas fram i samband med projektering av området. Dagvattensystemet ska dock utformas så att det kan tjäna som spridningsväg för salamandrar. Detaljplanen anger att dagvatten ska fördröjas inom tomtmark samt att riktlinjer i kommunens dagvattenpolicy ska efterföljas.

På allmän platsmark, utefter lokalgatan, föreslås en 20 meter bred zon som avses användas för dagvattenhantering.

Värme

Håbo kommuns energi- och klimatstrategi: Fossilbränslefri kommun 2050 innebär bland annat att:

1. Uppvärmning med direktel får endast ske om särskilda skäl föreligger.
2. Förnybara energikällor skall användas framför fossila, där fjärrvärme ej är möjligt eller kostnadseffektivt.
3. Uppvärmning med jord-/ berg- eller sjövärmepump rekommenderas där så är lämpligt och kostnadseffektivt. Värmepumpen bör uppfylla Nuteks krav för klassning som eleffektiv.
4. Vid användning av kaminer, pellets- eller vedpannor för primär uppvärmning, med ett vattenburet system, bör ackumulatortank installeras. Vid nyinstallation av kaminer, pellets- eller vedpannor för primär uppvärmning, med ett vattenburet system skall ackumulatortank installeras.

Det finns ett utbyggt fjärrvärmenät i delar av Bålsta. Västerskogs företagspark är inte anslutet till fjärrvärmenätet men det finns en lokal produktionsenhet. Det är stor brist i fjärrvärmeproduktionen i området i dag så några nya kunder kan inte anslutas till fjärrvärmenätet. Till år 2017 planeras ett nytt kraftvärmeverk stå klart i Upplands Bro vilket ger möjlighet att knyta ihop produktionen och då också ansluta nya kunder i Bålsta.

Den planerade anläggningen har endast behov av tillförd energi för uppvärmning av lokalerna under ett fåtal dagar per år. Uppvärmningen kommer vid dess tillfällen troligtvis att ske med värmepump.

El

Området är i dagsläget inte försörjt med el. Elnätet inom planerat verksamhetsområde kommer att byggas ut från öster. Då planerad anläggning inom kvarter 3 är så pass stor finns det möjlighet att ansluta verksamheten direkt till högspänningskabeln. Vid annan verksamhet än den planerade inom planområdet, kvarter 3, bör området försörjas med två nätstationer som placeras utefter huvudgatan med några hundra meter mellanrum. Varje nätstation har behov av en yta som är 6*6 meter. Inom en radie på 5 meter från den ytan får inga byggnader placeras. Område för teknisk anläggning, ej låst i läge, reserveras i detaljplanen.

Befintliga luftledningar som korsar det planerade industrispåret i nordsydlig riktning behöver markförläggas vid en utbyggnad av industrispåret.

I samband med utbyggnaden av nya Björnängsvägen behöver kraftledningsstolparna för befintlig luftledning som korsar den planerade nya Björnängsvägen i nordsydlig riktning förstärkas, alternativt att ledningen markförläggs.

Tele och data

Telekablar och bredbandsnät kommer att dras fram i området.

Avfall

Avfall hanteras enligt Håbo kommuns Renhållningsordning. Närmaste återvinningsstation finns inom Västerskogs företagspark.

Trygghet och säkerhet

Inom planområdet planeras inga verksamheter som kan medföra olycksrisker inom eller utanför planområdet. Planområdet ligger inte heller inom någon känd riskkällas riskområde. Det finns således inga riskkällor som kan påverka människor och miljö inom planområdet. Om det i framtiden blir aktuellt med en ny verksamhet som omfattar transporter till och från området med farligt gods eller betydande kemikaliehantering inom planområdet ska en riskutredning utföras. Området gränsar till befintligt brandstationsområde, vilket med ett väl utbyggt vägnät, medför kort framkörningstid till delområden.

I samband med utbyggnad av infrastruktur som vatten och avloppsledningar ska området försörjas med ett brandpostnät. Gällande riktlinjer för flödeskapacitet och utformning ska följas.

En utbyggd infrastruktur av gång- och cykelvägar inom planerat verksamhetsområde samt i angränsande områden bidrar till att skapa en trygg trafikmiljö för oskyddade trafikanter.

Miljökonsekvenser

En behovsbedömning har tagits fram av Håbo kommun som har stämmts av med länsstyrelsen i Uppsala län. Detaljplanen bedöms ge en sådan betydande påverkan som avses i 6 kap. 11§ miljöbalken. En särskild miljökonsekvensbeskrivning har därför upprättats. Miljökonsekvensbeskrivningen, daterad 2013-09-05, har upprättats av Sweco Environment AB i Västerås. Miljökonsekvensbeskrivningen bifogas i helhet till detaljplanen som bilaga. Nedan följer en sammanfattning:

De aspekter av planens genomförande som bedöms få störst konsekvenser är påverkan på *naturmiljö, yt- och grundvatten, landskapsbild, kulturmiljö, buller, trafik och tillgänglighet, luft samt rekreation och friluftsliv.*

De sammantagna konsekvenserna för trafik och tillgänglighet bedöms bli måttligt positiva till följd av att en ändamålsenlig väg med tillhörande gång- och cykeltrafik byggs ut vid verksamhetsområdet. Möjligheterna till kollektivtrafik till området bedöms vara goda.

När det gäller yt- och grundvatten liksom påverkan på luft bedöms det bli små positiva konsekvenser. Det planeras för dagvattenåtgärder för att minska påverkan av ökade dagvattenflöden liksom spridning av föroreningar. Luftkvalitén kan försämrans lokalt men lokaliseringen av verksamheter utanför tätorten bidrar till bättre luftkvalitet i andra delar av kommunen och utanför planområdet.

De sammantagna konsekvenserna avseende naturmiljö och landskapsbild bedöms bli måttligt negativa på grund av de stora ytor som omvandlas till verksamhetsområde med avplaning av ytan och minskade naturområden som följd. För större vattensalamander bedöms de skydds- och kompensationsåtgärder som vidtas förbättra möjligheten att populationen lokalt ska få god bevarandestatus samtidigt som spridningsvägar säkerställs.

För buller, kulturmiljö samt rekreation och friluftsliv bedöms det bli små negativa konsekvenser av planens genomförande. En utredning visar att ett bullerriktvärde för vägtrafik överskrids vid ett bostadshus medan det tillkommande industrispåret inte kommer påverka bullersituationen vid befintliga bostäder alls. Möjligheterna till rekreation påverkas när naturmiljön omvandlas till verksamhetsområde. I det framtida Björnbrö verksamhetsområde kommer naturmark att sparas i vissa delar. Exploateringen kommer medföra att fornminnen behöver tas bort. Borttagande av fornminnen kräver tillstånd från länsstyrelsen.

Planens genomförande bedöms inte medföra att någon miljökvälighetsnorm kommer att överskridas.

Planens bidrar positivt till flera nationella miljömål men påverkar en del miljömål negativt.

MKB:n ger förslag på uppföljning och åtgärder för att minska miljöpåverkan.

Det rekommenderas bland annat att miljöpåverkan för hela det framtida verksamhetsområdet studeras. Enskilda detaljplaners påverkan behöver inte medföra negativ miljöpåverkan men den sammanlagda effekten av hela verksamhetsområdet kan se annorlunda ut.

Miljö kvalitetsnormer

Utomhusluft

Genomförandet av planen bedöms inte medföra en negativ inverkan på miljö kvalitetsnormer för utomhusluft, avseende halterna för kvävedioxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, bly, bensen och partiklar (PM10 och PM 2.5).

Vattenförekomster

Enligt Vattenmyndighetens databas VISS har Mälaren-Gripsholmsviken god ekologisk och kemisk status. Det bedöms finnas risk att den kemiska stutsen försämras till år 2015. Orsaken till försämrad kemisk status skulle vara halten av TBT från hamnverksamhet. Även förekomst av koppar, PCB, lösningsmedel och petroleumprodukter från hamnverksamheter bedöms medföra risk för försämrad kemisk status.

Genomförandet av planen bedöms inte medföra en negativ inverkan gällande miljö kvalitetsnormer för vattenförekomster, avseende god kemisk och ekologisk status för ytvatten samt grundvattnets kemiska och kvantitativa status. Bedömningen grundar sig på följande:

- Dagvatten från planområdet kommer att renas i en dagvattendamm innan det släpps vidare till befintligt dike. Det innebär att vatten från dagvattendammen kommer att transporteras drygt 6 km i dike innan det når recipienten Mälaren. Diken har generellt en god reningsförmåga för dagvatten.
- Då dagvatten från planområdet föreslås renas i en damm finns goda möjligheter att ta hand om utsläpp från olyckor genom att tillfälligt proppa utflödet från dammen för att kunna pumpa bort föroreningarna. Det finns även goda möjligheter att avskilja olja.
- Utanför planområdet planeras för ett dagvattenstråk för omhändertagande av dagvatten från verksamhetsområdet. Utformningen av detta stråk är inte planerad men här finns möjligheter att uppnå rening vilket kan minska föroreningshalter och mängder ytterligare.
- Möjlighet finns också att ta hänsyn till utspädningseffekten i Mälaren vilket minskar föroreningshalten.

- En jämförelse av föroreningsmängder via dagvatten från planområdet och utsläpp från reningsverket utgör utsläppen från dagvatten en liten procentuell andel av utsläppen från avloppsreningsverket med avseende på kväve och fosfor. När det gäller metaller utgör dagvattenutsläppen efter rening i diket mindre än 10 % av utsläppen från reningsverket med undantag av Zink och Bly. Bly utgör 38 % av utsläppen från reningsverket. Mängden från både reningsverket och dagvatten bedöms dock som liten. Utspädningseffekten har inte vägts in i bedömningen.

Det planerade dagvattenstråket utanför planområdet bör beaktas i bedömningen. Anläggandet av detta gör att det finns goda möjligheter att ytterligare minska föroreningsmängder från planområdets dagvatten. Det är dock inte möjligt att beräkna hur mycket eftersom det inte finns något underlag om dagvattenstråket än. Bedömningen är att miljö kvalitetsnormerna för Mälaren inte kommer att påverkas negativt.

GENOMFÖRANDE

Organisatoriska åtgärder

Planförfarande

Detaljplanen handläggs med normalt planförfarande, enligt nya plan- och bygglagen (2010:900).

Tidplan

Preliminär tidplan för detaljplanen är enligt följande:

Samråd maj – juni 2013
Granskning oktober 2013
Granskning 2 september 2015
Antagande december 2015
Laga kraft januari 2016

Genomförandetid

Genomförandetiden är 10 år från den dag detaljplanen vinner laga kraft. Efter genomförandetidens utgång fortsätter detaljplanen att gälla tills den ändras eller upphävs.

Möjlighet finns att bygga ut kvarter nummer 3 i etapper.

Ansvarsfördelning/huvudmannaskap

Kilenkrysset AB (benämns byggherren) och Håbo kommun ansvarar för planens genomförande.

Byggherren ansvarar för anläggnings- och byggnadsarbeten på kvartersmark samt eventuella ombyggnadsåtgärder på angränsande ytor till följd av genomförandet av detaljplanen (nytt järnvägsspår, infarten till E-on, markförläggning och flytt av ledningar). Byggherren förutsätts utföra och bekosta alla nödvändiga åtgärder för att klara uppställda krav på dagvattenhantering enligt kommunens dagvattenpolicy inom planområdet. Byggherren är även ansvarig för genomförande av de skydds- och kompensationsåtgärder som har beslutats av länsstyrelsen avseende större vattensalamander.

Kommunen är huvudman för allmänna gator, naturområden samt vatten och avloppsledningar. E-on är huvudman för fjärrvärme och elnät.

Avtal

Ett avtal som reglerar ekonomi, ansvar och erforderlig markreglering ska träffas mellan Håbo kommun, Håbo Marknads AB och byggherren innan detaljplanen antas.

Avtal bör upprättas som ger byggherren rätt att ansluta stickspår till befintligt godsspår.

- Tekniska åtgärder** *Tekniska utredningar*
Projektering av industrispår, VA- och dagvattenanläggningar, el och fjärrvärme ska ske i samråd mellan byggherren, E-on, Håbo kommun och Benders AB.
- Eventuella kompletterande tekniska undersökningar skall ombesörjas och bekostas av byggherren.
- Ekonomiska åtgärder** *Planekonomi*
Kommunens kostnader för handläggandet av detaljplanen betalas av byggherren i enlighet med tecknat planavtal.
- Byggherren bekostar dessutom genom plankonsult upprättandet av planhandlingar samt det underlag som krävs för detaljplanens framtagande.
- Byggherren bekostar förutom anläggnings- och byggnadsarbeten på kvartersmark även ombyggnadsåtgärder på angränsande ytor som härrör från exploateringen. Dessa är markförläggning av luftledning till följd av nytt industrispår, flytt av överföringsledningar för spillvatten och dricksvatten, iordningställande av infart till fastigheten Brunna 1:12 i samband med utbyggnad av industrispår och förändrad höjdsättning av mark samt skydds- och kompensationsåtgärder för bevarande av större vattensalamander.
- Kommunen ansvarar för och bekostar utbyggnaden av ny lokalgata, utbyggnad av Björnängsvägen väster ut, anläggandet av ny cirkulationsplats vid korsningen Kraftleden och Björnängsvägen samt förstärkning av kraftledningsstolpar till följd av ny väg. De fastighetsbildningsåtgärder som erfordras för genomförandet av detaljplanen bekostas av kommunen.
- Förutom köpeskilling för marken kommer byggherren få erlagga ett belopp som utgör andel i Björnbroområdets infrastruktur samt för fastighetsbildningsåtgärder.
- Eventuella arkeologiska åtgärder inom planområdet utförs och bekostas på kvartersmark av byggherren och på allmän platsmark av kommunen.

Fastighetsrättsliga åtgärder

Fastighetsbildning, gemensamhetsanläggning

Genomförandet av detaljplanen innebär att en eller flera fastigheter kan bildas inom område som betecknas JU i planen.

Områden som avsatts som allmän platsmark (natur, huvudgata och lokalgata) på plankartan ska genom fastighetsreglering överföras till kommunens gatu- och parkmarksfastighet i området.

Gemensamhetsanläggningen Lundby GA:1 måste omprövas i samband med genomförandet av detaljplanen. Ombildandet i framtiden innebär att kommunen övertar ansvaret för den del av befintliga Björnängsvägen som i detaljplanen benämns som Lokalgata (kommunal väg). Håbo kommun skall ansöka om och bekosta en sådan lantmåteriförrättning. I förrättningen skall även eventuell ersättning till de delägande fastigheterna till Lundby Ga:1 utredas och bestämmas.

Vid byggnation av stickspåret och lokalgatan skall, vid behov av till exempel avstängning av väg, en alternativ väg föreslås så att framkomlighet finns för de delägande fastigheterna.

Servitut bör bildas för nytt järnvägsspår till förmån för nyttjaren.

Befintlig ledningsrätt för dricksvattenledning och spillvattenledning kan behöva ändras till nytt läge. Befintlig ledningsrätt för starkströmsledningar behålls. Ledningsrätt till förmån för ledningshavaren kan bildas för eventuella framtida nätstationer. Ansökan om ledningsrätt görs av respektive ledningshavare.

Namnfrågor

Befintliga Björnängsvägen från norr, förbi bland annat Brunna 1:12 och Bålsta 3:356, bör ges ett nytt namn. Förlängningen av Björnängsvägen väster ut föreslås få namnet Björnängsvägen.

Konsekvenser av fastighetsrättsliga åtgärder

Möjlighet för Räddningstjänsten Enköping-Håbo att nyttja fastigheten Bålsta 3:356 kvartstår men kommer att inskränkas då nytt järnvägsspår planeras att anläggas i kanten av fastigheten. Bålsta 3:356 kommer att belastas med ett servitut.

MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN

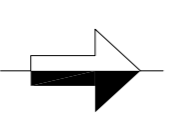
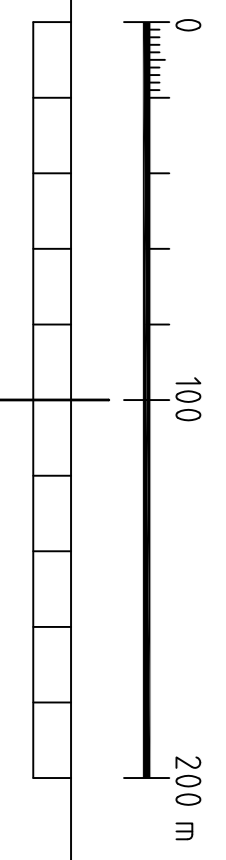
Planhandlingen har upprättas av Staffan Stenvall och Helena Hansson, Sweco Architects i Västerås, i samarbete med tjänstemän inom Håbo kommun, Håbo Marknads AB samt Kilenkrysset AB.

Bålsta i juli 2015
Håbo kommun

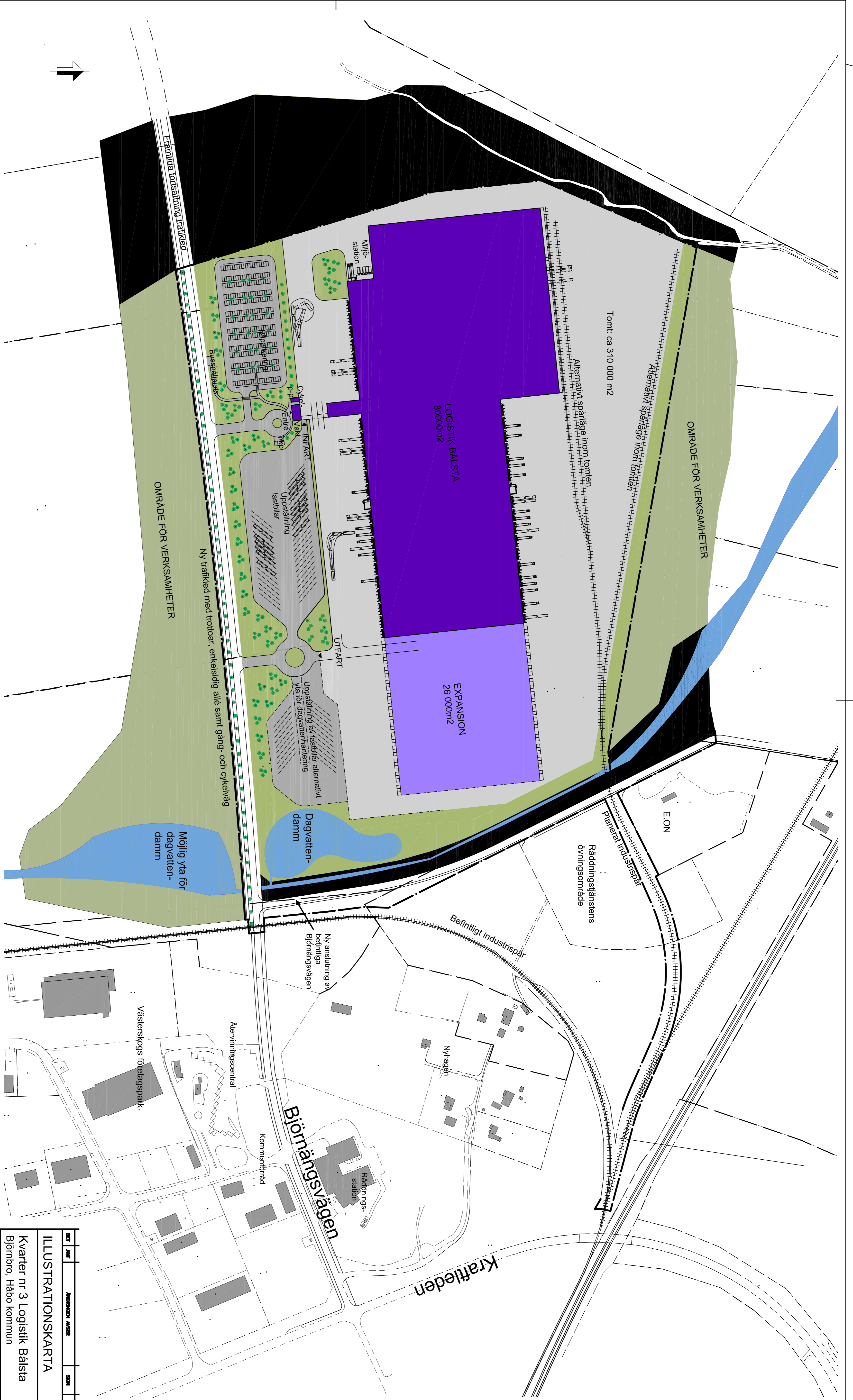
Märit Olofsson Nääs
T.f Plan- och Utvecklingschef

Emma Zetterman
Planarkitekt

- TECKENFÖRKLARING**
- Planområdesgräns
  - Illustrerad byggnad
  - Illustrerad möjlig yta att bebygga
  - Befintlig bebyggelse
  - Gröna ytor kvartersmark
  - Illustrerad dagvattenlösning
  - Illustrerade träd
  - Naturmark som sparas enligt planprogram
  - Ytor möjliga att bebygga enligt planprogram
  - Hårdgjorda ytor på kvartersmark
  - Väg

REF	REF	ANSÖKNING	ANSÖKNING	SKALA	SKALA	INTEGERS	INTEGERS
				1:12000	1:12000	419	419
ILLUSTRATIONSKARTA							
Kvarter nr 3 Logistik Båsta							
Björnbro, Häbo kommun							
SWECO Architects AB Box 7, Box 8, 721 03 Västerås Telefon 021-485 41 00, Telefax 021-495 41 83 Org.nr: 556173-0606, Ålder Stockholm www.sweco.se							
UPPDRAG NR	RTAD AV	HANDLÖSARE					
3370792		Helena Hansson					
DATUM	ANSVARIG						
juli 2015	Staffan Stenvall						
SKALA	INTEGERS						
A1: 1:2000	419						
A3: 1:4000							

UTKAST

KILENKRYSSSET BYGG AB

Skörby, Håbo kommun – Dpl 419

UPPDRAGSNUMMER 1186536000

SÄRSKILD SAMMANSTÄLLNING ENLIGT MILJÖBALKEN FÖR "KVARTER NR 3, LOGISTIK BÅLSTA"

UTKAST

2013-11-15 REVIDERAD 2015-07-02

VÄSTERÅS

FRIDA NOLKRANTZ

JENNIE BRUNDIN (REVIDERINGAR JULI 2015)

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
2	Hur har miljöfrågorna integrerats i detaljplanen	2
3	Hur har synpunkter från samråd beaktats	3
4	Skälen till att planen antagits istället för alternativ som övervägts	3
5	Åtgärder för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan	3

---

1 INLEDNING

Miljöbalkens 6 kap 11 § anger att när en kommun upprättar eller ändrar en plan skall en miljöbedömning göras om dess genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Syftet med denna detaljplan är att möjliggöra anläggandet av en logistikanläggning i området Skörby i Håbo kommun. Detaljplanen är den första i ett planerat verksamhetsområde i första hand avsett för lager och logistikverksamhet. En större byggnad för lager avses att anläggas med tillhörande körytor samt ett industrispår för järnväg.

Planen har bedömts medföra betydande miljöpåverkan och en miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har tagits fram.

I miljöbalken 6 kap 16 § anges att innan detaljplanen antas ska MKB samt synpunkter från samråd och granskningen beaktas. När planen antagits ska den myndighet eller kommun som har tagit beslutet redovisa en särskild sammanställning. Den särskilda sammanställningen är en form av utvärdering av hela arbetet med miljöbedömning från start till färdig MKB.

Den särskilda sammanställningen ska redovisa;

- Hur miljöaspekterna har integrerats i planen.
- Hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samrådet har beaktats
- Skälen till att planen har antagits istället för de alternativ som övervägts
- De åtgärder som avses vidtas för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som planens genomförande medför.

Sammanställningen och detaljplanen ska göras tillgängliga för dem med vilka samråd skett och de ska även informeras om att planen eller programmet har antagits.

Boverket rekommenderar att sammanställningen finns med som ett utkast inför antagandet av detaljplanen. Då kan sammanställningen vara en del av beslutsunderlaget och ge stöd för antagandebeslut på samma sätt som utlåtandet över planförslaget.

2 HUR HAR MILJÖFRÅGORNA INTEGRERATS I DETALJPLANEN

- Miljöfrågor och behov av MKB i detaljplaner tas upp i detaljplaneprogrammet
- Kommunen har tagit fram en behovsbedömning
- Behovsbedömningen har stämts av med länsstyrelsen i Uppsala
- MKB har tagits fram utifrån behovsbedömningen
- Miljöfaktorer som ej fanns med i behovsbedömningen har omfattats av MKB:n
- Planarbete och MKB-arbete har utförts i nära samarbete

---

2 (6)

UTKAST
2013-11-15 REVIDERAD 2015-07-02
UTKAST
SKÖRBY, HÅBO KOMMUN – DPL 419

- Samråd kring artskydd avseende större vattensalamander har genomförts med Länsstyrelsen i Uppsala län.

3 HUR HAR SYNPUNKTER FRÅN SAMRÅD BEAKTATS

- Samråd 1 genomfördes under tiden 17/5 till och med 17/6 2013 i samband med samrådet för detaljplanen
- Den 3/6-2013 hölls ett samrådsmöte med allmänheten
- Samråd 2 genomfördes under tiden 9/10 till och med 30/10 2013 i samband med granskningen av detaljplanen
- Kommunen hade därutöver möte med boende i Nyhagen och Övergrans-Valla den 15/10-2013.
- Utredningar avseende buller och markföroreningar har tagits fram efter synpunkter vid samrådet.
- Dagvattenutredningen kompletterades efter synpunkter vid samrådet
- Förtydligande av nollalternativet i MKB:n efter synpunkter vid samrådet
- Åtgärdsprogram för att följa upp miljöpåverkan är under framtagande.
- De av länsstyrelsen beslutade skydds- och kompensationsåtgärderna med avseende på större vattensalamander kommer att föras in som förutsättning i avtal mellan exploatör och Håbo kommun.

4 SKÄLEN TILL ATT PLANEN ANTAGITS ISTÄLLET FÖR ALTERNATIV SOM ÖVERVÄGTS

- Området har pekats ut för verksamheter i ÖP, FÖP och detaljplaneprogram
- Mycket bra förhållande för den planerade verksamheten med möjlighet att etablera industrispår, närhet till E18 och storstadsregion.
- Alternativ i andra kommuner studerade men har inte haft samma förutsättningar
- Nollalternativet innebär mycket troligt att annan verksamhet anläggs då det finns ett antaget detaljplaneprogram.

5 ÅTGÄRDER FÖR UPPFÖLJNING OCH ÖVERVAKNING AV DEN BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Efter det att planen antagits kommer kommunen att ta fram ett åtgärdsprogram för att följa upp de förslag till åtgärder som lämnats i MKB:n. I tabell 1 presenteras de åtgärder som föreslogs i MKB:n. Tabellen är ett utkast till hur de avses att hanteras i det fortsatta arbetet med genomförande av planen. Åtgärdsprogrammet kommer att färdigställas efter planens antagande. Fördelningen av kostnader för föreslagna åtgärder kommer utredas vidare.

Tabell 1. Åtgärdsförslag

Miljöfaktor	Åtgärdsförslag i MKB	Kommentar	Ingår i åtgärdsprogram
Naturmiljö	Framtagande av massbalans	Vid projektering tas en massbalans fram av exploatören för kvartersmark. Hanteringen av överskottsmassor ska samrådas med kommunen.	Nej
	Hantering av värdefull natur	Sumpskogen söder om planområdet är speciellt viktig att säkerställa.	Ja
	Fördjupad geoteknisk undersökning	Kommunen är ansvarig för utförande på allmän platsmark och exploatören är ansvarig på kvartersmark.	Ja
	Större vattensalamander	Skydds- och kompensationsåtgärder har beslutats av länsstyrelsen och kommer att regleras i avtal mellan exploatör och kommunen.	Ja
	Hantering av VA-ledningar	Plan för flytt av ledningar finns och är med i pågående projektering av allmänna anläggningar.	Nej
Ytvatten och grundvatten	Uppföljning av dagvattenhantering	Exploatören ansvarar för att redovisa utformning och skötsel för dagvattenhantering inom kvartersmark. Kontrolleras av kommunen vid bygglov.	Ja
	Etablering av grundvattenrör för att följa påverkan på grundvattennivå.	Kommunen är huvudansvarig för uppföljning på både allmän plats- och kvartersmark. För kvartersmark redovisar exploatören mätningar till kommunen.	Ja
Kulturmiljö	Hantering av fornminnen	Diskussion pågår för närvarande med länsstyrelsen angående hantering av fornlämningar på allmän platsmark. Exploatören ansvarar för att all hantering av kända lämningar inom kvartersmark ska ske i samråd med länsstyrelsen.	Ja

4 (6)

UTKAST
2013-11-15 REVIDERAD 2015-07-02
UTKAST
SKÖRBY, HÄBO KOMMUN – DPL 419

Miljöfaktor	Åtgärdsförslag i MKB	Kommentar	Ingår i åtgärdsprogram
	Informationsskyltar angående fornminne	Kommunen är huvudansvarig. Kostnadsfördelningen kommer att utredas.	Ja
	Hantering av oförutsedda fynd	System för hantering av detta finns.	Nej
Buller	Uppföljning av bullernivåer vid den fastighet där bullerriktvärden riskerar att överskridas	Bullermätningar ska ske före och efter exploatering. Kommunen är ansvarig för mätningar före exploatering. Ansvar för mätningar efter exploateringen utreds.	Ja
Landskaps bild	Trädridåer för att minska effekten av förändrad landskapsbild	Finns med i planen för Björnängsvägens förlängning.	Nej
	Följa upp att grönytor etableras enligt planen	Kommer att följas upp av kommunen.	Nej
Trafik och tillgänglighet	Trafikutredning för bla säkra GC-passager	Utreds vidare under projektering.	Nej
	GC-vägars anslutning till befintligt GC-nät	Säkerställs i samband med utbyggnad av rondell till området och förbättringsåtgärder för Kraftleden utreds av kommunen.	Nej
	Utredning av möjligheter till kollektivtrafik	UL är huvudman, kommunen har löpande samråd med UL.	Nej
Luftkvalitet	Anläggningens uppvärmning vintertid	Följs upp i bygglovet.	Nej
	Följa energi- och klimatstrategin	Följs upp i bygglovet.	Nej
	Uppföljning av luftkvalitet när hela logistikområdet	Kommunen är ansvarig för uppföljning. Kostnadsfördelning kommer att utredas.	Ja

Miljöfaktor	Åtgärdsförslag i MKB	Kommentar	Ingår i åtgärdsprogram
	byggs ut		
Rekreation	Tillgång till andra friluftsområden	Hanteras i samband med utformning av föreslagna strövstigar i detaljplaneprogrammet för Björnbro verksamhetsområde.	Nej
	Utformning av strövstigar	Kommunen är ansvarig. Utredning av kostnadsfördelning pågår.	Ja

Förutom åtgärder i tabell 1 som föreslås i MKB:n kommer åtgärder enligt tabell 2 att ingå i åtgärdsprogrammet.

Tabell 2. Övriga åtgärder

Miljöfaktor	Åtgärd
Landskapsbild	Kommunen följer upp gestaltning och materialval i bygglovet.
Miljöpåverkan under byggtiden	Kommunen följer upp miljöpåverkan under byggtiden på kvartersmark och allmän mark. Exploatör ansvarar för att följa gällande regler.

6 (6)

UTKAST
2013-11-15 REVIDERAD 2015-07-02
UTKAST
SKÖRBY, HÄBO KOMMUN – DPL 419

Kommunstyrelsen

§ 198

Dnr 2015/00270

Aktualitetsförklaring av Översiktsplan

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut:

1. Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen att ta fram en ny översiktsplan för hela kommunen med utgångspunkt i visionen Vårt Håbo 2030.
2. Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsens arbetsutskott inklusive ersättare att utgöra politisk styrgrupp för arbetet med framtagande.

Sammanfattning

Enligt Plan- och bygglagen (PBL 2010:900) ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Den ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Håbo kommun har en översiktsplan för hela kommunen exklusive Bålsta tätort som antogs 2006, samt en fördjupad översiktsplan för Bålsta tätort som antogs 2010. Med utgångspunkt i utredningen av dokumentens aktualitet bedömer förvaltningen att en ny översiktsplan bör tas fram som omfattar hela kommunen inklusive Bålsta tätort. Översiktsplanen ska ha sin utgångspunkt i kommunens vision Vårt Håbo 2030.

Förslag till ny översiktsplan bedöms vara klar för antagande våren 2018.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokoll 2015-11-10

Tjänsteskrivelse 2015-10-21

Aktualitetsutredning av översiktsplan 2015-10-21

Förslag till beslut på sammanträdet

Carina Lund (M) yrkar att beslutspunkt 2 kompletteras och förtydligas så att det framgår att styrgruppen ska inkludera arbetsutskottets ersättare.

Christian Nordberg (MP) yrkar bifall till Carina Lunds (M) yrkande.

Beslutsgång

Ordförande Carina Lund (M) frågar om kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag eller Carina Lunds (M) ändringsyrkande och finner att kommunstyrelsen bifaller Carina Lunds (M) yrkande.

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Protokollsanteckning

Christian Nordberg (MP) önskar få antecknat till protokollet att kommunstyrelsen enligt tidigare beslut (KS § 143 2011-10-17) redan givit förvaltningen i uppdrag att ta fram en ny översiktsplan samt att detta uppdrag inte genomförts.

Beslutet skickas till:
Kommunfullmäktige

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

| | |

|

Plan- och utvecklingsavdelningen

Fredrik Holmgren, Samhällsplanerare
0171-525 18
fredrik.holmgren@habo.se

Aktualitetsförklaring av Översiktsplan

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige förklarar Översiktsplan för Håbo kommun som inaktuell.
2. Kommunfullmäktige uppdrar förvaltningen att ta fram en ny översiktsplan för hela kommunen med utgångspunkt i visionen Vårt Håbo 2030.
3. Kommunfullmäktige tillsätter kommunstyrelsens arbetsutskott som politisk styrgrupp för arbetet med framtagande.

Sammanfattning

Med stöd i utredning av översiktsplanens aktualitet bedömer förvaltningen att en ny översiktsplan behöver tas fram som omfattar hela den kommunala geografin, inklusive Bålsta tätort.

Ärendet

Enligt Plan- och bygglagen (PBL 2010:900) ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Den ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Håbo kommun har en översiktsplan för hela kommunen exklusive Bålsta tätort som antogs 2006, samt en fördjupad översiktsplan för Bålsta tätort som antogs 2010. Med utgångspunkt i utredningen a dokumentens aktualitet bedömer förvaltningen att en ny översiktsplan bör tas fram som omfattar hela kommunen inklusive Bålsta tätort. Översiktsplanen ska ha sin utgångspunkt i kommunens vision Vårt Håbo 2030.

Den politiska styrgruppen för arbetet blir kommunstyrelsens arbetsutskott. Kommunledningsgruppen blir referensgrupp för arbetet. Förslag på ny översiktsplan bedöms vara klar för antagande våren 2018.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Framtagande av en ny översiktsplan bedöms kosta ca 540 000 kr under åren 2016, 2017 och 2018. Finansiering finns inom ram.

Uppföljning

Projektet kommer att generera behov av uppföljning av hur kommunen utvecklar, använder och bevarar sina fysiska miljöer. Detta sker genom en modell för rullande översiktsplanering.

Beslutsunderlag

- Aktualitetsutredning av översiktsplan

Beslut skickas till

Plan- och utvecklingsavdelningen

Bygg- och miljöförvaltningen

Socialförvaltningen

Barn och utbildningsförvaltningen

Håbohus AB

Håbo Marknads AB

Tekniska avdelningen

Plan- och utvecklingsavdelningen

Fredrik Holmgren, Samhällsplanerare
0171-525 18
fredrik.holmgren@habo.se

Aktualitetsförklaring av Översiktsplan

Aktualitetsutredning av översiktsplan

Bakgrund

Enligt plan- och bygglagen (PBL 2010:900) ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan, som omfattar hela kommunen. Översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Enligt lagen ska kommunfullmäktige minst en gång under mandatperioden pröva om översiktsplanen är aktuell i förhållande till de krav som ställs på en översiktsplan. Enligt dessa krav ska det av översiktsplanen framgå

1. grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden,
2. kommunens syn på hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras,
3. hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena och följa gällande miljö kvalitetsnormer,
4. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen,
5. hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder, och
6. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken. Lag (2014:224).

Kommunen har för närvarande två översiktplanedokument, ”Översiktsplan för Håbo kommun” antagen 2006, och ”Fördjupad översiktsplan för Bålsta tätort” antagen 2010. Den kommunövergripande översiktsplanen från 2006 omfattar hela Håbo kommun exklusive tätorten.

Föreliggande utredning är ett underlag till aktualitetsprövning av kommunens översiktsplan och syftar till att svara på om de båda översiktplanedokumenterna är aktuella i lagens mening men även dess användbarhet för organisationens planerings- och bygglovsavdelningar. Utredningen tittar även på hur dokumenten förhåller sig till varandra.

Översiktsplan 2006

Kommunfullmäktige antog Översiktsplan för Håbo kommun i juni 2006 och har sedan dess inte aktualitetsprövat översiktsplanen. Översiktsplan 2006 ersatte den då kommunomfattande översiktsplanen från 1999, med undantag för Bålsta tätort som omfattades av en fördjupning från 2002. Ställningstaganden i Översiktsplan 2006 avser inte planeringsområdet för Bålsta tätort (figur 1).

Bedömning av krav i PBL

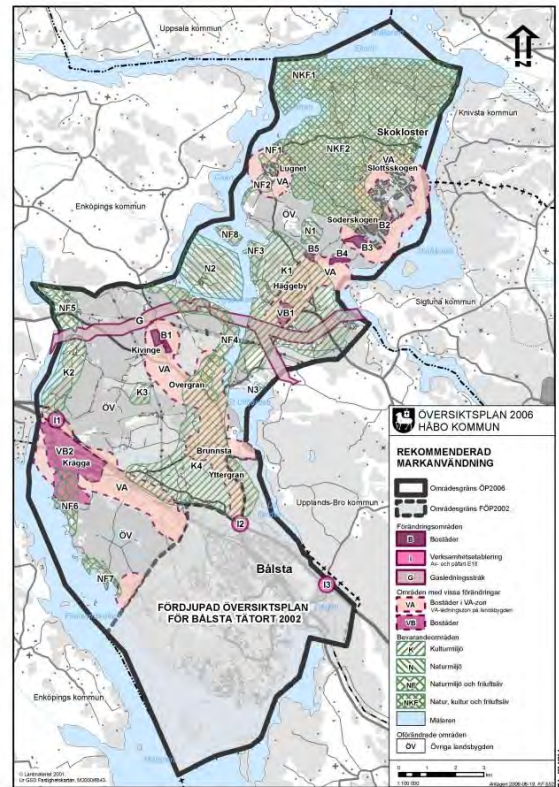
Inriktningen för den fysiska planeringen formuleras i övergripande mål för översiktsplanen. Hur kommunens bebyggda miljöer ska utvecklas och bevaras framgår i beskrivning i text och i karta över kommande mark- och vattenanvändning. Beskrivningarna omfattar förändringsområden, områden med vissa förändringar, bevarandeområden och oförändrade områden. Dessa ska utgöra en grund för detaljplanering och bygglovsgivning.

De avsnitt som beskriver allmänna intressen är omfattande i översiktsplanen och omfattas även av målsättningar för respektive temaområde.

Detta kan betraktas som ett tillräckligt underlag för hur kommunens bebyggda miljöer ska användas och bevaras. Vägledningen för detaljplaneläggning är dock begränsad och ofta undermålig. Översiktsplanen uppfattas av förvaltningen som för detaljerad och styrande för de eventualiteter som kan uppstå i en tillväxtkommun.

Översiktsplanen innehåller en förteckning av nationella och regionala miljömål men saknar en tydlig koppling till hur dessa påverkar planens inriktning eller förutsättningar. Samordningen och hänsyn till nationella och regionala mål, planer och program är därför otydlig. Kraven om regional och nationell samordning tillkom i nya PBL från 2010, alltså efter Översiktsplanen arbetsades fram och antogs. Planen innehåller beskrivningar om att kommunen ska utvecklas hållbart ur vissa aspekter, exempelvis ska kommunens fysiska miljöer utvecklas i befintliga infrastrukturstråk vilket kan betraktas som ekonomiskt och ekologiskt hållbart, men saknar samlade definitioner och strategier för en hållbar utveckling.

Översiktsplanen saknar ett helhetsgrepp på hur kommunen kan tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder. Översiktsplanen möjliggör ny bebyggelse och planläggning men saknar målsättningar och strategier för kommunens bostadsförsörjning. Planen beskriver att utveckling av kommunens bostadsbestånd företrädesvis bör ske i Bålsta tätort, ett geografiskt område som inte omfattas av Översiktsplan 2006. Kommunfullmäktige antog 2014 bostadsförsörjningsprogram med en långsiktig inriktning för kommunens bostadsförsörjning. Hur denna förhåller sig till den fysiska miljön och kommunens geografi behöver dock bli tydligare i kommunens översiktsplanering.

Figur 1: Markanvändningskarta (s 162 Översiktsplan för Håbo kommun)

Områden för landsbyggsutveckling i strandnära lägen (LIS) pekas inte ut i översiktsplanen. Förvaltning arbetar med att ta fram ett tematiskt tillägg till översiktsplanen för LIS.

Planen som vägledande dokument

Översiktsplan 2006 ger begränsad vägledning för bebyggelseutvecklingen inom planområdet, det vill säga kommunens utvecklingsorter, samhällen, byar och landsbygd. Tjänstemannaorganisationen efterfrågar tydligare strategier och inriktningar för den fysiska planeringen och en bättre vägledning för detaljplanering och bygglov. Särskilt behov finns av ställningstaganden för hur fysiska miljöer i orter som Krägga, Skokloster och Övergran ska utvecklas, användas och bevaras. Översiktsplanens ålder gör den också svår att använda eftersom en del planeringsförutsättningar förändrats sedan planen antogs.

Dokumentet i sin nuvarande form innehåller omfattande nulägesbeskrivningar och inventeringar över olika tematiska planeringsförutsättningar. De avsnitt som kan vara vägledande vid detaljplaneläggning är ibland svåra att hitta och tyda. Det gör underlaget svårt att överblicka, ta till sig och använda.

Av byggavdelningen används översiktsplanen främst vid förhandsbesked om bygglov där detaljplan inte finns. Översiktsplanens ställningstaganden upplevs här som lösa och ludda framförallt var ny bebyggelse får lokaliseras. Det finns även behov av tydligare ställningstaganden för hur kulturmiljön ska bevaras och utvecklas eftersom dessa miljöer påverkas av hur bygglov ges och inte går att bevara eller skydda på tillfredställande sätt utanför detaljplanelagda områden.

Därutöver saknas tydliga beskrivningar av översämningsrisker, hur dagvatten ska behandlas samt hur konflikter mellan odlingsmark och bebyggelseutveckling ska hanteras. Här finns även ett behov av generell vägledning av bebyggelse på landsbygden samt tydligare ställningstagande om vad som betraktas som "sammanhållen bebyggelse".

Statliga och mellankommunala intressen

Länsstyrelsen ska minst en gång under mandatperioden redovisa sina synpunkter i fråga om statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. Länsstyrelsen inkom i juli 2012 med en sammanfattande redogörelse (KS 2012.2256) över detta och redovisar bland annat att en ny plan- och bygglag (PBL 2010:900) trätt i kraft sedan Översiktsplan 2006 antogs, som omdefinierar översiktsplanens funktion något och att det tillkommit nya allmänna intressen. Därutöver har flera riksintressen reviderats och det har även fastställts nya miljö kvalitetsnormer och nya miljömål. Länsstyrelsens bedömning är därför att översiktsplanen bör revideras utifrån dessa nya förutsättningar.

Fördjupad översiktsplan för Bålsta centrum

Kommunfullmäktige antog Fördjupad översiktsplan för Bålsta centrum (FÖP) i juni 2010 och har sedan dess inte aktualitetsprövat översiktsplanen. FÖP:en ersatte den då befintliga fördjupningen för Bålsta från 2002. Ställningstaganden och inriktningar för den fysiska planeringen som görs i FÖP:en gäller inte för kommunen utanför tätorten (figur 2).

Aktualitet enligt PBL

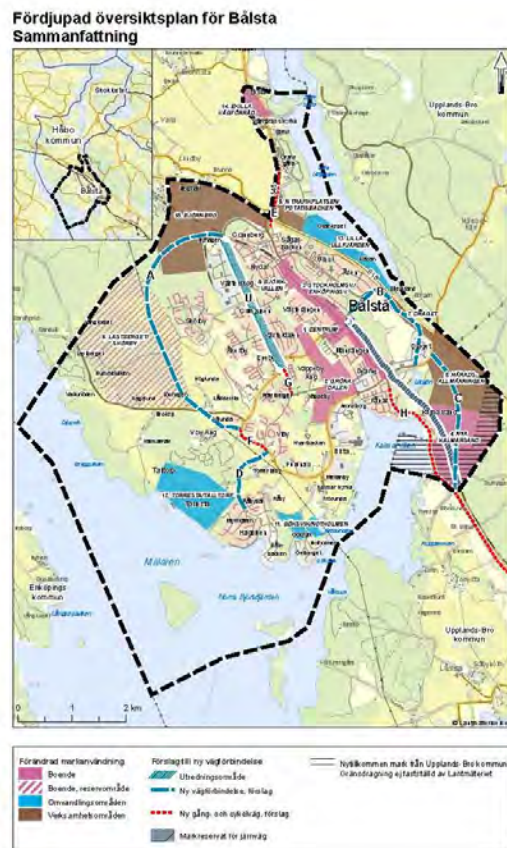
Den fördjupade översiktsplanen för Bålsta tätort anger grunddragen om kommande användning av mark- och vattenområden genom planeringsinriktningar kopplade till kommunens vision och mål. Bevarande av mark- och vattenområden framgår av respektive kapitel och utgår från de allmänna intressen som krävs i PBL. Den framtida markanvändningen beskrivs i text och karta och omfattar utbyggnadsområden för bostäder och verksamheter samt omvandlingsområden. Särskilda bevarandeområden med oförändrad användning pekas inte ut.

Regionala mål och strategier finns beskrivna i planen och har utgjort underlag i formuleringen av planens inriktningar. Kommunens roll i ett större geografiskt omland framgår i del av omvärldsanalysen i inledningen av dokumentet.

Mellankommunala och statliga intressen hanteras genom en sammanställning av riksintressen och mellankommunala intressen. Hållbarhetsbegreppet beskrivs särskilt.

Det långsiktiga behovet av bostäder beskrivs i kapitel 3 med hög utbyggnadstakt med mål om 25 000 invånare till år 2035. Kommunfullmäktige antog 2014 ett bostadsförsörjningsprogram med en långsiktig inriktning för kommunens bostadsförsörjning. Kopplingen till den fysiska planeringen behöver dock tydliggöras.

Områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) pekas inte ut i den fördjupade översiktsplanen för Bålsta tätort. Plan- och utvecklingsavdelningen arbetar med att ta fram ett tematiskt tillägg till översiktsplanen för LIS.

Figur 2: Markanvändningskarta (s 9 Fördjupad översiktsplan för Bålsta)

Planen som vägledande dokument

Sedan 2010 när FÖP:en antogs har kommunen antagit en ny vision, implementerat nya metoder för målarbete och uppföljning samt antagit nya kommunövergripande mål. FÖP:en beskriver en vision, syfte och mål med den översiktliga planeringen i Håbo kommun och innehåller planeringsinriktningar för respektive tema- eller verksamhetsområde. Vissa nulägesbeskrivningar är för omfattande och planen blandar ibland utvecklingsambition, användning och bevarande. Detta kan renodlas för att få en tydligare inriktning för den framtida markanvändningen.

Många av de utvecklingsområden som pekas ut i översiktsplanen har avdelningen i uppdrag att arbeta med. Planeringsutvecklingen i Bålsta tätort har varit så pass omfattande att FÖP:en börjar bli inaktuell som utvecklingsstrategi för tätorten, trots att planeringshorisonten är år 2035. För att ge ytterligare vägledning för Bålstas utveckling behövs en revidering och uppdatering av kommande markanvändning.

Det finns därutöver vissa aspekter av inriktningen för den fysiska planeringen som behöver förtydligas avseende var ny bebyggelse får förläggas, hur kommunen avgränsar tätorten och utveckling av dess fysiska miljöer samt hur vi definierar Mälarnära boende.

Slutsatser

För att få en uppfattning om kommunens inriktning för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön krävs inventering av två dokument vars innehåll, struktur och beskrivningar skiljer sig mycket åt. På grund av att det skiljer sig fyra år mellan framtagandena och att de båda dokumenten inte utgår från och samma vision eller målbild för kommunen gör det svårt att navigera i kommunens samlade utvecklingsambitioner. De båda dokumenten ger olika tydliga beskrivningar och i vissa fall uppstår målkonflikter dokumenten emellan. Inventeringen av de båda planeringsdokumenten och dess användning i organisationen tydliggör behovet av ett samlat grepp kring översiktsplaneringen i Håbo kommun.

Översiktsplan 2006 och Fördjupad översiktsplan för Bålsta tätort 2010 (FÖP) är framarbetade och antagna innan införandet av nya PBL 2011. De nya kraven på en översiktsplan som infördes i nya PBL tas därför i olika hög grad hänsyn till i de två planerna. Översiktsplan 2006 är i hög grad en inventering och nulägesbild med få eller inga inriktningar, strategier och målbilder för den kommande planeringen. FÖP:en ger tydligare vägledning men avser endast Bålsta tätort. Det blir därför svårt att använda dokumenten parallellt eller förstå kommunens samlade vision, målbild och planeringsinriktning.

Att i fortsättningen dela upp den översiktliga planeringen enligt en geografisk uppdelning mellan Bålsta tätort och övriga kommunen riskerar att leda till att dokumenten fortsatt uppfattas som väsensskilda och svåra att kombinera. Uppdelningen skapar även en osäkerhet vid planläggning över vilka mål och strategier som gäller för kommunens olika delar.

Med en enhetlig och gemensam planeringsinriktning för hela den kommunala geografin blir planeringsunderlaget allomfattande och skapar en helhetssyn på kommunens utveckling. Detta kan bli ett mer användbart verktyg vid fysisk planering och ger en tydligare kommunikation utåt av kommunens framtida utveckling. Ett samlat grepp förbättrar möjligheterna att beskriva hur kommunens olika geografiska delar samspelar med och påverkas av varandras utveckling och kan även hjälpa till att stärka gemenskapen mellan kommunens tätorter, byar och landsbygd. Att samla hela kommunens geografi i samma process och sedermera i samma planeringsunderlag tydliggör bilden av att hela kommunen strävar åt ett och samma håll och förenklar användningen av översiktsplanen som ett underlag i att nå kommunens vision och mål.

Det finns därutöver tid- och resursvinster att göra med ett samlat grepp på den översiktliga planeringen. Att i ett och samma projekt ta fram en ny kommunövergripande översiktsplan inklusive Bålsta tätort bidrar till ökad effektivisering av arbetstid, ekonomiska medel och personella resurser. Organisationen riggas för projektet, underlag och utredningar får en bredare användning samtidigt som projektet inte behöver avslutas och tas upp igen i det fall en fördjupning för Bålsta tätort ska tas fram.

Processen med att ta fram övergripande inriktningar och strategier för att uppnå visionen genom fysisk planering bör därför omfatta hela den kommunala geografin och mynna ut i ett mer samlat planeringsunderlag. Mer områdesspecifika och tematiska förutsättningar kan dock i ett senare skede utredas och inordnas i fördjupningar och tematiska tillägg till översiktsplanen.

Kommunstyrelsen

§ 202

Dnr 2011/00113

Detaljplan för Bålsta 1:595, 1:596 och 1:597, Gransät- tervägen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige beslutar att anta detaljplan för Bålsta 1:595, 1:596 och 1:597, Gransättervägen enligt 5 kap. 29 § Plan- och bygglagen (2010:900)

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner förslaget till detaljplan.
2. Kommunstyrelsen överlämnar detaljplanen till kommunfullmäktige för antagande enligt 5 kap 29 § plan- och bygglagen (2010:900).

Sammanfattning

Planområdet ligger i norra Bålsta, intill Gransätterskolan, och berör fastigheterna Bålsta 1:595, 1:596 och 1:597. Detaljplanens syfte är att modernisera gällande detaljplan samt ändra användning på en del av planområdet från allmänt ändamål till bostadsändamål med friliggande enbostadshus. För planområdet föreslås att minsta tomtstorlek är 1000 kvadratmeter, vilket innebär att planområdet kan styckas av till högst fyra fastigheter. Det nya området föreslås ansluta till kommunalt vatten- och avloppsnät och en ny utfartsväg till Gransättervägen ingår i planförslaget.

Detaljplanen genomgick ett antal ändringar efter samrådet och de yttranden som inkom då. Bland annat lades krav in om åtgärder för att minska bullret, och envåningshus tillåts mot tidigare tvåvåningshus, även detta på grund av buller.

Detaljplanen har varit ute på granskning från 17 september 2015 till 9 oktober 2015. Under granskningstiden inkom sju yttranden, varav två med synpunkter.

Granskningsyttrandena kom från Landstinget i Uppsala län och från Lantmäteriet. Båda yttrandena gällde redaktionella ändringar i planbeskrivning och i plankarta. Plankarta och planbeskrivning har ändrats utifrån synpunkterna.

Plan- och utvecklingsavdelningen anser att planförslaget stödjer utvecklingen av Håbo kommun enligt kommunens avsikter och föreslår att detaljplanen antas enligt 5 kap 27 § Plan- och bygglagen (2010:900).

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokoll 2015-11-10

Tjänsteskrivelse 2015-10-26

Plankarta 2015-10-23

Planbeskrivning 2015-10-22

Genomförandebeskrivning 2015-06-29

Granskningsutlåtande 2015-10-26

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

JUSTERARE

EXPEDIERAD

SIGNATUR

UTDRAGSBESTYRKNING

| | |

|

Plan- och utvecklingsavdelningen

Emma Zetterman, Planarkitekt
0171-528 95
emma.zetterman@habo.se

Detaljplan för Bålsta 1:595, 1:596 och 1:597, Gransätervägen

Förslag till beslut

1. Detaljplanen godkänns.
2. Detaljplanen överlämnas till kommunfullmäktige för antagande enligt 5 kap 29 § plan- och bygglagen (2010:900).

Sammanfattning

Planområdet ligger i norra Bålsta, intill Gransäterskolan, och berör fastigheterna Bålsta 1:595, 1:596 och 1:597. Detaljplanens syfte är att modernisera gällande detaljplan samt ändra användning på en del av planområdet från allmänt ändamål till bostadsändamål med friliggande enbostadshus. För planområdet föreslås att minsta tomtstorlek är 1000 kvadratmeter, vilket innebär att planområdet kan styckas av till högst fyra fastigheter. Det nya området föreslås ansluta till kommunalt vatten- och avloppsnät och en ny utfartsväg till Gransätervägen ingår i planförslaget.

Detaljplanen genomgick ett antal ändringar efter samrådet och de yttranden som inkom då. Bland annat lades krav in om åtgärder för att minska bullret, och envåningshus tillåts mot tidigare tvåvåningshus, även detta på grund av buller.

Detaljplanen har varit ute på granskning från 17 september 2015 till 9 oktober 2015. Under granskningstiden inkom sju yttranden, varav tre med synpunkter.

Granskningsyttrandena med synpunkter kom från Landstinget i Uppsala län, Trafikverket och från Lantmäteriet. Yttrandena gällde redaktionella ändringar i planbeskrivning och i plankarta. Plankarta och planbeskrivning har ändrats utifrån synpunkterna.

Plan- och utvecklingsavdelningen anser att planförslaget stödjer utvecklingen av Håbo kommun enligt kommunens avsikter och föreslår att detaljplanen antas enligt 5 kap 27 § Plan- och bygglagen (2010:900).

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Planen bekostas av byggherren enligt planavtal.

Beslutsunderlag

- Plankarta, daterad 2015-10-23
- Planbeskrivning, daterad 2015-10-26
- Genomförandebeskrivning, daterad 2015-06-29

- Granskningsutlåtande, daterad 2015-10-26

Beslut skickas till

Plan- och utvecklingsavdelningen

**NORMALT PLANFÖRFARANDE
ÄPBL (1987:10)**

**Detaljplan för
Bålsta 1:595, 1:596 och 1:597, Gransätervägen
Håbo kommun, Uppsala län**

ANTAGANDEHANDLING

GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

**ORGANISATORISKA
FRÅGOR**

Planförfarande Detaljplanen handläggs med normalt planförfarande.

Tidplan

Samråd	1:a kvartalet 2013
Utställning	3:a kvartalet 2015
Antagande	4:e kvartalet 2015

Detaljplanen kan vinna laga kraft vintern 2016 under förutsättningen att den inte överklagas.

Genomförandetid Genomförandetiden slutar 5 år efter den dag detaljplanen vinner laga kraft. När genomförandetiden har gått ut fortsätter detaljplanen att gälla till dess den ändras eller upphävs.

**Ansvarsfördelning/
huvudmannaskap** Ingen allmän platsmark finns inom planområdet. Fastighetsägarna ansvarar för genomförandet av detaljplanen.

Avtal Detaljplanen finansieras av fastighetsägarna till Bålsta 1:595-1:597 genom planavtal.

**FASTIGHETSRETTSLIGA
FRÅGOR**

Berörda fastigheter Planen berör fastigheterna Bålsta 1:595-1:597, samt den samfällda marken Bålsta s:9.

Den samfällda marken Bålsta s:9 ägs gemensamt av fastigheterna Bålsta 1:595-1:597 samt Bålsta 1:77 (ej inom denna detaljplan).

**Fastighetsbildning,
gemensamhetsanläggning** Inom kvartersmark bildas en gemensamhetsanläggning för utfartsväg. Fastighetsägarna bekostar projektering och byggandet av nytillkommande infrastruktur, bullerskydd samt eventuell markkostnad för utfartsvägen. Fastighetsägarna ansvarar för ansökan om fastighetsbildning av gemensamhetsanläggning hos lantmäteriet.

Bålsta 1:77 andel i samfälligheten s:9 bör prövas i samband med annan fastighetsrättsligt åtgärd.

Allmänhetens tillgång till gångpassage kan lösas genom att kommun har del i gemensamhetsanläggning via den kommunägda fastigheten Bålsta 1:614. En överenskommelse om kommunens andel i gemensamhetsanläggningen kan träffas mellan kommunen och fastighetsägarna innan eller beslutas av Lantmäteriet i samband med bildandet av den nya gemensamhetsanläggningen.

Ledningsrätt Ledningsrätt för allmänna VA-ledningar kan sökas inom område be-tecknat med u, ansökan görs av kommunen. Andra ledningsägare kan komma att söka ledningsrätt inom området.

§110 byggnadslagen Enligt planbeskrivningen sidan 4, gäller inte längre trädfällningsförbud för berört planområde. Detta ska ha upphört när fastigheterna avstyckades.

§113 byggnadslagen I samband med att byggnadsplanen Y23 (tidigare plan för planområde) fastställdes, upphävde Länsstyrelsen § 113 se planbeskrivningen sidan 4.

EKONOMISKA FRÅGOR

Planekonomi Planavgift ska inte tas ut vid bygglovprövning. Detaljplanen finansieras genom planavtal.

Ledningsrätt Kostnaden för ledningsrätt för allmänna VA-ledningar bekostas av Håbo kommuns VA-avdelning.

TEKNISKA FRÅGOR

Tekniska utredningar

- PM miljöteknisk markundersökning, Bjerking, daterad 2013-11-28
- Trafikbullerutredning, E 18 genom Bålsta, Håbo kommun, ÅF, daterad 2015-04-08
- Bullerutredning. Detaljplan Bålsta 1:595 mfl, Håbo kommun. ÅF, daterad 2015-06-17

Bålsta den 29 juli 2015

Håbo kommun

Märit Olofsson Nääs

Anne-Marie Engman

T.f. Plan- och utvecklingschef

Mark- och exploateringsingenjör

**Förslag till detaljplan för fastigheterna Bålsta 1:595, 1:156 och 1:597,
Gransätervägen, Håbo kommun, Uppsala län.**

GRANSKNINGSUTLÅTANDE

Hur granskningen har bedrivits

Förslag till detaljplan har skett via kungörelse den 17 september 2015 och handlingar har funnits tillgängliga i kommunhuset, bibliotek och på kommunens hemsida

Granskningen av detaljplanen pågick mellan den 17 september 2015 och 9 oktober 2015.

Under granskningstiden inkom 9 yttranden varav 3 med synpunkter.

Sammanfattning av inkomna yttranden

Yttranden gäller korrigeringar i text, plankarta och planbestämmelser. Planhandlingarna ändras utifrån de inkomna yttrandena.

Ändringar efter granskningsskedet

Bestämmelse om att startbesked inte får lämnas innan störningsskydd ordnats läggs till. Plankarta och planbestämmelser genomgår redaktionella ändringar efter granskning.

Inkomna yttranden

Nedan sammanfattas och kommenteras inkomna yttranden med synpunkter. Inkomna yttranden redovisas också i sin helhet i originaltext i bilaga.

1. *Landstinget Uppsala län (bilaga 3)*
Önskar korrigering i texten från Upplands lokaltrafik till UL.

Svar:

Texten ändras till UL istället för Upplands lokaltrafik

-
2. *Trafikverket (bilaga 4)*

Trafikverket anser att bullerplankets höjd och placering ska specificeras i plankartan. Ytterligare anser Trafikverket att plankartan ska förses med en bestämmelse som villkorar att bygglov alt. Startbesked inte får ges innan bullerplanket är upprättat.

Svar:

För att tillgodose Trafikverkets synpunkter läggs bestämmelse in om att startbesked inte får lämnas innan störningsskydd ordnas så att bestämmelserna i m₁ klaras. På så sätt ställs krav

på att plank eller liknande ska uppföras samtidigt som detta måste utformas på ett sådant sätt att bullerriktlinjerna klaras.

3. Lantmäteriet (bilaga 5)

Lantmäteriet anser att plankartan för kompletteras med traktnamn och att fastighetsförteckning för Bålsta 1:614 ska läggas till. Planbestämmelsen u1 och u2 i kartan stämmer inte med beteckningarna i planbestämmelserna. De är identiska och bör ersättas med u. bestämmelsen e1 och e2 har blandats ihop på ett ställe och bör korrigeras. Planbestämmelsen y är omodern och har sammabetydelse som g, och bör därför tas bort. Text under planbestämmelser är inte läsbar.

Svar:

Planbestämmelserna u₁ och u₂ behålls, men u₂ får beteckningen ”Marken ska vara tillgänglig för infiltrationsdike och uppsamlingsrör” enligt samrådsförslaget. I övrigt ändras plankarta och planbestämmelser efter lantmäteriets synpunkter.

Bålsta oktober 2015

Märit Olofsson Nääs
T.f. Plan- och utvecklingschef

Emma Zetterman
Planarkitekt

Bilaga:
Inkomna yttranden

NORMALT PLANFÖRFARANDE
ÄPBL (1987:10)

Detaljplan för
Bålsta 1:595 m.fl., Gransätervägen
Håbo kommun, Uppsala län

ANTAGANDEHANDLING

PLANBESKRIVNING

HANDLINGAR	<p>Plankarta med bestämmelser Planbeskrivning Genomförandebeskrivning Behovsbedömning Grundkarta Fastighetsförteckning Bullerutredning för Åsen-området, Ingemansson Technology 2004 PM miljöteknisk markundersökning Arkeologisk förundersökning Bålsta 1:596 Trafikbullerutredning, E 18 genom Bålsta, Håbo kommun, ÅF 2015 Detaljplan Bålsta 1:595 mfl, Håbo kommun. Bullerutredning ÅF 2015</p>
PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG	<p>Syftet med detaljplanen är att modernisera gällande detaljplan samt att ändra användning på en del av planområdet från allmänt ändamål till bostadsändamål. Bebyggelsen består av friliggande enbostadshus.</p> <p>Fastigheterna inom planområdet är privatägda. Det nya området ska anslutas till kommunalt vatten- och avloppsnät och en ny utfartsväg till Gransätervägen ingår i detaljplanen.</p>
FÖRENLIGT MED 3, 4 OCH 5 KAP MB	<p>Förslaget är förenligt med miljöbalkens (MB) 3 kap. avseende lämplig användning av mark och vatten samt 5 kap. miljökvalitets-normer. Något riksintresse enligt 4 kap. MB berörs inte.</p>
PLANDATA	<p>Planområdet ligger intill Gransätterskolan i Bålsta, cirka 140 meter från E18 och cirka 2 kilometer från Bålsta centrum. Detaljplanen omfattar fastigheterna Bålsta 1:595, 1:596, 1:597 och samfälligheten s:9.</p>

Läge**Areal**

Planområdets areal är cirka 0,5 hektar.

Markägoförhållanden

Detaljplanen omfattar fastigheterna Bålsta 1:595-1:597 samt Bålsta s:9.

Marken är i privat ägo.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN**Översiktliga planer**

Planområdet ingår i *fördjupad översiktsplan för Bålsta tätort 2010* som antogs av Kommunfullmäktige 2010-06-04 och vann laga kraft 2010-07-28. En intention i den fördjupade översiktsplanen är att förtäta i de centrala delarna av Bålsta. Då planområdet har bra tillgång till kollektivtrafik och är inom gång/cykel-avstånd från Bålsta centrum bedöms detaljplanen stämma överrens med intentionerna i den fördjupade översiktsplanen.

Riksintressen

Inom planområdet finns inga riksintressen.

Program

Detaljplanen är av begränsad omfattning och har inte föregåtts av program med programsamråd.

**Detaljplaner, § 113
förordnanden och
förbud enligt § 110
byggnadslagen**

Gällande byggnadsplan (Y23) fastställdes 1981-05-07. I byggnadsplanen är fastigheten Bålsta 1:595 planlagd för allmänt ändamål för att ge skolan viss utbyggnadsmöjlighet. Fastigheterna Bålsta 1:596 och 1:597 är planlagda för bostadsändamål. Bostäderna ska vara friliggande och får uppföras i två våningar med en högsta höjd på 6,5 meter. En del av marken i planområdet är punktprickad och får därmed inte bebyggas. Utfartsvägen är planlagd med beteckningen gf, gemensam farled, vilket innebär att de angränsande fastigheterna har bildat en anläggningssamfällighet (Bålsta s:9). Vägen har dock inte blivit utbyggd. Genomförandetiden för planen har gått ut.

Utdrag ur gällande detaljplan Y23.

Byggnadsplan Y23 föregicks av byggnadsplan Y2 (Bålsta stations-samhälle) fastställd av länsstyrelsen 1956-01-10. I samband med framtagandet av Y2 planen utfärdade länsstyrelsen ett förordnande enligt 113 § byggnadslagen (BL), ÄPBL 6:19. Syftet med 113 § BL var att markägare som fick byggrätter i en del av byggnadsplan fick avstå annan mark inom byggnadsplanen för allmän plats. Den allmänna platsmarken skulle upplåtas utan ersättning. Förordnandet innebär en rättighet för fastighetsägarna inom byggnadsplanen att använda marken som allmän plats. Ett förordnande enligt 113 § BL gäller till dess det ändras eller upphävs.

I länsstyrelsens fastställelse beslut av byggnadsplan Y23 upphävs förordnandet enligt 113 § BL för planområdet i följande skrivelse:

”Beträffande viss mark inom det redan byggnadsplanlagda området har förordnande enligt 113 § byggnadslagen tidigare meddelats. Kommunen äger numera även Bålsta 1:204 och därmed huvuddelen av planområdet. Något förordnande enligt 113 § byggnadslagen erfordras därför inte längre, då det får förutsättas att vägar och allmän platsmark blir tillgänglig för både boende och allmänheten.”

Den västra delen av planområdet, cirka 950 kvadratmeter, har tidigare omfattats av förordnande enligt 113 § BL då området i tidigare byggnadsplan Y2 var planlagt som väg. Detta förordnande bedöms dock vara upphävt i och med länsstyrelsens fastställelse beslut av byggnadsplan Y23.

Område som tidigare omfattats av förordnande enligt 113 § BL markerat i rött.

Delar av planområdet omfattas även av förbud enligt 110 § fjärde stycket BL. I fastställelsebeslutet av byggnadsplan Y23 förordar Länsstyrelsen att trädfällning inom byggnadsplaneområdet inte får ske i vidare mån än som kan medges av byggnadsnämnden. Förbudet gäller inte område som enligt byggnadsplanen utlagts till vägmark och för områden som utlagts till byggnadsmark ska förbudet upphöra att gälla när fastighetsbildning registreras.

Trädfällningsförbudet gäller enligt bestämmelserna i ÄPBL 17:17 fortfarande som en skyldighet att enligt 8 kap. 9 § ÄPBL söka marklov för sådan åtgärd. Genom den nya detaljplanen upphör trädfällningsförbudet att gälla inom aktuellt planområde då förbudet är kopplat till den tidigare byggnadsplanen.

Strandskydd

Planområdet är beläget utanför strandskyddat område.

Behovsbedömning om betydande miljöpåverkan

Enligt svensk lag ska konsekvenserna av en detaljplan beskrivas när de kan leda till betydande påverkan på miljön (ÄPBL 5 kap. 18 §). Miljökonsekvensbeskrivningen används för att få en helhetssyn av den påverkan en plan kan få på miljön, hälsan och hushållningen av resurser.

En behovsbedömning syftar till att bedöma om det finns behov av att en detaljplan ska miljöbedömas och en miljökonsekvensbeskrivning upprättas. En behovsbedömning av detaljplanen har gjorts.

Förslag till beslut om det finns behov för att göra en miljökonsekvensbeskrivning har skickats till länsstyrelsen för samråd, se tjänsteskrivelse Dnr KS 2011/113 -2012.602. Behovsbedömningen slogs fast genom ett delegationsbeslut den 4 april 2012.

Delegationsbeslutet utfärdas av Kommunstyrelsen, se Dnr KS 2011/113 -2012.1136. Samråd har tagits med länsstyrelsen om behovsbedömning, se länsstyrelsens yttrande 2012-03-13, Dnr 2011/113 -2012.929.

Förslaget till beslut är att detaljplanen **inte** bedöms medföra betydande påverkan på miljön med följande motivering:

Detaljplanen berör inte något natur 2000-område.

Detaljplanen bedöms inte medföra betydande miljöpåverkan utifrån MKB-förordningens första eller tredje bilaga.

Detaljplanen bedöms inte medföra betydande miljöpåverkan utifrån MKB-förordningens fjärde bilaga.

Alla detaljplaner som innehåller sammanhållen bebyggelse kan medföra en betydande miljöpåverkan (ÄPBL 5 kap. 18 §). I detta fall bedöms detaljplanen **inte** medföra betydande påverkan på miljön.

Eftersom detaljplanen inte anses medföra betydande miljöpåverkan upprättas ingen miljökonsekvensbeskrivning. I slutet på planbeskrivningen under avsnittet ”Inverkan på miljön” beskrivs vilka konsekvenser ett genomförande av detaljplanen kan tänkas medföra.

Kommunala beslut i övrigt

Beslut om att upprätta förslag till detaljplanen för Bålsta 1:595, Gransäter, fattades av miljö- och tekniknämnden 2011-04-06 § 33.

FÖRUTSÄTTNINGAR, FÖRÄNDRINGAR OCH KONSEKVENSER

Natur

Mark och vegetation

Planområdet består av obebyggd skogsmark.

Geotekniska förhållanden

Marken består av berg och grus.

Risk för skred / höga vattenstånd

Det bedöms inte föreligga någon risk för skred eller översvämning vid höga vattenstånd inom området.

Förorenad mark

Under samrådet framkom att det inom planområdet funnits en handelsträdgård. En miljöteknisk markundersökning gjordes, och denna visade på värden av bekämpningsmedel som ligger under riktvärdena. Halterna bedöms inte innebära någon risk.

Radon

Stora delar av Håbo kommun utgör högriskområde vad avser markradon då markförhållandena till stora delar utgörs av grusåsar eller sprickiga bergarter. Riktvärdet i bostäder, förskolor, skolor och andra allmänna lokaler får inte överskrida 200 Bq/m³. Ny bebyggelse ska utföras radonsäkert.

Fornlämningar

En arkeologisk förundersökning har gjorts med anledning av att det cirka 15 meter norr om gränsen till fastigheten Bålsta 1:596 finns en fast fornlämning, RAÄ-nummer Yttergran 48:1. Fornlämningen består av en rund övertorvad stensättning. I och med undersökningen kunde länsstyrelsens konstatera att det på Bålsta 1:596 finns fornlämningar i form av en stensträng och en anläggning. I princip halva fastigheten berörs. Dessa kräver tillståndsprovning enligt 2 kap Kulturmiljölagen (SFS 1988:950).

Bilden visar undersökta fornlämningar inom planområdet. Kartan visar nordvästra delen av planområdet, Bålsta 1:596

Bebyggelseområden *Bostäder*

Det aktuella planområdet är i stort obebyggt, med undantag för ett ut-
hus på fastigheten Bålsta 1:597.

För planområdet föreslås att minsta tomtstorlek är 1000 kvadratmeter, vilket innebär att planområdet kan styckas av till högst tre fastigheter. Största sammanlagda byggnadsarea för huvudbyggnad är 180 kvadratmeter och 60 kvadratmeter för komplementbyggnader. Det är möjligt att uppföra en huvudbyggnad per fastighet i högst en våning. Av brandsäkerhetsskäl ska huvudbyggnad placeras minst 4 meter från tomtgräns och komplementbyggnader ska placeras minst 2 meter från tomtgräns.

Bostäderna ska utformas och placeras så att bullerpåverkan från om-
givningen inte blir skadlig för hälsa och välmående. Detta innebär riktvärden på högst 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå utanför fasaden. Inomhus får inte den ekvivalenta ljudnivån överstiga 30 dB(A) i bo-
ningsrummen. Det måste finnas tillgång till en uteplats med högst 55 dB(A) i ekvivalent ljudnivå och där maximal ljudnivå högst är 70 dB(A). Bestämmelserna ställer krav på byggnadsmaterial, byggnadernas placering på tomten och planlösning inomhus. Se mer om bul-
ler under kapitlet Störningar.

Kommersiell service

Planområdet ligger inom gång- och cykelavstånd från service-utbudet i Bålsta centrum och gamla Bålsta (drygt 2 km).

Tillgänglighet

Samtliga nya bostäder för permanent bruk ska uppfylla kraven på till-
gänglighet ur handikappsynpunkt även beträffande markens
lutning inom fastigheten utomhus.

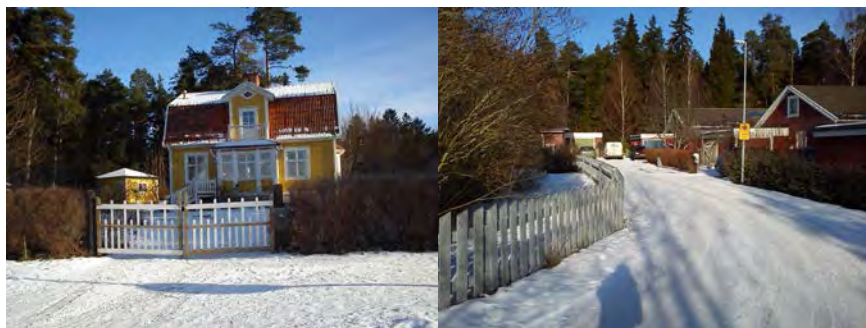
Angränsande bebyggelse

Gransäterskolan vänder sin baksida mot planområdet, ett staket hindrar att området används som skolgård. Kulturmiljöprogrammet pekar ut Gransäterskolan som en betydelsefull del av Håbo kommuns skolhistoria och en viktig del av Bålstas kulturmiljö.

Gransäterskolans baksida vetter mot planområdet

Angränsande bebyggelse består av en blandning av friliggande villor, kedjehus och radhus. Planområdet gränsar till en villa som klassas som en viktig del av den lokala kulturmiljön. Detaljplanen bedöms inte påverka kulturmiljön i betydande utsträckning.

Angränsande bebyggelse

Skyddsrum

Området ingår inte i någon skyddsrumsort.

Friytor*Lek och rekreation*

Det finns flera lekplatser i närområdet. Skolgården ligger mycket nära. Omgivande naturmark liksom lämnade öppna fria ytor utgör naturliga lek- och rekreationsområden.

Naturmiljö

Öster om planområdet finns ett skogsområde och Upplandsleden ligger inom gångavstånd.

Gator och trafik

Gatunät

Gransätervägen förbinder planområdet med Enköpingsvägen. En ny utfartsgata mot Gransätervägen planeras inom planområdet.

Gång- och cykeltrafik

I anslutning till området finns separata gång- och cykelvägar samt lätt trafikerade lokalgator som kan användas för gång- och cykeltrafik.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken ses över årligen. Närmaste busshållplatsen heter Gransätterskolan och ligger cirka 160 meter från planområdet. Busshållplatsen trafikeras av UL (Upplands lokaltrafik) och av ett flertal busslinjer. (UL:s tidtabell 2015)

Buss 803 trafikerar busshållplatsen mest frekvent, busslinjen går i riktningen Bålsta-Arlanda och stannar vid busshållplatsen en gång i halvtimmen på vardagar, lika ofta stannar bussen med motsatt riktning mot Enköping. Busslinje 311, Bålsta-Skokloster-Bålsta, trafikerar busshållplatsen en gång i halvtimmen under rusningstrafiken på vardagar, därefter en gång i timmen. Nattbuss finns också tillgänglig under vardagar och helger. På hållplats Klyvvägen cirka 400 m från planområdet stannar buss 304, kallad mjuka linjen. Den går till vårdcentralen i centrum.

Parkering och utfarter

En del av fastighet Bålsta 1:595 används idag som parkering.

Parkering på del av planområdet

Den angränsande bostadsfastigheten 1:77 har en egen utfart direkt mot Gransätervägen.

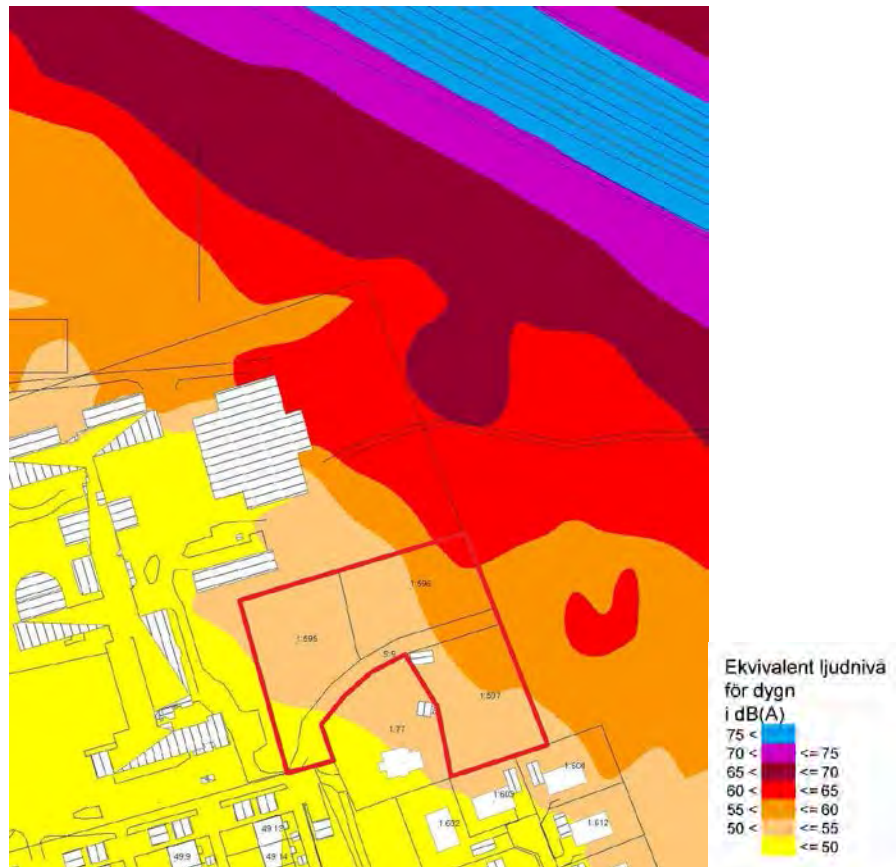
En utfartsgata planeras inom planområdet så fastigheterna kan ordna utfarter. Utfartsvägen blir en återvändsgränd och ansluter till Gransätervägen. Utfartsgatan är planlagd som gemensamhetsanläggning.

Barnkonventionen Planområdet ligger i ett bostadsområde som inte är tungt trafikerat. I närheten av området finns en grundskola och inom gångavstånd finns lekplatser och naturliga platser för lek och utomhusaktiviteter på naturmark. I planförslaget är bostadstomterna relativt stora och ger därmed plats för lek.

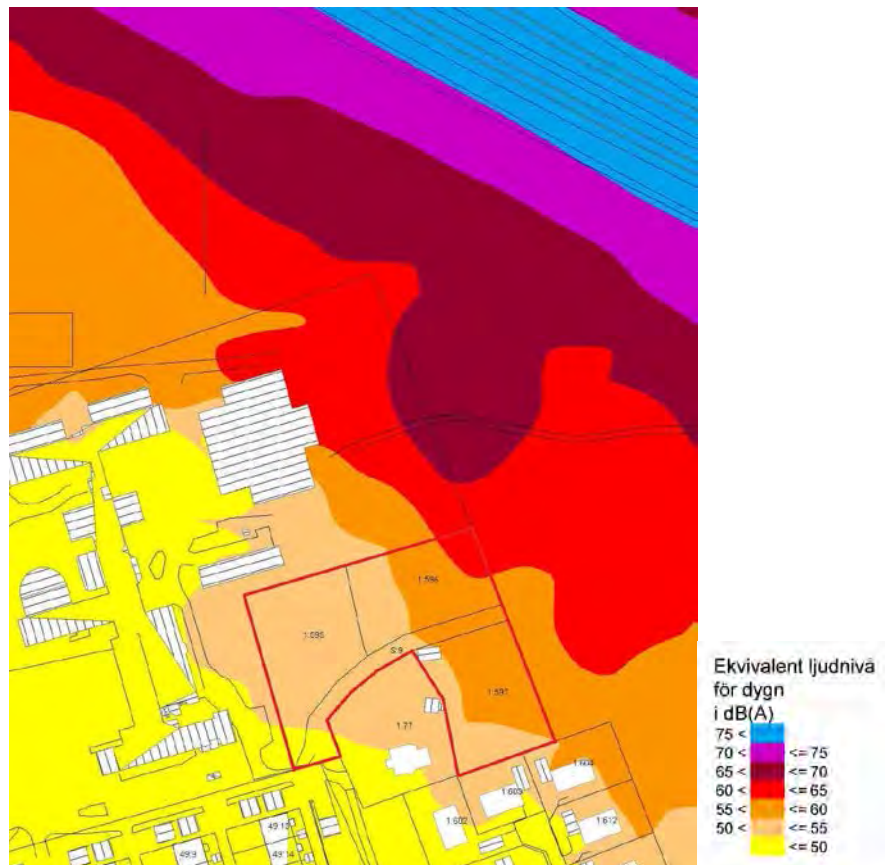
Störningar Planområdet ligger cirka 140 meter från E18. En del av planområdet närmast E18 utsätts för ekvivalenta ljudnivåer över 55 dB(A) enligt ”Trafikbullerutredning, E 18 genom Bålsta, Håbo kommun, ÅF 2015”. Utredningen är en uppdatering av den tidigare bullerutredningen från Ingemansson technology (2004). Utöver detta har en kompletterande utredning för detaljplaneområdet har gjorts.

Efter samrådet uppdaterades bullerutredningen. Dagens bullernivåer ligger på 50-55 i större delen av planområdet. Nivåerna är högre i den östra delen av Bålsta 1:596 där de ligger på 55-60 dB(A). Den delen av fastigheten får enligt detaljplan inte bebyggas på grund av detta i kombination med att här finns fornlämningar. I övriga planområdet beräknas bullernivån till 50-55 dB(A). I bygglovsskedet ska byggnaderna utformas och placeras så att kravet på 30 dB(A) i boningsrum samt 55 dB(A) vid fasad klaras. För att hantera dessa bullernivåer så har krav om placering av byggnaderna lagts till i planbestämmelserna. En bestämmelse om bullerskydd finns också.

Enligt prognos fram till 2030 kommer nära hälften av planområdet 2030 beröras av bullernivåer på 55-60 dB(A). De högsta ljudnivåerna ligger fortsatt på 55-60 dB(A), men berör ett större område. Större delen av Bålsta 1:596 och Bålsta 1:597 kommer då ha bullernivåer på upp till 60 dB(A). Bilderna nedan visar utdrag ur bullerutredningen, med markerat planområde:

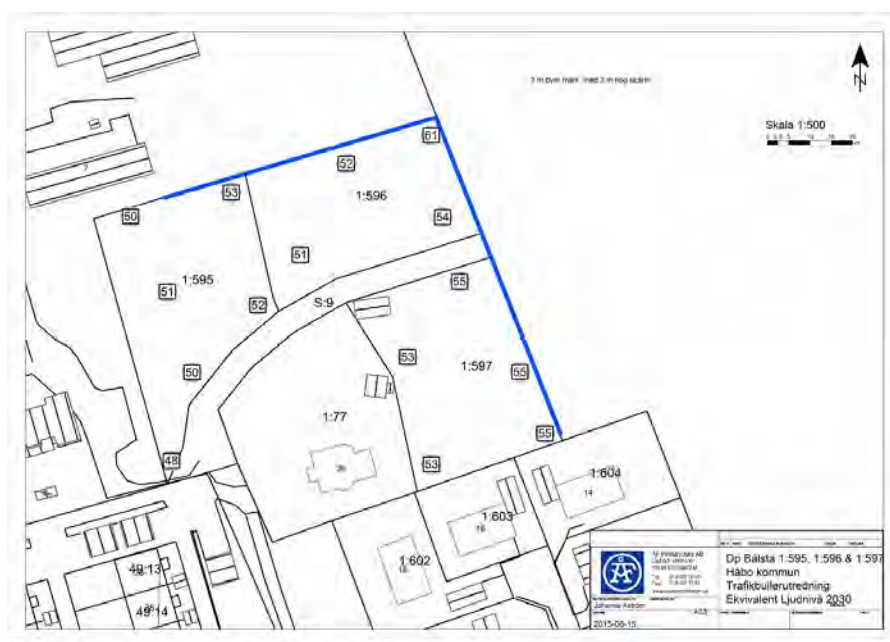
Bullernivåerna 2015

Prognos för bullersituationen år 2030

En bullerutredning som studerat fastigheterna i fråga visar att det går att klara riktvärdena vid 2 m över mark, men inte vid 5. Därför har antal våningar ändrats från två till en. På fastigheterna 1:596 och 1:597 har ett krav på störningsskydd lagts till i planen. Annars bedöms bullernivåerna svåra att klara på sikt enligt prognos för 2030. På Bålsta 1:595 ges även möjlighet att uppföra bullerplank på prickad mark. Genom dessa krav kan en bullernivå på max 55 dB(A) vid fasad kunna uppnås.

Bilden nedan visar bullernivåer med bullerplank, enligt prognosen för 2030. Placering av planket ska vara sådan att bullernivåerna klaras även på sikt, och åtgärderna hanteras i bygglovsskedet. Åtgärderna bekostas av fastighetsägaren.

Kartbild från Bullerutredningen för planområdet. Visar hur bullersituationen påverkas av bullerplank.

Teknisk försörjning*Vatten och avlopp*

De nya bostadstomterna kommer att anslutas till det kommunala vatten- och avloppsnetet.

Dagvatten

Infiltration av dagvatten sker på tomtmark i största möjliga utsträckning. En hållbar dagvattenhantering innebär att den ursprungliga vattenbalansen och kvaliteten bevaras efter utbyggnad av ett område. Genom att tillämpa lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) kan vattnets naturliga kretslopp efterliknas och naturliga reningsprocess utnyttjas.

Det dagvatten som inte infiltrerar på tomtmark kan ledas bort via infiltrationsdiken vid väggkanten. Tomterna planeras så de ligger högre än och lutar mot vägen. Det är av vikt att bebyggelsen placeras så att inga instängda partier uppstår.

De angränsande bostadsområdena är försedda med kommunala dagvattenledningar. Det dagvatten som inte hinner infiltrera inom planområdet kan ledas in i ledningssystemet där lutningen tillåter. En lämplig anslutningspunkt kan vara under Gransätervägen.

Avledning av vatten på tomterna bör ske genom stuprörkastare och genomsläppliga ytor.

Hantering av dagvatten ska följa Håbo kommuns dagvattenpolicy, antagen av kommunfullmäktige att gälla från och med 2012-10-08 tills vidare (KF 2012-09-24 § 102).

Värme

En fjärrvärmeledning går i utkanten av planområdet. Eon svarar för fjärrvärmenätet.

Håbo kommuns energi- och klimatstrategi *Fossilbränslefri kommun 2050* innebär bland annat att:

1. Uppvärmning med direktel får endast ske om särskilda skäl föreligger.
2. Förnybara energikällor skall användas framför fossila, där fjärrvärme ej är möjligt eller kostnadseffektivt.
3. Uppvärmning med jord-/berg- eller sjövärmepump rekommenderas där så är lämpligt och kostnadseffektivt. Värmepumpen bör uppfylla Nuteks krav för klassning som el-effektiv.
4. Vid användning av kaminer, pellets- eller vedpannor för primär uppvärmning, med ett vattenburet system, bör ackumulatortank installeras. Vid nyinstallation av kaminer, pellets- eller vedpannor för primär uppvärmning, med ett vattenburet system ska ackumulatortank installeras.

El

Eon svarar för elförsörjningen av området.

Tele och data

Telia Sonera svarar för telenätet.

Avfall

Planområdet omfattas av Håbo kommuns system för avfallshantering, vilket innebär källsortering. Avfallshantering sker genom att egna sopkärl ställs fram längst gatan vid varje fastighet.

Närmaste återvinningsstation finns idag vid Fagerdalsvägen, cirka 300 meter från planområdet.

Trygghet och säkerhet

Detaljplanen medför att de befintliga bostadsområdena förtätas med några villor, en utbyggnad enligt detaljplanen bedöms inte påverka trygghet och säkerhet i någon större utsträckning. Planområdet ligger i en miljö med funktionsblandning av skola, service och bostäder, vilket främjar tryggheten genom att utemiljön används under olika delar av dygnet.

Inverkan på miljön

Detaljplaneområdet gränsar mot en kulturmiljö av lokalt intresse, området är en del av Bålstas äldre delar. Håbo kommuns kulturmiljöprogram pekar ut Gransäterskolan som en betydelsefull del av Håbo kommuns skolhistoria och är en viktig del av Bålstas kulturmiljö. Gransäterskolan är vänd med baksidan mot planområdet. Detaljplanen bedöms inte påverka Gransäterskolans kulturvärden.

Naturmarken minskas om planområdet bebyggs. Den geografiska utbredningen av området är begränsad och bedöms inte få stor påverkan på allmänrättslig naturmark. Omgivningarna består av natur som allmänheten fortsätter ha tillgång till.

Uppvärmning av bebyggelsen ska följa Håbo kommuns energi- och klimatstrategi som har som målsättning att bli en fossilbränslefri kommun 2050. Den tillkommande bebyggelsen ger upphov till ett ökat energibehov av begränsad omfattning.

I samband med tillkommande bostäder kommer utfarten att byggas ut. Utbyggnaden är av mindre omfattning och det bör vara möjligt att skapa en trafikmiljö så att trafiksäkerheten blir god.

Under byggtiden sker tillfällig påverkan av olika aktiviteter.

Administrativa frågor

Genomförandetiden är 5 år från den dag detaljplanen vinner laga kraft.

**MEDVERKANDE
TJÄNSTEMÄN**

Detaljplanen har upprättats av kommunstyrelsens förvaltning, plan- och utvecklingsavdelningen. I framtagandet av detaljplanen har planarkitekt Emma Zetterman, planarkitekt Paulina Cifuentes Vargas, tidigare planchef Lina Wallenius, planarkitekt Sara Lindh och exploateringsingenjör Linda Belfrage deltagit.

Bålsta den 20 oktober 2015

Håbo kommun

Märit Olofsson Nääs

T.f Plan- och utvecklingschef

Emma Zetterman

Planarkitekt

Klas Klasson

Kommunarkitekt

Kommunstyrelsens kansli

Johan Utter, Kommunsekreterare
0171 525 02
johan.utter@habo.se

Medborgarförslag om nytt permanent motionsspår på Åsen

Förslag till beslut

Kommunfullmäktiges beslut:

1. Kommunfullmäktige beslutar att överlämna medborgarförslaget till kommunstyrelsen för beredning.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit där förslagsställaren föreslår att ett nytt permanent motionsspår anläggs på Åsen. Detta skulle ge kommunen ett centralt beläget motionsspår, något som saknas idag. Detta skulle enligt förslagsställaren bl.a. innebära både miljö- och hälsovinster då fler kan motionera och fler kan motionera utan att ta bilen till motionsspåret.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Ej aktuellt i detta skede.

Uppföljning

Ärendet följs upp genom redovisning av ej färdigberedda motioner och medborgarförslag till fullmäktige.

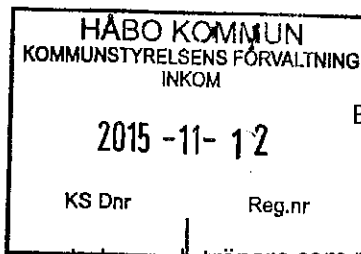
Beslutsunderlag

- Medborgarförslag

Beslut skickas till

Kanslichef

Bålsta 2015-11-11

Medborgarförslag:
Nytt permanent motionsspår på Åsen

Situation

Jag heter ~~Personuppgifte~~ och är motionslöpare samt ledare och tränare som medlem i löparektionen Långskubbarna i Bålsta IK. Vi är ett antal klubbmedlemmar som alla arbetar helt ideellt tillsammans i ledningsgruppen för motionsloppet/löpartävlingen Bålstaloppet, med anor från tidigt 70-tal, som vi årligen arrangerar. Jag skriver detta medborgarförslag, på uppdrag från vår ledningsgrupp, om att det skulle kunna vara mycket bra om det upprättas ett permanent motionsspår uppe på Åsen.

Bakgrund

Bålsta IK arrangerar Bålstaloppet sedan några år varje nationaldag, och vid ett par tidigare tillfällen med kommunen som medarrangör innan nationaldagsfirandet flyttade till Skokloster. Loppet har haft lite olika sträckningar och tidpunkt på året men permanentats till nationaldagen och att uteslutande vara uppe på Åsen i likhet med hur det var "när tiden begav sig". Loppets långa slinga är 8 km men i tävlingen ingår även en kortare slinga på 3 km och en på 1,5 km för barn och ungdomar samt för de vuxna som föredrar en kortare sträcka. Start och mål är vid grusplanen vid Gransätterskolan. Vi har upprättat permanenta stolpar för att markera varje kilometer (några av de gamla stolparna finns fortfarande kvar från forna lopp). Vi har även i samarbete med Håbohus och kommunen gjort väsentliga förbättringar av banans beskaffenhet, främst genom att lägga ut flis för att förbättra underlaget.

Aktuellt

Inför varje arrangemang krävs ett stort och tidsödande arbete med att markera bansträckningen med snitslar och med att efteråt plocka ner alla plastband igen. Nu är arbetet med att snitsla banan inte ett jättestort arbete, det är vi vana med då vi arrangerar Godisjoggen samt många mindre lopp varje år. Det är däremot följande vi vill lyfta fram som fördelar med ett permanent motionsspår:

1. Kommunen får ett centralt beläget motionsspår. Ett spår som man inte behöver ta bilen till, såsom många idag gör, för att komma till Viby och Granåsen. Detta skulle innebära miljövinster.
2. Ett centralt beläget motionsspår ökar därmed tillgängligheten och förhoppningsvis uppnår vi att en ännu större andel av våra innevånare motionerar. Dessutom ökar utbudet av olika spår att alternera mellan.
3. Bålstaloppet är välbekant för många i kommunen (och för alla de som genom åren tagit sig hit från andra delar av landet för att delta). Genom att permanenta spåret kommer loppet att erbjuda träning på tävlingsbanan i större utsträckning, vilket kan bidra till att marknadsföra loppet. Om det dessutom lockar allt fler deltagare är det bara ännu bättre ur ett friskvårdsperspektiv.
4. En bättre iordningställd permanentad bansträckning skulle troligen göra loppet ännu populärare, sannolikt attrahera ännu flera tillresta löpare, vilket bidrar till att marknadsföra kommunen.

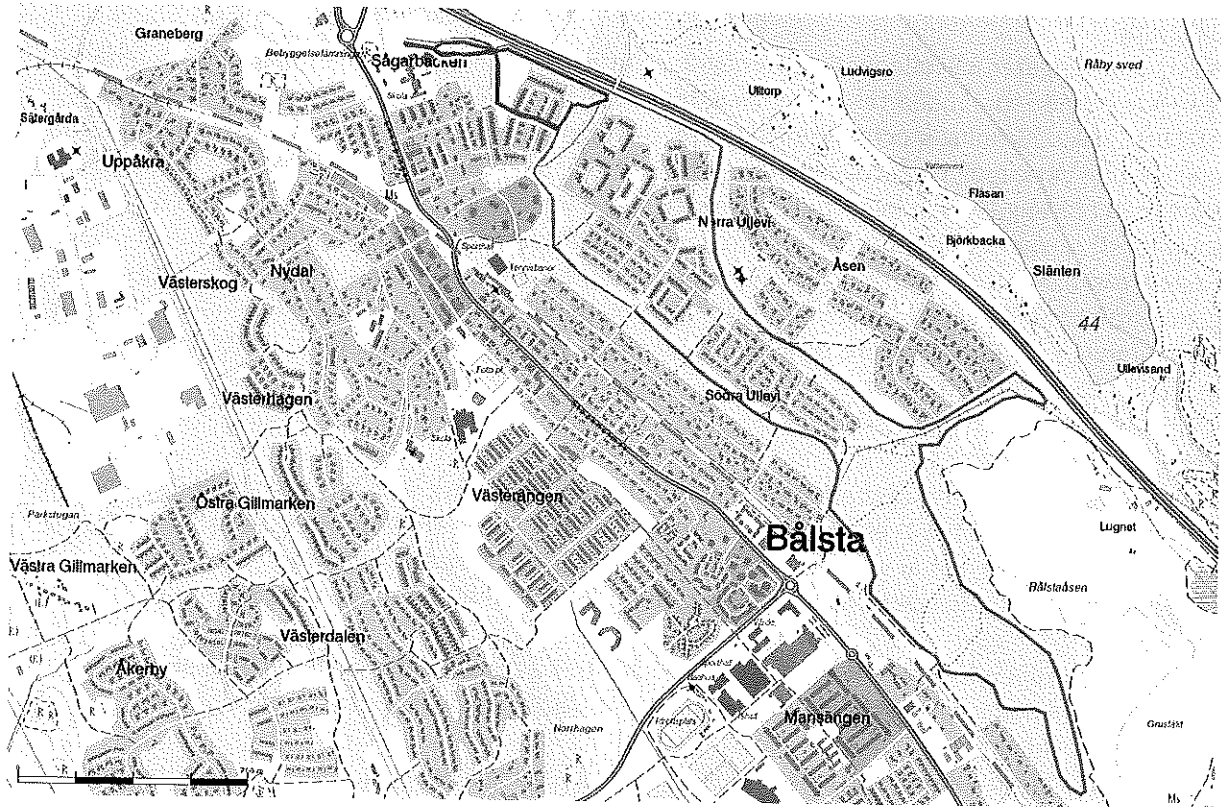
Rekommendation

Vårt förslag att underlaget på de stigar och promenadstråk som idag utgör Bålstaloppets bansträckning, fortsätter att förbättras till en standard liknande våra befintliga motionsspår. Ett arbete som vi i Bålsta IK gärna fortsätter med, i samarbete med och med stöd av kommunen. Därmed förbättras tydligheten för hur banan sträcker sig. Ett förbättringsarbete har redan påbörjats enligt ovan. Dessutom föreslår vi att spåret förses med tydliga permanenta banmarkeringar. Utformningen av dessa banmarkeringar skulle kunna vara så att markeringarna ger möjlighet till exponering av kommunen, Bålstaloppet och/eller sponsorer. Vi i Bålsta IK, genom ledningsgruppen för Bålstaloppet, rekommenderar att ett Håbo kommun tar detta medborgarförslag under beaktande och vi ser fram emot ett fortsatt och fördjupat samarbete.

Ytterligare rekommendation

När ni väl tagit detta förslag i beaktande, väl medvetna om att det skulle innebära betydligt högre kostnader, rekommenderar vi att ni även tänker att steg längre. Vi tror att om spåret kunde förses med belysning, skulle det sannolikt bidra till en ännu större nyttjandegrad samt ökad trygghet för de som är ute och promenerar/motionerar när det inte är fullt dagsljus.

Karta över bansträckningen, tillika det föreslagna permanenta motionsspåret

Markerat med blå linje: 8 km, gul linje 3 km, röd linje 1,5 km

Personuppgifter skyddade (PuL)